

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

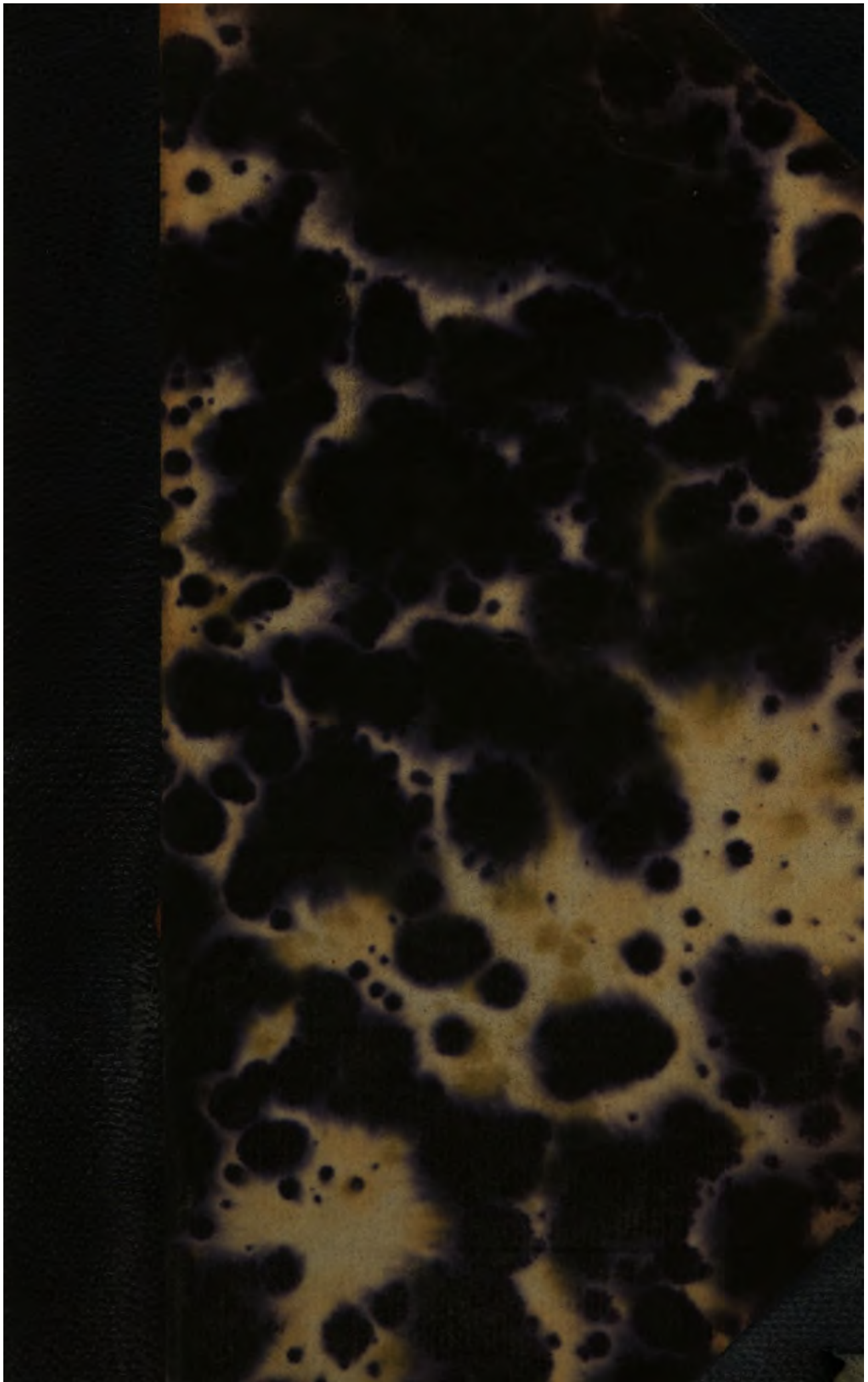
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

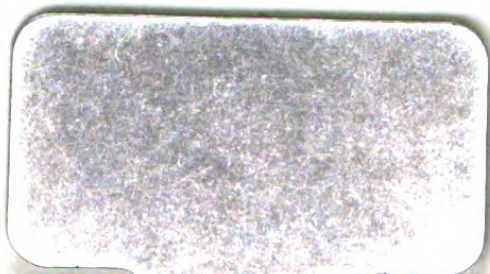
<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

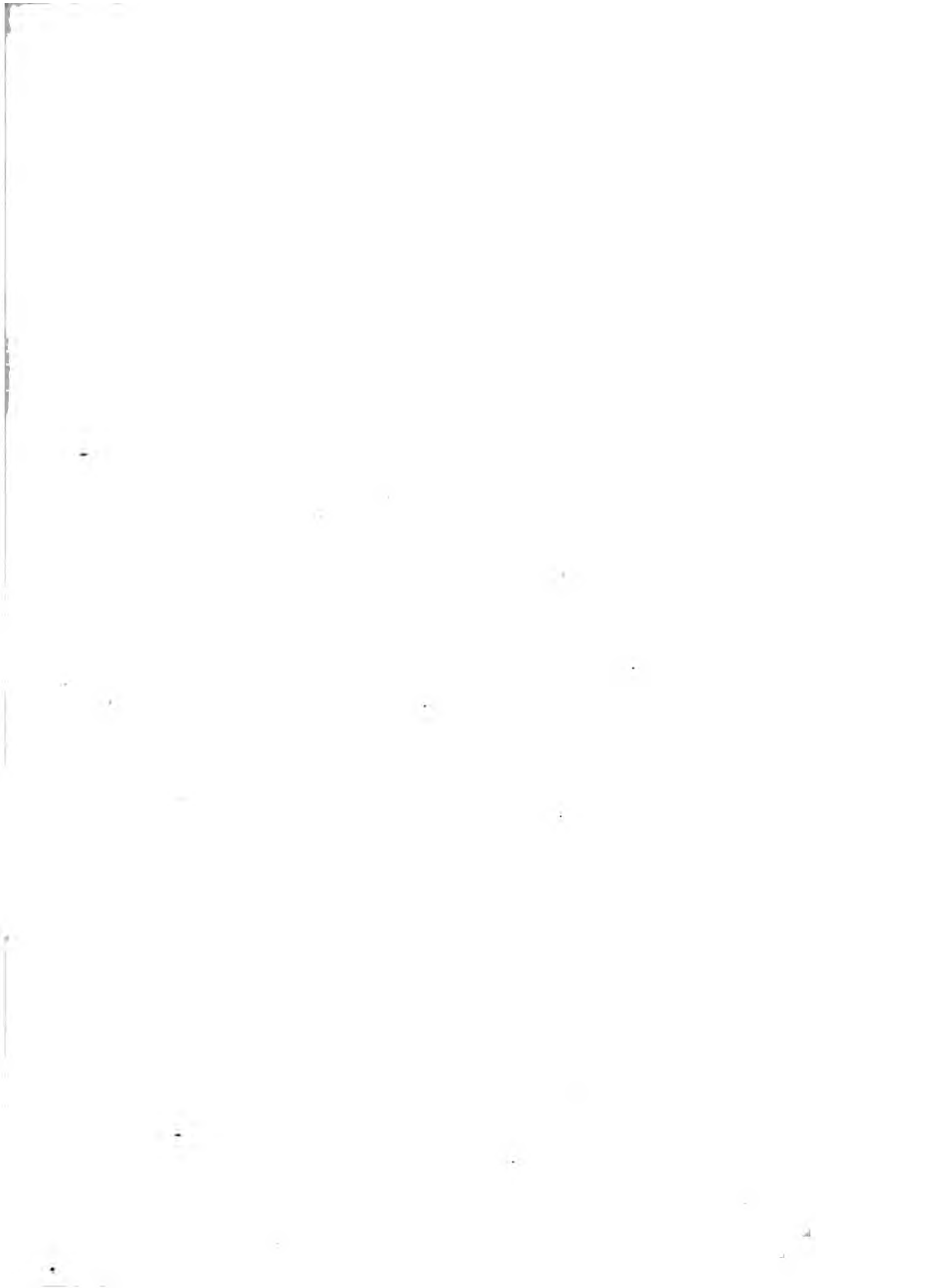

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

107. b. 7

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhlé.

Bernhard Sev. Ingemanns
Samlede Skrifter.

Tredie Afdelings

Femte Bind.

Anden Udgave.

Nye Eventyr og Fortællinger.

Kjøbenhavn.

C. A. Reizels Forlag.

1859.

Samlede
Eventyr og Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Femte Bind.

Anden Udgave.

Nye Eventyr og Fortællinger.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1859.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

Nye
Eventyr og fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Anden Udgave.

Kjøbenhavn.

C. M. Reitzels Forlag.

1859.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

Forerindring

til første Udgave.

De Smaafortællinger, nærværende Bind indeholder, kunde man maaske, for at betegne deres Charakter, kalde „**Kaffelovns-
frogs-Historier.**“ De ere nemlig saadanne Fortællinger, der tildeels ere fremstaaede i hyggelige Vinteraften-Kredse, paa Opfordring til at „fortælle en Historie.“ De ere kun beregnede paa den Opmærksomhed, man vil skjenke en kort Meddelelse af et Sagn eller en eventyrlig Begivenhed, hvori Udmalingen af en enkelt Situation eller et og andet mærkeligt Charaktertræk er Formaalet. De ere som oftest udsprungne af den Stemning, der gjerne tillader Fantasien at dvæle ved den dunkle, hemmelighedsfulde Side af Menneskenaturen — uden at lade den prosaisk bortforklarende Forstand gribe forstyrrende ind i

Fremstillingen — men dog derfor ikke bortfjerner den psykologiske Mulighed, der giver Ideens høiere Sandhed Skikkelse i de aandelige Phænomeners Verden. Som oftest slutte disse Fortællinger sig til virkelige Familiefagn eller ere frie Modificationer af hvad der i sin Oprindelse tilhører Traditionen og Folkefantasiën.

Sorø i September 1847.

B. S. Ingemann.

Indhold.

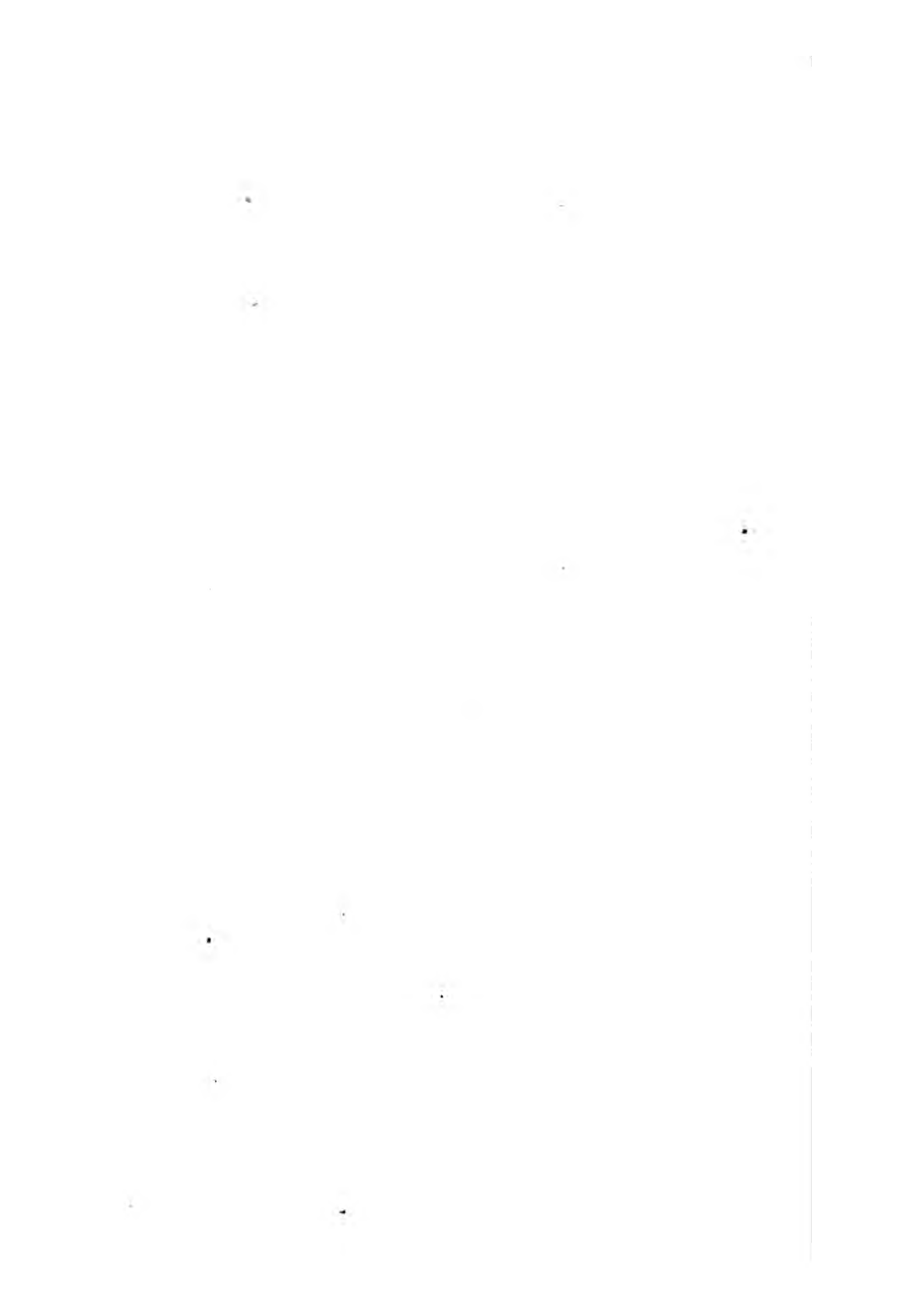
	Side
Frø-Benet	1.
Linnedsamlersten	19.
Glasfabet	33.
Bægterfamilien	39.
Bogtrykkerstønden	55.
Selv-Citationen	61.
Det tilmurede Værelse	69.
Niels Dragon	79.
De fortryllede Fingre	85.
Familie-Synet	121.

Frø-Benet.

Den gamle Mo'er Ellen sad en Aften 1820 i Borgestuen paa det fordums Kloster, nu Herregaarden, * * * og fortalte Eventyr. Alle Gaardens Tjenestepiger lyttede opmærksomt dertil, og de to unge Frøkeners paa Herregaarden, Ulrikke og Agnes, stode med deres muntre Fætter, den unge Baron Anton N. og hørte derpaa. Lampen paa Bordet oplyste den gamle Ellens rynkede Ansigt, og Baron Anton hvistede for at forstrække de unge Frøkeners: „det er jo en aldeles complet Her!“ Da Frøkenerne og deres Fætter vare traadte ind i Borgestuen, begyndte netop Mo'er Ellen en ny Historie, som hun kaldte „Eventyret om Brindsessen med Rottetale“, omtrent af følgende Indhold:

Der var en overmaade deilig Brindsesse i det Land Sarmarkand (som Ellen ikke vidste hvor laae). Samme Brindsesse havde dog Ord for at være noget underfundig og hovmodig. At see til, havde hun kun en eneste Lyde, og det var en mørk Stribe i Huden over Munden. Denne Stribe lignede grandgivelig Enden af en Rottetale og var et Modermærke, hun var født med. Da hendes høifalige Moder Dronningen gif frugtsommelig med hende, havde hun paa en Reise maattet overnatte i et ringe Herberg, og der var en Rotte

om Natten løbet over hendes Hovedpude og havde berørt hende over Munden med Spidsen af sin Hale. (At denne Rotte var en mafferet Troldmand eller Djævel, vilde Ellen dog ikke paastaae.) Derover var Dronningen bleven meget for-
 skrækket, og derfor havde den deilige Brindsesse faaet dette Fødselsmærke. Hun var det gamle Kongepars eneste Barn; hun skulde engang være herskende Dronning i Landet, og ved hende, haabede man, skulde den gamle Kongestamme i det Land Samarland atter sthyde Grene. Men hvor deilig hun var, da hun blev voksen, gav dog hint Modermærke hende undertiden et saa ubehageligt Udseende, især naar hun smilede, at enhver Veiler, som havde nærmet sig, trak sig med en uovervindelig Afsty tilbage, saasnart hun blot smilede; — Ioe hun, var det ikke til at udholde, for saa var det som hin Rotte hale blev levende. Da saaledes enhver Veiler hastig tog Afsted, følte hun sig høilig krænket derover og mærkede snart hvoraf det kom. Selv hendes kongelige Forældre kunde aldrig lide at see hende smile og bade hende, om muligt, vænne sig af dermed; hun prøvede derpaa, men den tvungne Alvor klædte hende endnu værre, og naar hun længe havde været alvorlig, maatte hun ofte pludselig lee høit, helst naar hun saae eller hørte Noget, hun ansaae for dumt eller taabeligt, og den Latter var det hende umuligt at vænne sig af med, men ved den var det netop, at Rottehalen over Munden blev mest levende. For-
 gjæves havde man raadspurgt alle Landets Doctorer og lærde Mænd. Fra Modermærket kunde hun ikke befries, uden man maatte bortstjære hele den smukke Overlæbe. Man henvendte sig endelig til en „Klog Kone“, som gjaldt for en Her. Hun gav Brindsessen et hemmeligt Raad, hvorved hun beholdt sin nydelige Overlæbe, som rigtignok ikke blev fri for den lille mørke Stribe, men hvorved hint Modermærke fik en aldeles modsat Virkning paa Mændene. Ingen Mand kunde nemlig

siden see hende smile, uden uimodstaaelig at hendrages til hende med den heftigste Forelskelse. Rottet halen over Munden faldte man nu en lille skjælmst Skygge af den hedenske Gud Cupidos Finger, og det blev Mode ved Hoffet i Samarkand, at Damerne sminkede sig med en lille brun Stribe over Munden. Hvori det Tryllenuiddel, Prindsessen havde faaet Anvisning paa, egentlig bestod, vilde hun aldrig aabenbare Nogen; men hun glemte omhyggelig paa sit Bryst en lille Guldkapsel, hvori man meente hun forvarede en Amulet. Hun havde en nysgjerrig Kammerjomfru, der engang fandt Leilighed til at undersøge denne Kapsel. Hun fandt kun et lille Ben deri, ikke større end et Museben; det var spidst i den ene Ende, som en Syl, og havde i den anden Ende en lille Hage, som en Medefrog. Den samme Jomfru havde engang lagt Mærke til, at Prindsessen en St. Hansnat ikke havde været iseng. Næste St. Hansnat havde hun bemærket, at Prindsessen hemmelig havde forladt Slottet kort før Midnat. Hun havde fulgt hende i nogen Frastand og med Forstrækkelse seet, at Prindsessen var gaaet til Galgebakken tæt ved Slottet og der havde slyset med en lille Blomsterspade under Galgen, ligesom hun opgravede Noget. Da Prindsessen mærkede hvad Kammerjomfruen maatte have udspeidet, blev hun høilig forbittret; dog, for at Jomfruen ikke skulde røbe hvad hun havde seet, fik hun den hele Hemmelighed at vide og til sin Død en aarlig Benston for at tie. Men hun skal dog ikke have tiet. Efter den kloge Kones Raad havde Prindsessen den første St. Hansnat nedgravet i en Gølle, der ni Gange var gennemstuffed med en Syl, en levende Frø under Galgen, medens hun maatte fremstige en Formular, hvori der rigtignok var nogle gruelige gudsbespottelige Ord, men som „forresten var meget anstændig“. (Denne Formular vilde Mo'er Ellen paa ingen Maade meddele Pigerne.) Næste St. Hansnat havde Prindsessen,

under samme formastelige „Læsning“, opgravet den levende begravede Frø og fundet den aldeles fortæret af Myrer; men dens Ben havde hun bragt hjem med sig og deriblandt fundet det lille Ben med Hagen og den skarpe Spids, som hun forvarede i Guldkapselen. Ethvert Mandfolk, som hun ubemærket drog til sig med den lille Hage, blev næsten affindig af Forelskelse i hende; men hvem hun frastødende berørte med Spidsen af Frøbenet blev hun strax befriet for, da den saaledes Frastødte med stor Smerte maatte flye hende i samme Dieblif. Dette Trylleri benyttede Brindsessen allerførst til at hævne sig paa sine forrige Beilere, der ved deres hastige Afsted havde fornærmet hende. Naar hun paa de store Fester, hvorfra de ikke kunde udeblive, under den ligegyldigste Samtale, blot kunde komme til at berøre deres Arm med sin nydelige Haand, hvori den lille Frøbens-Hage var skjult, bleve de paa Diebliffet dragne til hende af en uovervindelig Magt. Den, der før havde fundet det affhyeligt at see hende smile eller lee, kunde nu give sit Liv for et eneste Smil af de Læber, hvorover den lille brune Skygge saa fortryllende stitrede — og Den, der saae hende smile, kunde give sin Åre og næsten sin Salighed for et eneste Kys af hendes deilige Mund. Den, der endelig var saa lykkelig i hendes eenlige Gemak at kunne kaste sig for hendes Fødder og modtage en saadan Gunst, der maatte være det allersikkerste Pant paa, at hans høieste Haab skulde opfyldes — følte i samme Dieblif et lille næsten umærkeligt Prif i Brystet, men det gennemskar ligesom hans Hjerte med tusinde Knive, og i samme Nu hans Mund berørte den mørke Blet over hendes deilige Læber, var det som tusinde Rottehaler kildrede ham over hele Legemet, og hans Ansigt vorede til en uformelig Længde. Deraf kom siden den Talemaade, at Den, der blev stuffet i en glad Forventning, blev lang i Ansigtet. De ulykkelige Brindsere reiste bestæm-

mede bort, og mange af dem gjorde en Ulykke paa sig. Prindsessen vilde aldrig gifte sig, men fandt kun sin Glæde i saaledes at drage alle smukke, unge Mænd til sig og støde dem fortvivlede og beskæmmede fra sig. Men Ingen talte om hvad der var hændet ham. Med denne Prindsesse uddøde den gamle Kongestamme i Samarkand. I det kongelige Gravkapel hænger hendes Portrait endnu over hendes Marmorliste. Det skal være malet af en af hendes Tilbedere, som selv blev affindig af Henrykkelse ved at betragte det, og man troer, der er en Fortryllelse ved det, som kommer deraf, at Maleren var draget til hende med Frøbens-Hagen og gjengav Billedet, som han saae det i sin Forherelse. Enhver ung Mand, som seer det, finder endnu den mørke Skygge over hendes Overlæbe fortryllende, hvorvel den unegtelig ligner Spidsen af en Rottes hale. Hvis Nogen bliver saa indtaget i Portraitet, at han vil kysse det paa Munden, paastaer man endnu, han bliver lang i Ansigtet, og føler en Krilren ligesom af Rottetaler over hele Legemet. Men det gaaer dog over igjen saasnart han kommer i frisk Luft. I hint Gravkapel skal der forresten være et slemt Spøgeri, og man vil mene, Prindsessen med Rottetaleren endnu ikke har fundet Fred efter Døden. Hemmeligheden med Frøbenet skal imidlertid være meget mere udbredt, end man troer, og mangen Frøken og Frue skal hemmelig være i Besiddelse af den farlige Medekrog med den skarpe, fine Spids. Derfor er det, at man endnu saa ofte hører om Damer, som har en ubegribelig Magt over de unge Karle og kan gjøre dem lykkelige eller ullykkelige i en Haandevending. —

Dette Eventyr havde moret Pigerne i Borgestuen. En og Anden fandt vel, det maatte være deiligt at eie et saadant lille Frøben, men de fleste fandt dog Maaden, hvorpaa det kunde erhverves, altfor farlig og Følgerne af dets Brug altfor affrækkende.

Begge de unge Frøkener og deres Fætter loe ad Eventyret og Pigerne's Overtro. Ingen af dem syntes videre at tænke derpaa; men en af Pigerne i Borgestuen fulgte efter den gamle Ellen, da hun gik, for at tale hemmelig med hende. Dog det lykkedes hende ikke; derimod lagde hun Mærke til, at Mo'er Ellen, paa et Vink af Frøken Ulrikke, var smuttet ind i hendes Sovestue, hvor hun forblev næsten en hel Time, og, da hun siden forlod Gaarden, bar hun et Halsbaand med en Guldblaas, som man bestemt vidste havde tilhørt Frøken Ulrikke. Herover anstillede Pigen allehaande Betragtninger og lod sig med en hemmelighedsfuld Mine forlyde med, at Frøken Ulrikke nok snart vilde blive ligesaa farlig for de unge Karle som Prindsessen med Rottehalen. Denne Snak blev imidlertid udleet og glemt; den kom heller aldrig for Frøkenens Øren.

Frøken Ulrikke var udmærket smuk og havde isærdeleshed en billedsfjøn Figur. Hendes mørke Øine havde undertiden en Ild, som er usædvanlig i det nordiske Kvindes blik; men hun havde noget Koldt og Frastødende i sit Væsen, og et vist haanligt Smiltræk om Munden, som stødte Enhver fra hende, der ved første Bekjendtskab fandt hende elskværdig. Det Samme havde været Tilfældet med hendes Fætter, den unge Baron Anton R., der isørstningen havde fundet hende smukkest og mest tiltrækkende, men nu alt mere og mere følte sig hendragen til den yngre opblomstrende Søster, Frøken Agnes, hvis naive Snderlighed og aabne, uskyldige Hjertelighed var forbundet med et lyst Hoved og det yndigste Væsen. Hun var endnu dog først femten Aar gammel og ikke confirmeret. Under Baron Anton's sidste Besøg paa Herregaarden var Frøken Ulrikke besynderlig lunefuldb og undertiden bitter i sin Spøg baade mod Søsteren og sin Fætter. Hun lo og spafede langt meer end tilforn, og det fatale Smiltræk om Munden forlod hende næsten aldrig.

Det var Midfommer. Baron Anton skulde den 23de Juni tiltræde en Udenlandsreise og havde lovet at komme igjen om to Aar, saasnart han kom tilbage fra Reisen. Han var i stor Gunst hos de unge Frøkeners Forældre, som allerede saae en tilkommende Svigersøn i ham, skjøndt de endnu ikke vidste, hvem af Søstrene han vilde erklære sig for eller hvem af dem, der havde ham kjærest, medens han i det daglige Selskabliv syntes at vise dem begge ligestor Opmærksomhed, og de ligeledes begge syntes at have Meget tilovers for ham. Agnes var for ung og barnlig til endnu at gjøre sig selv tydelig Ræde for sine Følelser; men Ulrikke gjennemsaae baade hende og Fættren med sit skarpe, opmærksomme Blik.

Dagen til Baron Anton's Afreise var kommen. Han skulde silde om Aftenen reise til nærmeste Kro, en halv Mil fra Herregaarden, for der samme Aften at oppebie Dilligencen. Paa Ulrikkes Forslag fulgte hele Familien ham i den smukke St. Hansaften til Kroen, hvor man vilde opholde sig en Timestid, for at see paa Almuens Forlystelser ved den nærliggende Kilde og paa det smukke Syn af de mange Blus, der efter gammel Skik hver St. Hansnat antændtes paa alle Høiene i Omegnen.

Paa den nærmeste Høi ved Kroen brændte der dog intet Blus; den blev brugt til Kettersted, og der stod endnu en Stage paa Høien med det indtørrede Hoved af en Mordbrænderste, som der for nogle Aar siden var henrettet. Dilligencen udeblev længer end sædvanlig. Man saae imidlertid paa de folkelige Forlystelser og mærkede ikke, at det næsten var Midnat. Da Dilligencen endelig holdt ved Kroen, tog Baron Anton hastig Afsted med Familien, men savnede Frøken Ulrikke, som var gaaet ud i Krohaven, for atter at see paa Blusene. Da hun dog ikke fandtes i Haven, formodede man, at hun med Præstens Familie var endnu engang gaaet

ned til Kilden for at see paa Bøndernes Dands. Dilligences kudsken blæste utaalmodig i sit Horn. Baron Anton sagde et hjerteligt Leve! til Forældrene og Frøken Agnes, i hvis Dje han saae en ufordulgt Laare. Han bad dem mange Gange at hilse Frøken Ulrikke — og fjørte bort. Da Dilligencen fort efter, i det klare Maanekin, rullede forbi den mørke Galgebakke, der laae nogle hundrede Skridt fra Kroen og hvorpaa Stagen med Mordbrænderstensk Dødningehoved ragede i Veiret, medens det lange, mørke Haar slagrede om Stangen, syntes Baron Anton paa Bakkens Top at skimte en kvindelig Skikkelse med et langt, slagrende Slør, der dog øiebliklig forsvandt paa den modsatte Side af Høien. Ulrikkes ranke Skikkelse og hvide Slør havde et Dieblif foresvævet ham; dog han fandt det usandsynligt, at hun ene skulde være gaaet derop saa silde; Dilligencen rullede fort, og, uden at tænke mere derpaa, reiste han videre.

Omtrent to Uar efter hin St. Hansnat, i Begyndelsen af Mai Maaned, ventede man paa Herregaarden * * * et Besøg af Baron Anton N. efter hans Hjemkomst fra Ulandet. Den Dag, han ventedes, skulde festligholdes med et glimrende Bal. Han kom først noget silde paa Aftenen og fandt Hovedbygningen prægtig oplyst. Hele Familien og mange Balgæster kom ham glade imøde. Agnes var i hans Fraværelse voret og havde staaet til Confirmation sidste Paaske. Hun var overordentlig yndig i sin simple Baldragt og modtog ham med den inderligste Glæde. Ulrikke glimrede i en langt prægtigere Baldragt, der isærdeleshed fremhævede hendes yppige Former. Hun fremtraadte som en Herskerinde i den store Forsal, fulgt af en hel Deel unge Herrer, der kappedes om at vise hende Opmærksomhed, medens Søsteren ganske syntes at forsvinde i hendes Nærhed. „Her trækker affhyeligt. — Jeg har glemmt mit Schawl!“ — sagde hun, og de unge

Herrer vare som bortblæste, medens de kappedes om at hente det. Hun traadte nu sin bereiste Fætter imøde med en artig Hilsen, men med en vis kold Tilbageholdenhed, som smertede ham. Han erindrede, hvorledes han ved sin Vortreise fra Kroen for to Aar siden havde maattet ile, for at komme med Diligencen, og ikke fik sagt hende Farvel. Han skyndte sig nu med at bede hende tilgive, at han ikke havde ladet Diligencen kjøre og opfat Reisen, for at bringe hende det Dnske og udtale det Ord, der ved enhver Afsked med Venner dog altid havde en særegen Betydning for ham, uagtet saa faa tænke paa hvor uendelig Meget det lille Ord: „far vel!“ kan indbefatte. Ulrikke stiftede Farve; men med et ironisk Smil bemærkede hun, at hans Galanteri havde et sentimentalt Ansæg, som nu vel altsaa maatte være Mode i Paris. Han optog denne Dtring med saa godmodig Venlighed, at hun øiebliklig forandrede Tonen; hun lagde sin høire Haand paa hans Arm, medens hun rakte ham den venstre og tillod ham at føre den til sine Læber. Idet hun nu hastig tog sin Haand tilbage fra hans Arm, var det som han følte et lille Ryk i sit Wrme af hendes Staal-Armbaand, hvorved hans Arm et Dieblik, imod hans Villie, kom til at hvile paa Silkesløifen ved hendes Barm. Hans forvirrede Undskyldning besvarede hun med et skjælmst Smil og et lille Haandtryk. — Han saae nu først hvor fortryllende smuk hun var og følte sig øiebliklig saa henreven af hendes indtagende piquante Væsen, at han næsten forsømte hele den øvrige Familie og de unge Venner, der kom ham imøde. Han maatte gjøre Vold paa sin ubegribelige Opbrusning for ikke at synes uhøflig eller utafnemmelig. Snart tumlede han imidlertid hen i en hvirvlende Dands med Frøken Ulrikke i den lykkeligste Glædesrus. Man saae dem ofte hvilke sammen i et Sideværelse — og inden Midnat var han forlovet med Frøken Ulrikke.

De første fjorten Dage, han nu tilbragte paa Herregaarden, levede han som i en uafbrudt Genrykkelsesfeber, og han mærkede ikke hvorledes den stille, elskværdige Agnes hver Dag blev tausere, og hvorledes den friske Rødme paa hendes Kinder aftog. Forældrene vare særdeles tilfredse med Forlovelsen. Man modtog Byskonfninger fra alle Omegnens Familier, og der fulgte Fest paa Fest, hvorved Baron Anton og Frøken Ulrikke vare Hovedpersonerne. Ved ingen af disse Fester var Frøken Agnes tilstede; hun undskyldte sig med Upasselighed, og det var kun altfor grundet — hendes Tilstand blev snart betænkelig: hun faldt i en farlig Nervesfeber.

Baron Anton spurgte vel hver Dag med Deeltagelse til hende; men han saa hende ikke, og han levede saa udelukkende i sin lidenskabelige Kjærlighed for Ulrikke, at næsten ingen anden Forestilling kunde gjøre sig gjældende i hans Sind. Snart troede han imidlertid med Uro at bemærke, at han ikke var den Æneste, der beundrede Ulrikke, men at dette var Tilfældet næsten med alle Omegnens unge Herrer, og selv med den unge, smukke Forvalter paa Gaarden. Det forekom ham, at hendes mørke Dine tindrede næsten med samme Ild, naar hun talte med dem eller rakte dem Haanden, som naar hun henvendte sig til ham, og den unge Forvalter nærmede sig hende undertiden med en Fortrolighed, der forekom ham upassende. Sin Forstømmelse herover kunde han ikke skjule; men det syntes ingenlunde at være Frøken Ulrikke ubehageligt. Hun lo og forstikkrede ham, at de indbildte Gjækkes Forelskelse hidtil kun havde moret hende som en høist underholdende Komedie. Hun var uudtømmelig i vittig Spot over alle disse indbildte Herrer, som endnu, efterat hendes Forlovelse var erklæret, ikke syntes at have opgivet deres taabelige Forhaabninger. Hun lovede snart at vise dem Winterveien Alle tilhobe, men kun paa den Betingelse, at han uden

Skinsyge vilde finde sig i, at hun endnu i nogen Tid modtog deres Hyldest, indtil hun fandt Leilighed til paa en ret piquant Maade at vise dem tilbage for bestandig. Denne Grille, i hvis Udførelse Frøken Ulrikke satte en Triumf, gik den for- elskede Fætter, efter nogle Indvendinger, dog tilsidst ind paa, og til Beviis paa, hvor langt han var fra at nære nogen Skinsyge, syntes han med største Ligegyldighed at see hende omsværmet af disse Tilbedere. Deres Tal formindskedes imid- lertid hastig, medens flere af Omegnens unge Herrer pludse- lig reiste bort, og to af dem netop Dagen efter at de havde været i Selskab paa Herregaarden, hvor Ulrikke fortrin- lig syntes at have begunstiget dem. Med Forvalteren paa Gaarden tog det en tragisk Ende. Efterat han en Aften havde havt en fortrolig Samtale med Frøken Ulrikke i Haven, skar han næste Morgen Halsen over paa sig med sin Ragekniv.

Det folde Emil, hvormed Ulrikke fortalte Baron Anton denne Ulykke, gjorde et besynderligt Indtryk paa ham. Han saae alvorligt paa hende, men han saae nu kun hendes glim- rende Skjønhed og kunde intet bebreidende Ord sige hende. Hun fortalte ham, triumferende og paa den mest lunefulde Maade, hvorledes hun havde seet alle sine taabelige Tilbedere for sine Fodder og derpaa givet dem saa nydelig en Kurv, som de kunde forlange.

Nogle Dage før Brylluppet var bestemt, var det St. Hansaften og netop to Aar siden Baron Anton havde til- traadt sin Udenlandsreise. En Rildereise var bestemt til den Dag. Agnes var kommen op af sin Nervefeber og var endnu noget svag; men, for ikke at forstyrre Familiens Glæde, havde hun lovet at deeltage i Rildereisen. Da de om Afte- nen førte hjem i den store, aabne Wienerbogn, hvori Agnes sad paa Bogsædet, hos sine Forældre, og de to lykkelige Elskende alene paa Forsædet, saae de Blus rundt om paa Hviene.

Kun den store Lynghøi ved Kroen stod skummel og uoplyst tæt ved Veien. „Det er det fæle Nettersted!“ — sagde Agnes, og gyste: — „der staaer endnu Hovedet paa Stagen!“

Ulrikke loe spottende ad hendes barnagtige Angest. Idet Baron Anton saae derop, erindrede han hvorledes han samme Nat for to Aar siden troede at have seet Frøken Ulrikkes Skikkelse paa Toppen af Høien. I et overgivent Lune spøgede han med hende over at hun vist hin Nat, efter Mo'er Ellens Raad, havde begravet en levende Frø under Netterpælen, for næste St. Hansnat at hente en Tryllefrog til Mændenes Hjerter.

„Sy! hvor kan De spørge saa affkyeligt?“ — sagde Agnes — men Ulrikke taug og havde skiftet Farve. Dog efter nogle Diebliges Betænkning lo hun høit og spurgte, hvad der bragte ham paa det Indfald. Han erindrede hende da om Mo'er Ellens Eventyr og fortalte, hvorledes det hin Nat et Dieblif havde spøget i hans Hoved, medens han indbildte sig at have seet sin fortryllende Cousines Skikkelse paa Høien. Det forekom ham endnu tydelig, at det store, hvide Slør, som hun ogsaa denne Aften reiste med, havde slagret om hendes Skuldre og udbredt sig som et Par uhyre Binger, idet hendes Skikkelse forsvandt bag Netterpælen.

„Nu ja, om du havde seet rigtig“ — sagde Ulrikke med fjæk, stolt Mine, idet hun fæstede et skarpt Blik paa ham — „om jeg virkelig havde været nysgjerrig eller barnagtig nok til at foretage slige Narrestreger — vilde du da betragte det som nogen stor Synd — eller vel endog som Hereri og Trolddom? — Kan der i vor Tid endnu være Tale om sligt Galtskab? —“

„Virkelig Trolddom troer jeg vel ikke eksisterer“ — sagde Anton — „men selv den blotte Spøgen med sligt Kogleri

er mig modbydelig — den forudsætter dog altid en Lyft og Willie, som i Grunden er dæmonisk."

"Ei, ei, hvor min tilkommende Hr. Gemal tager den Spas høitidelig!" — udbød Ulrikke med Latter — „hvor dog selv ret gode Hoveder i visse Stykker kan være forskruede og taabelige! — Jeg skulde næsten troe, du kunde holde mig for et Slags virkelig modern Her, hvis jeg tilstod dig, at jeg havde et Ugleben eller et Torsteben eller et virkelig Frøben hos mig med en Krog til at angle Hjerter med —"

"En saadan Tryllefrog har du virkelig" — svarede Anton — „men den er du født med i din Haand og dit Die og din hele fortryllende Skikkelse, og den har du aldrig behøvet at hente under Galgebakken."

"For to Aar siden syntes jeg dog at have tabt den medfødte Tryllefrog, du er saa artig at tillægge mig" — svarede hun — „hvad om jeg da var bleven overtroisk af en hemmelig Faible for en vis ung Herre — og havde vovet min Salighed eller dog min funde Menneffeforstand for at finde et Middel til at drage ham til mig, hvor urimeligt det var — —"

"Saa var det unegtelig en heroisk Handling, som jeg maatte paastjønne" — svarede Anton — „men saa maatte du dog vel først have prøvet hint Tryllemiddel, inden du fandt det probat og anvendte det for Alvor, og det kunde være farligt — —"

"Farligt for Prøvefludene, hvis det var Andet, end Narrestreger, men hverken for mig eller dig. See!" — vedblev hun — „hvad synes dig om dette lille Ven? — om det er af en Ugle eller Flaggermus eller Frø, overlader jeg til din Lærdom at bedømme." — Med disse Ord fremtog hun af sit Etui i det lyse Maanestri Moget, der lignede et fint Ven af et lille Dyr; det var spidst som en Naal og havde en lille Hage i den ene Ende. „Hør nu, og gys over den forstrække-

lige Historie!" — vedblev hun med et overlegent Smil — „med denne Krog rykkede jeg dig virkelig lidt i Ormet, strax da jeg saae dig efter din Hjemkomst ved Ballet; mit Armbaand tog fat med, og det mærkede du; men dermed har jeg umærkeligt og for Spas nappet alle de unge Herrer i Ormet, som har gjort Cour til mig for Alvor og ganske mærkeligt." — Hun lo og svingede den lille Krog med Haanden. „See! med denne Tryllestav behersker jeg dig endnu, hvis du ikke altid vil være saa artig at indrømme mig den medfødte Hjertefrog i Haand og Die."

„Nei, lad mig dog see!" — udbrød Anton — „jeg troer virkelig, det er Halebenet af en Tudsse. —"

„Sy, nei, kun af en levende begravet Frø; men tag dig iagt! rør ikke ved Spidsen! saa gaaer Kjærligheden over eller bliver til Desperation — og saa kan det gaae dig imorgen, naar du rager dig, som den sølle Forvalter."

Halvt i Spøg og halvt i Harmen snappede han det lille Ben ud af hendes Haand og betragtede den spidse Krog, der nok dannedes af Dyrets Rygben. Med humoristisk Lune vilde han tilbagestrænge sin Indignation over den hele fatale Spas og over den Ligegyldighed, hvormed hun omtalte det ulykkelige Offer for hendes Forsængelighed. „Kom nu Nogen og sig, Romantikens og Hereriernes Tid er forbi!" — udbrød han — „her holder jeg Gud Amors Tryllestav i min Haand, og Be Den, jeg rører med Spidsen! — Er du bange? Ulrikke!"

„Rør mig ikke! stik ikke vor Kjærlighed ud! — rører du mig med Spidsen, er det idetmindste ikke galant — og Artighed forlanger jeg af Den, der vil være min Brudgom."

„Hvo kan tænke paa slike Hensyn! — Naar man er en mægtig Eroldmand og svinger en Guddoms Tryllestav i sin Haand" — vedblev Anton i samme Lune — „saa er man jo et blindt Redskab for den guddommelige eller dæmoniske

Magt, hvis Aand har udkaaret os til sit Organ. See!" — vedblev han i exalteret Lune — „her kjører jeg paa Gud Amors Triumfvogn, med et Frøhaleben i min Haand, som hans Scepter — jeg luffer mine Dine, som den blinde Gud, og lader hans Vil ramme det Hjerte, han har udseet til at faares!" — Han lukkede sine Dine og fegtede nu iblinde til alle Sider med det lille Frøben.

„Au! du stak mig virkelig affkyeligt!" — udbrød Ulrikke, forbitret, og slog ham haardt over Haanden, saa han tabte det lille Ben og glemte Spasen, medens han bekymret udbrød: „Det kunde dog aldrig gjøre ondt? — er du virkelig vred? kjæreste Ulrikke!"

„Det er ude imellem os!" — sagde Ulrikke i den heftigste Tone med blussende Kinder, idet hendes Dine flammede vildt. — „Den, der saaledes kan fornærme mig som min Brudgom, vil blive en utaalelig Tyrann som Ægtemand. — Det er Alvor! — jeg elsker dig ikke meer — jeg affkyer dig —"

Forgjæves søgte Anton og hele Familien at tale den forbittede Frøken Ulrikke tilrette. Enhver, der vilde berolige hende, stødte hun voldsomt tilside, og hun truede med at springe ud af Vognen, hvis hun længer skulde sidde ved Baron Anton's Side. Hun skiftede Plads med sin Fader og satte sig i en Krog af Vognen, hvor hun lukkede Dinene, som om hun vilde sove; men Maanen oplyste hendes Ansigt, og man saa med Uro og Spænding hvorledes Minespillet afverlede mellem Graad og frampagtig Latter. Hun syntes virkelig farlig syg. Da hun kom hjem, fantaserede hun og blev bragt tilfængs. Uagtet Lægen boede i Nærheden, kunde han dog ikke komme før det var Morgen, og da havde Sygdommen allerede udviklet sig til en alvorlig Galdefeber. Hun stirrede vildt om sig og kjendte Ingen, undtagen Anton, som hun dog altid voldsomt stødte fra sig, naar han med Deeltagelse

vilde nærme sig hendes Leie. Hun paastod, han havde stødt hende tusfnde Dolkestik i Hjertet med det ulykkelige, forkoglede Frøben. Snart raabte hun, at hun var en Troldkvinde, som skulde levende brændes; snart troede hun, at hun allerede laae paa Baalet; undertiden sprang hun op og slagrede med Armene som Binger, og snart igjen paastod hun, at hun var et Spøgelse og at hun var Brindsesfen med Rottehalen, som nu gif igjen. Hun kom ikke mere til Samling, og fjorten Dage efter hin St. Hansnat var hun død.

Kort efter døde ogsaa gamle Mo'er Ellen. Bryggerspigen paa Herregaarden, den samme, som for to Aar siden havde opdaget Ulrikkes hemmelige Sammenkomst med denne Kvinde, nikkede nu hemmelighedsfuldt og lod sig forlyde med, at der maatte kunde være Meer i Frøken Ulrikkes sidste Feberbrømme, end man vilde troe.

Baron Anton reiste atter et helt Aar udenlands for at overvinde det nervestyende Indtryk, Ulrikkes pludselige Sygdom og Død havde gjort paa ham. Hans lidenskabelige Kjærlighed til hende forekom ham meer og meer som en Fantaste-Forsvildelse, medens hans første inderlige Følelse for den stille, elskværdige Frøken Agnes med stedse vorende Magt traadte frem igjen i hans Sind.

Næste Efteraar, saasnart han var kommen tilbage fra Reisen, erklærede han sig for hende. Hun tilstod ham, at hun i tre fulde Aar havde elsket ham i Stilhed og nær var død af Sorg dengang han blev forlovet med Ulrikke.

Da deres Bryllup stod paa den gamle Herregaard, fortalte Bryggerspigen i Borgestuen Eventyret om Brindsesfen med Rottehalen, og Nogle meente, det var godt, at Mo'er Ellen nu var død, og at hun nu ikke længer kunde lære de unge Piger Konsten med Frøbenet.

Sinnedsamlerken.

Pastor S. Sørensen i Skovsømagle opholdt sig i Aaret 1806, som theologisk Candidat, i Kjøbenhavn. Han havde tinget sig i Kost hos en gammel, stikkelig Præsteenke, Madam Winther, i lille Kirkestræde. Her havde han kun et eneste Værelse paa tredie Sal med Indgang fra Trappegangen. I hans Værelse var der dog en anden Dør, der gik ind til et Sideværelse; men den var bleven laaset fra den modsatte Side, og hans Seng var sat for den, saa der ikke var Gjennemgang. Indenfor denne Dør havde Bertinden et meget stort Værelse paa fire Væg, men som kun brugtes til Vaskammer saavel som til Klæder og Linned. Den flittige Candidat havde kun faa Bekjendter; han sad næsten altid hjemme ved sine Bøger, naar han ikke gav Time-Informationer, og hver Middag spiste han og drak Kaffe med den gamle Madam Winther. Naar han traadte ind i hendes Værelse, fandt han hende altid ved Rokken, som hun kun satte tilside, naar der var anrettet. Alle fire Vægge i hendes Dagligstue vare behængte med fint spundet Hørgarn i Nøgler og Net. Foruden sin stille Logerende og en gammel Tjenestepige, som besørgede Husholdningen, saae hun kun to andre Mennesker, nemlig en Hørkræmmer og en Linnedvæver, som regelmæssig den første Dag i hvert Fjerdingaar gjorde Afregning med hende og modtogte Betaling for hvad der i Qvartalets Løb var leveret hende af Varer og af Arbeide.

„Hvor De dog er umaadelig flittig, gode Madam Winther!“ — sagde Candidaten næsten hver Dag, naar han kom ind for at spise; og hun hilsende ham venlig med et halvt Suk, uden at tage Foden fra Rokken førend i det Dieblif, Maden stod paa Bordet. — „Men hvad bruger De alt det Garn til?“ spurgte han da som oftest.

„Jh, hvad Andet, allerbedste Hr. Sørensen, end til Linned!“ — svarede hun da gjerne: — „den Guds Gave kan man aldrig have for Meget af.“ — Han fik da en lang Historie om hendes Ungdom, og hvorledes hun fra sit femte Aar havde spundet paa den selvsamme Rok og selv spundet hver Traad til sit Udstyr — og, da hun blev Præstefone paa Landet, ikke alene besørget selv den vidtløftige Landsbhuusholdning, men ganske alene spundet hver Traad til sine tre Døttres Udstyr. Denne hendes Levnetshistorie endte da gjerne med, at hun græd, medens hun fortalte ham, hvorledes alle tre Døttre vare døde inden deres Bryllup. Hvad der saa trøstede hende igjen, var altid den Tanke, at de alle Tre havde spundet en ligesaa fin Hørgarnstraad, som hun selv, og at hun ikke havde skilt sig ved et eneste Stykke Linned eller Dækfetøi, som de kjære Børn havde spundet Garnet til, samt at hun Gud ske Lov selv endnu kunde spinde over et Bund Garn om Ugen og hvert Aar lade forfærdige ligesaa mange Sæt Dækfetøi af de fineste Mønstre, som da hun var ugift og i sin kraftigste Alder.

„Men, kjære, gode Madam Winther!“ — gjentog da Candidaten — „jeg kan kun ikke begribe, hvad De bruger alt det Linned og Dækfetøi til: De lever jo ganske ene og gjør aldrig Selskaber, og De vil jo ikke sælge det ringeste til Kræmmerne.“

„Hvad jeg bruger det til? allerbedste Hr. Sørensen! — hvor kan De spørge derom? Seer De ikke altid det hvibedste Dækfetøi paa mit Bord? og det fineste Linned bærer jeg

altid, med Respekt at sige, paa mit Legeme; men hvad jeg ikke daglig bruger, det samler jeg i mine Linnedstabe og udluster jævnlig og lader det vasse hvert syvende Aar — men sælge det! — Gud bevare mig naadelig, allerbedste Hr. Sørensen! — ingen fornuftig Husmoder stiller sig ved sit Linned."

"Men hvor faaer De Plads til det?"

"Jeg takker min Gud og Dpholder, bedste Hr. Sørensen, at jeg har Raad til at beboe denne rummelige Husleilighed. I de første ti Aar vil der endnu være Plads nok i Salen til mine Linnedstabe, og under Gud mig Liv og Helse bred til at spinde og gjøre Lærred i tyve Aar til —"

"Men, allerbedste Madam!" — afbrød han hende — "til hvad Nytte opdynger De alt det?"

"Jh, min Gud!" — vedblev hun — "gives der da nogen nyttigere Ting i Verden end fint og propert Linned? og De, som er en gudfrygtig ung Mand, som snart skal være Præst, kan De tvivle paa Nytten af Guds herligste Gave og af den stille, huslige Glid?"

"Men De, som har været Præstekone, har De glemt hvad der staaer om Himmels Fugle? — de spinde ikke, de væve ikke, de samle heller ikke Dreiel i Linnedstabe" — indvendte Kandidaten.

"Om jeg kjender min Bibel? jo det maa De troe! men De forandrer det kjære Guds Ord, bedste Hr. Sørensen!" — vedblev hun da ivrig og hentede sin Bibel. — "Det Sted om Fuglene vil jeg dog ikke efterslaae — det kjende vi nok; men husker De Stedet i Daniels 10, 5. om den Mand, Propheeten saae isørt i linnede Klæder og som jo var vor Herre selv for hans Aabenbarelse i Rjødet."

"Nei, kjære Madam Winther, det var en skabt Engel, efter hvad Theologerne af Sammenhængen maae slutte." —

"Higemeget! han bar dog linnede Klæder, ligesom alle de

Engle, vi læse om, der kom i hvide Klæder til Menneskens Børn — og kan De negte, at der intet Herligere gives i Himmelen og paa Jord til at arbejde for med sine Hænder, end det velsignede Linned? Guff paa Stedet hos Marcus i det 14de Cap. 51de og 52de Vers om den unge Karl, som var klædt med et fint Linflæde paa sit bare Legeme og som vist ogsaa var en Engel! ikke at tale om den rige Mands Dragt i Lucas 16, 19. og det mærkelige Sted i Johannis Aabenbaring 15, 6. om de syv Engle, som vare iførte rene og skinnende Linflæder, ombundne omkring Brysterne med Guldbælter.“

„Bedste, kjære Madam Winther, jeg troer sandt for Herren, De læser kun Deres Bibel forsaavidt den handler om Linned, og at selv Deres Gudsfrøgt og hvad der er det ene Fornødne tilsidst kun bliver Dem Hørgarn, Dreil og Særker. Tænk dog, for Guds Skyld, paa andre Ting i Verden! ellers bliver det en fix Idee hos Dem, og De kan komme til at gaae igjen efter Døden i Deres Linnedkammer; thi hvor vor Skat er, der er vort Hjerte og vor Sjæl. Løsriv Dem for Himlens Skyld fra dette Afguderi! læs dog engang imellem ogsaa smukke verdslige Bøger! maa jeg ikke laane Dem nogle af mine?“ —

„Læse? hvad tænker De paa, allerbedste Hr. Sørensen! hvor skal jeg faae Tid til at læse, undtagen om Søndagen? og da holder jeg mig til Bibel og Postil: de forlede ikke til Afguderi, veed jeg, og hvor kan der være noget Ondt i, at jeg da fornemmelig mærker mig de Steder, der kan oplive og styrke mig i min daglige Gjerning, og at jeg glæder mig over den Glands, hvori det kjære Guds Linned skinner baade i Himmelen og paa Jord fra de hellige Profeters og Apostlers Tider.“ —

Saaledes omtrent kunde hun hver Dag vedblive til hun havde spist sin Middagsmad og drukket sin Kaffe, hvorpaa

hun atter satte sin Nof i Gang, medens Hr. Sørensen tog Afsted og gik til sine Bøger.

En Søndag Eftermiddag havde han dog faaet hende overtalt til at give sine Tanker en anden Retning. Han havde talt med hende om hendes Forlovelsesdage og hendes Kjærlighed til hendes afbøde Mand, og i den Stemning, hun nu var kommen i, vilde han læse Axel og Valborg for hende; men han kom ikke længere end til det Sted, hvor Klædet skæres over imellem de adskilte Elskende. — „Det var et Linklæde“ — udbrød da Madam Winther — „et fint, skinnende Linklæde, ikke sandt?“ og nu kunde hun ikke tænke paa Andet.

Saaledes gik det hver Gang den omhyggelige Candidat, der virkelig frygtede for den uhyre Gensidighed i den brave Kones Tænkning, vilde tale med hende om andre Ting og give hendes Fantaste en anden Retning.

Deels for at modarbejde hendes eenfaldige Kjærlighed til Linned og deels af en vis Forkjærlighed, han selv havde for uldne Nattrøier, paatog han sig undertiden i en halv ironisk Stemning at udvikle hende sin Theorie om Uldens langt større Vigtighed for Verden, og vilde bevise hende historisk, at ikke alene den saa almindelige Bryststykke her i Norden, med saa megen anden Skøbelighed, men selv de nyere Tidens Overforfinelse og sædelige Fordærvelse var kommen ind her i Landet ved Brugen af Linned, medens vore Forfædre, der gik med Uldstjorter og aldrig kjendte Linned, vare langt større, stærkere, friskere og i mange Maader sædeligere end den nærværende Generation.

Dette vilde hun meget nødig indrømme ham, medens hun af Bibelen vilde bevise ham Linnedets tidligere Brug i Verden og blandt andet anførte Stedet i første Krønikes 4, 21. om en hel Slægt af Linnedvævere. Dog heri blev hun med megen Lærdom slaaet af Marken af Candidaten, der paastod,

at det Arbejde, hvoraf hin Slægt var berømt, beviislig var Bomuldsarbejde, og han benyttede meget spindsfindig dette hendes Citat til at bestræke sin Berømmelse over Ulden, hvortil han, paa Grund af Navnet, ogsaa halvt henregnede Bomulden. Hans Bekymring over den brave Kones Fortabelse i hendes verdslige Syssel var imidlertid alvorlig. Hvad der endnu mere forøgede hans Uro for hende og næsten gjorde ham Opholdet i hendes Hus uhyggeligt, var den Omstændighed, at han ofte om Natten blev vækket ved en puslende Lyd i det store Pakkammer, hvortil Døren fra hans Bærelse var spærret med Sengen. Det forekom ham, at der ofte efter Midnat blev lukket Skabe op og i, medens der hele Timer ligesom blev udpakket eller indpakket Linned.

„Nu gaaer dog Deres Glid og Iver altfor vidt, gode Madam Winther!“ — sagde han en Middag — „naar De ikke engang under Dem No til Deres Mattesøvn for det ulukkelige Linned.“

„Hvorledes det? allerbedste Hr. Sørensen! jeg ligger saamænd i min Seng hver Aften Kl. Ni og sover hver Morgen til Kl. Sex. I mine unge Dage sad jeg hver Morgen Kl. Fem ved min Kof; men noget gammel bliver man dog altid med Tiden.“

„Jasaa!“ — svarede Candidaten og studsede — „det maa altsaa være Pigen, der pusler om Natten i det store Pakkammer med Deres Linned og Dækketøi.“

„Pigen! Gud frie mig! hun sætter aldrig sin Fod der uden jeg selv er med. Kaasen er dirkesfri, og jeg udleverer aldrig Nøglen til nogen Moders Sjæl; den ligger hver Nat under min Hovedpude. De maa, saa visselig, have drømt, Hr. Sørensen!“

„Ja, enten maa jeg drømme med aabne Dine eller De maa sukke og arbejde i Søvne, gode Madam Winther!“

men inat veed jeg, drømte jeg ikke; jeg havde endnu ikke slukket mit Lys da Vægteren raabte: „Ræk os din Haand, o Frelsermand, saa vorder Byrden let!“ Det er Klokken Gæt, som De veed — men Deres Gang og selv det lille Suk, De undertiden uvilkaarlig udstøder, hørte jeg tydelig i Værelset ved Siden af mit — og det var ikke lette Byrder, De slæbte ud og ind af Skabene; det kunde jeg høre paa den tunge, hule Lyd, det gav.“

„Herre min Gud!“ — udbrod Madam Winther og brast i Graad — „De havde dog Ret! min Sjæl har aldrig Fred for det Linned. Inat havde jeg et svært Arbeide med at tælle det altsammen i Tankerne, eftersom jeg vidste det laae paa hver Hylde i hvert Skab; jeg faldt først slde i Søvn og maa vel have drømt det Samme; for da jeg vaagnede, laae jeg i en iskold Sved og var næsten afniægtig af Træthed; men jeg laae i min Seng — Nøglen var under mit Hovedgjærde, og mine Skoe stod, som sædvanlig, omvendt for Sengen med Hælene indad, som jeg altid sætter dem inden jeg lægger mig til Ro. Gud hjælpe mig, allerbedste Hr. Sørensen!“ — vedblev hun med et dybt Suk. — „Er jeg da virkelig bleven til et Spøgelse selv førend jeg er død! — Jeg husker nok, De truede mig engang med, jeg vilde komme til at gaae igjen i mit Linnedkammer efter Døden, fordi jeg har gjort det kjære Linned til min Afgud — thi hvor et Menneſte har ſin Skat, der maa hans Sjæl jo være. Men, De er en lærd Mand — ſig mig paa Deres Samvittighed — troer De, det er muligt, at man ſaaledes kan være bemærkelig paa et andet Sted, end hvor man virkelig er, og man paa en ſaadan ſpøgelseagtig Maade kan give ſin Sjæls Nærværelſe og Syſler tilkjende, hvor man dog blot er tilſtede med ſine fredløſe Tanker?“ —

Hun ſagde dette i et Slags Spænding og ſelv i et andet Sprog, end der var hende ſædvanligt.

„Nei, for Pokker, det troer jeg ikke“ — svarede Sørensen og studsede — „men jeg troer, De ligefrem gaaer isøvne, uden at vide det, og vaagner først, naar De er kommen tilbage igjen og virkelig har været i Linnedkammeret.“

„Af, gid det dog ikke var værre! Allerbedste Hr. Sørensen!“ — bad hun ængstelig — „tjen mig i at tage Nøglen til mit Linnedkammer ind til Dem i nogle Nætter! saa veed jeg da, at jeg ikke kan komme virkelig derind, og saa vil med Guds Hjælp det Pusleri faae Ende.“

Candidaten spæede hende deri. I tre Nætter havde han den store Bakkammernøgle inde hos sig. For at ingen Fremmed skulde bemærkte sig den, havde han maattet love den Gamle, at lægge den under sin Hovedpude.

Den første Nat sov han roligt og mærkede Intet. Den anden Nat vaagnede han ved den samme Puslen og Søslen i Sideværelset, som han før havde bemærket. Han greb strax efter Bakkammernøglen under sin Hovedpude og fandt den liggende paa sit Sted. Sin Puslen var nu ogsaa ophørt, og han meente, det dog muligt kunde have været en Drøm med en Gjentagelse af hvad han før virkelig havde hørt paa denne Tid af Natten. Vægteren havde just raabt Get. Han talte Intet derom til Madam Winther; men tredie Nat paa samme Tid troede han atter længe at have hørt hin uhyggelige Puslen i Sideværelset. Han var dog bleven liggende stille med lukkede Dine og havde hørt. Endelig ophørte hin fatale Lyd; men noget efter syntes han, at hans Hovedpude bevægede sig under hans Hoved, og han hørte et dømpet Suk. Det var en Maanestjensnat; han laae med Ansigtet mod den spærrede Dør, for ikke at forstyrres af Maanelyset. Efter nogen Betænkning vendte han sig pludselig, og saa nu en fridvid Skikkelse svæve gennem Stuen og forsvinde ved Gangdøren, som der faldt Skygge over fra Hjørnes

Skabet. Han saae ikke Døren bevæge sig; men han syntes at høre en sagte Klirren ved Laasen. Han stod op for at undersøge det Hele. Den store Bakkammernøgle laae ligesom forrige Nat under hans Hovedpude — og Gangdøren var lukket ilaas. Hans Dørnøgle hang paa Sømmet ved Hjørneskabet. En Mulighed var det, at den skinnende hvide Skikkelse, han troede at have seet, havde været Madam Winther, i sit hvide Nattøi, der i ubevidst Søvnængertilstand havde været i hans Kammer, hvortil hun instinctmæssig kunde have benyttet sig af sin egen Nøgle til Stuen; men hun maatte da vel have været der to Gange samme Nat, først for at hente Bakkammernøglen under hans Hovedpude, og siden for at lægge den der igjen; thi at hun eller nogen Anden maatte have været i Bakkammeret den Nat, kunde han ikke tvivle om.

Det hele Eventyr satte ham dog i en besynderlig Stemning. Næste Dag holdt han en alvorlig Advarselstale til Madam Winther over hendes Afgudsdyrkelse, som han kaldte det, med det fordømte Linned, og han besluttede at flytte ud af Huset den følgende Dag.

Sidste Nat, han sov der i Huset, vaagnede han ved samme Time, imellem Sol og Gæt, ved samme hemmelighedsfulde Puslen og Travlhed i Linnedkammeret. Det formentlige Søvn-gængereri havde nu modtaget en vis spøgelseagtig Skikkelse i hans Fantaste ved Bertindens gjentagne Forsikkring, at intet levende Menneſke og hun nu heller ikke selv paa nogen beſkjendt naturlig Maade kunde komme derind, naar han selv havde Nøglen under sin Hovedpude og lod sin Dørnøgle sidde i sin lukkede Dør. Dette havde han ogsaa denne Aften iagttaget. Uvilkaarlig havde han nu fornummet en ham hidtil ubekjendt Gru for en Naturhemmelighed, som han ikke kunde forene med sine Begreber, men om hvis Mulighed den Gamle saa ængstelig havde spurgt ham. Han foer op med heftig

Uro og kom med Albuen til at støde til Døren, som spærredes af hans Seng og som gik ind til Linnedkamret. Han troede, den var tillaaet; dog dette maatte ikke været Tilfældet — den sprang helt op, og den lange, dybe Linnedjal laae, halvt opløst af Maanelysset, for hans Dine. Han stirrede forbausset derind, men saae kun Skabe og Borde. Paa alle Bordene laae der store Stabler af Linned, og et af Skabene syntes ham stod aabent; men der var dødsstille, og han saae intet Menneske. Han reiste sig halvt op i Sengen for at trække Døren til, og hans Blik faldt derved til en Krog af Stuen, som det svageste Maanelys opløste. Her saae han nu pludselig den samme hvide Skikkelse, der forrige Nat var svævet gennem hans Stue, og han troede tydelig at kjende sin Bertindes magre, blege Ansigt, kun var det endnu blegere end sædvanlig. Hun stod ubevægelig som et Marmorbillede og vendte de dødt stirrende Dine imod ham. Han drog Døren hastig til og bandt den fast forinden med sit Halstørklæde; han lagde sig tilbage i Sengen, men kunde ikke sove; han syntes atter at høre en sagte Puslen derinde, som dog øieblikkelig ophørte. Den store Nøgle laae under hans Hovedpude. Hun maa dog gaae isøvne, og har maasse en Hovednøgle til Linnedkamret, tænkte han — men Billedet af hin stirrende Skikkelse syntes ham dog for skyggeagtig til at være et virkeligt Menneske; det vedblev at staae ængstende for hans Fantaste, og han luffede ikke et Øie den hele Nat.

Uden nærmere at undersøge denne Sag og uden at forurolige den brave gamle Kone med videre Meddelelser om sit natlige Eventyr, flyttede han, efter sin Bestemmelse, næste Dag ud af Huset.

Kort efter blev Candidat Sørensen Præst paa Landet. I Maret 1808 opholdt han sig nogle Dage i Kjøbenhavn, og da han en Morgen gik igjennem lille Kirkestræde, saae han

uvilkaarlig efter sin gamle Studenterbolig. Det graae Bindingsværks-Hus var forsvundet, og i dets Sted stod der et halvopført grundmuret Hus paa tre Etager, men uden Tag og Binduer. Det forrige Hus var brændt i Bombardementet 1807. Han erkjendte sig om sin gamle Vertinde og opsogte hende i hendes daværende Bolig i Nyhavn. Han fandt hende mild og venlig, som altid, ved sin Rok, og — som han syntes — med et meget gladere Ansigt end nogenstunde før. Det gamle Vanesuf havde hun dog ikke aflagt. „Ak! Velkommen, allerbedste Hr. Pastor!“ — udbrød hun og rakte ham den ene Haand, uden at reise sig fra Rokken, medens hun bad ham tage Plads i Stolen ved Siden af sig. — „Gud ske Lov og Tak, jeg seer Dem igjen, kjæreste Hr. Sørensen!“ — vedblev hun — „jeg har Meget at takke Dem for; næst den kjære Gud velsigner jeg Dem hver Dag siden ifjor Efteraar. De havde Ret: det Linned og det Pakkammer var min Ulykke; jeg havde aldrig Fred derfor, og jeg var bange, jeg allerede paa en Maade gif igjen derfor, som et Spøgelse, i levende Live; men saa sendte Vor Herre os de Engelfmænd, som tog vor Flaade og brændte vor By — og det var min Frelse. Alt mit Linned brændte, Gud ske Lov! paa det nær, jeg havde til daglig Brug — og siden tænker jeg aldrig meer paa at samle Linned eller spinder en Traad dertil.“ Idetsamme snurrede hun ivrig sit Rokkehjul.

„Men, min Gud og Fader! De sidder jo ved Rokken endnu, som altid“ — udbrød Hr. Sørensen — „og De har jo neppe Tid til at tage Haanden fra Traaden, for at række mig den.“

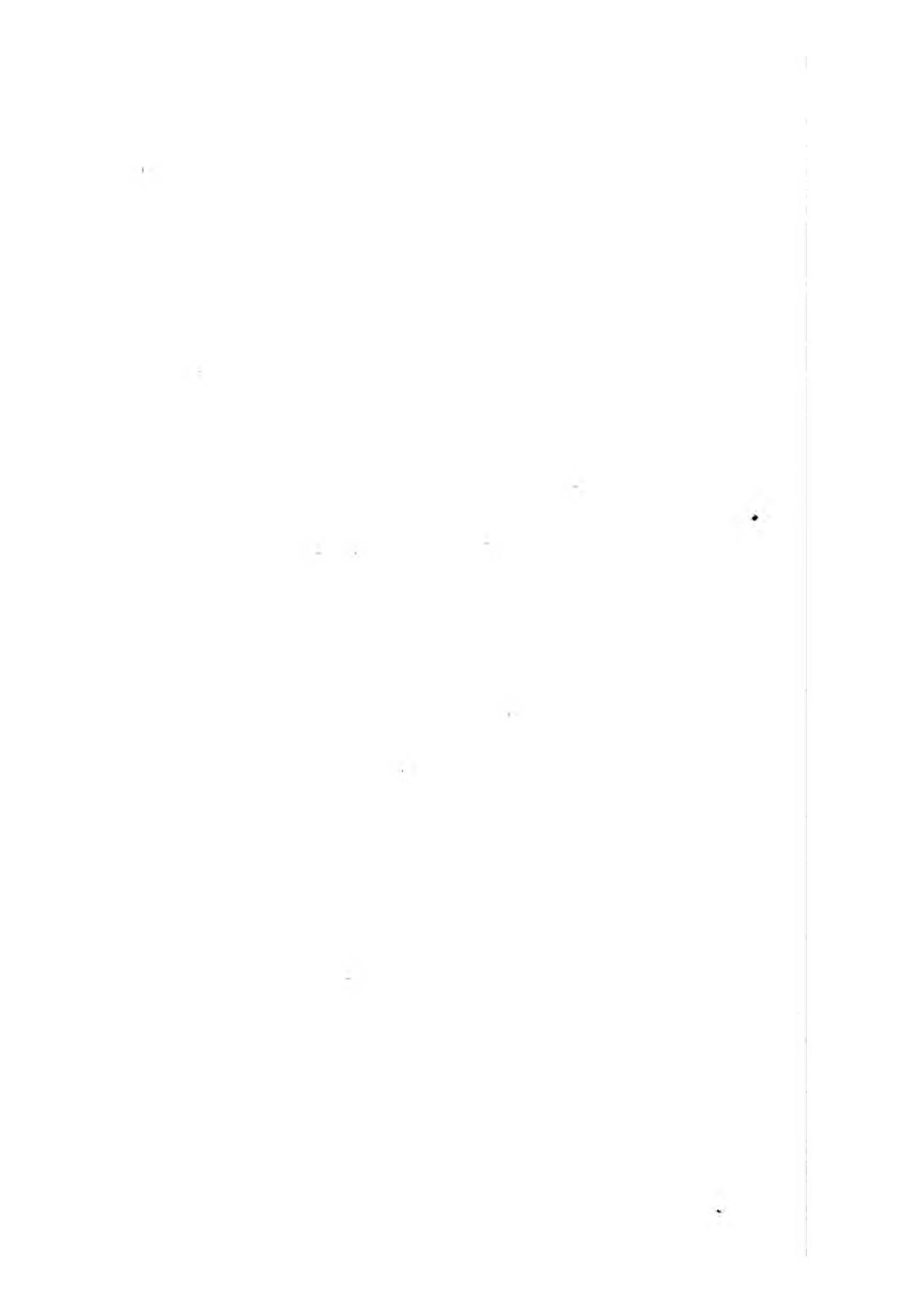
„Allerbedste Hr. Sørensen! Iuf dog Deres velsignede Dine op og see! — jeg takker min Gud for Tabet af det ulyksjelige Linned, og jeg glemmer aldrig Deres gudfrygtige

Ord — nu spinder jeg kun Uld." — Hun viste ham en hel Dragkiste med Uldgarn og endeel uldne Trøier, hvoraf han maatte modtage en til Foræring. Han rystede paa Hovedet med et ironisk Smil og roste den fortræffelige Trøie, men opgav Muligheden i at bringe hendes Omvendelse videre end fra Linned til — Uld.

G l a s k a b e t.

Den rige Handelsmand Mr. Seyfert i London var bleven Enkemand. Han var en Særling og kun lidet yndet, da han gjaldt for en kold Egoist og hjerteløs Bengemand, der ingen andre menneskelige Pligter erkjendte, end punktlig Opfyldelse af hvad der var Lov og Ret i Landet. Han var kun nogle og tredive Aar; hans rolige, uforanderlige Ansigt var som udhugget af Sten. Han var udelukkende Forretningsmand og paa stod med et Slags Stolthed, at Alt, hvad man kalder Fantasi og Følelse, var en Forfærdelse og Sygelighed, som var fremmed for hans gode, sunde Natur. Hans Ægteskab var ufrugtbart og havde kun været lidet lykkeligt. Den afdøde Fru Seyfert havde været en udmærket smuk Brunette, med et beftigt, næsten sydlandsk Temperament. Modfætningen mellem hendes Videnskabelighed og hendes Ægtemands Kulde havde ofte givet Anledning til huslige Optrin, der dog kun vare Gnetaler, medens Manden altid ved slige Udbrud iagttog den ligegyldigste Tausked. Ved sit Ægteskab havde Grosserereren, der tillige var Juveleer, erhvervet sin store Formue; men ved Ægteskabscontracten var det paa det Næiagtigste fastsat, at, hvis hans Hustru døde uden Livsarvinger, skulde hendes hele medbragte Formue, med Renter og Renteres Renter, udbetales til hendes Slægtninge, fra den Dag og Time, hun var begravet.

Uagtet denne Ægteskabscontractens Bestemmelse, forblev dog Mr. Seyfert, til stor Uergrelse for hans afdøde Kones Familie, i lovgyldig Besiddelse af den hele Formue. Han

erklærede nemlig, at han havde elsket sin sømme Ægtefælle saa høit, at han aldrig vilde affee hendes Legeme; — han lod hende ikke begrave, men lod hendes balsamerede og sminkede Lig i en glimrende Dragt med kostbare Prydelser og Smykker opstille i et Glasstap i sit Sovestue, ligeoverfor Vinduet, hvorfra enhver Forbigaaende kunde see det om Dagen og undertiden om Aftenen i Maanedes. Det kom til Retsstap med den Afdødes Slægtninge; men ifølge den ordrette Lovfortolkning vandt Mr. Seyfert Processen. Han beholdt virkelig Liget i sit Sovestue. Hver Aften, naar han gik tilfængs, trak han kun et grønt Gardin for Glasstabet — og sov rolig.

Fra det Dieblig, Liget stod i Glasstabet, syntes imidlertid Puffen at have forladt Huset. Det gik tilbage med Handelen; flere kostbare Forsendinger med amerikanske Skibe forliste, og vigtige Speculationer med spanske Bankobligationer mislykkedes. Der kom idelig Sygdom i Huset blandt Tjenerstabet, og Ingen syntes at kunne leve der, uden Mr. Seyfert selv, der havde en uroffelig Helbred; men hans stenhaarde Ansigt bar nu Præget af mørk Trods. Processen havde kostet ham Meget, og ved en Række uheldige Speculationer led han i et eneste Aar saa store Tab, at han mistede sin Credit, og alle Fordringer paa Huset paa een Gang strømmede ind. Det var netop Marsdagen efter Konens Død, at han, efter en Afregning med sin Bogholder, erfarede hele sin mislige Stilling og at han fra en Millionair vilde være bragt til Betlerstaven og til Gjeldsfængslet, hvis han ikke inden næste Morgen kunde tilveiebringe en Sum af 40,000 Pund Sterling.

Hans Ansigt blev dog uforandret ved denne Opdagelse. Med et koldt hoverende Nik gik han til sit Sovestue. I sin balsamerede Konens Ligdragt havde han anbragt Diamanter til en Værdi af 50,000 Pund. Denne Skat, som han,

tværtimod sine floge Kjøbmands-Principer, et helt Aar havde ladet henstaae i Glasfabet, som en død Capital, tænkte han nu at gribe til, og — da han denne Nat temmelig sildt gik til sit Sovestue, drog han ikke, som sædvanlig, Gardinet for Glasfabet, men satte Lampen paa Bordet og aabnede Glasfabet, for at fratage Liget de kostbare Prydelser, der nu vare hans eneste Redning. I Ligets Dienhuler havde han ladet indsætte kostbare Saphirer; i deres Sted syntes nu dog, til hans Forbauselse, et Par matte Glasøine at stirre ud paa ham; og Diamanterne, som han hver Aften i et helt Aar troede at have seet, kunde han ikke opdage. I den skarpe Lyshning fra Lampen var det ham, som de døde Glasøine pludselig luede og loe haanligt ad ham — og han traadte tilbage med en uvilkaarlig Gru. Tanken om, at en utro Bestjent, som han samme Dag havde jaget af sin Tjeneste, kunde have plyndret Liget, blandede sig med en pludselig Rædsel for den Døde — en Følelse, hvorfor han hidtil syntes at have været aldeles fri. Forestillingen om det umaadelige Tab, der nu vilde bringe ham i Gjeldsfængslet næste Morgen, overvandt dog hin Gru for den Døde. Med en næsten frampagtig Kraftanstrengelse rev han Liget ud af Glasfabet, for at undersøge det ved Lampen og lede om sin Skat; men jo meer han tumlede med Liget, jo meer forvirrede sig hans Tanker. — Ethvert sandt og gribende Ord, hans ulykkelige Kone havde sagt ham, men som han iskold havde ladet fare sig forbi uden at svare, tonede nu bebreidende for hans Sjæl med den Af-dødes Røst; han troede, virkelig at høre hendes Stemme, og han syntes, den Dødes blaae Læber bevægede sig. — Formasteligheden i hans hykkelske og svigfulde Behandling af Liget, hvorved han bedrog hendes Frænder og berøvede hendes jordiske Levninger den Gravens Fred, de fleste Mennecker sætte jaa høi Pris paa, syntes første Gang at faae Skikkelse i hans Be-

vidstthed. „Ja, du har Ret!“ — mumlede han — „jeg var intet Menneske — jeg var en Stenmand — jeg var et Uhyre — jeg elskede Intet uden mig selv og dine Rigdomme — men hvor er de? hvor er Diamanterne, jeg lod dig prunke med i Døden? — Den Glands og Ære vilde jeg dog unde dig — der skulde du staae i Pant for mig for min Lykke — ha, min Lykke — den tog du med dig til den fordømte Aandeverden, du vilde skræmme mig med — og Diamanterne tog du med! — nei, dem har en Lyv frataget dig — hvi skræmmede du ham ikke med dine Ildøine? — hvi hvisttede du ikke til ham, som nu til mig, om den evige Fordømmelse? — ha, ti, ti! — slip mig! — du kvæler mig!“ — Det var ham, som den Døde klemte sine Arme om hans Hals og loe forfærdeligt. Han tumlede bevidstløs om paa Gulvet. — Liget faldt ovenpaa ham. I denne Stilling fandtes han om Morgenen, endnu levende, men — vanvittig. Tabet af hans Skat og hans Nædsel for den Døde var i eet og thve Aar hans eneste Tanke. Nattesenen med Liget, som Ingen havde været Vidne til, gjentog han bestandig i sit Vanvid. Deraf erfarede man først, hvad der var skeet, og hvad han havde troet at høre og see i hans natlige Tumlen med Liget. Diamanterne fandtes aldrig. Millionairen, Mr. Sehfert, døde som Fattiglem i et Hospital for Vanvittige i London.

Vægterfamilien.

En Aften sad Major Selman, der nylig var bleven Gods-eier i Sjælland, i et Selskab af musikalske Venner i Kjøbenhavn, hvor han deeltog i Udførelsen af Quartetter og firstemmige Sange. Man var silde kommen til Aftenbordet, og Tiden løb hastig under den muntre Samtale. Vægteren raabte Get. Majoren reiste sig for at gaae til sit Logi i Hostellet, men standsede og lyttede forbauset. „Det er da Pokker til Vægter, I har her i Gaden!“ — udbrød han — „hvilkens Kraft i den dybe Bas, som i en Dommedags-Basun!“

„Han er ogsaa en Kæmpekar!“ — svarede Berten i det musikalske Selskab, den unge Doctor Halden: — „han holder to rasende Svirebrødre paa eengang i stive Arme og sparker den tredie med det Samme i Knehestenen, og det med samme Rolighed, som jeg tænder min Cigar og sparker Spyttbakken til Sofaen. — Det saae jeg forleden Aften.“

„Det kan jeg ikke begribe“ — sagde en Anden af Selskabet: — „vor Vægter her i Gaden er jo en lille, spinkel Tyr og har en fin, men nydelig Stemme; han lukker tidt Borten op for mig, naar jeg kommer silde hjem og har glemt min Bortnøgle; jeg kommer sjelden fra Selskab før over Get, og har tidt med Fornøielse hørt ham raabe baade To og Tre.“

„Det maa altsaa have været en Anden“ — sagde Majoren, — „men den Karl, der nu synger, kan jeg lide. Saadan en Borgvægter gad jeg havt paa min gamle Middelalderborg. Den smukke Skif med vore Vægtervers holder jeg af; kun

maatte Versene synges dæmpet og rent, men ikke striges som sædvanlig. Musikken er i grunden fortræffelig. Her ligger den jo harmonisk udsat. — Lad os synge den!”

Den firstemmige Sang begyndte nu igjen, og man mærkede ikke hvor sildet det var, før Vægteren raabte To. „Nu skal det være Alvor! — god Nat!” — afbrød Majoren og greb sin Hat, men standsede og studsede paany ved Vægterens Sang. Det var ikke længer hin dybe Bassstemme; det var en noget svag, men deilig, næsten kvindelig Altstemme, med det overordentligste Udtryk, og Sangen blev foredraget fuldkommen rigtig, saaledes som den nylig var udført efter Moderne af de musikalske Benner.

„Enten har I en Herremester til Vægter her“ — udbrød han — „eller jer Kæmpekarl har byttet Post med en øvet Operasanger.“ Idetsamme løb der en hvirvlende Vægterpibestrille paa Gaden. „Der er Spectacles!” — sagde Majoren — „nu Godnat, mine Benner! den Spas kan jeg tage med paa Veien.“

„Vi følge dig til Hotellet!” — sagde de Andre, og et Dieblif efter stode de Alle paa Gaden. Spectaclet var lige udenfor Huset; det var en Flok vilde Svirebrødre, som gjentog den forslidte Drukkenboldt-Vittighed, at flytte Skilter og flaae Lygter istykker. Vægteren peb endnu; men pludselig standsede Pibningen; han var omringet og grebet af de vilde Mennesker. „Riv ham Piccolofløyten af Flaben!” — raabte En. — „Slaa ham for Panden, den Hund!” — skreg en Anden. — „Hæng ham paa Lygtepælen!” — Inden Majoren og hans Benner kunde komme den overvældede Vægter tilhjælp, hørte de et dæmpet Slag, og Vægteren laae under de rasende Menneskers Fødder paa Brostenene.

„Død og Blage! han er stendød“ — skreg En — „afsted, red Jer, Kammerater! — Der kommer ædrue Folk!” —

I et Dieblif var den vilde Svirebroderflare adspredt til alle Sider. Vægteren laae stille paa Gaden og svømmede i sit Blod.

Smidlertid vare flere Vægtere komne til, og man vilde bære Gadens ulykkelige Vægter til nærmeste Barbeerstue.

„Nei — ind til mig — her i Stuen! — jeg er Læge“ — sagde Doctor Halden, som strax var illet til og havde grebet den faldne Vægters Haand — „jeg skal strax sørge for ham og forbinde ham; han er ikke død — hans Puls slaaer endnu.“

„Men hvad er Dette?“ — mumlede en af Vægterne — „det er jo ikke stærke Hans Sorgen.“

„Tys, stille!“ — sagde en Anden — „det skal jeg siden forklare!“

Bed Undersøgelsen af Vægterens Saar befandtes det strax, at det voldsomme Slag, han havde faaet, dog var mere bedøvende end farligt; men man saae tillige, at det ingenlunde var nogen Kæmpekarl af Vægter, men en fintbygget og særdeles smuk ung Kvinde med en rig, glindsende sort Haarshulde under Vægterhuen. Den lange Vægterkittel hang som en Sæk om hende og var forneden opfæstet næsten en halv Alen.

Saa snart hun slog de prægtige sorte Dine op og saae sig iblandt lutter fremmede Mennesker og under Lægens Behandling, syntes hun strax at mærke, at hendes Kjon var røbet, idet man havde blottet hendes Hoved og Hals for at afdørre Blodet. Hun brast i heftig Graad og bad, man for Guds Skyld ikke maatte angive det. Hun tilstod, at hun var stærke Hans Sorgens Kone, og at hun i det sidste halve Aar, siden hendes Mand havde havt Feberen, ubemærket havde forrettet Vægtertjenesten for ham hver Nat fra Kl. To, naar der gjerne var roligt i Gaden, for at han kunde sove den halve Nat og vinde Kræfter til at hugge Brænde

hele Dagen, hvorved han fornemmelig ernærede hende og de Smaa; thi dertil var Bægterlønnen alene altfor ringe. Naar hun selv havde sovet den halve Nat, kunde hun meget godt udholde at staae ved Basseballen det Meste af Dagen og derved fortjene Noget tilhjælp. —

Den simple, rørende Maade, hvorpaa hun omtalte sit Forhold til Mand og Børn, og den Undseelse og Værdighed, hvormed hun tilhælede sit Bryst og tilbageviste ethvert ubeskedent Blik, vakte almindelig Deeltagelse. Hendes hele Væsen og Adfærd syntes ogsaa at staae langt over hendes ringe Stand; og af Kommen i den store Bægterkittel var der udfaldet et Bind af Racine i Original-Sproget, tilligemed en Kulle Noder. Det var netop den nysudkomne harmoniske Behandling af Bægtersangen. Hendes Tale-Stemme var overmaade smuk og dannet, dog var Accenten noget fremmed og røbede, at hun ikke var indfødt Dansk. Paa et Spørgsmaal derom tilstod hun, at hun var Fransk af Fødsel og havde fulgt sin Mand herover 1818 med de danske Contingent-tropper. Han var kun Corporal ved et Rytterregiment, men var for en udviist fjæk Handling bleven Officeer. Den Ære havde han dog maattet aflaae; thi som Officeer kunde han ikke strigle Heste og hugge Brænde, og som Frue kunde hans Kone ikke vasse for Folk, og uden Dette kunde Gagen ikke strække til. De havde boet i fem Aar i Odense, efterat Hans Jørgens Soldatertid var udløben. Nu havde han i to Aar været Bægter i Kjøbenhavn. De havde i de første halvandet Aar her lidt stor Nød af Sygdom og Mangel; men siden de havde fundet paa at skiftes med Bægterposten, gik det godt baade med Helbred og Arbeide, og de vilde være meget lykkelige, naar det kun saaledes kunde vedblive; men skulde der nu aflægges Rapport om sidste Mats Hændelser — og Manden faae

sin Afsted, fordi han havde ladet Konen besørge Tjenesten i Morgentimerne — vare de brødløse og meget ulykkelige.

„Vær ubekymret, vakkre unge Kone!“ — sagde Majoren — „derfor bliver vel Raad!“ Hun bemærkede nu først Majoren og sæstede forundret sine sorte Dine paa ham, uden at forstaae hvad han meente. Der blev imidlertid meldt, at den Karet holdt for Døren, som Lægen havde bestilt. Bægterkone var forbunden; dog Lægen vilde selv ledsage hende til hendes Hjem. Majoren gjorde ham Selskab. Vognen rullede bort og holdt, efter Ordre, ved en Kjelder i Lavendelstræde. Der boede stærke Hans Sorgen. Man behøvede ikke at banke paa. Ved Vognens standsede Rumlen udenfor Kjelderdøren, var Hans Sorgen sprunget op af sit Leie, hvor han, helt paaflædt, havde slumret. Han aabnede Kjelderdøren og stod dødbleg i Lygteskinnet, da han saa sin Kone, med forbundet Hoved, i hans store Bægterkittel blive hjulpet ud af Vognen af to fremmede Herrer.

„Du min Gud og Frelser!“ — udbød han — „tænkte jeg det ikke nok, det vilde tage saadan en Ende! — Er du meget forslaaet? stakkels Jeannette! — veed disse Herrer“ — —

„Hun er uden Fare, og vi veed Besked!“ — sagde Lægen, inden Konen kunde komme tilorde, medens hun baade af ham og den bekymrede Mand blev ledet ned i den lave Kjelderstue.

Saa snart Hans Sorgen havde hørt et Par beroligende Ord af sin Kone, med en kort Beretning om hvad der var hændet, og saaet hende bragt til Hvile, traadte han med stille Rolighed hen for Lægen og sagde: „Tak, Hr. Doktor! jeg skylder Dem Meget — hvis det som De siger, ingen Fare har med Jeannette. — Imorgen skal jeg selv berette Alting i min Rapport — og saa faaer jeg min Afsted. — Det er i sin Orden. — Det er ikke Meer, end fortjent. — Det Værste

er, Folk vil sige: Stærke Hans Jørgen var en Slynge — han lod sin lille stakkels Kone vaage og mishandles paa hans Post, medens han laae rolig i sin Seng og sov. — Vorherre veed dog, jeg har kun sovet maadelig og har havt meer Ondt end Godt af den Søn, forbi det dog var Uret, og jeg plagedes af Angest for Jeannette. Men, Gud ske Lov og Tak! nu er det forbi — bliver hun kun rast igjen, skal hun aldrig mere vaage for mig; men jeg vil vaage alene for hende og arbeide baade Nat og Dag, for at skaffe hende og Børnene Brød."

"Vær ved frisk Mod, Hans Jørgen!" — sagde Lægen. — "Det gaaer maaske ikke saa strengt til, som Han troer, og Han bliver maaske i Tjenesten."

"Nei, Hr. Doktor! det vil jeg aldrig forlange: — jeg veed meget vel, med saadan en Bægter kan Ingen være tjent."

"Jeg troer dog nok, jeg kunde være tjent med dig" — tog nu Majoren Ordet. — "Kunde du have Lyst til at være Borgvægter paa min Herregaard, naar der blev sørget saaledes for dig, at du med Kone og Børn kunde leve, uden at vaage og arbeide over Kræfterne?"

Stærke Hans Jørgen spillede Dinene op, som om han hørte en Evangelierøst fra Himlen, og stirrede, stum af Forbauselse, paa den fremmede Herre.

"Jeg besøger dig inden jeg reiser hjem; saa kan vi tale nærmere derom!" — tilspøiede Majoren og forlod Kjelderens.

Fjorten Dage efter var stærke Hans Jørgen Borgvægter paa Majorens Herregaard og boede med sin Familie i en lille Veilighed i Baggaarden. Den vakre unge Kone var fuldkommen helbredet. Det var en Fornøielse at see hende blandt Børnene; og man hørte hende ofte synge for dem med sin rene, klare Altstemme. Stærke Hans Jørgen passede ordentlig sin Dont, og de syntes meget lykkelige i den nye Stilling.

Dog bemærkede man, at der undertiden var Noget, der tryk-
fede dem; men derom yttrede de sig aldrig, og de undvege
ethvert forfænde Spørgsmaal derom.

Majoren opdagede snart, at stærke Hans Jørgen kunde
bruges til mange andre Ting, end til Borgvægter. Han
skrev og regnede godt og læste gjerne, ogsaa Bøger i frem-
mede Sprog, selv undertiden Fransk for sin Kone, som ikke
havde glemt dette sit Modersmaal og efterhaanden røbede en
Dannelse, der sædvanlig kun tilhører de høiere Klasser. Hans
Jørgen var en dygtig Skytte og forstod sig noget paa Forst-
væsenet. Han ombyttede ogsaa snart, paa Majorens Tilbud,
sin Borgvægterpost med en god Skovfogedteneste paa Godsset,
hvorved han fik en nydelig Bolig midt i Skoven ved en
Indsø. Efterhaanden kom baade han og hans Kone jævnlig
op paa Gaarden; og skjøndt de bestandig holdt sig tilbage
inden de Grændser, deres Stand og Stilling foreskrev dem,
synes dog Skovfogden og hans Kone snart ligesom at høre
til Familien.

En Dag kom der en Hestpranger til Gaarden, som
blandt flere gode Heste havde en høj og stærk, men temmelig
gammel Hest i Kobbelet, som han holdt i en meget lav Pris.
Da Hans Jørgen besaae Hestene, for efter Majorens Ordre
at vælge sig en af dem til Skovløberhest, vrinskede den gamle
graae Hest og sprang ham imøde, og Majoren saa med For-
bauselse, at den kæmpestærke Mand slog Armene om Hestens
Hals og græd som et Barn.

„Hvad fattes dig?“ — spurgte Majoren. —

„Intet, kjære Herre! men maa jeg købe en Hest til mig,
jaa lad det være denne! den har været Rytterhest tilforn —
den var med mig i Frankrig — og paa den førte jeg Jean-
nette fra hendes Hjem.“

Majoren svøiede ham i dette Ønske, og det blev en Fest-

dag i Skovfogedhuset, da stærke Hans Tørgen sprang af Hesten, udenfor det aabne Vindue, og Jeannette med et Glædesstrig kjendte den gamle Rejsesælle og klappede dens sorte Mule gennem Vinduet.

Engang da Majoren og hans Frue uventet besøgte dem i Skovfogedhuset, overraskedes de ved at see Mand og Kone trække den gamle Rytterhest frem og tilbage udenfor Huset, medens de klappede Hesten med den ene Haand, og med den anden holdt fast paa de to mindste Børn, der sad jublende paa dens Ryg. Forældrene loe og græd paa eengang under denne Leg, men bleve meget undseelige, da de overraskedes af Majoren og hans Frue.

„Vi er blevne Børn med Børnene og med denne gamle Kammerat“ — sagde Hans Tørgen — „han kom saa uventet til os igjen og huskede os paa gamle Tider. Nu har vi faaet Lykt til at reise til Frankrig med Børnene — det forstaaer sig, Hr. Major! — Frankrig er der henne ved Ledet — og saa lære vi Børnene hvorledes de skal sige: Guds Fred! paa Fransk til Bedstefader.“

„Saa lever din Fader endnu?“ — sagde Fruen til den lille Skovfogedkone. — „Du skriver ham vel jævnlig til?“

„Vi har intet Ord hørt fra ham i ti Aar“ — suskede Jeannette og brast i Graad. — For ikke at forøge hendes Bedrøvelse, afbrød man denne Samtale.

En Foraars-Aften kom Majoren og hans Frue i deres Jagtvogn forbi Skovfogedhuset og saae gennem det aabne Vindue, at der glimrede Lys i en Bøgeløv-Krands under Loftet, som om der var Gilde. Ingen havde mærket, at de holdt og stege af — og, da de traadte ind, saae de Hans Tørgen ved det festlig prydede Bord med alle Børnene omkring sig; ved Siden af ham sad en smuk, fremmed Dame; dog da de saae næiere til, var det Jeannette, der sad pyntet i en smag-

fuld Silkefjortel. Jeannette løb undseelig ud og kom fort efter tilbage i sin Bondekonedragt. „Det er vor Bryllupsdag idag, Hr. Major!“ — sagde Hans Tørgen og skjulte sin Bevægelse — „saa pleier Jeannette altid at fornøie mig med at klæde sig paa Fransk i en gammeldags Stadsfjortel, hun engang har faaet. — Det er en Grille, jeg har; og hun fører mig deri af gammel Kjærlighed.“

Majoren og hans Frue bleve nu noget hos dem og deeltog i den lille Familiefest. Børnene jublede, især da de fik Lov til at falde paa den graae Hest, der strax efter stak Hovedet ind af Vinduet og fik Brød af deres smaa Hænder. Alle vare de glade den Aften; men i Forældrenes Glæde var der blandet en vemodig Bevægelse, som de forgjæves søgte at skjule.

Det var det tredie Aar i Høst efterat Bægteren stærke Hans Tørgen var bleven Skovfoged paa Major Selmans Gods, at Majoren havde foranstaltet et stort Jagtparti for sine Venner fra Hovedstaden og Omegnen. Blandt nogle fremmede Herrer, som Majoren forrige Sommer havde gjort Bekjendtskab med paa en Badereise, og som nu efter Løfte besøgte ham paa hans Gods og deeltog i dette Jagtparti, var der en flanderst Kulgrube-Gier, Chevalier Tournay. Det var en høi, aldrende Mand med et mørkt, gjennefsuret Krigeransigt og en stor Skramme over Panden; han bar et Slags Uniformsfrakke med et Ordensbaand i Knaphullet. Han havde for de fleste noget Frastødende i sit stolte Blif og strenge mørke Væsen; men der var en Kraft og Bestemthed i hans hele Afsærd, som imponerede. Han syntes ikke langt fra de tredsindstyve Aar; hans Hovedhaar og Mundskæg var isgraat; hans Bevægelser vare dog raske og livlige, og han var den forvovne og utrætteligste Jæger. Han satte over Grøfter og Gjerder i strakt Firspring og sad som støbt i sin Sadel. Han

talte Tydsk og Fransk, men blandede begge Sprog besynderlig i sin Tale. Han havde som Frivillig tjent sig op til Chef for et Corps ridende Jægere i Napoleons tre sidste Felttog og havde fulgt Keiseren paa Toget i Rusland. Han talte underholdende om sine Erfaringer, dog uden at fremhæve sine egne Fortjenester. Naar Nogen spurgte ham om, i hvilket Slag han havde faaet den dybe Skramme over Panden, afbrød han pludselig Samtalen. Han havde været den store Keiser hengiven og været blandt dem, der smerteligst følte Afskeden, da Napoleon opgav Keiserthronen og drog til Elba. Men, da den dethroniserede Keiser brød sin Afsigelse og kom tilbage i de hundrede Dage, havde denne Buonapartes frie borgerlige Chevalier, som han med en vis Stoltthed kaldte sig, ikke kunnet dele den almindelige Begeistring for de hundrede Dages Helt; han havde harmet sig over det brudte Keiserord og forholdt sig rolig paa en Kulgrube=Giendom, han besad ved den belgiske Grændse. Han talte bestandig med kold Agtelse om Bourbonnerne; men naar Napoleons Navn nævnedes, luede der en mærkelig Ud i hans dybtliggende kulsorte Dine — hans store, rynkede Pande blev et Stykke høiere, og hans Haand berørte uvilkaarlig den lille Strimmel Silkebaand i hans Knaphul. Napoleon havde selv givet ham Greslegionens Kors paa Balpladsen. Trods sin Alder, sang han endnu med Liv og Begeistring; han sang gjerne Bertrands Afskeds sang til den store Keiser, og da luede Siden i hans sorte Dine under Vand.

Siden 1819 havde Chevalier Lournay mest opholdt sig i Glandern og tumlet meget omkring i Tydskland og Danmark. Han forstod allerede temmelig godt Dansk; men naar han ikke strax blev forstaaet, røbede hans Miner en saa vild, opblussende Hidslighed, at han syntes at kunne begaae en Voldsomhed mod det Menneske, der blot spurgte om hans Mening.

For denne gamle, iltre Krigsmand havde Majoren faaet en jærdeles Interesse, og han følte sig mægtig tiltrukket af hans Personlighed.

En Dag, som Jagten var allerbedst i Gang i Majorens Skove, og den gamle Weslegions-Ridder ret var kommen i Aande, standsede han pludselig sin Jagthest og studsede, idet han med et fast Blik stirrede paa stærke Hans Tørgen, der som Skytte fulgte Jagtselskabet paa sin Hytterhest og nu just havde aabnet et Led, man red igjennem.

„Har den Jæger været i Frankrig?“ spurgte den gamle Krigsmand med et mørkt Blik og skiftede Farve.

Majoren, som kun havde hørt Spørgsmaalet, uden at bemærke den pludselige Forandring i den Gamles Miner, svarede i munter Tone, at hans Skovfoged i Aarene 1817 og 18 havde været med de danske Contingenttropper i Frankrig og derfra medbragt en vakker Kone, der sang som en Engel og selv havde fungeret som Bægter i Kjøbenhavn; hvorpaa Majoren i Korthed og med hjertelig Deeltagelse meddeelte ham deres Historie i Mandens Bægtertid.

Den fremmede Herre hørte i den høieste Spænding derpaa. „Hvad hedder hans Kone?“ — spurgte han med standsende Aandedræt.

„Jeannette“ — svarede Majoren og saae med et muntert Nis ned mod Søen. — „Hun lever høist lykkelig med ham og er en fortræffelig Moder. De har syv nydelige Børn; der boe de!“ — Med disse Ord pegede Majoren paa Skovfogedhuset med Humlehaven ved den lille Indsø, som de just nu rede forbi.

Den fremmede Herre standsede sin Hest med et pludseligt Nis; han var i samme Dieblis af Hesten og styrtede som rasende ind i Huset. Da Majoren og Nogle af Selskabet traadte derind, fandt de den gamle Herre halv afmægtig

paa en Stol. Den lille Skovfogedkone laae svømmende i Laarer ved hans Fødder og omfavnede hans sittrende Knæ. Bondkonehuen var faldet af hendes Hoved, og de lange fulsorte Lokker rullede i deres rige Fylde til hans Fod.

Jeannette var hans Datter. — Fra sit andet Aar havde hun været opdraget i sin afdøde Moders Familie og var først kommen i Faderens Hus efter at han var udtraadt af Krigstjenesten. Hans Tørgen havde 1818, som simpel Corporal, været indkvarteret paa Chevalier Tournays Kulgrube-Eiendom i Nærheden af den belgiske Grændse. Trods sin underordnede Stilling, havde den unge Mand, der klædte sig fint og besad noget meer end almindelig Dannelse, indtaget alle Hjerter. Af Faderen var han bleven behandlet venligt; ved sin smukke, kraftige Basstemme var han bleven en velkommen Deeltager i de daglige Musikovøvelser i Huset — og Datteren havde hemmelig forelsket sig i ham. Deres Følelser for hinanden vare gjensidige; men Ingen havde røbet dem med et Ord. Først ved Afskeden, da Hans Tørgen stod ved sin opsadlede Hest i Alleen udenfor Vaaningen og skulde med en Afdeling af Contingentcorpsen drage ud af Landet for steds, var den gjensidige Følelse mellem de unge Mennesker brudt frem i et lidenskabeligt Favntag. Den stolte, hidstige Greslegionsridder saae det og var bleven rasende. Han var styrtet mod Datteren med dragen Sabel; men stærke Hans Tørgen havde reddet hendes Liv ved et Greb om Faderens Arm, hvorved den truende Sabel var faret tilbage og havde opridsset ham hele Banden. I samme Dieblig havde Hans Tørgen spunget Jeannette foran sig paa sin Sadel og sporet sin stærke jydsk Hest. Han var bleven hastig og ivrig forfulgt af den blødende Chevalier og tre Grubeværkskarle. Det blev et Beddeløb paa Liv og Død; men den graae Hest seirede. Inden Forsølgerne kunde naae dem, vare de i Sikkerhed over den belgiske Grændse.

Samme smukke Foraarsaften lod Hans Tørgen sig vie til Jeannette af en reisende protestantisk Præst. Alt hvad de siden havde hørt til Jeannettes Fader var, at han havde ligget syg i sex Uger efter hint Saar og sit Fald med Hesten, nær ved Grændsen, da han forfulgte dem. Han var bleven fuldkommen helbredet; men paa Tilgivelse og Forsoning var der aldrig at tænke. —

Den gamle Chevalier Tournay laae endnu halv afmægtig i Stolen i Skovfogedhuset med den grædende Datter ved sine Fødder. Hans Ansigt var dødblegt, og hans Dine stirrede stivt og uden Seekraft paa Datteren. Da traadte Hans Tørgen ind i Stuen, ligesaa bleg som den Gamle; han knælede stille ved Jeannettes Side og bøiede sit Hoved, medens han lagde sin blottede Rytterpallast for den gamle Herres Fod. Alle syv Børn flokkedes om Gruppen og saae nysgjerrig paa den fremmede Mand, der stirrede stivt paa dem Alle.

„Det er Bedstefader!“ — hviskede Hans Tørgen og greb et af de mindste Børn ved Haanden — „bed ham tilgive eders Fader og Moder! Vi har gjort ham en stor, stor Sorg.“

„Pardon, Pardon for Fader og Moder! de skal aldrig gjøre det meer!“ — sagde den mindste af Pigerne paa Franck og kyssede den fremmede Herres Haand.

Nu syntes hans Dine først at faae Synet tilbage, idet han sæstede sit Blik paa de deilige Børn omkring sig og hørte de bedende Ord i Modersproget af sin yngste Datterdatter. Blodet kom tilbage i hans Kinder; der styrtede en Taarestrøm over hans furede Ansigt. „Pardon! Pardon!“ — udbrød han, idet han sprang op og omfavnede og velsignede dem Alle. Børnene jublede. Glæden i Skovfogedhuset var overvættet.

Chevalier Tournay blev en hel Maaned hos Majoren og gik daglig til Skovfogedhuset, hvor Glæden og Lykkelighe-

den nu ret havde hjemme. Han bosatte sig i Kjøbenhavn og besøgte hver Sommer Datter og Svigersøn, der fremdeles levede lykkeligt i Skovfogedhuset, hvor de til Erindring om Fortiden havde ophængt paa Væggen i Glas og Ramme de gamle, kjære Bægtervers, som havde grebet saa betydende ind i deres Liv. Naar Børnene fik deres Aftenbrød, stak gjerne den graae Hest Hovedet ind af Vinduet og krævede sin Deel af deres taknemmelige Hænder. De vidste nemlig af deres Faders Otringer, at uden den havde neppe Noget af dem været til, og at deres Fader og Moder vare redne til Bryllup paa den Hest.

Bogtrykkerseenden.

Efter en Ildbrand i Paris blev det ved Brandforhørene og Politiets Undersøgelser oplyst, at Branden, som var opkommen i et af Stadens største Bogtrykkerier, maatte være paasat af en Bogtrykkersvend, Pierre Martin, som selv havde været nær ved at omkomme i Luerne, men var bleven reddet og bragt halvførbrændt og i en sindsforvirret Tilstand til det nærmeste Hospital.

Efter de andre Bogtrykkersvendenes Beretning havde hin unge Mand, Pierre Martin fra Toulon, været en særdeles duelig Arbejder og tilforn den flinkeste Karl af Verden. Han havde havt Opshuet ved Trykningen af den første kostbare Stereotyp-Udgave af Voltaires Bærker. Han var under dette Arbejde bleven lidensfabelig indtaget i Læsningen af denne Forfatter og blev ofte siddende langt ud paa Natten i Trykkeriet, fordybet i Voltaires Skrifter. Men de syntes at have udøvet en farlig og demoraliserende Virkning paa ham. Han var bleven en fortvivlet Atheist og havde det sidste Halv-aar aldeles ødelagt sig ved Omgang med flette Kvindfolk. I den sløve og enerverede Tilstand, hvori dette Levnet havde sat ham, blev han undertiden overfaldet af Skrupler, hvori han — trods sin Fornegtelse af Gud og Udødelighed — dog gruede for Muligheden af en høiere Verdens Tilværelse, medens han forbandede sin Dindlings-Forfatter, hvis Læsning dog altid paany med en uimodstaaelig Magt henrev ham. Den nye, prægtige Stereotyp-Udgave af Voltaire var prydet med sindrige, men

Ietsfærdige Kobbere til Bucellen og med Forfatterens Portrait. Paa disse Billeder og paa Portraitet kunde Pierre Martin ofte stirre hele Timer, naar han sad om Natten i Trykkeriet, hvor Svendene i den jenere Tid havde maattet arbejde til Midnat. En Nat havde Pierre Martin pludselig vaft de Andres Opmærksomhed ved en besynderlig Stønnen, som naar En i Drømme anstrenger sig for at tale, men kan ikke, og man havde seet ham staae vendt med Ryggen mod Lyset, han havde læst ved, og med alle Tegn paa Forfærdelse, medens han syntes at ville tale til Noget, som ingen Andre kunde see eller høre; hvorpaa han sank tilbage paa Bænken i en næsten afmægtig Tilstand. De havde med Nøie bragt ud af ham, at, naar han om Natten paa dette Sted havde læst i Voltaire og undertiden leet høit over hans Vittigheder eller betragtet Billederne i Bogen, havde han ofte hørt Noget sukke lige bag ved sig, men aldrig kunnet opdage hvem det var; nu havde han ved en saadan Sukken pludselig vendt sig og seet en bleg, mager Skikkelse med et frygtelig fordreiet Ubeansigt, der dog paafaldende lignede Voltaires Portrait i den nye Udgave, og han havde tydelig hørt ham sige med en Røst, som gjennemisnede ham: „Brænd mig! — brænd hvert Ord, jeg skrev! — kun Dødsmerne blive salige — de forsøre Ingen — brænd min Aand i eders Papirflude! — den brænder blandt Skygger til jeg er glemt —“ og med en Lyd, som en Blanding af Latter og Lænderstøxen, var Skikkelsen forsvunden.

Næste Nat havde man paa samme Maade seet Pierre Martin vende sig om fra Bogen, han læste i, ligesom han vilde tale til Noget lige bag ved sig, og han var atter falden tilbage paa Bænken i samme halvbevidste Tilstand. Svendene vare bleve forstrækkede og uhyggelig tilmode; de vare ilede fra Bærkstedet for at hente Lægehjælp; men neppe vare de ude af Huset før det stod i Brand, og Ilden kom fra

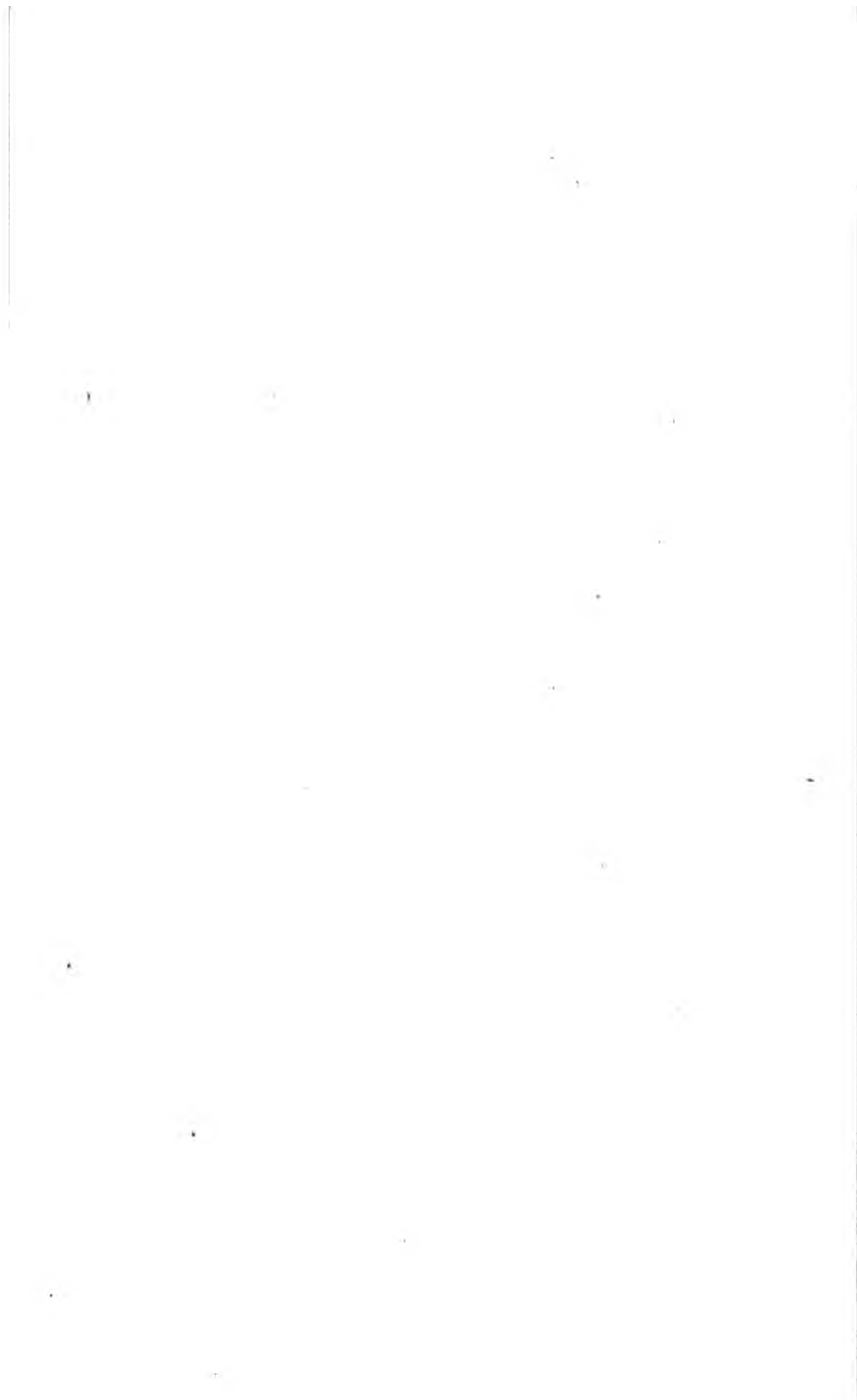
Bærkstedet, hvorfra man med Nød havde udrevet den ullykkelige Pierre Martin.

Efterat han paa Hospitalet var helbredet, paastod han dog bestandig, at hans Vision var intet Selvbedrag og umulig kunde være et Billede, han selv havde dannet sig ved at see paa Portraitet i Bogen og tænke paa Sjæleens Tilstand efter Døden — hvis der dog skulde være en saadan Tilstand — og paa de Forfatteres Skjæbne, som ved frivole og demoraliserende Bærker havde skrevet sig udødelige, og som dog saaledes virkelig gif igjen i Verden som forvildede og forførende Aander. Begge Gange, Skikkelsen havde viist sig for ham, havde han villet besværges den at flye og ikke friste ham; men det var blevet fort for hans Dine, og han havde intet Ord funnet udtale. Efter Gjensærdets gjentagne Tilskyndelse, havde han stuktet Ild paa „den store Udødeliges“ Skrifter, der laae opdyngede til Loftet lige for ham, og derved paa det hele trykferi. Dette tilstod han; men da man ansaae hans Fortælling om Gjensærdet for det klareste Beviis paa hans Sindsforvirrelse, blev han ikke straffet for Mordbrand, men en Tidlang holdt indespærret som en Patient, hvis fixe Idee var farlig for Samfundet. Siden hin formeentlige Vision anvendte han enhver Franc, han kunde sammenspare, til at opkjøbe Voltaires Skrifter og tilintetgjøre dem — for, som han sagde, at bidrage hvad han kunde til at forføre „den store Udødeliges“ Pønitentsetid, hvis han dog mulig havde været saa lykkelig — ikke at have skrevet sig rigtig udødelig.

Selb-Citationen.

I Aaret 1817, da de Hoffmannske Fantaster vare nye i Læse-
verdenen, var der i Kjøbenhavn megen Tale om den saakaldte
Selv-Citation, der paastodes at være forbunden med en livs-
farlig Vision. Dette fantastiske Foretagende bestod i, at man
indsandt sig ganske ene ved Midnat i en Kirke eller ved en
øde Ruin eller paa et andet ensomt og høitideligt Sted, og
der tre Gange, med et Minuts Ophold mellem hver Gang,
med høi og tydelig Røst og med fuld Alvor, kaldte paa sig
selv med sit fulde Navn, og, mellem hver Gang Navnet var
nævnet, spurgte ligeledes høit, tydeligt og alvorligt: „Hvo kal-
der mig?“ Naar Dette var skeet, paastodes der, vilde Billedet
af den Citerendes eget Væsen ligesom træde ud af hans Sjæl
og pludselig stille sig for hans Dine. Om det var for det
ydre eller indre Die, dette Billede vilde vise sig, var uvist;
men Synet deraf skulde være saa rædselfuldt, at kun saa Men-
nesker vilde have Styrke til at udholde det. Det Menneſke,
der saaledes vovede at fremkalde sit eget hemmelighedsfulde
Væsen, hvis Dobbeltthed allerede synes at antydes i enhver
Tale, et Menneſke holder til sig selv, vilde derved, paastodes
der, ved et Slags Selvmagnetisme have adskilt, hvad der i vor
nærværende junde Tilværelse altid var inderlig forbundet, og
denne Selvopløsning var igrunden et hemmelighedsfuldt Selv-
mord, da enhver saadan Selv-Visionair enten maatte blive af-
sindig og ligesom tabe Sammenhængen i sit eget Liv og Væ-
sen, eller saaledes overvældes af Rædsel, at han døde paa Ste-

det. At Banvid eller Døden kunde være en Følge af denne Selv=Citation, betragtedes ikke som en blot Virkning af Fantasten og en overtroist Spænding, der kunde ryste Nervesystemet og fremkalde en pludselig Epilepsi; men man meente, at dette Phænomeen maatte have en virkelig objectiv Grund i Menneftenaturens hemmeligste Naturlove og maaske først engang blive Gjenstand for klar, videnskabelig Beskuelse, naar man fuldelig forstod Sammenhængen mellem Aand, Sjæl og Legeme, og naar den animalste Magnetismes Hemmeligheder ikke længer stode som halvbetvilede Gaader for Erkjendelsen.

Over denne Selv=Citation var der i et Aftenselskab af unge Studenter paa Walchendorphs Collegium sagt mange baade dybsindige og urimelige Ting. Den unge theologiske Student Frederik Holm havde opmærksom hørt efter, men ikke yttret sin Mening med noget Ord. Han var i den sidste Tid bleven besynderlig taus og indesluttet. Tilforn havde han været munter, vittig og aandrig; han var tillige et overordentlig smukt Menneske; men en ulykkelig Kjærlighedshistorie havde udslukt alt Liv og al Glæde i hans hjærte, dog noget vel fine og sværmeriske Udsagn. Han saae bleg og sygelig ud, og hans Venner vare høilig bekymrede for ham.

Denne Aften havde han dog forsaavidt været livlig og selskabelig, at han med største Deeltagelse og ofte med tindrende Dine havde givet Agt paa de fantastiske Fortællinger, man overbød hverandre i at meddele. Alvor og Spøg havde været i Underholdningen, og, naar Historierne bleve altfor fantastiske eller rædselsfulde, havde Forstands=Oppositionen gjort sig gjældende, som Vid, Spot og Humor. Denne Retning havde Undersøgelsen om Selv=Citationens Mulighed nu ogsaa taget. Nogle fandt dette Fantasteri beslægtet med Dobbeltgængeriet, og man begyndte at fortælle Spæshistorier for at parodiere det overdrevne Vistonsjværmeri. Da reisste den unge Holm sig

og spurgte, om Nogen af dem havde Mod til at gjøre et Forsøg, for at overbevise sig selv og alle Andre om Laabeligheden i den Selv-Citation, man nylig med Alvor og Interesse havde omtalt, men nu var bleven saa enig om at udlee. — En og Anden paastod vel, at han ingenlunde kunde finde Forsøget betænkeligt; men Alle bleve dog snart enige i, at ethvert alvorligt Forsøg allerede forudsatte en affindig Overtro og en forfruet, sygelig Fantasi-Forvildelse. Uden fuld Alvor kunde intet Forsøg have nogen Betydning. Ingen var følgelig istand dertil, meente man, undtagen en Sværmer og Fantast; men for en Saadan maatte det altid af psykologiske Grunde være ligesaa farligt som upaalideligt. Tanken om et virkelig oplysende Forsøg var saaledes en Selvmodstgelse.

Dette Omdømme syntes den unge Holm ikke at følge eller give Ngt paa. Han hensant atter i sin forrige Laushed, og da Selskabet skiltes ad, spurgte han kun den af hans Venner, som havde beskrevet Maaden, hvorpaa Selv-Citationen skulde foretages, om der ingen flere Ting var at iagttage derved, end hvad han havde anført.

„Det veed jeg ikke“ — svarede hans Ven, undvigende, og fortrød at have bragt denne Sag paa Bane, som syntes ham paa en betænkelig Maade at have gjort Indtryk paa hans unge, tungstindige Ven. — „Tænk ikke mere paa de Narrestreger!“ — tilføiede han — „bliv dog aldrig forrykt og gjør flige Experimenter med dig selv!“

Vennen fulgte Holm til hans Bolig, og de skiltes ad.

Holm havde paa hele Veien været taus. Han var fast besluttet paa, endnu samme Nat at foretage hin fantastiske Selv-Citation, som Talen havde været om paa Walchendorphs Collegium. Han følte Modbydelighed for Livet i dens sædvanlige Skikkelse; det syntes ham philistrøst og betydningsløst og havde tabt al Tillokkelse for ham, ved Overbeviisningen om,

at han ikke var elsket af den pige, som han i et helt Aar havde knyttet alle sine Livsforhaabninger til. Et Spring ud over Livets sædvanlige Sphære syntes ham i dette Lieblif det eneste Unskelige. Skulde saadant et Spring ogsaa koste ham et Liv, som han nu foragtede, og den Forstand, der med den hele Bevidsthed syntes ham en Plage — saa forestillede han sig det dog ikke som noget almindeligt Selvmord eller en Selvopløsning uden al høiere Hensigt. Det kunde jo muligen lede til en physiologisk Opdagelse — til et Udbytte for Videnskaben — — I disse forvirrede Tanker gik han ud af sin Gadedør ligesom Bægteren raabte Lov. Han lagde Mærke til Bægterfjangen om Frelserens Fødselstid, „til Trøst for al Verden, som ellers var forød“ — og det stemte ham vemodig, men standsede ham ikke. Hans Vej gik ud af Nørreport, som var under Reparation og mod en Afgift kunde passeres af Fodgjængere. — Han gik til Assistentkirkegaarden. Her vilde han opsoge det høitideligste og mest affides Sted mellem Gravene, for at kalde paa sig selv og fremmane sit eget Aande-Billede, hvis en saadan Handling var mulig. Han standsede endelig i den stille, stjernerklare Nat imellem nogle Sørgpile ved en nylig opkastet Gravhøi, hvorpaa der laae en frisk Krands. Med fast, alvorlig Villie og i den høieste Spænding udtalte han høit sit fulde Navn, Carl Frederik Theodor Holm, i en opfordrende og kaldende Tone. Han standsede nogle Secunder for at spørge: „Hvo kalder mig?“ — Men inden han havde fremsagt disse Ord, hørte han en anden Stemme spørge: „Hvo kalder“ — Han saae sig forbauset om til alle Sider, men opdagede Ingen. Der var dødsstille omkring ham, og intet Blad rørte sig i den stille Nat. Han troede at have hørt feil, eller at det Ord, han havde paa Læberne, allerede havde faaet Lyd for hans aandelige Sands inden det var udtalt. Han følte sig greben af hele Uhyggeligheden i sit Foretagende,

men vilde dog ikke opgive det og spurgte fuldstændig: „Hvo kalder mig?“

Efter nogle Diebliffes Ophold vilde han anden Gang citere sig selv og nævne sit Navn, da hørte han sit fulde Navn allerede nævnet med en Stemme, som ikke klang ham fremmed, men som dog ikke var hans egen. „Jeg, dit andet bedre Selv — kalder dig, for at advare dig!“ — vedblev den usynlige Røst — „fremkald ikke dit tredie og dæmoniske Selv til din Fordærvelse!“ Han syntes tydelig at høre disse Ord, men kunde intet Menneſte opdage. Følelsen af det Ubegribelige og Spørgſeagtige truede et Dieblif med at overvælde ham med ſin Rædſel; men han fattede sig og ſamlende ſine Tanker. „Det maa gaae naturligt til“ — ſagde han til sig selv — „det maa være en af dine Venner, der hemmelig har fulgt dig hid og har ſkjult sig for at advare dig — men, ligemeget fra hvem Advarſelen kommer! — jeg vil følge den.“ Han vendte sig bort og forlod Kirkegaarden.

Tanken om det tredobbelte Jeg, ſom hin Advarſel havde fremkaldt, forfulgte ham, og det syntes ham, der laae Mere deri, end den advarende Ven maatte ſelv havde tænkt paa. At der var en Trehed i alt Liv, ſaavel i Verden ſom i Guddommen, var en Tanke, han ofte havde grundet paa — og at der foruden hans jordiffe og timelige Væſen baade var en guddommelig og en dæmoniff Natur i ethvert Menneſte, var han kommen til en Slags dunkel Overbeviifning om. — Kan mit jordiffe og timelige Væſen ſelv fremkalde ſine høiere Naturer — tænkte han — og derom er jo ingen Tvivl i en vis Forſtand — ſaa var det maatte dog ingen fremmed Ven, der advarede mig, men mit andet høiere og guddommelige Væſen, ſom ikke fremtræder ſynligt, men kun taler til os i Samvittigheden og den dybere Bevidſthed. — Skulde det være muligt — i formaaſtelig Foragt for Livet i dets nærværende Skikkelfe

og for den Forstand, der skal lede os gennem Verden — at fremkalde vort tredie og dæmoniske Bæsen — saa maatte vel den høiere guddommelige Natur i os kunne tale saa høit i vor Bevidsthed, at det kunde gjenflinge i vor ydre Sands og stræmme os tilbage fra Fordærvelsen — —

Omtrent saaledes havde han talt med sig selv, mens han gik hjem fra Assistentkirkegaarden. Han havde aldeles opgivet hin farlige fantastiske Ide med Selv-Citationen, og siden anstrengte han alle sine Mandskræfter for at overvinde den indtraadte Sygelighed og Overspændthed i hans Sindstemning. Vægterverset, som han havde hørt, da han hin Nat forlod sin Bolig, var ligesom blevet hængende i hans Erindring og lød bestandig for hans indre Sands, ligesom undertiden et Ord eller en Melodie hele Dage kan gjenflinge i vor Sjæl. Denne Gjenklang antog han, ligesom hin Røst ved Graven, for et frelsende Vink af sin egen høiere og guddommelige Natur. Han kastede sig atter ivrig ind i sin Theologie, og nogle Maaneder efter hin Begivenhed havde han lykkelig overvundet hver Rest af Livslede og sygelig Forstemthed. Han saa nu tydeligt, at den ulykkelige Kjærligheds-historie, der havde bragt ham ud af al aandelig Rigevægt, var en Skuffelse, der opløste sig i Tomhed, Forsængelighed og Selvbedrag.

Sex Aar efter var Frederik Holm Præst og lykkelig Ægtemand. Da han en Aften sad blandt nogle af sine gamle Venner i den stille, fredelige Præstegaard, og Talen faldt paa hin fantastiske Aften paa Waldendorphs Collegium og paa Selv-Citationen — smilede han roligt, men alvorligt, og sagde: „jeg takker dog hin Aftens Sværmeri og Selv-Citationen for min Sykke; men jeg vil aldrig raade noget Menneske til slige formastelige Experimenter med det Dybe og Ubegribelige i vor Natur.“

Det tilmurede Værelse.

Der stod i mange Aar i Kiel et gammelt uanseeligt Bindingsværkshus, som med sit Karnap og sit fremspringende andet Stokværk havde et besynderligt, uhyggeligt Udseende, og som i de sidste tyve Aar havde været beboet af en agtværdig Enke, Madame Wolff (eller die Wölffinn, som hun af Almuen kaldtes), hvem det ved Arv var tilfaldet, og hun levede der stille i meget tarvelige Kaar med sin eneste Datter. Hvad der gav Huset en vis hemmelighedsfuld Mærkelighed og forøgede det Uhyggelige derved, var et Hjørneværelse med tilmurede Vinduer i Stueetagen, hvortil Døren var fast tilspigret og klinet med Kalk, og som ikke i to hundrede Aar havde været aabnet. Der stod nemlig over Døren en gammel tydst Indskrift med Aarstallet 1603, som truede det Menneske med en brat Død og en skrækkelig Forbandelse, der nogenstunde vovede at aabne denne Dør eller udslutte Indskriften. Saavel Døren som Indskriften og den hele Mellemvæg havde Husets tidligere Beboere dog skjult med et Papisbetæk. Den tilgrændsende Stue var en stor Sal, som kun benyttedes ved enkelte sjeldne Leiligheder. En saadan Leilighed indtraf i Aaret 1802 ved Datterens Bryllup i Huset. Storstuen, som den kaldtes, var om Astenen prægtig oplyst til Dands, hvortil den var særdeles skikket, da der var Kjelder under Bygningen, og det gamle Gulv var meget elastisk. Forgjæves havde Husmoderen vægret sig ved at tage Salen i Brug til denne Lystighed, medens den altid, formedelsk Nærheden ved det hemmeligheds-

fulde Bærelse, fremkaldte en alvorlig og ængstelig Stemning hos hende, og hun næsten aldrig selv betraadte denne Sal. Men Datteren, den unge muntre Jomfru Elisabeth, elskede Dandsen lidenskabeligt, og Moderen havde lovet hende Dands paa hendes Bryllupsdag; Brudgommen, den unge Secretair Winther, var ogsaa en livlig Dandsjer. De bestrede begge Fordommen mod Salen og Frygten for det luffede Bærelse, som de dog fandt rigtigst at aflede al Opmærksomhed fra. Moderen havde givet efter for deres Bønner; og første Gang i Mand's Vinde hørte man livlig Dandsemusik i Storstuen ved Siden af det luffede Kammer.

Brudeparret jaavel som Bryllupsgjesterne vare meget glade, og Dandsen gik fortræffeligt. Den standsede kun en Timestid, medens man gik tilbords i en anden Stue. Efter Bordet fortsattes Dandsen endnu livligere et Par Timer, og den sidste Dands var begyndt. Det var tidlig paa Efteraaret, og Luften var endnu temmelig varm. Man havde aabnet nogle Vinduer, for at forfriske Luften; men Væggene vare blevne fugtige, og pludselig bemærkede man nu, at det gamle Papirsbetræk, der skjulte Væggen til Hjørneværelset, var faldet ned, og Døren med den gamle hemmelighedsfulde Indskrift var kommen til syne. Sagnet om det tilmurede Bærelse havde man for længe siden hørt og glemt igjen. Indskriften blev nu Gjenstand for Alles Opmærksomhed. Nysgjerrigheden efter at erfare hvad den hemmelighedsfulde Dør indsluttede var almindelig, og man overbød hinanden i Gjetninger. Nogle meente, der maatte skjules Sporene af et grueligt Mord eller en anden skrækelig Begivenhed. Andre gjettede paa, at der maatte skjules pestbefængte Sager, der kunde udbrede Smitte, naar den tættflinede Dør nogenstunde aabnedes. Andre meente, der maatte være en hemmelig Dørgang til det skjulte Bærelse fra Kjelderen, og at det maatte skjule en gammel Røverhule eller et

Oplagssted for Smuglerware. Dandsen var gaaet istaa ved den Interesse, Synet af den gaadefulde Dør opvakte. „For Guds Skyld, lad os ikke komme den for nær!“ yttrede nogle unge Damer, men syntes dog, det maatte være uendelig morsomt at kunne faae at vide hvad der kunde være gjemt. De fleste Herrer fandt det taabeligt, at man ikke for længe siden havde brudt Døren op og undersøgt Værelset. Brudgommen var dog af modsat Mening; han billigede sin Svigermoders Forbud mod al Undersøgelse, saameget mere som det i det arvede Skjøde paa Huset var betinget, at ingen tilkommende Gier nogensinde maatte lade den tilmurede Dør til den nordøstlige Hjørnestue opbryde. Retsgyldigheden i denne Bestemmelse af Skjødets Udsteder blev vel af Nogle betvivlet; men de fleste fandt dog overveiende Grund for Madame Wolff til ikke at tilstede nogen Undersøgelse, selv om der fandtes Nogen, der havde Mod til at trodse Forbandelsen og sprænge Døren.

„Lapperi! hvad Mod hører dertil?“ — udbrød nu Brudens Fætter, Lieutenant Glenning Wolff. Denne Herre var bekjendt som en mageløs Gnier, der laante paa Pant mod Nagerrenter, og tillige som en farlig flammerilysten Duellant, der isærdeleshed havde sin Styrke og satte sin Stolthed i, ved et Fegtemesterknib at flamskænde sine Modstandere i Ansigtet, hvorved han, ustraffet og uden at dræbe dem, havde for Livstid berøvet flere brave Officerer og Studenter menneffeligt Udseende. Han var desuden paaafaldende hæslig og ødelagt ved lave Udsvævelser. Han nærede et hemmeligt Nag til Brudgommen og den bittreste Hølelse mod Bruden, som han for gjæves havde kastet forelskede Dine til, men som aldrig havde kunnet udstaae ham. Kun for at undgaae et formeligt Brud med denne fatale og farlige Slægtning, havde man ikke undladt at indbyde ham til Brylluppet; men man havde formodet, at han vilde udeblive. Han var desuagtet kommen, og,

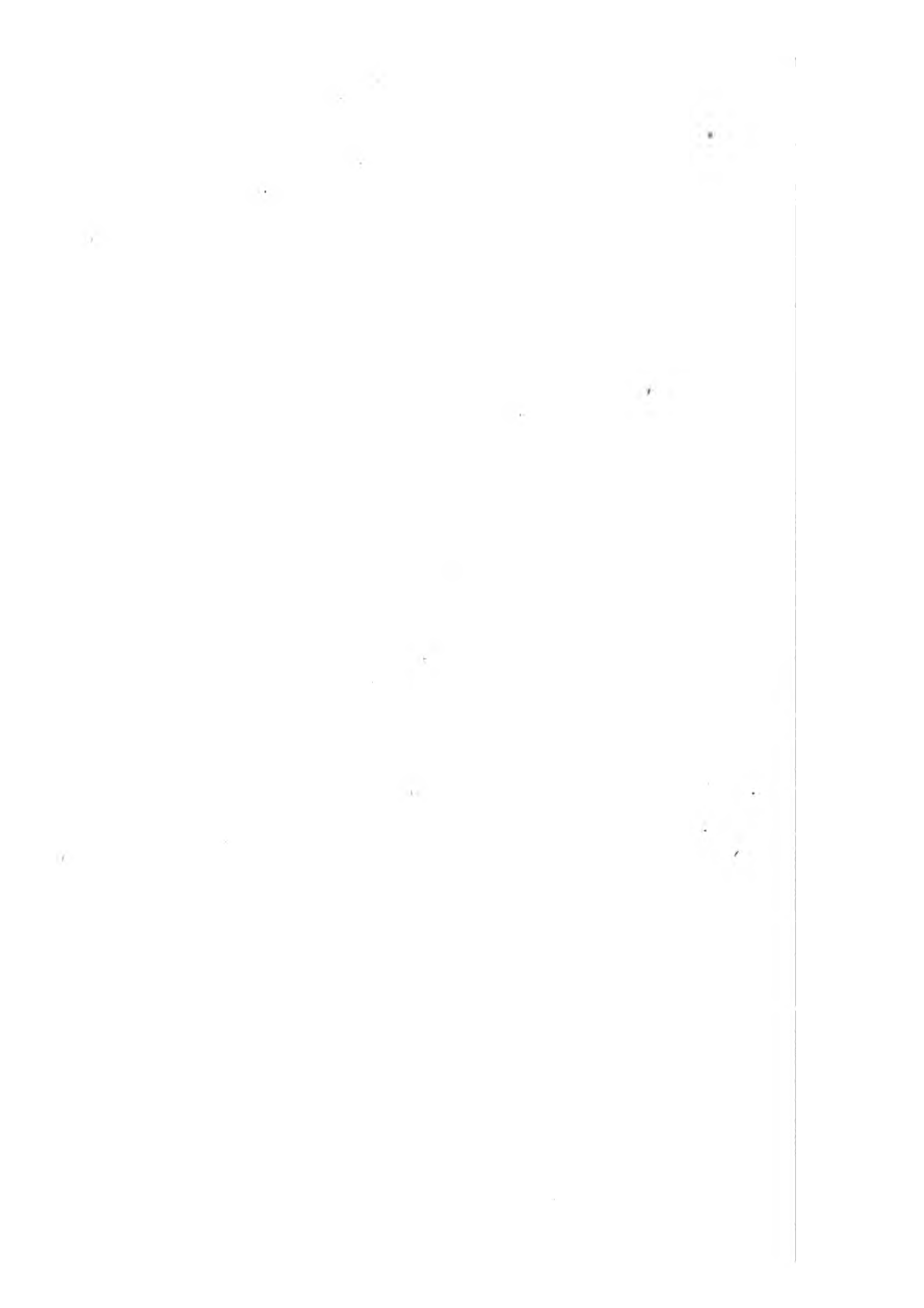
for at skjule sin Skarme, havde han været den lystigste Danser ved Ballet. Ved Bordet havde han ophidset sig med de stærkeste Vine. Vinene rullede nu vildt i Hovedet paa ham, og Enhver, som kjendte ham, tog sig iagt for at modstige ham eller indlade sig med ham. Han yttrede med pralende Latter: hvorlidet Mod der hørte til at sprænge en Dør, helst naar den maaske skjulte en stor Skat, og hvor feigt det var, ved en dum tohundredaarig Trudsel at lade sig skræmme derfra, naar man formaede saameget i Huset, at man kunde føre Datteren hjem som Brud og faae Svigermøder til at gjøre Bal i Spøgelsestuen. — Ved en søgt Bending væltede han sig saaledes ind paa Brudgommen; men Denne traf med et ringeagtende Smil paa Skuldrene, uden at værdige ham noget Ord til Svar. Dog — hans Mine var nok til at fremkalde det opfordrende Spørgsmaal: om den lykkelige Hr. Brudgom drog hans Mod i Tvivl? „Ingenlunde, naar det kom an paa klingende Mønt eller en skændig Lemlæstelse ved usle Fegtekonster“ — svarede Brudgommen, opbragt, dog uden at Bruden eller nogen af Damerne hørte det. „Men“ — tilføiede han hvissende — „blot til at blive alene og i Mørke udenfor denne Dør en eneste Time tiltroer jeg dig ikke Mod. Vil du have Satisfaction for denne Tvivl, skal du faae det, naar du har beviist, den er ugrundet — men jeg bestemmer Methoden.“ „Derom kaste vi Lod, Hr. Fætter!“ — svarede Lieutenanten med sammenbidte Læber og blegnede. — „Imorgen Kl. Otte venter jeg dig til Frokost.“ Brudgommen nikkede og modtog hans tørre, kolde Haand. De Fleste antog det dog for en intetbetydende Tvist, der med Bindunsten i Lieutenantens Hoved næste Morgen vilde være bortdunstet. Den sidste Dans var forbi. Bruden havde ikke bemærket sin Fætters vilde, urolige Blik, da hun med Brudgommen forlod Brudehuset og af endeel Bryllupsgjester ledsagedes til deres nye, tarvelige Hjem.

Lysene i Brudehuset vare slukte. Døren til Dandsesalen var lukket ilaas. Lieutenant Flemming Wolff var bleven ene tilbage og havde skjult sig i en Krog, saa han ikke bemærkedes af Leietjeneren og Pigen, der udslukkede Lysene og aflukkede Døren. Vægteren raabte Lo, da han, endnu halv fortumlet af Vinen, befandt sig ene i den store, mørke Sal ligeoverfor den hemmelighedsfulde Dør. Vinduet til Gaden var lavt, og han kunde med et eneste Spring i al Sikkerhed have været paa Gaden, hvis Lysten til at blive der havde forladt ham og han havde fundet Betænkelighed ved at være ene i den saakaldte Spøgelsestue, nær ved den Dør, som han havde yttret maaske skjulte en stor Skat. Men om Morgenens fandtes intet Vindue aabnet til den gamle Sal. Om Natten vilde Vægteren have hørt et huult Bulder i denne Deel af Huset, som Ingen beboede; dog Sligt havde man ofte tilforn paaftaaet, og det var et almindeligt Sagn iblandt Almuen, at det spøgede der. Foruden hint Bulder, som oplyste Folk dog troede var Gjenlyd fra en Hestestald hos Naboen, vilde man undertiden fra den gamle Sal have hørt Lyd som af Benge, der taltes, og tillige en Knirken og Klappren som af en Fabrikmaskine. Dette forklarede ligeledes som Gjenlyd fra hin Stald, deels af Jernkjædegrimerne og deels af Hakkelsemaskinen, der ofte brugtes tilde om Ustenen og før det blev Dag. Uhyggeligheden ved den ubeboede Deel af det gamle Hus var dog saa stor, at neppe den fjæfeste Tjenestefarl for nogen Pris vilde have overnattet der. Kl. Otte om Morgenens ringede Secretair Winther paa Gadedøren til sin Svigermoders Bolig og traadte ind for at spørge, om han ikke havde glemt Noget af Vigtighed i Salen. Hans Svigermoder var ikke opstaaet. Pigen aabnede ham Døren og bemærkede med Forundring en Pistol, som stak frem af hans Lomme. Han havde været ved Fætterens Bolig, men fundet

den lukket. Han traadte nu ind i den aabne Sal og fandt den tom; men med Forbauselse saae han, at den hemmelighedsfulde Dør til det mørke, tilmurede Kammer var sprængt. Han nærmede sig i urolig Spænding og saae med Forfærdelse sin Bruds Fætter, den drabelige Fegtemester, ligge bleg og livløs paa Dørtærskelen. Ved hans Fødder laae der en stor Sten, som ved Dørens Sprængning maatte være faldet ned paa hans Hoved og have knust det, hvis han strax var traadt helt ind. Ligeover Døren var der nemlig et Hul i Muren af samme Størrelse som Stenen; denne maatte have hvilet paa Dørens øverste Kant og nødvendig falde ned, naar den aabnedes. Der var imidlertid intet Legn til, at den havde ramt ham: hans Fødder laae kun indenfor Døren; men hans Hoved og det øvrige Legeme naaede ind i Salen, hvoraf man saae, at han ved Dørens Sprængning og Stenens Fald maatte være styrtet baglænds tilbage, uden at man kunde opdage nogen udvortes Grund til hans Død. Det mørke Kammer blev undersøgt med Lys i Politiets Nærværelse. Der fandtes kun i Muren et tillaaet Jernskab, som man brød op. I et hemmeligt Gjemme, som først ved Skabets Sønderbrydelse opdaagedes, fandtes en Mængde Muller med Guldpenge og en stor Mængde Pretiosa med vedføjede næsten ulæselige Pantefedler. Over den betydelige Skat laae et Document, der godtgjorde, at Husets Eier for to hundrede Aar siden havde været en Silkevæver, ved Navn Flemming Ambrosius Wolff, om hvem man kun kunde opdage saameget, at han en Tidlang havde laant paa Pant, men var dog død som en forarmet Mand, medens han hemmelig havde skjult sin Rigdom. Af en Karighed, der grændsede til Ussindighed, havde han troet til evige Tider at kunne skjule sin Skat, ved at indespærre den i det lukkede Værelse. Med Forhandelsen over Døren havde han troet at bortstrømme Enhver, som vilde nærme sig den,

og i Stjødet paa Huset havde han gjentaget den samme Forbandelse over Enhver, der nogensinde aabnede hin Dør. Denne Særling, som den almindelig forhadte Lieutenant Flemming Wolff havde endeel aandelig Lighed med og til hvis Skat han for endeel vilde have været Arving — havde nu saaledes kun opnaaet, at hans bethdelige Formue, efter to hundrede Aar at have henligget ufrugtbar, ved Retskjendelse tilfaldt hans sidste Slægtning, Gierinden af hans gamle Hus, Madame Wolff, der lod det gamle, uhyggelige Hus nedrive og en ny, smuk Gaard opbygge i dets Sted for sin Svigersøn og sin eneste Datter.

Niels Dragon.

Der tjente en Karl paa Frederiks Hospital, som var særdeles yndet af Lægerne og af de unge chirurgiske Candidater, da han fortræffelig forstod at gaae dem tilhaande ved Obductioner og Scheletteringer. I det første Aar, han var der, havde han været den lystigste Karl af Verden: han loe og sang altid, selv ved de modbydeligste og for Mange rædselsfulde Arbeider med de til Schelettering bestemte Lig, som han ofte ganske alene maatte sysele med om Natten. Han var hverken overtroist eller frygtjom, og hvergang der foresaldt nogetsomhelst Arbeide, som de andre Hospitalskarle ikke havde Mod til, hed det altid: hvor er Niels Dragon? han er ikke bange for Satan selv. Han havde været Soldat, var endnu kun tredive Aar gammel og en udmærket smuk Karl, der gjorde megen Lykke hos Kjønnen. I dette Kapitel havde han Ord for at være et Slags Don Juan i en lavere Sphære; dog herfor blev han ikke bedømt meget strengt af de unge Chirurger. Med Gæt blev Karlen tungsindig og syntes at lide af Samvittighedsstrupler. Hans allerbedste Ven paa Hospitalet, den høie Fyrbøder, havde hængt sig. Fyrbøderens Bryllup havde været bestemt for tre Dage siden; men Aftenen før Brylluppet havde han truffet sin Brud i den uimodstaaelige Niels Dragons Arme. Den fortvivlede Fyrbøder havde kun hvistet sin troløse Brud nogle Ord i Dret og øiebliklig forladt dem.

Den tredie Nat efter Fyrbøderens Selvmord stod Niels Dragon alene i det store Hospitalstjokken og fyrede, i den af-

døde Fyrbøders Sted, under en uhyre stor Kjedel med luffet Laag, hvis Brug vel var ham bekjendt, men som han aldrig før havde følt nogen Betænkelighed ved at sykle med. Han havde Befaling til at bringe den i Kog og lade den koge en hel Time. Samme Aften havde han haft en alvorlig Scene med den ullykkelige Fyrbøders Trolovede, som han havde lovet at ægte; men med Gru havde hun fortalt ham hvad hendes Brudgom havde hvistet hende i Øret, da han gik bort og tog sig saa skrækkeligt af Dage: „Inden tre Nætter“ — havde han sagt — „skal jeg hente din Forfører og slæbe ham med mig for Guds Domstol!“

De tre Nætter vare nu næsten forbi. Klokken var over halvtolv, og det havde omtrent været ved Midnat, Fyrbøderen havde sagt disse Ord, umiddelbart før han fuldførte Selvmordet. Den Hospitalslæge, som havde sat Niels Dragon til at passe Kjedelen, kjendte Intet til hans sidste „galante Eventyr“ og dets ullykkelige Følger. Han var en lidenskabelig Dyrker af sin Videnskab og bekymrede sig ikke om Andet. Kort før Midnat stod han i Scheletteersalen, tæt ved Kjøkkenet, med de unge Candidater og foretog sig nogle Tilberedelser til hvad der skulde foretages. Da hørte Lægen et usædvanligt Bulder i Kjøkkenet og aabnede sagte Døren. Den halve Deel af Kjøkkenet var bælgmørk; men Pladsen lige ud for Ildstedet var skarpt oplyst af det store Baal paa Skorstenen under den uhyre Kjedel. Niels Dragon stod i denne Lysning med dødblegt Ansigt og stivt opspilede Læner og stirrede mod Ildstedet. „Er du gal, Menneffe! hvad fattes dig?“ spurgte Lægen, uden at bemærke hvad der var skeet.

„Jeg kommer! jeg kommer!“ — stammede Karlen med fordreiet Ansigt, og Haarene havde reist sig paa hans Hoved — „jeg bliver fordømt i denne Time — jeg veed det — see kun ikke saa forfærdelig paa mig! — —“

Nu saae først Lægen, at Laaget under Kogningen var sprunget af Kjedelen — og det Lig, der skulde scheletteres, var kommet tilsyne. Det var den hængte Fyrbøders Lig, som Candidaterne hemmelig havde tilegnet sig og som man havde ladet Niels Dragon fuge, uden at sige ham hvem det var eller kjende hans Forhold til den Døde. Man havde maattet knuge Cadaveret frumbøiet ned i Kjedelen for dets usædvanlige Høide. Det havde ved Udvidelsen rettet sig og sprængt Laaget. Med sit kogte grøsselige Dødningeanstigt var den ulykkelige Fyrbøders Hoved sprunget helt op af Kjedelen; det var stærkt opløst af Flammen og syntes at stirre paa den troløse Ven med de aabne, udvidede Dine.

I det Dieblik, Lægen saae Dette, styrtede Niels Dragon med et Skrig om paa Stengulvet og var død. Ved Obductionen af hans Lig, fandt Lægerne, at hans Hjerte var sprængt af en pludselig Blod-Sammenstrømning, som hos Mennesker, der døe af Skæk. Foreneligheden deraf med hans bekjendte Mod og Driftighed blev dem først af psykologiske Grunde forklarlig, da de siden erfarede hans Forhold til den ulykkelige Fyrbøder og det Sammenstød af Omstændigheder, som havde fremkaldt hans sidste mærkelige Situation, ligeoverfor den Dødes stræffelige Anstigt og netop ved Udløbet af den Tid, inden hvilken den Døde havde lovet at føre ham for den evige Dommer. Man holdt længe den hele Historie hemmelig, for ikke at forarge Nogen ved den Benyttelse af Fyrbøderens Lig, som var hans Frænder ubekjendt, men som var et Man i Videnskabens Tjeneste, der saa tidt finder Sted, hvor Anatomien dyrkes med Iver.

De fortryllede Fingre.

(Et Eventyr.)

En stille, maanelys Midfommeraften sad der en lille Pige paa en Sten ved en Skovslette nær ved Ruinerne af det nedbrudte „Bolmerslot“ og stirrede ned i den speilklare Vandflade, der dannedes af en forbiløbende Bæk. Langt borte i Skoven høretes der Larm af Musik, Dands og rullende Vogne. Den unge Pige syntes ikke ældre end tolv til tretten Aar. Hun bar en staalgraa Blouse med et rødt Bælte om Livet; hendes lille Straahat laae med de nydelige Handsker i Græsset. Hendes bøiede Stilling røbede en Skikkelse, ligesaa smidig som slank, og det lange sorte Haar, som rullede ned over hendes nødbrunne Nakke, glindsede som Ravnesjær i Maanestraalerne. Hendes Ansigt, som speilede sig i Vandet, var brunt ligesom Nakkens, med en frisk, næsten sydlig varm Farve. Dinene vare fyrige og sorte, Dienbrynene stærkt fremtrædende; men Panden hang for langt frem til at være smuk, og den lidt vel brede, noget flade Barnenæse, saavel som de altfor fyldige Læber, gav hende et Udseende, der ikke var uligt Mulatindernes, især naar hun, som nu, var bedrøvet.

„Hu, hvor jeg er grim!“ — udbrød hun, og Taarerne trillede hende ned over de brune Kinder — „ja, de har Ret! jeg er en Skifting, ret et lille Uhyre af Grimhed. — Bort, bort i den vide Verden! o, hvi kan jeg ikke løbe til Afrika, som jeg truede dem med, til de sorte Negerinder! der vil dog Ingen spotte mig for min Blatnæse — og der er jeg dog stærere i Huden end alle de Andre. — Ak, hvi er alle Gud-

moders deilige Eventyr dog kun Opdigtelser!" — vedblev hun — „hvi er der ingen Alfes og Feer til, som kan skabe mig om, eller give mig Magt dertil selv! — Var mit Ansigt kun et Dieblig som Vox eller Leer, og havde jeg blot lidt Færdighed i de tre Fingre, skulde jeg snart faae Banden og Læberne tilbage og den stygge flade Næse frem — og det skulde gaae mig som Ugleungen, der blev til en deilig Brindsesje!" — —

„Ja saa! en lille Kunstnerinde — en Billedhuggerinde i Manden! — skal vi see" — afbrød hende pludselig en mild, kvindelig Stemme, og en gammel, frumbøiet Kone stod for hende med en græsgrøn Silkekaabe over Skuldrene og en stor sort Rysehæt over Ansigtet — hun bar et Bundt Johannisurter under den ene Arm og støttede sig til en Rykkestav med den anden. Den lille rødbrune Pige i Blousen sprang med Forbauselse op fra Stenen og gjorde Mine til at flygte; men den Gamle greb hende venlig ved Haanden. „Bliver du bange for mig? Thora Lind! — kjender du ikke din Gudmoder fra Skovstetten?" med disse Ord løftede den Gamle sit nedbøiede Hoved og lod Maanen belyste hendes fine, rynkede Ansigt med det godmodige Udtryk og det skjelmste Emil, som Thora saa godt kjendte, tilligemed de store grønne Brillen, hvorigjennem et Par smukke brune Dine spillede.

„Gudmoder! gode Fru Sommerkjær! er det dig?" — udbrød Thora glad — „er det i denne Skov, du boer? Ja, nu husker jeg det — her var det, jeg skulde besøgt dig ifjor St. Hans Aften, naar vi kjørte til Kilden — saa vilde du fortælle mig saa mange deilige, nye Eventyr; men saa fik jeg Skarlagensfeber og maatte blive hjemme. — Siden har jeg saa lidt tænkt paa dig og længtes efter de nye Eventyr; men nu er min Fætter kommen til os; han siger, ligesom Fader og Moder og de Alle sammen, at jeg er saa grumme grim og feer ud som en Negerpige, og naar jeg fortæller Eventyret,

du har lært mig, om Ugleungen, der blev til den deiligste Brindsesfe — saa lee de mig ud og sig, jeg er ligesaa taabelig, som jeg seer ud til, naar jeg kan troe paa Børneeventyr endnu i mit trettende Aar.“ —

„Nu, nu, lille Thora! — lad dem kun lee! Den leer dog bedst, som leer sidst. Jaften er du da kommen med til Kilden, kan jeg vide; men hvordan har du fundet Veien gjennem Skoven?“

„Ak, det veed jeg ikke. — Fætter Jørgen drillede mig igjen med min Næse, ligesom jeg var allergladest og vilde danser med ham ved Kilden. De loe Allesammen af hans Løier. Saa blev jeg vred og bedrøvet og rendte bort fra dem Alle og vilde gjerne løbet hen, hvor alle Folk har flade Næser, som jeg, og er meget mørkere i Huden — og saa blev jeg træt og faldt i Tanker her paa Stenen.“

„Dine Tanker blev jo ganske høirøstede, medens du spejlede dig, og du græd ret ynkelig, lille Thora! Om jeg aldrig havde været din Gudmoder, maatte jeg dog ud af Busten og trøste dig, hvor travlt jeg saa havde med de kostelige St. Hansurter. Istedetsfor at løbe til Afrika, var det dog nemmere, meente du, hvis der var Alfer og Feer til og du kunde blive skabt om eller faae Magt til selv at sætte Façon paa dit lille Ansigt.“ —

„Ak ja, Gudmoder! hvem der var saa lykkelig! — men jeg veed jo nok, det er umuligt, og alle de deilige Eventyr, du har fortalt mig, er kun Noget, man hitter paa, for at more enfoldige Børn“ —

„See, see! er du nu bleven saa grumme klog? lille Thora! Ifjor troede du dog nok, du kunde lære at flyve, naar du kun fik to Fjær paa Skuldrene af den Fugl Phoenix.“

„Ak ja — ifjor var jeg et taabeligt Barn. Dengang tænkte jeg ikke paa, hvor grim og fæl jeg saa ud, men syntes,

Intet var deiligere i Verden, end at kunne flyve som en Fugl over Land og Sø og grønne Skove. Nu bryder jeg mig ikke engang om at dansse, fordi jeg dog aldrig kan dansse fra min flade Næse, som Fætter Tørgen siger, og mine Negerindelæber dog altid løbe foran Næsen." —

„Din Fætter Tørgen er jo ret slem ved dig, og du kan vel slet ikke lide ham?" —

„Jo dog, Gudmoder! — jeg kan inderlig godt lide ham, naar han kun ikke vilde drille mig med min Næse. Han er kun et Par Aar ældre, end jeg, og har krøllede gule Haar og deilige blaae Dine — og hans Næse er rigtignok prægtig — og hans Mund og hans Hage med — og han tegner saa nydeligt baade Heste og Mennesker og Huse — og han veed Alt, hvad der er skeet i Verden, og meget Meer — og fortæller saa morsomt. Han bliver saa glad, naar jeg fortæller ham dine Eventyr — men saa leer han mig dog ud, naar jeg troer, det er sandt — og naar jeg bliver vred, tegner han mig af og viser mig, hvor grim jeg er. Han er ellers grumme god og troer paa Vorherre og Englene, ligesom jeg, men vil aldrig troe, der er Nogen meer til, som kan gjøre Mirakler. Jo, Gudmoder, lide ham kan jeg nok — der er Ingen, jeg kunde holde meer af i Verden; men han kan vist aldrig lide mig rigtig, fordi jeg er saa grim. — Det er dog Jammerflade, Gudmoder! at alle dine deilige Eventyr er Opdigtelser — og en Ugleunge dog aldrig kan blive til en deilig Brindsesje."

„Men om der nu dog var lidt Meer i mine Eventyr, end du troer, lille Thora!" — tog den Gamle med hemmelighedsfuld Mine Ordet — „hvis jeg nu her i min Ensomhed havde opdaget en Konst, som de Lærde nuomstunder lade haant om, fordi de ikke kan forklare den paa deres Maade — hvis jeg nu havde en god Ven blandt de store, mægtige Aander, som Vorherre sender til de Fromme, og som usynlig kom til

mig og gav mig Magt over Menneffenes Lemmer, saa jeg kunde omdanne de naturlige Skikkelfer og give Andre samme Evne i Hænder eller Fingre — og naar jeg saaledes, uden at være nogen Alf eller Fee eller ond Hex, kunde opfylde dit Onfte og give dig Magt til selv at danne dit Ansigt om efter din egen eller Andres Smag" — —

„Alf, kjæreste Gudmoder! nu er det jo atter et Eventyr, du fører mig ind i: det er jo Noget, der aldrig virkelig kan skee i Verden.“

„Hvad der kan skee i Verden, veed Ingen, mit Barn, uden Han, der har skabt den“ — vedblev den Gamle — „hans Kræfter ere uendelige, og vi Menneffer kjende neppe een af dem blandt mange mange tusinde. Alt, hvad der kan skee ved de guddommelige Kræfter, er naturligt, og alt Naturligt er guddommeligt; men der er flere Naturer end der er Stjerner paa Himmelen, og hvad der her kan skee efter en høiere Naturs Orden, kan Ingen vide eller forudsee eller forstaae, undtagen Den, det bliver givet af Kræfternes Herre.“ Hun sagde Dette ligesom for sig selv med et halvt drømmende Blik. — „Dog det forstaaer du ikke, Barn!“ — tilføiede hun og flappede den forbausede Thora paa kinden — „men du veed jo, Vorherre er almægtig og kan Alt hvad han vil — og vil han give dig eller mig Magt til at skabe os selv om, maae vi jo ogsaa kunne gjøre det. Følg med mig, lille Thora! og du skal see, det er intet umuligt Eventyr, jeg taler om.“

Thora saae forundret paa den milde, gamle Kone og fulgte hende taus. Snart stode de ved hendes Bolig. Det var et lille, nydeligt Hus, der var helt omsnoet af Humleranker. Døren stod paaklem, og der sad en snehvid Kat paa Tærstelen og snurrede velbehageligt. En lille Blomsterhave omgav Huset. Det var netop Rosernes og Liliernes fælles Blomstertid, og i store Grupper stode disse prægtige Blomster nu,

halvt lukkede og ligesom drømmende, i Maanelshjet. Thora følte sig saa hyggeligt, men dog hemmelighedsfuldt tilmode, som det var et vidunderligt Tæeslot, hun skulde betræde. — Det var dog kun et lille, simpelt Bærelse, hun med sin Gudmoder nu traadte ind i; men de hvide Bægge vare behængte med Blomster og grønne Urter; et grønt Gardin skjulte en Alføve; i Stuen stod der et Bord midt paa Gulvet med en høirygget Lænestol for; — paa Bordet laae der en stor Bog opslagen med røde Bogstaver og med mange Billeder af Girkler og underlige Tegn; over en af de store Kredse, med mange Vinkler og andre Tegn, stod der: „Kong Salomons Seglbillede.“

„Sæt dig ned, mit Barn!“ — sagde Gudmoderen og bladede i den store Bog, medens hun af og til syntes at læse med stor Opmærksomhed. Derpaa fremtog hun et fladt Messingbækken med Sand og ridsede deri en Figur, der saae ud som to fornedene sammenhængende Kvadrater, hvis mellemste Sidelinier kun vare halvt udførte og adskilte med et lille Mellemrum, samt overskaarne af en horizontal Linie, der paa begge Ender dannede en ret Vinkel.

„Er det dit Alvor, mit Barn, at du vil have den Magt, du før ønskede dig“ — sagde hun med stille Alvor — „og vil du selv kunne ombanne dit Ansigt — saa udstræk dine tre forreste Fingre paa din høire Haand og læg dem saaledes midt i dette Tegn, at du ikke derved berører nogen Linie! Fremsig saa tre Gange Navnet Hagith, og øns af al Magt, hvad du tænker paa! — og, hvis det kan ske uden Synd og Fordærvelse, vil du faae den Gyne, du ønskede dig — men du maa ikke tale derom til noget Menneske!“

Thora havde lagt nøie Mærke til hvert Ord. I den høieste Spænding berørte hun de aabne Steder i Tegnet paa den foreskrevne Maade og fremsagde med bævende Stemme det hemmelighedsfulde Ord tre Gange, medens hun inderligt ønskede

Magt til at skabe sit Ansigt om. Da Navnet Hagith tredie Gang var udsagt, saae hun i Bærelset en Lydning, som øiebliklig forsvandt uden nogen Lyd, og hun følte et stærkt, dog ingenlunde smerteligt Ryk i de tre udstrakte Fingre. Hun tog dem hastig ud af Legnet, som hun havde brændt sig, og traadte noget forstrækket tilbage. „Hvad var det? Gudmoder!“ — spurgte hun og fattede sig — „lynede det? og slog det ned i mine Fingre?“

„Det var den mægtige Hagith, som gav dig hvad du ønskede“ — sagde Gudmoderen. — „Li nu stille med hvad der er hændt dig og skynd dig tilbage til dine Forældre! de lede allerede med stor Angst om dig i Skoven. — Først imorgen kan du prøve, om jeg har gjækket dig eller ei — men saa maa du staae tidlig op eller give Tid til Solen gaaer ned — for kun naar Solen staaer op eller gaaer ned, kan denne Kraft benyttes.“

Thora saae, forbausset og forskende, paa sin venlige Gudmoder, om hvis fine Mund der spillede et Smil, som hun ikke vidste hvorledes hun skulde forklare sig. „Det er dog vist kun Spøg Altsammen“ — sagde hun nedslagen og foer uvilkaarlig med de tre Fingre til Næsen; men den var ligesaa flad som hidtil og lod sig ikke røkke frem — „det gaaer mig sagtens, som da jeg var ganske lille og de Store fik mig til at løbe hele Dage med Salt i Haanden efter Fuglene, for at strø Salt paa deres Haler og gjøre dem til mine Fanger.“

„Deri gjorde de store, forstandige Mennesker dig Uret, lille Thora!“ — svarede Gudmoderen — „de svækkede din barnlige Tillid til de Erfarnes Ord og betænkte ikke, at du handlede ligesaa klogt som de, naar de følge Forskrifter, som de ikke forstaae — og det gjør jo næsten Enhver, der blot vil tænde en Svovlstikke eller lægge et Sædeforn i Jorden. Men skynd dig nu til dine Forældre! jeg skal følge dig til dem ad en

Gjenvæi!" Med disse Ord tog den venlige Gudmoder hende ved Haanden og løb saa let bort med hende, som om hun fløi. Det var hende virkelig som hun svævede over Skovsletten ved sin Gudmoders Haand, næsten uden at berøre et Græsstraa, og det varede ikke mange Dieblikke før hun stod hos sin Familie, som længe havde savnet hende og nu vilde kjøre hjem fra Kildeforlystelserne. Saa snart Thora stod ved Bognen, var Gudmoderen forsvunden i de grønne Buske. Baade Forældre, Søskende og Fætter Jørgen overvældede Thora med Spørgsmaal om hvor hun havde været, og der vankede endeel Skjænd; men hun svarede kun, med lunefuldt, skalkagtigt Mine, at hun havde været paa Veien til Afrika, som de jo nok vidste, og at hun ganske vist løb eller fløi helt derhen en anden Dag, naar de længer vilde drille hende med hendes Næse. At hun havde været hos sin Gudmoder, fortaug hun, saavel som hvad der var skeet med hendes Fingre; men at hun nu kunde løbe paa en Maade, der næsten kunde kaldes at flyve, paastod hun med Jvrighed; og hendes Gang var saa let og smidig, at Fætteren næsten var saa høflig at indrømme hende det.

Det Første, Thora foretog sig, da hun næste Morgen vaagnede, var at gribe til sin Næse og rykke i den af alle Kræfter med de tre fortryllede Fingre; men den forandrede ikke sin Skikkelse. „Saa har jeg dog kun drømt det Altsammen" — sukede hun — „jeg maa vel have sovet ude ved Skovbækken og har slet ikke været hos Gudmoder." — Det var imidlertid langt efter Solens Dpgang, og hun erindrede nu, at det kun var naar Solen stod op eller gik ned, den hemmelighedsfulde Evne var virksom. Hun gik nu som i Drømme den hele Dag og gav nøie Agt paa Solens Gang, for ikke at forjømme den vigtige Solnedgangs-Time.

Silde paa Eftermiddagen tog hun et lille Speil, et saakaldet „Søndagsøie," med sig og løb ud til Slotbruinen. (Hens-

des Fader eiede en Parcel fra det udstykkede Gods, hvortil det nedbrudte Slot hørte). Her stillede hun sig i et halvt nedbrudt Vindue, der vendte mod Vest og hvorfra hun kunde see Solens Nedgang i Havet. I det Dieblik, den nederste Solrand syntes at spille paa den fjerne Havflade, holdt hun det lille Speil for sit Ansigt og begyndte med største Ivrighed at flemme sin Næse frem og sin Bænde og sine Læber tilbage. Det kom hende for, at Ansigtet virkelig forandrede sig og næsten blev hende ukjendeligt — men det syntes hende tusinde Gange grimmere end tilforn. Hun udstødte et Skrig og tumlede svimmel ned af Vinduesruinen. Faldet var dybt. Hun greb wilkaarlig for sig, men blev slemt forslaaet baade paa Albuerne og i Ansigtet. Speilet havde hun tabt — det laae dybt nede mellem Ruinerne og var slaaet i tusinde Stykker. Med Hænderne forslaaede og, som hun troede, med et græsselig forvandlet Ansigt, løb hun hjem og styrtede ind til sine Forældre, der med største Forstrækkelse saae hvorledes hendes Ansigt var forslaaet og næsten ukjendeligt. Hun kastede selv et ængsteligt Blik i et Speil og sank afmægtig til Gulvet. Hun blev bragt tilfængs og forbundet, men da hun kom til sig selv, var hun i en febrilsk Tilstand. Alt, hvad hun sagde om Trylleri og Forvandling, flang som forvirrede Fantaster. Efter nogle Ugers Sygeleie stod hun vel helbredet op, men hendes Ansigt var ikke længer det samme. Alt, hvad man havde dadlet ved det tilforn, var forsvundet. Bænden hang ikke længer ud, men havde derimod faaet en Skjævhed, der flædte hende meget værre. Næsen var ikke flad, men var bleven tyk og kluntet i Enden. Uagtet hun ingen Tænder havde mistet, var den før noget vel fremstaaende Mund nu faldet ind, som paa en gammel tandløs Kone.

„Du min Gud! hvilket Uglebillede hun dog er bleven ved det Fald!“ — sagde Faderen, og hele Familien var af samme

Mening. Fætter Jørgen saae det dog ikke; han var reist bort om Morgenens samme Dag, Thora om Aftenen var falden ned blandt Slotsruinerne. Thora selv saae sit forandrede Ansigt med Gru, men trøstede sig hemmelig med, at hun kunde forme det om hver Morgen og Aften. Hun gjorde nu et formeligt Studium af denne ydre Selvforbedring. Hun gik ikke længer til Slotsruinen og udsatte sig for at falde ned; men hun lufkede sig inde i sit Bærelse paa de Timer, hvori Solen efter Almanakken skulde staae op eller gaae ned, og i disse Timer modellerede hun formelig paa sit Ansigt saa godt, som hun kunde, og som hendes Smag eller Lune indgav hende det. Hun var selv overbevist om, at en saadan Modellering virkelig fandt Sted, og at det ingenlunde var en Fantasi, som hun havde medbragt fra sin Sygdom. Hun fordreiede uvilkaarlig sit Ansigt og gjorde flemme Grimasser under Arbeidet, og undertiden troede hun da, at disse fordreiede Miner vare hendes Tryllefingers Bærk. Men Udtrykket var det ikke saa meget som Formerne selv, hun vilde forandre; dog hvorledes hun saa tænkte sig dem og syntes at omforme dem, tiltog hun hver Dag i Grimhed. Man troede virkelig at bemærke paafaldende Forandringer i hendes Ansigt fra den ene Dag til den anden, men aldrig nogen Forandring til det Bedre, og hun hørte saamange Kritiker over sit Ansigt, at hun tilsidst blev fortvivlet over sin hemmelige Konst og ønskede kun at kunne give sig sit oprindelige Ansigt tilbage. Ogsaa derpaa forsøgte hun; men det vilde aldrig lykkes. Ethvert nyt Forsøg gjorde hende kun grimmere.

Det var netop i det Aar, Thorvaldsens Tilbagekomst til Fædrelandet havde vakt almindelig Opsigt og Interesse over hele Landet. Røgtet om den Triumf, hvormed en Billedhugger var bleven hædret som en Seierherre eller Konge, havde tilligemed Konstneren sat hans Konst i høi Anseelse,

og De, der aldrig før havde havt Die for Skjønheden og Høi-
heden i Billedverdenen, begyndte at faae Dinene op for dens
Rigdom. Ogsaa til Proprietair Linds Parcel var der kommet
Robbere af Thorvaldsens Værker og enkelte Gipsafstøbninger.
Bludselig fik Thora en Ide, som hun vel ikke aabenbarede
Nogen, men hun yttrede den heftigste Lyst til at see Thor-
valdsen og hans Værksted og bad sin Fader hver Dag om at
tage hende med paa hans nærforestaaende Reise til Hovedsta-
den. Siden hendes Sygdom havde saavel hendes daglig grim-
mere Udseende, som hendes besynderlig spændte Væsen missha-
get hele Familien. Undertiden undslap der hende Dtringer
om Gyver og himmelske Gaver, som maatte kunne gjøre Un-
derværker endnu i Verden, naar man kun ikke var blind der-
for. Man havde mærket, at hun altid Morgen og Aften luk-
kede sig inde; og — ved at kige gjennem Nøglehullet, havde
Stuepigen opdaget, at naar Thora saaledes troede sig ubemær-
ket, var hun kun sysselsat med at speile sig og med at glatte
og stryge sit Ansigt. De ansaae Alle den stakkels grimme
Thora for halv vanvittig af Forsængelighed og Lyst til at
være smuk. For mulig at give hendes Tanker en anden Ret-
ning — og for maaske at raadsføre sig med en Læge eller
Psycho-log, angaaende hendes Sindstilstand — førte Faderen
hende i hendes idelig gjentagne Ønske og tog hende med til
Kjøbenhavn i Julen.

Det Æneste, hun interesserede sig for i den store By, var
Thorvaldsen og hans Værksted, og Faderen gik ofte derhen
med hende. For at ikke hendes paafaldende Grimhed skulde gjøre
Opstigt paa Gaden, maatte hun bestandig gaae med et tæt
Slør. Saaledes viste hun sig ogsaa i Thorvaldsens Værksted.
Hendes lette, smidige Skikkelse og hendes smukke, livlige Stemme,
ligesom ogsaa mangen Bemærkning, der vel ikke røbede nogen
dannet Smag, men snarere et bizart Lune, tilbrog sig Konst-

nerens Opmærksomhed, og han fandt ofte Morstab i at tale med hende. Han syntes at antage, at hendes Ansigt maatte være ligesaa skønt som hendes øvrige Skikkelse, og opfordrede hende ofte til at lægge Hat og Slør fra sig; men derfor vægrede hun sig altid bestemt og gjerne med en eller anden Uttring, som endnu mere spændte Nysgjerrigheden.

Hun var allergladest, naar hun traf Kunstneren især med at modellere i Leret, og hun betragtede da hans Fremgangsmaade med den mest spændte Opmærksomhed, ligesom hun vilde aflure ham Konsten. Undertiden tog hun selv en Klump Leer og vilde danne et Ansigt deraf, men det blev altid et skrækkeligt Brængbillede. Kunstneren smilte kun, naar han saae det, men var for godmodig til at lee høit eller dable det. Faderen havde betroet ham, at hun desværre nok var noget forvirret i Hovedet efter en Sygdom, og at det kun var for at skjule sin Grimhed, at hun bar Slør, men at hun paa den sidste Tid alene sværmede for sin store Landsmand og hans Konst.

Det var et curiøst Barn — meente Thorvaldsen — og var hun virkelig lidt forvirret i Hovedet, flødte det hende dog meget morsomt.

En Eftermiddag, da hendes Fader var ude, løb hun ene hen paa Charlottenborg og traf Thorvaldsen alene ved sit Arbejde. Da hun havde seet noget paa ham, bemærkede hun, at det vistnok maatte være herligt og en stor Konst, saaledes at kunne danne skønne Billeder af Leer; men langt herligere og en meget større Konst vilde det dog være, naar man kunde danne levende Mennesker.

Kunstneren loe ad dette Indfald, der syntes ham at røbe en snurrig Naivitet for en Pige af den Alder. Hun gif nu i sit fjortende Aar.

Hun forklarede ham omstændelig sin Mening, og at hun

dog ikke meente hele nye Menneſter, men kun enkelte Stykker af dem, og at, naar man havde lært Konſten rigtig af Vorherre ſelv eller en af hans mægtige Aander, maatte man ogsaa kunne omdanne hvad der var hæsligt hos et Menneſke, enten det nu var en Arm eller et Ben eller et helt Anſigt.

En ſaadan Menneſke-Reſtauration var vel ogsaa en Konſt — indrømmede Meſteren med godmodigt Lune — hvorvel han ikke kunde ſætte den ſaa overvætted høit. — For en Deel ſlog det ind i Skrædderkonſten, meente han, ſiden dog Klæder ſkabe Folk, og for en Deel hørte det til Lægerneſ og Haarfkræerneſ, Kammertjenerneſ og Byntekoneerneſ Profeſſioner.

„Du forſtaaer mig ſlet ikke!“ — ſagde Thora ivrig — „jeg mener virkelig hvad du kalder at modellere, og at man maatte kunne flemme et levende Menneſkeanſigt paa ſamme Maade med ſine tre Fingre, ſom det Leerhoved, du der ſtaaer og piller med, og gjøre det ligesaa ſmukt ſom man vilde og forſtod.“

„For at modellere i levende Menneſkefjød, maatte man jo kunne høre“ meente Meſteren og ryste paa Hovedet, idet han nu dog troede at mærke den Forvirring i Barnetſ Hoved, Faderen havde omtalt.

„Tingen er ſlet ikke ſaa urimelig!“ — forſikkrede Thora. — „Naar Solen retnu gaaer ned, ſom vi jo kan ſee her fra Vinduet, ſaa ſkal jeg viſe dig det! Jeg har modelleret ſelv ſaa meget paa mit eget Anſigt, at det er blevet ganſke forſkrækkeligt; men grimt var det da iforveien, og meget værre kunde det ikke blive. — Kunde du kun lære mig at modellere ſmukt, ſkulde jeg ſnart blive ſmukkere, end din Venus der.“

„Hun er rigtignok gal, Stakkel!“ — tænkte Thorvaldsen, og vilde ſøie ſig efter hendes Fantafi. „Den Konſt maa du endelig lære mig!“ — ſagde han — „jeg mener juſt ikke at gjøre Anſigter ſtygge, men at reſtaurere dem eller modellere dem om. — Det kunde være en meget beleilig Konſt i vore

Tider. — Men er du da virkelig saa styg? — Lad mig see hvorledes du har skilt dig ved dit Ansigt, da du sidst modellerede det!"

"See!" — sagde hun og rev Sløret af; og Kunstneren traadte forbausset tilbage ved Synet af det bizarre Røddefæker-Ansigt, hun viste ham, medens hendes store sorte Dine stode fulde af Taarer og vare overordentlig skjønne.

"Derfom der blot var Harmonie mellem Bænde, Næse, Mund og Hage, og hele Ansigtet svarede til Dinene, vilde du være en Skjønhed" — bemærkede han — "men, du har Ret! Den, der har modelleret dit Ansigt, har virkelig gjort betydelige Misgreb og har hverken havt Antiken eller Naturen for Die." — Han maatte selv lee over sin Bemærkning og den øiebliklige Forglemmelse af, at det var et levende Menneskeansigt, han talte om. Han klappede hende venlig paa kinden og lovede, at han nok skulde lære hende at modellere sit Ansigt om igjen med Tiden, naar hun først fik lidt mere Greb paa at behandle Hoveder i Leret.

"Det lærer jeg aldrig!" — sagde Thora utaalmodig. — "Alt, hvad jeg vil lave, bliver til grimme Uglebilleder — men see! nu gaaer Solen jo ned — tag du nu mine Fingre mellem dine og sæt Skif paa mit Ansigt i en Hast! mine Fingre kan kun gjøre det; men der maa en Haand til at bruge dem, som forstaaer det."

"Hun er dog complet gal!" — tænkte Thorvaldsen, og havde ondt med at holde sin Latter tilbage. "Nubel!" — sagde han venlig — "sæt dig herop, Barn! og laan mig din lille Haand! det kan dog sagtens være en Prøve værd. Jeg vilde forsvoret, jeg nogensinde skulde modellere paa et levende Hoved; men man skal lære saalænge man lever —"

Som en Fugl svang Thora sig op paa en ledig Byste

Piedestal og rakte Kunstneren sin høire Haand, med de tre forreste Fingre udstrakte. I overgivent Lune greb han hendes Haand og overfoer hendes Ansigt med hendes Fingre. Af uvilkaarlig Konstdrift trykte han paa de Steder, der ragede for langt frem, og ligesom fremdrog hvad der var for sammentrykt; han glattede paa den skjæve Bænde — han modelerede tilfidsst formelig paa Næsen, Munden og Hagen, og brugte Barnets Fingre som han ellers brugte sin Modelleer-stok, medens han loe af fuldt Hjerte over denne Teg.

Bludselig standsede han og studsede: „Enten maa jeg have seet feil før, eller du er en lille Her!“ — udbrød han. — „Du har jo et meget vakkert Ansigt. Hvad har du at udsætte derpaa? — See selv!“ — Han rakte hende et lille Speil.

„Deiligt, deiligt!“ — udbrød hun jublende og sprang ned af Piedestalen. — „Seer du nu, jeg havde Ret! — nu behøver jeg ikke at gaae med Slør meer.“ — Hun kastede Sløret hen ad Gulvet. — „Og nu er jeg ti Gange saa kjøn som din Venus der.“

„Paa en Maade kan du have Ret!“ — sagde Kunstneren og loe: — „dit ubændige Liv kan jeg umulig give Marmoret — og saadanne Ildpine ikke heller. Formerne i dit Hoved kunde dog nok ellers trænge til at gjennemgaaes lidt paanh.“ —

„Imorgen, naar Solen staaer op eller naar den gaaer ned, skal jeg gjerne komme igjen, hvis du vil gjøre Meer ved det. — Paa anden Tid kan du ikke bruge mine Fingre. — Men det behøves ikke“ — tilføiede hun sjæleglad og hoppede for Speilet — „nu er det smukt nok, og hvad det mangler, kan jeg nok selv gjøre. Tak, tusind Tak fordi du hjalp mig! — Nu skal Fætter Tørgen dog see, at jeg næsten er ligesaa kjøn som han selv.“ Derpaa satte hun sin Hat paa og ka-

stede Sløret længer bort paa Gulvet med sin lette, dansende Fod. „Farvel, farvel! jeg maa hen til Fader og vise ham mit nye Ansigt.“ Dermed var hun ude af Døren.

„Hun er ligesaa gal, som hun er nydelig“ — tænkte Thorvaldsen — „hun havde nær gjort mig gal med; — bildte hun mig ikke ind, hun var saa grim, at det lille, vakkre Ansigt ved første Diekast virkelig saa mig ud som et Nøddesknækkerfjæs. Det er et farligt Barn at tale med — hendes Galskab smitter — var jeg ikke nærved at troe, jeg virkelig havde modelleret hende!“

Faderen blev høilig forbauset, da han saa Thora igjen; hendes nødbrunne Ansigt straalende af Glæde og var overmaade vakfert. De fordreiede Former syntes ganske forsvundne; kun paa Dinene og Hagen kunde han gjenkjende hende; men da hun, for at forklare ham sin Forvandling, forsøkte, at det var skeet ved Thorvaldsens Hjælp, og at han blot havde modelleret paa hende i nogle saa Minuter — rystede Faderen paa Hovedet og sukede dybt over den Sindsforvirring, han nu troede at høre det klareste Beviis for. „Ti stille med den ravgale Snak, Barn!“ — afbrød han hende — „jeg maa sør have seet dit Ansigt med en falsk Forestilling om, at du var og blev en grim Ugleunge: nu seer jeg, der er Intet at udsætte paa dit Ansigt — men du maatte dog langt hellere være styg, end gal. Pak nu ind! vi skal reise imorgen tidlig.“

Thora var saa glad over sit nye Ansigt, at hun ikke lod Faderens strenge Ord gaae sig nær; men hun spillede sig hvert Dieblik, og kunde ikke tænke paa Andet, end paa det Indtryk, hendes nye Ansigt vilde gjøre baade paa Fætters Sorgen og alle Andre. Næste Aften var hun hjemme.

Alle fandt unegtelig, at hun nu var bleven besynderlig vakker, og forklarede det, som en Følge af hendes muntre Stemning efter Kjøbenhavnstreisen og af hendes stærke Bært

i den sidste Tid, tilligemed den hastige Udvikling af hendes Legemsformer, som syntes fremkaldt ved den lykkelig gennemgaaede Sygdom. Selv var hun overbevist om, at hun ved sin Gudmoders Kunst og ved sine fortryllede Fingre, under den store Kunstners Veiledning, havde givet sig det vakre Ansigt. Besøget hos Gudmoderen havde hun dog aldrig talt om til Noget, og — for ikke at gjælde for affindig — talte hun nu heller ikke meer om, hvorledes hun i Kjøbenhavn var bleven ommodelleret. Fætter Tørgen havde hun ikke villet lade sig see for med sit grimme Ansigt i Kjøbenhavn; men hun havde hørt hans Stemme, naar han besøgte hendes Fader og spurgte efter hende; hun klædte sig da altid paa, som hun foregav, medens hun kigede gennem Nøglehullet paa den tilaaefede Dør, for kun at see ham. Nu ventede hun bestandig et Besøg af ham paa Parcellen; men han kom ikke.

Forandringen i Thoras Væsen og Udseende fremkaldte uvilkaarlig en større Deeltagelse og Omhu for hende i Familien. Der blev nu sørget for, ved en forstandig Underviisning, at modarbejde hendes overdrevne Hang til fantastiske Forestillinger. Hendes Ansigt fandt Alle nu særdeles smukt, og Nogle paaafstode endogsaa, at det paaafaldende lignede den Engel af Thorvaldsen, der bærer Døbefonten i Frue Kirke. Hendes Forstand udviklede sig ogsaa snart betydelig. Hun fik Underviisning i flere Sprog og Videnskaber, endogsaa i Mathematik, der ansaaes for en god Dæmper for den exalterede Fantasi. Hun blev virkelig ogsaa i et Par Aar saaledes udrevet af den barnlige Eventyrverden, at alt Overnaturligt forekom hende unaturligt og latterligt. Besøget hos Gudmoderen betragtede hun nu, ligesom dets Følger, som en Drøm, og Eventyret med den store Kunstner paa Charlottenborg ansaae hun for en Levning af hendes Feberfantaster. Den dybe Sølelse, der i hendes Opvært syntes at ligge i hendes Dine

tilbagetrængtes imidlertid meer og meer af et Selvbehag og en Overvurdering af hendes ydre Fortrin, der truede med at tilintetgjøre en Natur og et Væsen, hvis Elskværdighed ellers vilde have henrevet Alle.

Tre Aar vare forløbne. Fætter Jørgen havde ikke seet Thora siden hint Besøg hos hendes Forældre i hans Skoleferie, da han selv var sexten Aar gammel og næste Efteraar skulde være Student. Han var allerede dengang bleven hendes varmeste Beundrer, uagtet han ofte for Spøg havde drillet hende. Hans Interesse for hende var siden i høi Grad tiltaget, medens han ofte havde haft Leilighed til at læse hendes Breve til en Tante i Kjøbenhavn. Disse Breve vidnede om en betydelig Aandsudvikling, og der var ofte en artig Hilsen deri til ham. Først efterat han havde fuldendt de almindelig forberedende academiske Studier ved Universitetet og havde studeret over et Aar ved Konstacademiet, for at uddanne sit Talent til Konsten, besøgte han i Paasketiden sin Onkel, Proprietair Lind, paa Parcellen ved det gamle Slot. Det var Thoras Confirmationsdag. Han var bleven forstinket paa Reisen og kom først betimeligt nok til at see hende paa Kirkegulvet blandt de andre Confirmander, hvor hun med stor Færdighed gjorde Rede for sin Christendoms-Kundskab og bekræftede sin Daabspagt. Han stod, forbauset af hendes Skjønhed, og vovede ikke at hilse hende, for ikke at forstyrre hendes høitidelige Stemning; men han saae dog paa hendes Blik, at hun havde bemærket ham. Hun svarede høit og med den klareste Forstand paa ethvert Spørgsmaal, men syntes kun lidet bevæget under den kirkelige Handling. Hendes Blik dvælede ofte paa de Tilstedeværende og sank undertiden ned paa Bindet af hendes Psalmebog, som var saa blankt, at hun kunde speile sig deri. Det gjorde hun ogsaa virkelig, og den Mine, hvormed hun betragtede sit nydelige Billede, syntes at

udtrykke saa lykkelig en Følelse, at Mange toge den for Undagt. Fætter Jørgen saae dog med det skarpeste Blik — og det undgik ham ikke.

Bed den første Samtale med Thora efter Confirmations-Høitideligheden blev han vel i høi Grad henrevet saavel af hendes Skjønhed, som af hendes glimrende Underholdningsgave; men den Inderlighed i Følelsen og det fantasstrige Liv i hendes Dine, hvorved hun allerede som et halvt Barn havde gjort et uudslætteligt Indtryk paa ham, uagtet han saa ofte voldte hende Sorg ved sine smaa Drillerier — den Naivitet, der saa ofte havde glædet ham, da hendes Ansigt havde havt saamegen Lighed med Mulatindernes — alt Dette var nu forspundet. Thora var en fin, dannet Dame og havde aldeles tilegnet sig Modesmagens tilshneladende Foragt for al Følelse og Fantasi. Hendes Yndlingslæsning var i den sidste Tid de Skuespil og satiriske Blade, hvori den hjerteløse Spot og det al Begeistring udslukkende Vid udelukkende førte Ordet. Selv besad hun et umiskjendeligt Talent til at sige skarpe og undertiden vittige Bemærkninger, og herfor høstede hun sædvanlig et Bifald, der smigrede hendes Forsængelighed og forviste al Hjertelighed og Alvor i hendes Omgangskreds. At hun aldrig gik igjennem en Stue, uden at kaste et selvtilfreds Blik i Speilet, undgik heller ikke Fætterens Opmærksomhed, og han tillod sig, i Form af en Compliment, at prise Speilene og selv hendes blanke Psalmebog lykkelige for de venlige Blik, de modtog af hans smukke Cousine. Hendes Lighed med Thorvaldsens Daabsengel kom ogsaa paa Tale, og Fætter Jørgen tillod sig den Bemærkning, at der i Udtrykket om Munden dog var en betydelig Ulighed, ligesom det ikke blot var Bingerne, men fornemmelig den dybe, alvorlige Grundstemning baade i Former og Udtryk, der gav hint Konstværk

sin høieste ideale Betydning og hævede det til en virkelig Englethypus.

„Min strenge Hr. Fætter finder mig ikke sentimental og sværmerisk nok!“ — udbrød Thora og loe: — „man skulde troe, han var tredive Aar ældre og hørte til den sømme, æsthetiske Tid, da man jo sværmede for Werthers Lidelser og selv for Lafontaines Romaner.“

Thora sang og spillede smukt. Hun høstede om Eftermiddagen stor Beundring for sit lunefulde Foredrag af de moderneste Parodier paa Følelsens Poesie og nogle musikalske Genrebilleder i nederlandsk Stil af det forrige Aarhundredes Drikkestuoliv. Contrasten mellem disse Løier og Confirmationsdagens alvorlige Betydning kunde Fætter Jørgen ikke undlade at bemærke — og maatte derfor finde sig i, paa en vittig Replik af Thora om smægtende og snerpede unge Herrer, at blive Gjenstand for almindelig Latter.

Kun et Dieblik henad Aften havde Fætter Jørgen Leilighed til at tale uden Vidner med sin smukke Cousine. Hans Hest stod sadlet for Døren. Han greb hendes Haand med smertelig Heflighed og hvistede: „Farvel, Thora! vi sees maaske aldrig meer. Dengang jeg drillede dig med din Resgerindenæse, fandt jeg dig dog deilig igrunden. Det Billede, jeg i den Ferie tegnede af dig og som jeg lod dig beholde, tog jeg en Copi af, som jeg — underligt nok — altid har baaret ved mit Bryst; tilgiv mig den sentimentale Grille!“ — Han tog det frem og viste hende det. — „Huser du den Sommeraften, du halv vred og halv spøgende truede os med at løbe til Afrika og paastod, du kunde flyve, da du kom tilbage fra Skoven?“

„Af ja!“ — udbrød hun pludselig alvorlig — „det var den Aften, du var saa ond imod mig og drillede mig med min Grimhed.“

„Den samme Aften fuldførte jeg dette Billede, for aldrig at glemme dig.“

„Det var den Aften, jeg drømte om min Gudmoder og hendes Eventyr“ — vedblev Thora, ligesom adspredt og halv vemodig —

„Lever hun endnu?“ — spurgte Fætteren.

„Jeg saa hende i Kirken idag; men ellers seer jeg hende aldrig; hun skal høre til de Hellige her i Egnen og gjælder blandt den enfoldige Almue for et Slags Troldkvinde, men af det gode Slags.“

„Gud give, hun da kunde trylle det Sind tilbage hos dig, som skinnede dig ud af Dinene for tre Aar siden!“ — sagde Sorgen: — „det var en kosteligere Skat, end al den Skjønhed og kolde Klogskab, du nu glæder dig over og beundres for.“ Hans Stemme bævede, og der stod Laarer i hans Dine. Uden at vente paa Svar, hilsende han den skjønne Thora og steg tilhest. — Han havde aldeles opgivet Embedsveien for at dyrke Malerkonsten, som han saa tidlig havde havt Lyst og Talent til, og han greb nu en Leilighed, der tilbød sig til en Udenlandsreise. I hele tre Aar hørte Familien paa Barcelen aldeles Intet til ham.

I disse tre Aar foregik der en mærkelig Forandring med Thora. Gjensynet af hendes Barndoms Legekammerat og deres saagodtsom opløste Forhold havde stemt hende sørgmodigt. Allerede som Barn havde hun været forelsket i ham, og for hans Skyld var det, hun saa inderlig havde ønsket at blive smuk. Sin Dag, da han saa hende i hendes største Skjønhed, havde han bitterlig frænket hendes Selvfølelse, og hun havde følt sig næsten fjendtilig stemt imod ham. Hans sidste bevægede Ord til hende og hans Tilstaaelse om den hemmelige Kjærlighed, han havde bevaret for hende fra hun var halv-voren og saa inderlig styg, havde rørt hende. Neppe var

han bortreist, før den længe indslumrede Videnskab fra hin første drømmende Ungdomstid med fordoblet Hestighed og Styrke kom tilbage.

Uden at røbe denne Følelse for noget Menneske, nærrede hun den nu, til den beherskede alle hendes Tanker, og med den kom hin Stenning tilbage, hvori Begjerligheden efter en skøn Ansigtsform havde kastet hende ind i den Forestillings-hvirvel, der endte med Feberfantaster og en hidsig Sygdom. Fantasilivet fra hin legemlige og aandelige Udviklingsperiode dukkede nu friskt og fornyet op i hendes Sind. Blandt flere Billeder i hendes Bærelse stod der en god Afstøbning i formindsket Størrelse af Thorvaldsens Daabsengel, som man saa ofte havde smigret hende med, at hun lignede. I en Skuffe havde hun forvaret det Portrait, som Fætter Sorgen havde tegnet af hende for tre Aar siden. Dette tog hun nu frem og sammenlignede det baade med Daabsenglens Ansigt og med sit eget Speilbillede. Hvad Fornernes Skjønhed, Renhed og Harmonie angik, havde det vel betydelige Mangler og havde ikke den fjerneste Lighed med det ideale Konstværk, hvorimod det besad en fjern, men umiskjendelig Lighed med Grundformerne i hendes nuværende Ansigt. Den Mangel paa Forhold og Harmonie, det fornemmelig led af, var dog saa betydelig formindsket ved det naive, uskyldige, livlige og følelsesfulde Udtryk, en kjærlig Opfattelse havde lagt deri, at det nu næsten behagede hende meer, end hendes nærværende smukt uddannede Ansigt. Under denne Sammenligning mellem hendes Barneansigt og hendes nærværende Udseende var det hende som Barndomslivet gjenfødt i hendes Indre, og selv hvad hun ansaae for Drømme og Fantaster fra hin Tid, blev hende atter virkeligt. Hun huskede paa sin Gudmoder og hendes Eventyr; hun syntes igjen at see hendes Bolig i Skoven, med Humlerankerne om Muren og de smukke Roser og Lilier i den lille maanelyse

Hæve; hun saae Stuen med Alfoven og Bordet med den hemmelighedsfulde Bog; hun saae det blanke Messingsfad med det hvide Sand og de gaadefulde Legn i Sandet, hvori hun lagde sine smaa Fingre; hun saae Lysglindet og følte ligesom paany den electriske Brikken i Fingrene, som da hun udsagde hin mægtige Aands Navn, der skulde give hende Tryllemagt. Uvilkaarlig betragtede hun sine Fingre og begyndte, med Billedet af sit Barneansigt for sig, at berøre sit Ansigt for Speilet, ligesom for at give det Noget af det tabte Udtryk tilbage. Formerne rørte hun dog ikke ved: de syntes hende virkelig smukke, men kun kolde og udtryksløse. At det kun var ved Solens Opgang eller Nedgang, de fortryllede Fingre havde Magt, syntes hun at have glemt, og uden at agte paa Tiden, gjentog hun ofte uvilkaarlig, naar hun var ene, hin modellerende Berørelse især af Trækkene om hendes Mund.

En Formiddag, som hun sad ved denne Syssel, blev hun overrasket ved et Besøg af Bræsten, der havde confirmeret hende. Han traadte besteden tilbage, i den Tanke, at hun endnu sad ved sit Toiletbord. Den Forlegenhed, hvormed hun reiste sig og bad ham blive, og den Hast, hvormed hun skjulte det lille Portrait i sin Speilskuffe, saavel som den be-
sønderlige Syssen med hendes Ansigt, som han havde over-
rasket hende i, bragte ham paa den Formodning, at hun havde sminket sig. Uden dog at ville lade sig mærke derned, vidste han, efter nogle indledende Bemærkninger, i Anledning af Thorvaldsens Daabsengel, at bringe Samtalen hen paa Forholdet mellem den indre og ydre Skjønhed. Han bemærkede hvorledes Udtrykket i de blotte Former, selv uden Farve, kunde indeholde den høieste Skjønhed, naar Formen udsprang af en tilsvarende skjøn Ide. I den Overbeviisning, at Forsængelighed var hendes Hovedfeil, og at hun med sit klare

Blik maasse kun behøvede at see det, for med sin kraftige Willie at bekæmpe denne Feil, vidste han saaledes at lede hendes Tanker, at det tilsidst blev hende selv og ikke ham, der klarest udviklede Sandheden af den indre aandelige Skjønheds Nødvendighed, som Betingelse for den ydre, hvor den med Liv og Sandhed skulde tiltale Menneskehjertet. Hun var imidlertid for flog til, ikke at have mærket hans Hensigt, og han havde ikke haft Finkhed nok til aldeles at skjule sin Mistanke.

„De anseer mig for uhyre forsængelig, og dertil har De havt Ret!“ — sagde hun pludselig med et gennemtrængende Blik. — „De troede, jeg sminkede mig“ — vedblev hun med et Smil, medens hun dyppede et hvidt Klæde i Vand og lod det glide over sine blomstrende Kinder, uden at det berøvede dem det Mindste af deres friske Farve — „see, deri tog De feil; men hør dog ogsaa, hvad jeg var forsængelig nok til at skjule Dem!“ — her fremtog hun det lille Portrait. — „See! saa styg — eller om De vil — saa smuk var jeg for nogle Aar siden. — Jeg falder undertiden i Tanker derover og bilder mig da ind, jeg forstaaer Billedhuggerkonsten paa en egen Maade og kan tilbagegive mit Ansigt det Udtryk, det har tabt; men det er kun en barnagtig Grindring fra Evensyrverdenen. Nu seer jeg klart, hvad jeg dog altid dunkelt fornam: der er en indre Maler og Billedhugger i os, ligesom der er en indre Læge og Præst, om jeg saa maa sige. Det er ikke første Gang denne Tanke paatrænger sig mig“ — vedblev hun og fremtog en Bog, hvori hun havde affkrevet endeel Sange og Digte, der til forskjellige Lieder havde tiltalt hende, og hvori hun tillige af og til havde nedskrevet en eller anden Bemærkning, som hun ikke vilde glemme. „See her, hvad jeg for nogle Dage siden nedskrev, efter at jeg i flere Uger havde følt mig høist ulykkelig! Jeg havde glemt det igjen, da De her overraskede mig i mine barnagtige, næsten sinds-

forvirrende Forsøg paa at ændre det mig saa forhadte Udtryk i mit Ansigt. — " Hun rakte ham Bogen, og han læste: „Det Billede af vor Sjæl, den Rægedom for vort Hjerte, den inderlige Tro og den Salighed, vort eget skjulte inderste Væsen, ved en høiere guddommelig Kraft, skaber eller tilegner sig og uddanner i vort Indre, det kan først give vort ydre Udsyn sandt Liv og Skjønhed — det kan først lægge Udtryk i vort Blik og Sandhed i vor Tale og Salighed i Smilet om vore Læber." Han rakte hende Bogen tilbage med et deeltagende Blik. „Det er virkelig" — sagde han bevæget — „hvad den Sjælesørger kunde have sagt Dem, som gjennemfaae deres Inderside."

Hun fortalte ham nu hele sit lille Barneeventyr og hvorledes hun nylig havde mærket, at den Attraa efter Skjønhed, der oprindelig udsprang af hendes Sorg over Andres forseemtelige Ufjærlighed, var bleven til en farlig Behagesyge hos hende, og at hun derved var bleven en tom, huul Masse, og havde været nær ved at tabe det Dybeste og Bedste, hun eiede, for prunkende Kundskaber, jammerlige Talenter og et stoffende behageligt Dvæ. Hun tilstod ham oprigtig, at hans hele Confirmations-Underviisning hidtil havde været spildt for hendes Hjerte, medens den alene havde sysselsat hendes Tænkning. Selv da hun paa Kirkegulvet modtog Haandspaalæggelsen og bekræftede sin Daabspagt, havde det kun været hende en smuk Ceremoni, der var nær ved at fede hende; men da havde hun fundet Trøst paa en Maade i sin Psalmebog, i hvis blanke Bind hun havde speilet sig. — Først fra det Dieblif, hendes Fætter Jørgen havde forladt hende, maaske for bestandig, var der faldet ligesom et Elør fra hendes indre Die, og først da havde hun seet, at hun endnu dog eiede en hemmelig Skat i sit Indre, som hun maatte gribe og bevare, for ikke at blive en blot smuk, dog aandløs Mennekelarve.

Hvad der i denne Hjerteudgyldelse forekom Bræsten besynderligt, var hendes Eventyr med Gudmoderen, den gamle Fru Sommerkjær, hvilket han ikke kunde ansee for nogen Drøm eller Fantast, da han kjendte baade hende og hendes Bolig, der aldeles svarede til Thoras Beskrivelse; han vidste ogsaa, at hin gamle Kone for nogle Aar siden havde været henfalden til Læsning af magiske Skrifter og troet sig i Besiddelse af den saakaldte lyse Magi, der ved gode Manders Hjælp vil foretage mirakuløse Gjerninger. I den senere Tid havde hun opgivet dette Sværmeri og selv faaet Skrupler derover, medens hun havde læst i en af sine hemmelige Bøger, at der kunde blande sig virkelig Trolddom dermed, og at Dæmoner og onde Mander kunde stusse den oprigtigste Sjæl, der dyrkede Magien, saasnart man udstrakte sine Ønsker om en høiere Naturs Indvirkning til de ydre og verdslige Ting. Om sin Sammenkomst med Thora havde hun dog aldrig betroet Bræsten Noget; men hun havde haft en ængstelig Samtale med ham om sin kjære Gubbatter, kort efter at hun havde seet hende paa hendes Confirmationsdag i Kirken.

Den Forandring, der efterhaanden foregik i Thoras Indre, røbede sig paafaldende i hendes hele Udfærd og behagede kun lidet hendes Forældre, der havde en heftig Gru for enhver aandelig Bevægelse hos hende og ofte frygtede for, at den Sindsforvirrelse, de for nogle Aar siden troede at have bemærket hos hende, nu i en anden Skikkelse vilde komme tilbage. Hun fandt ikke meer Smag i det Selskab og den Underholdning, hvori hun i de sidste Aar havde glimret. Man overraskede hende ofte med forgrædte Dine, uden at hun vilde sige nogen Grund dertil, og naar hendes ungdommelige Natur yttrede sig i lunefuldt Skjemt, var det mere humoristisk end vittigt. Der skjulte sig ofte en vemodig Følelse og inderlig Medlidenhed med hende selv og Andre i hendes muntreste

Indfald, og det Meste af hvad hun før, med den lidt flau, fjasende Ungdom i Omegnen, havde fundet morsomt, var nu det Æneste, som hun ret kunde have Lyst til at see i et latterligt Lys. De Bøger, hun nu helst læste, vare som oftest af en aldeles modsat Aand og Tendents, end hvad der før havde underholdt hende. Musikken elskede hun meer, end tilforn; men hun dyrkede den nu helst i Genrum. Der kom nu Toner fra hendes Fortepiano og hendes Bryst, som med et langt friere og stærkere Udtryk, end hvad hun nogenstinde yttrede med Ord, røbede en dybt bevæget Sjæl og en dæmpet, tilbagestrængt Lidenskabelighed.

Det dybere Blik i hendes eget Indre og den Omhu for at udvikle den sande, høiere Natur i sig, som først var fremkaldt ved hendes tilbagevendte Barndomskjærlighed og i Førstningen havde knyttet sig til Dnsket om det ædlere og høiere Udtryk i hendes Ansigt, som Fætter Jørgen havde savnet — denne Fremkaldelse af hvad hun kaldte sin indre Læge, Billedhugger og Maler, blev efterhaanden saa mægtig og saa frigjort fra ethvert Gensyn paa hendes ydre Skikkelse, at hun næsten aldrig meer betragtede sit Ansigt i Speilet. Hun havde endogsaa faaet en vis Gru derfor, som noget Dæmonisk og Forbildende, uagtet hun selv smilte derover, som en Levning af hendes Barndoms-Overtro. En Omstændighed var indtruffen, som uvilkaarlig bestyrkede hende i denne Forestilling. Hun havde nogle Gange troet at see et Lysglimt bagved sig, naar hun spillede sig, og hun havde troet, at det lignede, uagtet ingen Andre vilde have lagt Mærke dertil — og da havde hun altid tillige fornunnet en besynderlig Sittren i de tre forreste Fingre paa hendes høire Haand. Hun havde i nogen Tid i disse Fingre følt en Smerte, der af Lægen betragtedes og behandledes som noget Rheumatisk; men Thora kunde ikke tilbageholde den Forestilling, at det magiske Konfestykke, der i hendes Barndom

var foretaget med disse Fingre — og som hun ikke længer kunde ansee for en Drøm eller Feberfantasi — muligens kunde staae i Forbindelse dermed, og at denne Lidelse kunde være Følgen af et Indgreb i en Naturhemmelighed, der laae udenfor det Tilladtes Grændser i denne vor Tilværelses Sphære. Hun havde ofte tænkt paa at besøge sin gamle Gudmoder i Skovhuset, for at tale med hende derom; men hun havde dog altid udsat dette Besøg af en uvilkaarlig Frygt for at inddrages for dybt i den Forestillingskreds om de magiske Kræfter, der engang havde haft en saa forvirrende Indflydelse paa hendes Fantasi.

Smerten i Fingrene tiltog imidlertid i høi Grad: de opsvulmede, og, efter mange mislykkede Forsøg paa at helbrede dem, erklærede Lægen en Dag, at der var Venædder og nu tillige Koldbrand i dem, og at der var ingen Medning for hendes Liv, hvis ikke alle tre Fingre inden 24 Timer bleve affatte.

Bekymringen var stor i Familien; men Thora fandt sig deri med en mageløs Resignation. Det var ved Baasketiden i det tredie Aar efter hendes Confirmation. Hun gif nu i sit nittende Aar og var, saavel for sin Skjønhed, som endnu mere for sin uftigelige Elskværdighed og Mildhed, næsten tilbedet af Enhver, der kjendte hende. Ulykken med hendes Fingre havde vakt almindelig Deeltagelse. Alle havde villet give Raad, og der var ogsaa blevet talt om, at lade hente en saakaldet klog Kone, som ofte havde helbredet farlige og af Lægerne opgivne Benstader, men som i de sidste Aar havde afholdt sig derfra, enten af religiøse Skrupler, som Nogle paaastede, eller af Frygt for at forfølges som Dvælsalverste og mistænkes af Almuen for Hereri og Trolddom. Hun havde aldrig taget Betaling for sine Mirakelkure, og hun rostes af Alle for sit fromme Levnet. Denne kloge Kone var Thoras Gudmoder.

Bed Lægens Erklæring om den nødvendige Operation, raadede man atter til at søge Hjælp hos denne Kone, og Thoras Forældre med hele Familien vilde have Bud til hende.

„Nei, nei!“ — udbød Thora heftig og bestemt, da hun hørte hvad man havde for. — „Jeg har nu ikke seet Gudmoder i sex Aar. Som Barn havde jeg stor Glæde af hendes Eventyr, og det Indtryk, hun gjorde paa mig, den eneste Gang jeg synes, at jeg har besøgt hende, glemmer jeg aldrig. Men jeg veed, hun besætter sig ikke meer med hine hemmelighedsfulde Konster — og jeg er selv bange derfor. Lad i Guds Navn Lægen komme i Morgen tidlig og foretage det Nødvendige!“

Det var henad Aften. Thora var gaaet tilfængs og led frygteligt; men hun klagede ikke. Der var en Fred og Mildhed udbredt over hendes Ansigt, som gav det et næsten forklaret Udtryk — og man frygtede for hendes Liv. Kort før Solnedgang holdt der en Vogn for Døren. Man troede, det var Lægen, der for en Time siden havde forladt den Syge, og som nu allerede kom med sine Instrumenter for at foretage Operationen. Man ilede spændt og forstrækket ud, for at modtage ham. Men det var ikke Lægen; det var en smuk, gammel Kone, der steg ud af Vognen med en lille Kasse under Armen. Hun bar en græsgrøn Silkefaabe og en sort Kyschat. Hendes Ansigt var gennemfuret af Rynker, men overordentlig fint og dannet. Hun bar et Par store grønne Brillen og støttede sig ved en Krykkestok. Det var Thoras Gudmoder, den bekjendte „kloge Kone“, som havde hørt det ulykkelige Tilfælde med hendes Gubbatters Haand, og at der nu havde flaaet sig Koldbrand til. Hun bad kun om Tilladelse til at see hende og tale et Dieblif med hende i Centrum inden Solen gik ned.

Uden at melde hendes Ankomst eller spørge om Thoras Indvilligelse, luffede de bekymrede Forældre, der nu havde meer Tro til den kloge Kone end til Lægen, den milde, gamle Kone ind til Thora og lod dem være ene.

Hvad de talte sammen og hvad hun foretog sig med den Syge, vidste Ingen. Familien stod i spændt Forventning i den næste Stue. Dmtrent et Kvarteer forløb. Solen var gaaet ned. Da aabnedes Døren til Thoras Kammer, og den gamle Kone traadte ud, ledsaget af Thora selv, der bevægede den syge Haand uden Smerte og under hjertelige Takfigelser og Omfavnelser fulgte den Gamle tilvogns. „Jeg er helbredet“ — sagde hun — „og uden alle hemmelige Konster. Hvad jeg har brugt, skal Lægen selv undersøge og bedømme. Det er de uskyldigste og simpleste Ting af Verden.“ Hun viste dem sine Fingre. De vare endnu kun noget røde; men Svulsten var forsvunden; de vare bevægelige, og hun følte ingen Smerte i dem.

Glæden var stor i Familien. Næste Morgen tidlig kom Lægen med sine Instrumenter for at foretage Operationen. Han saae og hørte med Forbauselse hvad der var skeet; han undersøgte paa det Nøiagtigste det anvendte Lægemiddel; det bestod i en simpel, uskyldig Urtesaft, som han vel vidste havde medicinal Virkning, men hvis Anvendelse i dette Tilfælde var ham ubekjendt. Inden faa Dage var Thora fuldkommen helbredet, og Rygtet fortalte nu mange Eventyr om Besværgelser og hemmelige Konster, hvorved den „kloge Kone“ skulde have udøvet denne Mirakelkuur.

Uagtet Thoras Forsikkring og Lægens Vidnesbyrd om det aldeles Uskyldige i denne Helbredelse, foranledigede dog det almindelig udbredte Rygte en retslig Undersøgelse, og da det under samme blev oplyst, at den saakaldte kloge Kone for nogle Aar siden havde foretaget sig adskillige Konster og hem-

melighedsfulde Ceremonier, der af Almuen betragtedes som Trolddom, og at hun beviislig, uden Tilladelse til Lægepraxis, havde helbredet Mange — blev hun dog dømt til en Straf, der for hendes Vre var høist frækfende, og — uagtet alle Forbønner — maatte hun udholde nogle Dages Fængsel paa Vand og Brød.

Kort efter at Thoras Gudmoder havde udstaaet denne Straf, som hun med den største Mildhed og Sagtmodighed fandt sig i, faldt hun i en svær Sygdom, og Lægen tvivlede om hendes Liv. Thora sad nu Dag og Nat ved hendes Sygeleie i den lille, hyggelige Skovbolig. Det var henimod Vintsen. Foraaret var frembrudt med al sin Herlighed; men den gamle Kones Livslys brændte stedse mattere. Vintsemorgen, da Solen stod op, sad hun halv opreist i sin Seng og sættede sine stille brune Dine paa Thora, som sad indslumret i Lænestolen ved hendes Alkove. De grønne Briller laae paa Bordet over den aabnede Bibel, og et næsten udrundet Timeglas stod blandt nogle Medicinflasker ved Siden. Solstraalerne spillede ligesom dansende i Vindueskarmen, og Daglyset oplyste Thoras noget blege, men usigelig deilige Ansigt. „Sov sødelig, mit kjære Gubbarn!“ — hvistede den stille, dødblege Kone og berørte sagtelig hendes Ansigt og Bryst. — „Gud har tilgivet dig og mig vort formastelige Indgreb i hans hemmelige Kræfters Verden. Du var ren og uskyldig — du kom til mig, som et uvidende Barn, og jeg bibragte dig i min Forblindelse en Kraft i din Barnehaand, som jeg troede kun de rene, gode Aander kunde uddele. — Kraften kom vel fra Kræfternes Herre; men han tillod kun hvad han ei vilde hindre — han gav en fristende og gjøglende Aand Magt til at paatage sig Lyssaandens Skikkelse — for at prøve dig og straffe min Formastelse. Dog — Vorherre skee Lov og Pris! — Prøven bestod du, hvor farlig den saa blev dig, og min

Straf blev det mig forundt at udstaae i denne Verden. Nu har vi begge seiret — dig venter et lykkeligt Liv her — og mig en salig Bortgang herfra. — Gud lade os begge mødes engang i hans Klarheds og Sandheds Rige!" — med disse Ord høiede hun sig ud over den slumrende Pige og berørte hendes Bænde med sine dødblege Læber. Hun greb Thoras Haand og slog et Kors over de tre helbrede Fingre. Derpaa sank hendes Hoved tilbage paa Leiets i Alfoven; hun foldede sine Hænder over sit Bryst — drog et let Suf og udaandede det sidste Livspust med et stille Smil.

I samme Dieblif aabnede Thora sine store sorte Dine og betragtede hende. Hun havde ligget i en halv bevidst Dvale og hørt hvert Ord, hendes Gudmoder hvisttede. Hun havde fornummet med en indre Sands Haandspaalæggelsen over sit Ansigt og Bryst; hun havde følt den kjære Gudmoders Afskedskys paa sin Bænde og det sagte lille Tryk af hendes Haand, medens hun fornam en Sittren i de tre helbrede Fingre og klart var sig bevidst, at de bleve velsignede. Nu kunde hun først røre sine Lemmer; hun reiste sig stille og saae paa den Bortslumredes Ansigt, som nu en Solstraale fra Vinduet ligesom omgav med en Glorie, medens det sidste Spor af Aandens Flugt svævede hen over det og gav det et saligt Udtryk af Fred og himmelsk Glæde.

„Gud glæde evig din Sjæl, fromme Gudmoder!“ — hvisttede Thora og knælede ved hendes Leie, medens milde Besmodstaarer randt ned over hendes nødbrunne Kinder.

Hun laae endnu i denne Stilling ved den Dødes Leie, da hun bemærkede en Lyd af hvistlende Stemmer omkring sig. Det var hendes Forældre, der sagte vare traadte ind tilligemed Lægen og en fremmed ung Mand, der mest af Alle syntes greben af den stille, høitidelig skjønne Gruppe ved Alfoven. — Det var Fætter Tørgen, der som en duelig Kunstner var

kommen hjem fra sin Udenlandsreise og forgjeves havde søgt Thora hos Forældrene. Efter hvad han hos dem og Alle havde erfaret om hende, maatte hun være bleven til en sand Engel, der selv var skønnere, end hint herlige Kunstværk, man engang havde lignet hende med. Nu, da han saae hende i denne Stilling og saae hendes Ansigt opløst af den stigende Bintsjol — svimlede det for hans Dine, og han syntes at see et Billede fra en høiere Verden.

Deres Møde ved den fromme Gudmoders Dødsfeng var et stille, men inderligt Favntag. Da de næste St. Hansaften førte til Kilden i Skoven — gik de om Aftenen, som et lykkeligt nygift Ægtepar, til Gudmoderens Skovbolig, for at see hvorledes dens nye Beboerinde, en Søster til den Afdøde, efter Løste lod Alting staae der i samme Orden og paa samme Sted, som i den gode Gamles Tid. Humlerankerne snoede sig som før om Muren. Roserne og Lillierne duftede atter drømmende i Maanefinnet. Den gamle hvide Kat laae og snurrede paa Dørtærskelen. Alkoven med det grønne Forhæng stod paa samme Sted og Bordet midt i Stuen; men der laae ingen hemmelighedsfulde magiske Bøger paa Bordet. — Den opslagne Bibel laae der med Gudmoders grønne Brillen over det Sted, hun sidst havde læst — og det udrundne Limeglas var omslynget med en frisk Krands af Skov-Anemoner.

F a m i l i e - S y n e t .

Der gik et Sagn i den grevelige Gravenfjoldske Majoratsherreslægt om en varslende Vision, som den ældste Søn, Stamherren i Familien, eller den nærmeste mandlige Arving useilbarlig skulde have i den Juldmaanenat, der nærmest gik forud for Faderens eller Majoratbesidderens Død. Hvori dette formeentlige Syn egentlig bestod, var en Hemmelighed i Familien; men det antoges at maatte være af en høist rystende Natur, da det oftere var hændet, at den ældste Søn i denne Familie pludselig var bleven heftig syg, saa Dage før Faderens Død, og undertiden var bleven periodisk vanvittig eller dog svagstndet hele sit øvrige Liv. En hel Række af tildeels sindsforvirrede, tildeels tungstndige Majoratsherrer havde i flere hundrede Aar fulgt paa hverandre i denne rige, adelige Slægt, og De, der kjendte og fæstede Lid til Sagnet, maatte med Føie ansee det for en stor Ulykke at være født til saa dyrt betalt en Herlighed.

I Slutningen af det attende Aarhundrede var den gamle Grev Maximilian Majoratets Besidder, og hans eneste Søn, Victor Umadæus, var Stamherre. Faderen havde fyldt sit halvfjerdsstndsthyvende Aar og Sønnen sit fem og tyvende. Den gamle Greve havde i sin Ungdom været munter og livsglad, men tillige en Tidlang meget letstndig; og man paastod, han skulde have levet noget vel lystigt paa en Udenlandsreise, han med en ligesaa lystig Hovmester havde foretaget til det sydlige Europa. Han havde gennemgaaet en svær Sygdom, medens hans Fader laae for Døden, og siden havde han ført et strengt, næsten ascetisk Liv

paa den skumle Middellalderborg, Grabenskjoldhus, der var de regjerende Grevers Resident's. Grev Maximilian havde været gift, i en allerede fremrykket Alder og kun et eneste Aar, med en høist elskværdig Dame af gammel adelig Slægt, men uden Formue, hvem han lidenskabelig havde elsket. Hun var død faa Dage efter at hun havde født hans eneste Søn, Victor Amadæus, til Verden. Sønnen var bleven opdraget hjemme i den strengeste Lugt til sit syttende Aar og var derpaa med en Hovmester sendt til Universitetet. Det var netop i den første franske Revolutionsperiode, og den unge, livlige Grev Victor havde aldeles tilegnet sig hin Lidsalder's Aandsretning og Anskuelser, saavel i politisk og moralsk, som i religiøs Henseende. Naar han i de academiske Ferier vendte tilbage for en kort Tid til den gamle, mørke Fædreneborg, forefaldt der daglig heftige Optrin med den strengt orthodoxe og aristokratiske Fader, som Sønnen dog, uagtet deres høist forskellige Livsanskuelser, bevarede en høi og kjærlig Ærbødighed for. I Vinteren 1799 var den unge Grev Victor i Paris, hvor han glimrede i de stærke Aanders og talentsfulde Republikaneres Kredse. Han stod i Begreb med herfra at foretage en Reise til Italien, da han en Dag modtog et Brev fra Hjemmet, hvori han underrettedes om, at hans Fader laae farlig syg og var opgivet af Lægerne. Brevet havde været over fjorten Dage undervejs, og han maatte befrygte, at Faderen allerede kunde være død, da han modtog det. Det var ham magtpaaliggende, at være tilstede hos Faderen i hans sidste Dage, og han vidste, Faderen havde Noget af Bigtighed at meddele ham før sin Død. Da Grev Victor for to Aar siden tog Afsked med den Gamle, havde Grev Maximilian gjentaget dette Onske og tillige med største Alvor betroet ham hint Familiefagn, hvis Virkelighed den gamle Herre paastod selv kort før sin Faders Død at have erfaret. Hvori hin Bisfon dog egentlig bestod, havde han ikke endnu villet sige,

da han saae et Smil i Sønnens Ansigt, der noksom røbede hans Ringeagt for en foregaaende Tids Overtro, hvori han meente sin Fader hildet. „Du faaer det tidnok at vide, min Søn!“ — havde Faderen svaret paa hans nysgjerrige Spørgsmaal: — „jo mere du forhærder dig i din Bantro, og jo fuldstændigere du fornægter Alt, hvad der ligger udenfor vor lavere Naturs Synskreds, jo voldsommere vil hin Erfaring gennemryste dit Inderste og fuldkaste hele det Hjernespinsystem, du nu hylber, og den Gjøgleverden, din Tid har inddraget dig i. Dog — det kan være godt; dertil staaer nu mit sidste Haab om, at du engang skal finde Veien til Sandhed, siden du med din blinde Tid har forkastet den Ve, der selv er Livet og Sandheden. Vorherre bevare kun den Forstand, du hidtil har misbrugt, naar hint store Dieblik kommer og naar dette sidste Middel til at aabne dine Dine bliver dig forundt!“ Sønnen havde behøvet al sin Ærbødighed for den sære Gamle, for ikke at udbryde i Latter ved disse Faderens Afstedord. Den formentlige overtroiste Hemmelighed, som skulde ryste ham til Troen paa, hvad hans Forstand med hans Tidsalder forkastede, som absurd, og maaske omstabe ham til en Pietist, ligesom Faderen — havde han siden aldrig meer tænkt paa, og i den Hvirvel af et rigt og frit Nydelsestiliv, hvori han siden havde omtumlet sig, havde han aldeles forglemmt hint alvorlige Sagn fra den mørke Fædreneborg, ligesom alle de Amnestueeventyr og Spøgelsehistorier, han havde moret sig over eller gysset ved i sin Barndom, men allerede for længe siden ugleet. Nu, da han stod med Brevet, om Faderens farlige Sygdom, i Haanden, og Tanken om den Gamles mulige Død pludselig slog ham med en øiebliklig Alvor, var han dog langt fra at tænke paa hint Familiesagn, der, hvis han havde erindret det og fæstet Tid dertil, dog forsaavidt kunde have beroliget ham, som han hverken vaagen eller i Drømme hidtil havde havt mindste foruroligende Anelse

med Hensyn paa Faderens Sundhed og Liv. Hvor nødig han end opgav den alt forberedte Reise til Schweits og Italien, forandrede han dog øiebliklig sin Reiseplan — og begav sig endnu samme Dag med Courerheste fra Paris ad Weien til Hjemmet. Under en, Nat og Dag fortsat, Tilreise naaede han uden Hindring sit Fædreland og sin Fædreneborg i kortere Tid, end Brevet havde været undervejs. Ved sin Hjemkomst blev han modtagen med den glædelige Efterretning, at hans Fader nu var uden al Fare. Den gamle Greve kunde selv i sin Lænestol modtage ham og tilraabte ham sit: „Velkommen hjem, min Søn!“ med saa kraftig en Stemme, som i hans sundeste Dage.

Saa snart Grev Maximilian havde omfavnet sin Søn, hvis ædle, smukke Skikkelse og fint uddannede Væsen gjorde det behageligste Indtryk paa Enhver, saa han Sønnen skarpt og med spændt Opmærksomhed i Dinene, og da han i Victor's Blik og Maaen kun saa den oprigtigste Glæde, men intet Spor af Uro eller Ængstelse, sagde han med dæmpet Stemme: „Du har altsaa endnu Intet seet — jeg lever da idetmindste til næste Fuldmaane oprinder.“

„Jo, jeg har seet mange herlige Ting, Fader!“ — svarede Victor, uden at forstaae, hvad han sigtede til: — „jeg har seet en hel ny Verdens Liv i Paris; men hvorfor maaler du dit Liv med saa kort en Maalestok? Du er jo, som Alle sige, næsten fuldkommen helbredet!“

„Men jeg har halvfjerdsindstyve Aar paa Ryggen og Gravens Mindelser i de tunge Lemmer“ — svarede den Gamle. — „Mit Hoved er, Gud ske Lov, frit, og min Sjæl er nu, efter mange Aars Kamp, rolig; men mine Fødder ere omsnoede af Dødens Neb. Livet i mit Die og paa min Lunge tilhører dog ikke denne forgængelige Verden. Vel at du kom, min kjære, eneste Søn! mange Dage gør jeg ikke Regning paa her. Naar vi har

Suldmaane igjen, kan du maaske bedre udmaale mit timelige Liv, end jeg selv og alle Læger i Verden. Saa kan du maaske have et vigtigt Ord at sige mig, og jeg et ligesaa vigtigt at sige dig."

"Nu forstaaer jeg dig — nu husker jeg Eventyret, du fortalte mig om vor formeentlige Familie-Vision; men vær rolig derfor! Jeg er sikker for slige Fantasterier; de høre ligesaa lidt til min Tid, som til min frie, friske Natur. Tænk nu kun ikke paa slige Sværmerier! men lad os nyde Glæden over dit Liv og din tilbagevendte Sundhed sammen! Jeg kunde nu more dig med de mange lystige Eventyr, jeg har oplevet, og meddele dig de store, frigjørende Ideer, jeg skulder min lykkelige Lidsaand; men jeg veed jo nok, det er dig en Forargelse. Til at læse det forrige Aarhundredes andægtige Bøger for dig, duer jeg ikke. Vidste jeg nu kun, hvad jeg kunde fornøje dig med!"

"Vil du glæde mig, min Søn!" — sagde den Gamle alvorlig, og hans milde Ansigt blev mørkt — „saa sig blot intet ringeagtende eller letfindigt Ord om hvad du veed der er mig helligt og dyrebart, og meddeel mig Intet af dit Liv eller dine Forestillinger og hvad du kalder din Tids store Ideer, som kan forstyrre den Fred, jeg nu endelig nyder! Jeg skal heller ikke meer til Unytte besvære dig med hvad du kalder mine Sværmerier. Beskriv mig kun hvad Herligt og Skjönt du har seet i Guds store Natur og den menneskelige Konsts og Videnskabs Helligdomme!" — vedblev han i mildere Tone — „derfor har jeg endnu levende Sands, og det er den eneste Sphære, hvori vore Sympathier kunne mødes. Sig mig dog allerførst een Ting! — er dit Hjerte frit? eller har du tænkt paa at gifte dig?"

„Mein Herz ist wie ein Taubenhaus!

Die Eine fliegt herein, die Andere heraus" —

— svarede Sønnen munter. — „Jeg er forelsket i det hele smukke Kjon; men paa at fængsle en enkelt Elskerinde ved nogen Contract, har jeg ikke tænkt endnu. Har du maasse et godt Parti at foreslaae mig, til Stamhusets Bevarelse, og for at vort høiadelige Navn ikke skal uddøe med mig?“

„Er Ægteskabet dig kun en Contract, som kan slutes og opløses efter Overenskomst og — efter vor Tids frivole Anskuelser, vel ogsaa uden at forstyrre hvad I kalde andre naturlige og behageligere Forhold“ — svarede Faderen med bitter Alvor — „saa vil jeg kun ønske, at du aldrig, for at bevare vort Navn i Verden, vil vanære det Hellige og gjøre nogen Sjæl ulykkelig. Lad Stamhuset længe nok styrte sammen over vore Grave og lad vort Navn udslettes i den næste Slægt, naar det ikke kan opretholdes af et friskt, ædelt Sted paa vor Stamme, som kan udfone“ — —

Faderen taug pludselig. Sønnen taug ogsaa; han mærkede, at han allerede, mod sin Villie, havde krænket den Gamle i en af hans Dndlingsideer. Intet var Grev Maximilian mere forhadet, end Talen om de saakaldte „gode Partier“ i de høiere Stænder, som kun havde en Beregning af ydre Fordele til Formaal; hans eget Valg havde været en udelukkende Hjertesag, skjøndt det vel ikke var faldet udenfor hans adelige Stand. I sin høie Alderdom havde den gamle Greve bevaret en vis Romantik i Følelsen, der meer og meer syntes ham forsvunden hos den nye Tids Ungdom, uagtet man havde løstrevet sig fra de aristokratiske Lænker. Paa Rang og Stand saae den moderne Ungdom nu ikke; men den herskende „Liber- tinage“ havde næsten gjort Ægteskabet til en ligegyldig Sag. At Grev Victor deelte denne Anskuelse, kunde han ikke skjule.

Efter de første Dages Ophold paa den gamle, mørke Familieborg, begyndte den unge, livslystige Greve allerede at lide af en utaalelig Redsomhed, som han forgjæves søgte at

adspredde ved Jagtpartier og Besøg hos nogle stive, gammelbuds Adelsfamilier i Omegnen.¹⁾ Han længtes nu kun efter at see Faderen fuldkommen rask, for atter at styrte sig ind i det frie Forlystelseslivs store Strøm og foretage den paatænkte Reise til Italien. En Aften var han kommen sildt hjem fra et Besøg paa en Herregaard i Omegnen, hvor han havde underholdt sig med paa eengang at gjøre „fint Cour“ til to af Husets smukke Døtre, medens han tillige havde fundet Leilighed til et mindre fint saakaldet „galant Eventyr“ med en af deres Kammerpiger. Hans Fader var for længe siden gaaet tilfængs; men Victor hørte af den gamle Tjener, at han havde været usædvanlig oprømt og vel tilpas. Den unge Herre sad endnu en Time efter Midnat paa sit Bærelse, medens han bladede i et Bind af den franske Encyclopædie, hvis frivole Ideer vare blevne hans største Nydelse. Den nylig culmine-rede Fuldmaane kastede sit Lys ind til ham i Sovetammer gennem de gothiske Buevinduer, da Tjeneren forlod ham og han endelig lukkede sin Dør, slukkede Borchsene og lagde sig til Hvile. Tjeneren, hvis Kammer grændsede umiddelbart til den unge Greves, laae i sin første Søvn, da han vaktes ved en besynderlig Lyd, der lignede et dæmpet, uhyggeligt Skrig i Greve Victors Sovetammer. Han foer op og lyttede; men Alt var nu igjen stille. Der blev ikke ringet, og Døren var, som sædvanlig efter parisisk Skik, lukket ilaas. Tjeneren troede, han maatte have drømt, og lagde sig atter til at sove.

Da den unge Greve næste Morgen traadte ud af sit Sovetammer, var han dødbleg. Haaret flagrede vildt om hans Bænde, og han var næsten ukjendelig. Han svarede ikke paa noget Spørgsmaal til sit Befindende, men ravede som en Drømmende lige til Faderens Sovetammer, uagtet Tjeneren forsikkrede, at den gamle Herre sov endnu. Sønnen traadte derind og blev længe staaende taus og betragtede med et vildt

stirrende Blik den slumrende Olding, der syntes at nyde den roligste Søvn. Der var et Udtryk i den gamle Greves Ansigt, som vidnede om den lykkeligste Drømmetilstand; det var ligesom han ved en indre, høiere Sands levede i Bestuelsens Verden. Endelig op slog han sine store, alvorlige Dine og saae Sønnen ved sit Leie. Ved det første Blik paa den unge Mand's blege Ansigt og vildt stirrende Dine, drog den Gamle et dybt Suf og foldede sine Hænder. „Du har altsaa seet det i denne Nat, min Søn!“ — sagde han rolig, men med bevæget Røst — „du veed nu Timen, jeg skal berebe mig paa — velan, nævn mig den! — jeg er færdig, naar Gud vil. — Jeg er beredt. — Men du, min forvildede, ulykkelige Søn!“ — vedblev han deeltagende — „du var kun lidt beredt til at see ind i den store Verdensorden, som du fornegtede. — Fat dig, og grib nu den eneste Haand, der er udstrakt til din og Alles Redning! — Grib den med Fasthed og Kraft og fuldfør i et nyt Levnet, hvad jeg kun skulde forberede, men ikke havde Ret og Magt til at fuldføre! — See nu den Retfærdighed og den Fred, der overgaaer al Lov og Forstand, og du skal ikke forgaae i den dybe Afgrund, du swimler ved, under din Gjøgleverdens Ruiner! — “ Den Gamle havde under disse Ord reist sig halvt op i Leiet; han greb med den venstre Haand en Rulle Papirer, der laae under hans Hovedgjærde, medens han opløstede den høire Haand mod Sønnens Hoved, der havde bøiet sig, uden at dog hans stive, næsten trodsige Stilling forandrede sig.

„Knæl, knæl, min Søn!“ — sagde den Gamle — „og lad mig indvie dig til vor Slægts nye Liv i dig og til den store Hemmelighed, jeg skal betro dig inden du udsiger min Dødstime! Lad mig velsigne dig, før jeg gaaer herfra til at see med Aandens Die, som vore Fædre velsignede

deres Sønner i Troen paa den retfærdige og alforbarmende Dommer!"

Nu var det først som den unge Greve kom til et Slags Bevidsthed: han saae sig om til alle Sider; men hans forvildede Miner tilkjendegave, at han enten ikke havde forstaaet Faderens Ord, eller at de havde klinget ham som den absurdeste Latterlighed. Han udbrød pludselig i en svingrende Latter, som idelig kom igjen, hvergang han vilde aabne Munden for at tale.

Faderen drog stærkt i Klokkestrængen. „Bring min Søn tilfængs og hent Lægen!" — hød han med rolig Fatning de tililende Tjenere. — „To af Jer bliver bestandig hos ham og giver nøie Agt paa hvert Ord, han siger! Nævner han et Ord, der gjælder mig, vil jeg vide det øiebliklig! — Saa snart han er ved Samling, maa jeg tale med ham! Gud hjælpe dig, min ulykkelige Søn!" — sagde han derpaa og strakte endnu engang Haanden ud imod Sønnen; men uden at høre eller forstaae det og uden Tegn til nogen fornuftig Tanke, lod den unge Greve, under den vedvarende frampagtige Latter, sig føre ud af Faderens Sovestue til sit eget, hvor der strax blev sørget for at bringe ham tilfængs, og hvor han snart af Lægen blev taget under formelig Behandling som sindssvag. I to Nætter og Dage laae han søvnløs, uden at sige et Ord; kun af og til kom hans Krampelatter igjen, medens han med slynlig Spænding stirrede paa sit Kommeuhr, som han næsten hver Time trak op, ligesom han frygtede for, det alt var udløbet. Den tredie Nat var han af Udmattelse falden isøvn; men nogle Timer efter Midnat foer han pludselig op, loe atter forvirret og stirrede paa Uhret. Timeviseren stod mellem To og Tre og Minutviseren nærmede sig Udløbet af den halve Time. For førstegang overvandt han den frampagtige Latter og raabte nu med voldsom Stemme:

„løb, løb til min Fader! sig: Timen er kommen — og halvt udløben! — men — det er Galsskab!“ — han brast atter i Latter og sank afmægtig tilbage i Sengen. De to Tjenere vare tilstede. Den Ene blev hos ham; den Anden gik øieblikkelig ind i den gamle Greves Sovestue, for at opfylde baade hans og Sønnens Befaling, uagtet han antog de uhyggelige Ord for en Vittring af Vanvid eller Feberfantasi.

Den gamle Herre havde vel ikke forladt sit Leie siden hint rystende Optrin med Sønnen; men Lægen havde forsikret, at han ikke var farlig syg. Da Tjeneren nu aabnede Døren til den Gamles Sovestue, fandt han ham steddende vaagen, halv opreist, i Sengen, med den opslagne Bibel paa sit Skjød og endeel Documenter, som han var ifærd med at lægge i et Omslag og forsegle. Natlampen stod paa et lille Bord ved Siden. Dagen forud havde han ladet sig give Sacramentet og havt en lang, hemmelig Samtale med Landsbypræsten. Da Tjeneren nu stod med et Lys i Haanden i den aabnede Dør, faldt strax den gamle Greves Blik paa hans stærkt oplyste Ansigt, som Tjeneren selv i Speilet kunde see saae blegt og forstræffet ud, uagtet han havde bestræbt sig for at paatage sig en rolig og ubekymret Mine.

„Timen er kommen!“ — sagde den Gamle rolig i en spørgende Tone. —

„Ja, Herre Greve! — og halvt udløben!“ — svarede Tjeneren med bævende Stemme — „det hør nu den unge Hr. Greve mig at sige — men han — —“

„Han leer maaske endnu, men ikke af Glæde“ — afbrød den Gamle ham. — „Gud lade ham lære at græde af den rette Sorg! saa kan Glæden komme endnu. — Kald paa Præsten!“ — vedblev han. — „Lad alle Husets Folk træde herind!“ — Grev Maximilians Ansigt saae nu pludselig ud som en Døendes. „Derfor min Søn ikke leer mere“ —

tilspiede han med mat Stemme — „saa sig til ham: i denne Time døer Grev Maximilian, Majoratsherren af Gravenstjold, og har et vigtigt Ord at sige sin eneste Søn!“

Tjeneren brast i Graad, men hilfede taus og adlød hastig. Faa Minuter efter var Grev Maximilians Sovestue opfyldt med alle hans Tjenestefolk. Lægen og Præsten vare ogsaa tilstede; men Sønnen savnedes — han laae atter i sin Krampelatter. Den Gamle rakte Præsten en forsegleet Pakke med Udskrift: „Til Majoratsherren, Grev Victor Amadæus af Gravenstjold“ — og med Paategning: „At overlevere ham, naar han er ved sin Samling.“

Med dæmpede Stemmer, ofte afbrudte af Graad, sang Husfolkene den Psalme, deres gamle, kjære Herre havde forlangt; og efter nogle opbyggelige Ord af Præsten, reiste den døende Greve sig endnu engang høit op i Sengen og velsignede dem Alle — derpaa faldt han tilbage og syntes at sove; men han aabnede ikke Øinene meer, og inden Timen var udrunden, var han hensovet.

Først sex Uger efter Grev Maximilians Død var den nye Majoratsherre, Grev Victor af Gravenstjold, saaledes kommen til sin Samling, at han kunde forstaae hvad der taltes til ham og selv høre nogen sammenhængende Tanke; men hans Nervesystem var saa gjennemryftet, at hans hele foregaaende Liv ligesom laae i Stykker og Stumper for ham. Selv Anledningen til hans Sygdom var ham ubekjendt. At hans Fader var død og begravet, hørte han med oprigtig Sorg. Han erindrede vel, at han i Paris havde faaet Brev om Faderens Sygdom og derpaa med stor Hast var reist hjem; men at det gamle Familiefagn atter og ved hans egen Erfaring havde stadfæstet sig, syntes han ikke at være sig bevidst,

og Ingen af hans Omgivelse vovede heller at yttre det Mindste om en saadan Formodning. Efterhaanden kom hans Sjælskræfter tilbage. Livet og dets Nydelser fik daglig større Tillokkelser for ham; men der var blevet en Skygge tilbage i hans Sind, som han omhyggelig skjulte for Enhver. Han havde faaet en umaadelig Rædsel for Døden, og han bortfjernede nu Alt, hvad der kunde fremkalde Tanken derom. For fuldkommen at tilbagevinde sin Sundhed, besluttede han at reise til et Bad i Tydskland og lade Godset bestyre ved sin Forvalter. Da han stod reiseferdig og Vognen holdt for Døren, overrakte Præsten ham den forseglede Documentpakte fra hans afdøde Fader. Han brød hastig Seglet og aabnede Pakken, men fandt den forsynet med et andet, ligeledes forseglet Omslag, hvorpaa der stod skrevet med Faderens Haand: „Alt aabne af Grev Victor Amadæus af Gravenstjold, naar hans indre Die er opladt og han har sin Faders Tro — eller naar hans Dødstime er ham forkyndt.“

Han læste disse Ord og blegtede. — Han greb Pakken med frampagtig Hestighed og kastede den uaabnet ind i et brandfrit Jernskab i Muren, der benyttedes til Gjemmested for endeel gammelt Sølvvæi. Han lukkede den store, dirkesfrie Laas, dreiede Nøglen to Gange om og forvarede den hos sig; derpaa sprang han i Vognen; den rullede bort, og en besynderlig halvkvalt Latter gjenløb fra Vognen og tabte sig under Larmen paa Brostenene.

I hele fem Aar stod hans gamle, mørke Fædreneborg øde og forladt.

I Sommeren 1804 var der en stor Fest paa Gravenstjoldhus. Grev Victor var kommen hjem og holdt Bryllup. Han var nu tredive Aar gammel. Han havde et særdeles livligt og muntert Udseende. Han bar en fremmed diplomatisk Uni-

form, prydet med nogle udenlandske Ordenstegn. Hans Brud var en glimrende Skjønhed. Hun talte Fransk og Italiensk. Hun var en berømt Dandserinde fra St. Carlo-Theatret i Neapel og af et noget tvetydigt Rygte. Hun havde gjort Reisen alene med den unge Greve, som hans „Amica“, og de havde en Søn paa omtrent tre—fire Aar med dem, som paa Forældrenes Bryllupsdag blev lyst i Kuld og Rjon og legitimeret som Stamherre. Vielsen foretoges i det grevelige Kapel. Ligesom for at trodse den offentlige Mening, havde Grev Victor til dette Bryllup indbudt hele Omegnens gamle, stive Noblesse tilligemed alle Godssets Præster og desuden endeel lystige unge Herrer fra Hovedstaden og adskillige ved Skjønhed og Talent udmærkede Dandserinder og Skuespillerinder, som just ikke vare bekjendte for deres strenge Sæder.

Det var som det gamle, mørke Slot var forvandlet til et offentligt Forlystelsessted. Comedier, Baller, Concerter og Maskerader afverlede med Jagtforlystelser, Veddeløb, lystige Computationer og alleslags Hazardspil. Fremmede droge ind og ud som paa et Hotel. Hver Dag var der aabent Taffel. Alle Gaardens Equipager og Heste vare til Gjesternes Tjeneste, og store Summer bleve inddragne for at tilfredsstille alle Fordringer til et næsten fyrsteligt Hofhold. Grev Victor og hans skønne Gemalinde syntes at kappes om Fortrinnet i at opfinde nye og sindrige Forlystelser. Uagtet den Uppighed, det Letfjind og den Fribolitet, der karakteriserede Selskabslivet paa denne Glædesborg, var dog den fineste Smag og Skjønhedsands saavidt muligt tilstede. Selv det moralsk Forkastelige overfløredes saaledes med Gratiernes fine Flor, at enhver Fest og Forlystelse var en Triumf for Aand, Vid og Talent. — Saaledes gik Sommeren hen som en næsten uafbrudt Række af muntre Festdage, og da Vinteren kom, forts

fattedes dette Liv med ligesaa megen Oppighed i Grevens store Familiepalais i Hovedstaden.

Den rige, muntre Grev Victor syntes, til Trods for den nye alvorlige Retning, Tidsaanden havde taget i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede, at ville fastholde sin Ungdoms Livsanskuelse, i de franske Encyclopædisters Smag, og idetmindste gjennemføre den i sit Privatliv, medens det ikke laae i hans indolente Natur at bekymre sig om Politiken og Statsforholdene. Det sikreste og rigeste Nydelsesliv i det længst mulige Tidsrum, uden Hensyn paa en Fremtid, hvori han ikke personlig skulde deeltage, og med Fjernelse af enhver mørk ubehagelig Tanke — fornemmelig den ham saa gruelige Døds-tanke — var blevet Opgaven for hans Liv. Han havde dannet sig et Slags Levnetsfilosofi, som han dog ikke alene skyldte de franske Encyclopædister, men som han, ved paa sin Maade at holde Skridt med Tiden, havde givet et vist classisk æsthetisk Hold, medens han med Franskmændene betragtede Grækerne og Romerne som Mønstre for enhver Tids Dannelse og med Tydskerne optog saameget af den nye Romantiks og Naturfilosofies Aand, som lod sig forene med den frieste og behageligste Lykfalighedslære. Han prisste derfor ogsaa Goethe som en Tidens Profet, der skulde tilbageføre Menneskeslægten til Naturen og den classiske Alderdoms Gudelig, — og for ikke som Atheist at træde i ubehagelig Opposition med den nye alvorlige Retning i Tiden, talte han undertiden med et Slags høflig Opmærksomhed om „Guderne“, ligesom Goethe sædvanlig i sine Poesier, medens dog Wieland, blandt de tydske Digtere, og Voltaire og Diderot, blandt de franske Skribenter, vare hans Yndlingsforfattere. — Den Uforsigtighed, hvormed han i sin tidlige Ungdom havde ødslet med sine Kræfter og sin Sundhed, søgte han nu at raade Bod paa, ved et omhyggeligt Studium af alle de Skrifter, der foreskrev Regler

for Sundhedens, Livets og Skjonhedens Bevarelse under det mindst begrændsede Nydelsesliv. I moralsk og religiøs Henseende betragtede han alle Skrupler som Fordomme fra en mørk barbarisk Tid, der laae mellem vort Aarhundrede og Grækernes blomstrende Periode, og han talte undertiden, som en Wiismand af Epicurs Skole, endogsaa om Dyd og Afholdenhed, men som Klogskabsmidler til en forhøiet og forfinet Nydelse.

Grev Victor's Søn, den unge legitimerede Stamherre, var født Natten mellem den trettende og fjortende Januar 1801. Faderen havde, ifølge den catholske Moders Ønske, kaldt ham, efter begge disse Dages Helgener, Felix Hilarius, og han saae deri selv en lykkelig Forbetydning for den muntre Lyksaligheds-helt, han i denne Søn vilde opdrage. Sønnens Opdragelse overlod han dog snart til en Huslærer, men med den udtrykkelige Betingelse, at udelukke af Drengens Tankefreds enhver Forestilling, der kunde formørke hans friske, muntre Ungdomsliv ved Drømmerier om en stummel Aandeverden eller ved den stygge Tanke om Død og Forgængelighed. Ikke engang Ordet Død maatte nævnes i Barnets Nærværelse. Grev Victor selv havde bortfjernet af sit Palais ethvert Kunstværk, som kunde erindre om Døden, eller havde nogen religiøs Betydning. Han havde omgivet sig med lutter smilende Billeder af det muntre græske Liv og med de hyppigste Malerier af den nyeste franske Skole. Det gamle Gravenfjoldske Vaaben, der forestillede et Skjold med et Gravmonument og et Dødningehoved over to forslagte Dødningeben i sort Felt, havde han ladet udplette alle vegne hvor det fandtes, og i sit Segl havde han ladet Gravmindet forandre til en Rosenbust, Dødningehovedet til en Amarin og Dødningebenene til Sommerfuglvinger. Med dette Symbol syntes han dog at ville antyde et svagt Haab om noget Vedblivende, men Psychevingerne paa Amarinhovedet indeholdt selv Tvivlen; naar man nøie betrag-

tede de saakaldte Dine paa denne Sommerfuglens Brydelse, saae man en hel Række Figurer, der lignede Spørgsmaalstegn. Grev Victor læste ikke engang noget Blad, hvori Dødsfald anmeldtes, og gik aldrig ud paa en Tid eller ad en Vej, hvor han kunde vente at møde et Rigtog, ligesom han undveg baade Kirker, Kirkegaarde og alle de Steder og Personer, som kunde fremkalde den forhadte Dødstanke hos ham.

Uagtet den rige Majoratsherre iøvrigt syntes at være den lykkeligste og muntreste Mand af Verden og var omgivet med alle mulige Midler til et glad Nydelsesliv, led han dog tillige af et andet Onde, som han bestræbte sig for, jaavidt muligt, at holde hemmeligt for Alle — kun hans Læge og en gammel Tjener maatte vide det. — Den første Fuldmaanenat i hver Maaned havde han et Anfald af hint Banvid og hin ubetvingelige Krampelatter, som han første Gang havde været angrebet af tre Dage før sin Faders Død, i Januar 1799. Hver Maaned, naar det var Fuldmaane, lukkede han sig inde den hele Nat med Lægen og den gamle Tjener. Næste Dag saae han gjerne bleg og medtaget ud og holdt sig stille; men den anden Dag derefter havde han gjerne et stort, glimrende Selskab, hvori den største Munterhed og de mest udsøgte Forlystelser fandt Sted. Hver Januar Maaned maatte han dog underkaste sig en længere Quarantaine; da varede sædvanlig hans Sindssvaghed over otte Dage. Uagtet al hans Omhu for at skjule denne Sygdom, der havde noget besynderlig Uhyggeligt ved sig, var det dog temmelig bekjendt og skal isærdeles have virket voldsomt paa hans Gemalinde, der engang havde overrasket ham i denne Tilstand. Hun havde desuden faaet religiøse Skrupler, som Catholifinde, over sin Forbindelse med en „Kjætter“. I det fjerde Aar af deres Ægteskab havde hun forlangt Skilsmisse — og var reist tilbage til

sit Fædreland med en anseelig aarlig Pension. Dette havde dog ikke længe forstyrret Grev Victors muntre Liv. To Gange senere havde han forsøgt sin Lykke som Ægtemand, men med lidet Held. Felix var hans eneste Søn. Ingen af hans to sidste Gemalinder havde været ham tro. Han pensionerede i Aaret 1820 tre fraskilte Gemalinder, medens han levede uden formeligt Ægtefælskab med en ung, letfærdig Elskerinde — og lod Husmoderens Forretninger besørge ved en ældre Dame af sin Familie.

Grev Victor havde nu opnaaet sit halvtredstindstyvende Aar. Hans frivole Grundfætninger og hans uregelmæssige Levnet var vel ikke undgaaet streng Dadel; men han var rig og førte et glimrende Hus. Han besad desuden en høi Grad af Finhed i Smag og Dannelse og gjaldt for et vittigt Hoved af første Rang; han var en livlig og underholdende Selskabsmand, og hvad man end havde at udsætte paa hans Levnet og Grundfætninger, fandt man ham dog altid høist tiltrækkende og uimodstaaelig. Hvad der især vandt ham mange Beundrere, var hans store Gave til at fremhæve det Latenterlige, og paa en vis godmodig Maade, hvorved han altid morede, uden at fornærme. Han var tillige i høieste Grad gavmild og frisindet og var ligesaa langt fra at paatrænge Nogen sine Meninger, som at ivre heftig mod Andres. Naar man saae hans Ansigt, uden at høre hans Ord, skulde man ofte troe, at det var de mest opløstende Ideer, der udstrømmede fra hans godmodig smilende Læber, naar det netop var Frivoliteter i Diderots og Voltaires forældede Smag, han underholdt sine Gjæster med. Det eneste Menneske, som han fandt Betænkelse ved usorbeholdent at yttre sig for, og som han følte en vis Undseelse ved at tale med, var hans Søn Felix, der nu alt var over tre og tyve Aar gammel og havde udviklet sig i en ganske anden Retning end Faderen. Han var

bleven Student 1817. Uagtet han dengang var for ung til ganske at kunne følge den Retning, Filosofien, fornemmelig ved Fichtes, Schellings og Steffens' Indvirkning, havde givet de academiske Studier, havde dog den nyere Tids Videnskabelighed og det nittende Aarhundredes poetiske Aand allerede dengang slaaet Rod i hans Sind. Siden havde han med Begeistring fulgt ethvert betydende Opsving i denne for hans Fædrelands Literatur mærkelige Periode. Han havde som Barn været fjernet fra de daglige Selskaber i Faderens Hus og været ganske overladt til en særdeles dygtig Hovmester, paa hvem Steffens havde haft en væsentlig Indflydelse. I denne Lærers Værelser tilbragte den unge Stamherre sin meste Tid. Da han, som Student, fik fri Raadighed over Valget af sit Selskab og sin Omgangskreds, fandt han en saa afgjort Modbydelighed for Livet og Tonen i sin Faders Hus, at man næsten aldrig saa ham der, medens Faderen dog altid behandlede ham som en selvstændig ung Mand og respecterede hans Meninger, som tilhørende en ny Tid, der af Grev Victor med en vis ironisk Tolerance indrømmedes samme Ret og Frihed, som han selv fordrerede. Efter et Par alvorlige Disputer mellem Fader og Søn om Moral og Religion, om Poese og Filosofi, aftalte de formelig, aldrig meer at mødes paa disse Tankens og Følelsens Kamppladse, og de holdt Ord. Talen mellem dem var siden altid kun om ligegyldige Ting eller hvad der vedkom Majoratet og dets Bestyrelse.

Med sit overdaadige Levnet havde Grev Victor bragt sine Finantser i Uorden, og han saa sig kun istand til fremdeles at føre det store Hus ved oftere at paadrage Majoratet Gjæld. For at erholde lovlig Tilladelse dertil, behøvede han sin Søns Indvilligelse, som Stamherre. Den Føielighed, hvormed Sønnen altid opfyldte flige Ønsker af Faderen, ansaae Grev Victor

dog mere for Svaghed, end for noget Beviis paa sønlig Kjærlighed; han følte sig derved tillige i et Slags Afhængighedsforhold til sin Søn, hvad endnu mere bidrog til at fjerne dem fra hinanden.

Uagtet Grev Victor aldeles forfastede Sagnet om det varslende Syn i hans Familie, som et latterligt Fantasteri, der dog engang skulde have smittet ham selv og paadraget ham den periodiske Sygdom, hvoraf han endnu led — kunde han dog næsten aldrig see sin Søn Felix uden uvilkaarlig at tænke paa hint Sagn og paa den Dødsdom, han mulig engang vilde komme til at høre af Sønnens Mund, hvis Felix overlevede ham og maaste engang blev greben af samme profetiske Banvid, som hint fælsomme Sagn tillagde alle Stamherrerne i Familien, og som han selv dog nu dunkelt syntes at erindre Noget af fra de Dage, der gik forud for hans Faders Død.

Denne uhyggelige Forestilling, der var sammenknyttet til Grev Victors hemmelige Gru for Døden, som for ham var evig Tilintetgjørelse, fremkaldte en uovervindelig Sky hos ham for Sønnen. Vel troede han, at den unge Stamherre selv var aldeles ubidende om hint Familiefagn, og han havde i Sønnens Barndom strengelig forbudt, at der nogensinde maatte tales derom af Tjenestefolkene; dog syntes han i de sidste Aar at have læst Noget i Sønnens Dine, der røbede en hemmelig Kundskab derom og selv en hemmelig Tro paa dette ham ligesaa forhadte, som, efter hans Overbeviisning, overtroiske og urimelige Eventyr.

Den unge Stamherre havde kun været syv Aar gammel, da hans Forældres Skilsmisse indtraf. Moderen havde han aldrig siden seet; men han havde beholdt en klar Erindring om hendes Skjønhed og Kjærlighed til ham. At han i de tre sidste Aar havde staaet i Brevverling med hende, var Fa-

deren ubekjendt; men Grev Victor saae ikke aldeles feil, naar han i Sønnens Blik troede at læse et hemmeligt Bekjendtskab med hint gaadefulde Sagn i Familien og dets tragiske Indflydelse gjennem flere Slægtled. I sine Breve havde Moderen betroet Grev Felix hvad hun vidste derom og med stræffelige Farver skildret ham den Nædsel, hun havde været gennemrystet af, da hun engang, af Omhu for hans Faders Liv, trods det strenge Forbud, var traadt ind til ham i hans periodiske Banvidstilstand, og hvorledes hun da af de enkelte Ord, han i sin Krampelatter udstødte, i Forbindelse med hvad hun havde hørt af Andre, var kommen til den Overbeviisning, at Grev Victor selv engang havde havt den Vison, der som en rædsom Forbandelse forfulgte den hele Slægt. Hun havde tillige betroet Sønnen, hvorledes hun efter den Tro, hvori hun var opdragen, havde betragtet sin Forbindelse med en Kjætter og Atheist som en Brøde, hun nu kun i sin egen Kirkes Skjød kunde udfone, og hun havde ofte besvoret sin Søn at opgive sit protestantiske Kjæteri og gaae over til den ene saliggjørende Kirke, som det sikreste Middel til hans Frelse ogsaa fra den Forbandelse og det dæmoniske Banvid, han ved sin Fædrene-slægt var indbragen i. Moderens Meddelelse havde gjort et voldsomt Indtryk paa den unge Stamherre. Uagtet hans religiøse Overbeviisning ikke derved rokkedes, bidrog dog Bevidstheden om den uhyggelige Hemmelighed, han var bleven indviet i, til at fjerne ham fra Faderen, hvis Anskuelse af hele Tilværelsen han med dyb Smerte beklagede og hvis Dødsgru nu var ham begribelig.

Saaledes havde Forholdet udviklet sig mellem Fader og Søn, da den unge Grev Felix i Aaret 1825 besøgte Universitetet i Halle. Ved sin Hjemkomst først i Januar 1826 fandt han ikke sin Fader i Hovedstaden. I de senere Aar havde Grev Victor, for bedre at undgaae Opsigt, tilbragt hele

Januar Maaned, hvori hans længst vedvarende Sindsforvildelse indtraf, paa Gravenstjoldhus, under Paaskud af Forretninger med Godsbestyrelsen. Sønnen havde aldrig seet ham i hin Tilstand. Dennegang var det heller ikke Faderens Dnske at sees af ham efter hans Hjemkomst, før han selv, som han haabede, i Februar Maaned kom helbredet tilbage til Hovedstaden; men Grev Felix havde strax efter Hjemkomsten faaet et alvorligt Vink af den gamle, troe Tjener om Faderens Sundhedstilstand, der efter nogle foruroligende Anfald forekom ham betænkeligere end sædvanlig. Den unge Greve vidste, hvor nødig Faderen saae ham eller nogen Fremmed, naar han blot følte den mindste Upasselighed; men ved Tjenerens Ottring og hemmelighedsfulde Mine var han bleven angstelig. Han mærkede nu først selv en langt større Hensivenhed hos sig for Faderen, end han hidtil havde været sig bevidst. Kort efter sin Hjemkomst forlod han derfor Hovedstaden — og indfandt sig en Aften silde paa Gravenstjoldhus, hvor han, uden Faderens Vidende, lagde sig ind paa et Værelse, der stødte umiddelbart til Faderens Sovestue. Hans Hensigt var, her at holde sig skjult, for at være tilstede i hvilket Dieblis der skulde indtræffe noget farligt Tilfælde.

Allerede den første Nat hørte Grev Felix gennem den tillukkede Dør til Faderens Sovestue en besynderlig Mumlens, som isørstningen var ham aldeles uforstaaelig, men efterhaanden klang ham, med hans Faders Stemme, som en forvirret Blanding af Aaraabelser til en usynlig Magt og gudsfornegtende Ottringer, hvis bizarre Selvmodstgørelser meer og meer antog en ironisk Charakter og idelig afbrødes af en dæmpet ubhyggelig Latter. Han gjenkjendte i disse Udbrud afbrudte Levninger af den Humor og det glimrende Vid, hvormed hans Fader sædvanlig underholdt sine Venner, og en til Fortvilelse grændsende Gru for Tilintetgørelse. Først silde

ud paa Natten blev der stille. Han havde hørt Fodtrin og enkelte Ord af Lægen til den gamle Tjener, hvoraf han sluttede, at man havde givet den Syge et Opiat.

Næste Morgen underrettede Grev Felix Lægen om sin Nærværelse og udbad sig Tilladelse til, i den gamle Tjeners Sted og i hans Søns Dragt, at maatte vaage hos Faderen om Natten. Hint unge Menneske var omtrent af samme Alder og Høide som Grev Felix og havde i den senere Tid faaet Tilladelse til at deeltage i Grevens Opvartning. Imod dette Forslag havde Lægen vel nogle Betænkeligheder; men da han saae den Kjærlighed og rørende Omhu, hvormed Sønnen kun syntes at finde nogen Beroligelse ved personlig Deeltagelse i Faderens Pleie, gav han efter og lod næste Nat Grev Felix vaage ved den Syges Seng, medens han dog selv med den gamle Tjener blev i det næste Værelse.

Forklædningen stufede aldeles den Syge. Han antog Felix for den gamle Tjeners Søn og kaldte ham Martin, hvergang han vaagnede og behøvede nogen Hjælp. I denne Nat var imidlertid den Syges Tilstand paafaldende bedre. Det var ligesom Sønnens Stemme, der havde en besynderlig Belklang, virkede magist paa Faderens Fantasi og tilbagekaldte behagelige Erindringer fra hans Ungdom og første Kjærligheds Dage. Saavel Sønnens Stemme som hans Dine havde en paafaldende Lighed med hans skønne italienske Moders. Hvergang Grev Victor blev urolig og begyndte hin uhyggelige Mumlen, hvori frivole Vittringer og sig selv parodierende Bønner blandede sig med den fatale framagtige Latter, lagde Felix sin Haand sagte paa Faderens Hoved og sagde nogle kjærlige, beroligende Ord, medens han i Stilhed bad inderligt med dybt bevæget Hjerte. Nogle Gange traf Faderens forvirrede Blik under disse stille Bønner Sønnens Dine, og det var ligesom han saae ind i et Fredens og Kjærlighedens

Paradis, som han kun i sine uskyldigste Barndomsdrømme havde anet. Efter et saadant Indblik i Sønnens Sjæl, hvis Nærværelse han dog var langt fra at tænke paa, faldt Grev Victor gjerne i en mild og rolig Søn — og han var et helt Døgn fri for de sindsforvirrende Angreb. Med glad Overtæelse bemærkede Lægen denne helbredende Virkning af Sønnens Nærværelse, og saasnart han saae, den farlige Crisis var overstaet, bad han Felix bortfjerne sig. Grev Victor følte sig snart fuldkommen helbredet og vendte tilbage til Hovedstaden, hvor han nu troede, førstegang at gjense sin Søn efter hans Hjemkomst fra Halle. Den besynderlige Uro og den Kulde, hvormed han for nogle Aar siden havde betragtet den unge Stamherre, syntes nu at vige for en ham hidtil ubekjendt Interesse og Velvillie. Han talte nu gjerne med Sønnen, ogsaa om alvorlige Ting; han indlob sig endog ofte i et Slags filosofiske Betragtninger med ham om Tilværelsens Natur og Væsen, medens han gjerne vilde vide, hvad de nyeste Filosofer tænkte derom, og om de havde bragt det videre, end den critiske Filosofies Heroer i hans Ungdom, med Hensyn paa et beroligende Resultat af Speculationerne over „Individualitetens Regeneration eller Personlighedens Palingogenese.“ Kun i saadanne lærdklingende Skoleord vilde han, ligesom maastrer, nærme sig hvad der egentlig laae ham paa Hjertet og muligen af sin Søn saae Noget af et System at holde sig til, naar det svimlede for hans indre Die ved Tanken om Tilintetgjørelsen.

Grev Felix var vel ligesaa lidt som hans Fader noget egentlig speculativt Hoved, og hvad han kunde meddele af sine filosofiske Hester fra Universitetet i Halle var saa langt fra at tilfredsstille den aldrende Encyclopædist-Skolar, at det gjerne blev Gjenstand for hans endnu ofte lunefulde Ironi; men den unge Grev Felix havde en saadan Sikkerhed i hvad der

gjennem Følelsen var indtraadt i hans Bevidsthed, at intet Sophisterie — og endnu mindre nogen Spøg med hvad der var ham Sandhed — kunde røkke hans Overbeviisning. Under tiden kunde han sige dybsindige og flaaende Ting med sprudlende Liv og Begeistring; men hans Beviisførelse havde aldrig den strenge abstracte Form: den var ofte kun en Række af stærke, gribende Billeder; og tidt bevægede de ham selv i den Grad, at der kom ham Taarer i Øinene, især naar Tanken eller Billedet førte ham ind i Forestillingen om den store, guddommelige Kjærlighed og dens uendelige Aabenbarelse i Universet og den hele Tilværelse.

„Drømmer og Fantast, som du er bleven!“ — udbrød Grev Victor en Dag, da Sønnen saaledes havde givet sig Luft, og betragtede den begejstrede unge Mand med Velbehag — „det klæder dig godt, og det flinger ret smukt; men det er i grunden dog kun en med christelige Lapper maskeret Pantheisme, som tilsidst ikke fører stort videre end den Filosofi, man i min Ungdom bebreidede de franske Tænkere som Atheisme. Hvad der skal være religiøst i eders moderne Wiisdom, er mig uklart, taaget og confust; ret beseet, er det dog ogsaa kun Symbolik. Nei, da var der dog mere Hold og Consequents i min Faders gammeltdags bornerte Kulsviertro; den levede og døde han i med en god Portion Amnestueovertro ovenikjøbet. — Havde jeg ikke holdt saa fast paa min sunde Menneſteforstand, at jeg nær havde knuget den i Smuler, havde han gjort mig til en Mandeseer i sine sidste Dage.“ — Nu fortalte Grev Victor førstegang sin Søn hvad han kunde erindre om den gamle Grev Maximilians Særheder, og hvorledes han engang af lutter Fromhed, paa Grund af et overtroisk Syn, han paastod at have havt, vilde have overtalt ham til at lade hele den Deel af Majoratet, der havde været Kloster gods i de catholske Læder, falde tilbage til Kirken eller

Kronen. — „Uden mit Samtykke, som Stamherre og eneste Arving, kunde din Bedstefader ikke gjøre det“ — tilføiede Grev Victor — „men jeg tog mig naturligviis vel iagt for nogensinde at gaae ind paa slige kostbare Drømme.“

„Men hint hemmelighedsfulde Syn?“ — spurgte Felix med spændt Opmærksomhed — „har du ikke selv engang troet at have seet det?“

Grev Victor bleguede og betragtede sin Søn med store Dine. „Hvo har sagt dig?“ — stammede han — „dog ligemeget! hvad kan man ikke troe at see, naar man er syg og fantaserer? Paa det Drømmeri vil jeg aldrig tænke saa længe jeg har min Forstand. — Sligt kan man have Blage nok af, naar man er syg.“ —

Denne Samtale havde saaledes angrebet Grev Victor, at Sønnen aldrig meer vovede at berøre denne Gjenstand.

Det fortrolige Forhold, der siden Grev Victors sidste Sygdom og hans Søns Tilbagekomst fra det fremmede Universitet var opstaaet mellem Fader og Søn, førte vel ikke til nogen væsentlig Overensstemmelse mellem deres Livsanskuelser, men syntes dog at have indvirket betydeligt paa hele Livet og Tonen i det grevelige Hus. Saavel ved de daglige Samslingstider, som naar der var Selskab, var den unge Stamherre nu sædvanlig tilstede, og Underholdningen tog nu, som oftest, en ganske anden Retning end tilforn, medens Sønnen og hans forrige Lærer tilligemed et Par talentfulde unge Videnskabsmænd, der ganske deelte hans Anskuelse, meget ofte førte Ordet, men Grev Victor kun af og til faldt ind med et ironisk og lunefuldt Indfald, naar de romantiske og naturfilosofiske unge Herrer bleve for høirostede i deres Begeistring eller altfor fantastiske i deres Romantik. Letfærdige Ditringer

tog Grev Victor sig iagt for, og den Frivolitet, der vel ofte endnu laae skjult i hans Vid og Humor, syntes dog meer og meer at vige for den Interessje, han fandt i at høre sin Søn udtale og forsvare Ideer og Synsmaader, der vel stode i skarp Modsatning til de nu forglemte franske Encyclopædisters Anskuelser og det attende Aarhundredes Aandsretning, men dog uimodstaaelig tiltalte Fantasi og Følelse, selv hos den forrige Tidsalders udbrændte Enthusiaster. Siden sin sidste Sygdom havde Grev Victor ikke meer nogen Dame af tvetydigt Rygte i Huset. Den Selskabskreds, der nu samlede, hørte efterhaanden meer og meer til Literaturens, Konstens og Videnskabens dygtigste og interessanteste Repræsentanter og til den Deel af den fornemme Verden, der satte nogen Værd i at gjælde for Kjendere og Belyndere af Videnskab og Talent. — Den unge Grev Felix var meer og meer bleven Sjælen i dette Selskabsliv, og den livlige, elskværdige Stamherre var isærdeleshed Damernes Indling. Medens Grev Victor nu fordetmeste forflog Tiden om Aftenen ved Spillebordet med nogle lystige, aldrende Herrer af den gamle Skole, vidste den unge Stamherre altid at fortrølle baade Ungre og Ældre ved en eller anden sindrig Underholdning, der meer eller mindre fordrede et Slags Talent og satte mange selskabelige Kræfter i Bevægelse. I mindre Kredse var han ofte selv Forelæser, Declamator eller improviserende Fortæller. Saa vel Valget af hvad han forelæste, som hvad han fortalte, bar altid Præget af en Fantasi og en Følelse, der fortrinlig elskede det Dunkle, Hemmelighedsfulde og selv det Rædselfulde. Denne noget eensidige Smag havde allerede for nogle Aar siden gennemgaaet sin Modetid og var blandt den opvoksende Ungdom i Almindelighed fortrængt af en modsat, livslustig, realistisk, næsten fantasiløs og hjerteløs Antiromantik, der havde sit Tilsvarende i den lette, tildeels parodierende Skizzering af det

daglige Hovedstadsliv, saavel paa Scenen som i Novellitaturen, tildeels ogsaa i Musikken og i en vis nederlandsk ideløs Naturefterligning i den bildende Kunst. Det var en Reaction i Tidsaanden mod den overspændte Idealitet. Man vilde nu gribe det Sande i det Jævne, Naturlige, Klare og Ligefremme; men i sin Yderlighed begyndte denne Retning at gaae over i det Blatte, Trivielle og Profaiske. Ikke desto mindre vakte Greb Felix stor Deeltagelse ved sin hele Personlighed og den sprudlende Enthusiasme, hvormed han udtrykte sig. Han havde arvet sin Faders fine Anstand og Skikkelse; men han var noget mager og bleg. Hans sorte Haar og mørke, ildfulde Dine gav ham Udseendet af en Syblænder, og hans heftige Bevægelser og Minespil svarede dertil. Der laae undertiden et Udtryk af Sværmeri og fantastisk Følelse i hans ofte drømmende Blik, der uvilkaarlig vakte en vis hemmelighedsfuld Interesse, som man ikke kunde forklare sig. Saavel disse hans Egenskaber, som det bekjendte Rygte om det periodiske Vanvid i Familien, bragte Adskillige til at trække paa Skuldrene, naar Talen var om ham, og der hntedes undertiden med Beflæggelse om, at han vistnok ogsaa stod Fare for at blive lidt forstyrret i Hovedet, ligesom hans Fader, om han ikke allerede havde en Rem af Huden.

Greb Felix havde dannet sig til Embedsstanden og lagt saa megen Duelighed for Dagen, at han saa Maaneder efterat han havde fyldt sit 25de Aar, i Aaret 1826 allerede var kommen i en anseelig Embedsstilling. Sin tilkommende Stilling som Majoratsherre syntes han aldrig at tænke paa. Da han, uafhængig af Majoratet, besad en fra Kvindesiden arvet Formue, gav han Afkald paa Embedsgagen. Denne Uegennyttighed, som han fordrede af enhver bemidlet Stats-tjener, miskjendtes af Mange; det betragtedes af Nogle som Stolthed, af Andre som Affectation og af Andre som et

Slags begyndende Galstab. Rygtet gif, at han var en lykkelig Veiler til en af de skjønneste og elskværdigste unge Damer i Landet, den nittenaarige Comtesse Lindensfeldt. En gjensidig Tilhøielighed mellem de unge Mennesker var opstaaet Vinteren efter hans Hjemkomst i de smaa fortroligere Aftenkredse, saavel i Grev Victor's Palais, som hos Comtessens Familie. Naar den romantisk begejstrede Grev Felix sad i de unge Damer's Kreds og var Forelæser eller fortalte dem sine fantastiske Eventyr, hvori hans smukke, ædle Sind og en umiskjendelig Sandhed i Følelsen altid udtalte sig, var den ser Nar yngre Comtesse hans opmærksomste Tilhørerinde. Hans besynderlige Forkjærlighed for den hemmelighedsfulde Nat side af Menneskenaturen og for de Sjælsspændinger, en livlig Fremstilling af en ubegribelig overnaturlig Verden altid fremkalder, stod vistnok i en stærk Modsetning til den muntre, livsglade Julies hele Væsen og Natur, men havde dog en besynderlig Tiltrækningskraft for hendes Fantasi og letbevægelige Følelse. Comtesse Julie lyttede altid til disse Fortællinger med spændt Deeltagelse, og naar de kun ikke opløstes i det Tomme og Ideløse eller i en skærende Dissonans, men med Fred og Harmonie anskueliggjorde en stor eller ædel Ide og derved forsonede Tanken med hvad der var og blev Mystorium for Forstanden, havde hun intet Væsentligt at indvende mod hans mest fantastiske Fortællinger; hun kunde da endogsaa drømme sig ind i en vidunderlig Eventyrverden, hvori hun selv og Grev Felix vare Hovedpersonerne; men det faldt hende aldrig ind at betragte sige Fortællinger som Andet, end sinderige Myther og symbolske Digtninger, eller tiltroe Grev Felix nogen anden Tro dertil, end den poetiske. Der havde endogsaa udviklet sig et vist fantastisk Frimureri imellem dem, hvorved de, selv i det mest dagligdags og conventionelle Liv, ved tuinde for Andre umærkelige Hentydninger, kunde fort-

sætte deres Samliv i Digtningens og Fantasiens Sphære. Comtesse Julie havde vel i sin egen Familie og især af sine Brødre hørt mange Uttringer om, at den unge vakre Stamherre upaatvivlelig dog laborerede af den Grabenskjoldske Familiensvagthed — hun havde ofte maattet høre ham fremstillet i et latterligt Lys, naar Brudstykker af hans Mandevæsens System stilledes i skarpt Lys ved Siden af den herskende jævnt forstandige Livsbetragtning — man havde ofte givet hende betænkelige Vink og Advarsler med Hensyn paa Greven, da man saa hvormeget han gjaldt hos hende; — men Alt, hvad man derved udrettede, var kun, at hun i Fortrolighed gjorde den unge Greve opmærksom paa Overspændtheden i nogle af hans Uttringer og Uforsigtigheden i at lade den poetiske Stemning saaledes raade i Samtaler med hendes Brødre og den moderne Tids lattermilde Ungdom. Det faldt ham nu ind, at give Meget af, hvad der for ham selv var Alvor, et saadant Anstrøg af Humor og Lune, at Hvo, der vilde, kunde tage det for Spøg. Derved bevarede han sin aandelige Frihed og udviklede et Talent, han syntes at have tilfælles med sin Fader, paa en ganske eiendommelig Maade. Det varede ikke længe inden man ansaa ham for en lun Humorist, som kun morede sig med at sætte Andres Forstand paa Prøve ved fantastiske Paradoxer og ved et formeligt System af det Overnaturliges Ide, der for ham selv kun havde en vis psykologisk Interesse. Frygten for hans formeentlig arvede Sindsvagthed forsvandt derved efterhaanden; han ansaaes vel for en noget sær ung Mand, men for ligesaa forstandig og sindrig som elskværdig, og da han ved Midsummerstid 1827 udbad sig sin Faders og den Lindenfeldtske Families Samtykke til offentlig at erklære sin Forlovelse med Comtesse Julie, som allerede hemmelig havde fundet Sted i et halvt Aar — lykøns-

skede man gjensidig hverandre til denne Familieforbindelse. Grev Victor vilde feire Declarationsfesten.

Det var en af de prægigste Fester paa Grabenskjoldhus. Om Aftenen var der Bal i den gamle Ridderfal, som Grev Felix havde udsmykket i Middelalderens Smag. Man spiste for de aabne Glasdøre i den store Havesal, og efter Grev Victors Foranstaltning skulde Forlovelsens høitidelige Erklæring finde Sted og de Forlovedes Skaal udbringes i Champagne i det Dieblif, et glimrende Fyrværkeri antændtes i Haven. Alt var beregnet paa en flaaende Virkning; men Grev Victor havde i denne Maaned ikke seet i Almanacken og ikke tænkt paa, at Maanestinet vilde svække Fyrværkeriets Glands, da Fuldmaanen netop paa den Tid af Aftenen vilde komme frem over den store Vinde-Allé ligesfor Havesalen. Han var i den lykkeligste Stemning. Han glædede sig hjertelig over den Tilfredshed, han saae i alle Ansigter, og de lykkelige Blik, der verledes mellem de Elskende. Endelig var det længe forventede Dieblif kommet: et Kanonstød tilkjendegav, at Fyrværkeriet begyndte. Grev Victor greb sit Glas og reiste sig, for at holde en Indledningstale til Declarationen og Skaalen — Champagnen skummede i alle Glas; men de Flestes Dine vare vendte ud mod Haven, hvor Fyrværkeriet allerede glimrede.

„Sluk Lyfene! ellers tager det sig ikke ud!“ — raabte en af Julies Brødre. — I et Dieblif vare alle Lyfene slukte, og Selskabet havde kun Dine for det prægtige Fyrværkeri. Grev Victor blev staaende med Glasfæt i Haanden og gav sig selv en lunefulld Skose for sit flette Valg af det rette Dieblif til en Bordtale; han besluttede at fortie dette sit Misgreb og give Tid til Fyrværkeriet var forbi. Men nu indtraf den anden uberegnede Forstyrrelse: Fuldmaanen kom nu frem over de mørke Træer og blandede sin Glands med Fyrværkeriet. — „Na, det var Skade!“ — udraabte Flere. — Hvad man

saae, var imidlertid overordentlig deiligt, men havde et blegt, drømmeagtigt Tryk. Hvad der dog saae meer drømmeagtigt ud, var Menneſteansigterne i den store, mørke Sal, naar de af og til oplystes af Fyrværkeriet, medens Maaneskinnet streifede hen over nogle af dem — de saae alle ud som Dødnings; dog Ingen syntes at lægge Mærke dertil, undtagen Grev Felix, og — hvad enten det nu var denne Skuffelse eller en anden Forestilling, der greb ham — der foregik en saadan Bevægelse i hans Indre, at hans Ansigt antog hele en Mandseers Udseende. Det havde dog langt fra noget grueligt Udtryk, tværtimod, det lyfte som en begejstret Profets, medens dog en dyb Bemod blandede sig i hans Henrykkelse og der rullede Laarer ned over hans Kinder — hans store, glandsfulde Dine vare med et usigeligt Udtryk fæstede paa hans Fader.

I det Dieblif, Grev Victor saae Fuldmaanen stige op over Træerne i Haven, overfoer der ham en uvilkaarlig Ohjæ: han hufkede nu pludselig paa sin periodiske Svagthed og bemærkede først nu, at det var i denne Nat i Maanedens, han sædvanlig blev overfaldet deraf. Han vilde sætte Glasset fra sig, for øiebliklig at bortfjerne sig og lade sig undskyldte med en Upasselighed; men først faldt hans Blik paa den ham nu saa kjære Søn, hvis lykkelige Forbindelse han stod i Begreb med at velsigne med et kjærligt, faderligt Ord. Det skar ham i Hjertet, at han ikke turde blive og udsige de Ord, han allerede længe havde havt paa Læben. I denne Stemning, og med en ængstelig Frygt for det Ubegribelige og ligesom Dæmoniske i hans Indre, som paa enhver Fuldmaanenat fik Magt over ham, vendte han Blikket mod sin Søn. Han saae nu Sønnens dødblege, men profetisk begejstrede Ansigt og Laarerne, som rullede ned over hans Kinder, medens de mørke, ildfulde Dine med saa usigelig en Kjærlighed dvælede

paa ham. „Du har seet det!“ — udbrød han pludselig — „du har seet mit Liv og min Dødsstund! naar? naar? — Ha, Galsskab! — uendelige Galsskab!“ — mumlede han derpaa og kyiede Glasset hen ad Bordet, medens han udbrød i en forfærdelig Latter.

„Stille, stille, Fader!“ — sagde Sønnen høitidelig — „Timen er nær — med Solens Dvgang kommer den — men, fat dig! det er en vigtig Nat for dig og din Slægt — dit Liv i denne Nat tilhører Ingen uden os alene og den forbarmende Gud.“ — Med disse Ord omfavnede han sin svimlende Fader, som endnu kæmpede med den dæmoniske Latter, og førte ham ud af Havesalen til hans Sovestue.

Dette Optrin i den store Sal, der kun ustadig var oplyst af enkelte Maanestraaler og Iyrværkeriet, havde ikke Alle bemærket; men et Skrig af Comtesse Julie og et forfærdet Udbrud af hendes ene Broder afdrog først Selskabets Opmærksomhed fra Iyrværkeriet til hvad der var forefaldet. „Han er affindig! — de er' begge affindige!“ — raabte Julies ældste Broder. — „Saa og hørte De ikke Alle hvad her foregik!“

Comtesse Julie laae afmægtig i Broderens Arme. Hun havde hørt og seet det Altsammen tilligemed ham. — „Lys, Lys!“ raabte Nogle. — „Hent en Læge!“ — raabte Andre. „Vort, bort herfra!“ — raabte de Fleste. Under almindelig Befyuring og Forfærdelse adskiltes Selskabet. Julies Moder ilede med at føre Datteren til et affides Værelse og bringe hende til sig selv.

Alle de Gjæster, der ikke stode i nøie Forhold til den Gravenkjoldske Familie ilede med at komme bort. Der var en almindelig Forvirrelse. Tjenerne løb med Lys i Hænderne imellem hverandre. — Lægen var dog alt i Huset: han var kommen af sig selv, næsten i det samme Dieblif, man vilde

høvt Bud efter ham, og han syntes at vide forud hvad der var hændet. Han var allerede med den gamle Tjener i Grevens Sovestue. Døren var lukket. Ingen Andre maatte komme derind. Præsten var ogsaa kommen, men ventede længe udenfor, inden han blev indladt. Den ene Vogn rullede nu efter den anden for Døren.

Saa snart Comtesse Julie var kommen til sin Bevidsthed, blev hun af sine Forældre og Brødre med angstelig Til og næsten med Magt bragt ind i den allerede længe fremførte Vogn. Hun græd og raabte, hun vilde blive. Men Forældrene besvarede hende at erindre, at hendes Forlovelse jo ikke engang var erklæret, og at Sømmeligheden forbød hende under disse Omstændigheder ethvert længere Ophold her. — Nu, da Lægen var tilstede, vilde der jo ogsaa tilbørlig blive sørget saavel for Grev Felix som for hans afstødte Fader. — „Kjør til!“ — raabte den ældste Broder til Kudsten. — „Bort fra denne Daarekiste!“ vedblev han med dæmpet Stemme. — „Du maa prise din Lykke, Søster, at Galtsabet saa aabenbart brød ud, inden du ved en offentlig Erklæring var bunden til denne fatale Familie!“ — Julie hørte kun halvt disse Ord for Vognens Rumlen og sank, bedøvet af Sorg og Gru, tilbage paa Sædet i sin Moders Arme. Denne Vogn var den sidste, som forlod den endnu festlig oplyste Borg. Nu slukkedes alle Lysene i de store Sale, og der blev saa stille paa det stumle Gravenstjoldhus som i et Lighus.

En Time efter hint forbausende Optrin i Havesalen saae de bekymrede Tjenere Grev Felix træde ud af sin Faders Sovestue med en Nøgle i Haanden. Han var stille og bleg. Han aabnede det brandfrie Jernskab i Muren i den store Forsal, hvori man vidste der forvarede endeel Kostbarheder. Han udtog deraf kun en forseglet Papirspakke, hvormed han

ilede tilbage til Faderens Sovestue. — Saavel Lægen som den gamle Tjener og Præsten traadte ud. Fader og Søn vare ene i to lange Timer, og man hørte, der blev læst høit med Sønnens Stemme. Hvad det var, vidste dog Ingen.

Henved Daggrøn aabnedes Døren. Paa et Bink af Grev Felix ilede Præsten derind. — Han havde paa den unge Greves Opfordring hentet et sort Saffians Futteral, hvori man vidste, den lille Sølvkalk og Disk var indsluttet, som han sædvanlig benyttede, naar han gav Syge Sacramentet paa Dødsengen. — Tyve Minuter derefter hørtes et deeltagende Udraab fra Sovestuen. — Lægen traadte nu ind. Grev Victor havde paa en Maade skriftet for Præsten, men ikke forlangt Sacramentet. Af hans Uttringer maatte man troe, at han ikke følte sig værdig til at deelagtiggjøres i et Mysterium, som Uklarheden i hans hele Liv havde udelukket ham fra, men hvis Betydning han nu først syntes at ane. Han talte endnu nogle Ord — og opgav Landen i sin Søns Arme.

Grev Victor af Gravenstjolds Død og de særegne Omstændigheder derved havde noget saa Hemmelighedsfuldt ved sig, at der dannede sig de besynderligste Nygter derom. Hvad der meget forundrede Folk var, at han, med sin bekjendte Tænkemaade, havde modtaget et Besøg af Præsten paa Dødsengen. Saavel Lægen som Præsten forsikrede, at han i de sidste Timer havde været ved sin fulde Samling, og at der — siden hans hemmelige Samtale med Sønnen og Forelæsningsen af nogle Documenter fra hans afdøde Fader — var kommen en beundringsværdig Resignation over ham. De sidste Ord, han havde sagt til sin Søn, havde dybt bevæget Enhver, der hørte dem, og Afskeden mellem Fader og Søn vidnede om det kjærligste Forhold.

Grev Felix var i de første tre Dage og Nætter ikke at bringe til at forlade den Døde. Hans Sorg var dyb, men stille. Han talte kun Lidet; men der var fuldkommen Klarhed og Bestemthed i ethvert Ord, han sagde. Ved Faderens Begravelse var der en stor Mildhed i hans Sorg, og, naar han yttrede sig om Faderens Død, var det med en vemodig, men stille Følelse af den Forandring, der var foregaaet i hans Sind paa hans Dødsstunde, og af det Haab om et klarere Liv, som hans sidste Timer havde vidnet om.

Uagtet baade Præsten og Lægen forsikrede, at der var intet Spor til nogen Sindsforsyrrelse i den unge Majoratsherres hele Afsærd og i hvad han i deres Nærværelse havde yttret, blev han dog nu i Almindelighed anseet for at lide af en hemmelig Sindssvaghed. Deri bestyrkedes man ved de Foranstaltninger, der, med Hensyn paa Majoratet, i meget kort Tid efter hans Tiltrædelse deraf, foretoges. Den største Deel af det store Gods, der før Reformationen havde været Klostersgods, erklærede Grev Felix at hans Familie var kommen i Besiddelse af ved Uret og ved en Misbrug af Statsmagten, medens dette oprindelig ved frivillige og milde Gaver oprettede Klostersgods — vel ikke efter de gjældende Love eller ved nogen verdslig Magt, men alene efter en høiere Retfærdigheds Lov — maatte hjemfalde til sin oprindelige Bestemmelse, men aldrig med Rette kunde besiddes af nogen privat Person eller overdrages til en enkelt Familie. Han indgik, paa egne og sine mulige Efterkommeres Begne, med Ansøgning til Regjeringen om, at dette betydelige Klostersgods, hvis paadragne Gjæld han forpligtede sig til i ti Aar at afbetale, maatte anvendes, i Righed med dets oprindelige Bestemmelse, til kirkeligt Brug, til videnskabelige Anstalter, til Legater og milde Stiftelser, hvortil han indgav et formeligt, nøie udviklet, Forslag. — Denne hidtil uhyrte Opoffrelse ansaaes vel af de Fleste for

det aabenbareste Beviis paa Majoratsherrens Banvid; men da han havde ledsaget sin Ansøgning med lovgyltige Vidnesbyrd om sin legemlige og aandelige Sundhed, og han besad den lovlige Myndighedsalder — blev hans Ansøgning bevilget, og Majoratet Gravenfjold saavel som dets Navn ophørte for steds. En anden Synderlighed var forbunden med denne Foranstaltning. Ansøgningen derom var skreven paa et Aarhundreder gammelt Pergamentsblad og var ikke alene underskrevet af den nulevende Majoratsbesidder, men af hans Fader og hans Farfader og en hel Række af deres Forfædre i deres Dødsstund. Documentet var affattet i en Stil, der syntes at tilhøre det firtende Aarhundrede, og i Spidsen for de ældste Underskrifter fandtes Navnet paa den Greve af Gravenfjold, der betragtedes som hele Slægtens nyere Stamfader og i hvis Ungdom Majoratet var blevet oprettet. — Foruden de i Documentet fastsatte Bestemmelser, angaaende de store Legater til kirkeligt og videnskabeligt Brug og til milde Stiftelser for Fattige, var der af Greve Victor og hans Søn tilføjet høist liberale Bestemmelser om Ophevelse af enhver trykkende Byrde, der hvilede paa Fæstegodset.

Dette besynderlige, endnu aldrig før hørte Skridt af en Majoratsbesidder vakte vel stor Beundring hos Enkelte, men betragtedes dog af de Fleste som en taabelig, sentimental Romanstreg og et Foster af en forskruet Hjerne. Documentets Underskrift af en hel Række afbøde Majorats herrer, der først i deres Dødsstund vare komne til samme Overbeviisning, uden at Noget af dem tilforn havde funnet formaae den tiltrædende Arving til at blive enig med dem og tilføie den alene gjældende Underskrift, før Døden ogsaa for ham førte Bennen og en ny berettiget Arving gjorde alle Underskrifterne ugyldige — denne Synderlighed satte man i Forbindelse med det gamle Sagn om Familievisjonen. Greve Felix, der havde ladet et saadant Document komme for Lyset

og selv underskrevet og bekræftet det, gjaldt derfor nu for en afgjort Sværmer og Mandeseer. Han kunde nu ikke føre noget stort Hus, men besad dog Formue nok til at leve uafhængig og trak sig tilbage til Embedslivet. Han havde optaget Familiens oprindelige Navn før Reformationen og kaldte sig nu Grev Felix Ridderskjold. I den Rindensfeldtske Familie viste han sig ikke før et halvt Aar efter hans Faders Død, da han helt var indtraadt i sin nye Stilling. Dog strax efter Faderens Død havde han skrevet et Brev til Comtesse Julie, hvori han bad hende betragte ham som død med hans Fader, hvad hans forrige Navn og Stilling som Stamherre angik. Han haabede imidlertid, tilføiede han, at opleve igjen under ganske andre ydre Betingelser, og hvad han da maatte gjælde i hendes Dine vilde bestemme den eneste Fordring, han havde til hendes Hjerte.

Dette Brev, som det vistnok var umuligt at forstaae, inden den paafulgte Ophævelse af Majoratet forklarede det, blev af Comtesse Julie betragtet som et sørgeligt Beviis paa hans Sindsforvirrelse. Hun havde sørget stille derover, men ikke besvaret det. Siden hørte hun kun om ham af sine Brødre. De fandt hans Opløsning af Majoratet ligesaa affindig og latterlig, som det var dem ubegribeligt, at Sligt virkelig kunde tillades. Den gale Grev Felix, meente de, burde være indespærret og Majoratet sat under Administration til hans Død; først da, hvis han ingen Arving efterlod sig, kunde det være inddraget som et til Staten hjemfaldet Lehn. Naar Sværmeriet og Mandeseeriet gif saa vidt, at det greb virkelig ind i Livet, som her, og fik Ret til at tilintetgjøre gennem Aarhundrededer hævede Rettigheder — var det paa høie Tid, meente man, at holde Romantiken og Eventyret ude af det fornuftige og virkelige Liv.

Herom taltes der netop en Dag med stor Iver i den

Lindensfeldtske Familie, da Tjeneren meldte Grev Ridderstjold, og Felix strax efter traadte ind i den ham tilforn saa hengivne Familie. — Den Forlegenhed og Forbauselse, han saa i alle Ansigter, og den Vengstelighed, hvormed man gjengjældte hans venlige, ligefremme Hilsen, undgik ham vel ikke; men hvad han alene syntes at lægge Mærke til, var den med Ringeagt blandede Medlidenhed, hvormed Comtesse Julie betragtede ham, medens hun med en paatagen ligegyldig Tone syntes at skjule sin Følelse eller maaske sin Skamsfuldhed over hendes tidligere Sympathie med hans Fantasterier.

„Kjender De mig ikke meer? Comtesse Julie!“ — spurgte han med rolig Stemme og betvang sin stærke indre Bevægelse. — „Jeg kalder mig nu med mine oprindelige Forsædres Navn, og min ydre Stillning er betydelig forandret; men hvad mit inderste Væsen angaaer, er jeg den selvsamme endnu som for et halvt Aar siden.“

„Undskyld mig, Hr. Greve!“ — svarede Comtesse Julie — „jeg har kjendt en Grev Felix af Gravenstjold; han er nu død med hele hans Slægt — han havde endeel Lighed med Dem — men den Lighed er dog ikke saa stor, at jeg tør sige, jeg kjender Dem.“

„At den sidste Greve af Gravenstjold er død, har De god Grund til at antage“ — sagde Felix i lunefuldt Tone — „han skal jo selv have skrevet Dem det til i levende Live — men han gaaer igjen, Deres Naade, paa en Naade, og vilde føle sig meget lykkelig i den Tilstand, naar kun De, der har kjendt og elsket ham før, ikke nu betragtede ham med ganske andre Øine end tilforn!“

„Det kan dog neppe forundre Grev Gravenstjolds Gjenfærd“ — sagde Julie i samme Tone — „naar han selv veed, han er et Spøgelse. Gjenfærdet af Den, man mest har hørt fjær, er dog kun en Skygge og har altid noget Uhyggeligt ved

sig, om man ogsaa lever i saa opløst en Tid, at man ikke kan være sliq Overtro bekjendt."

"Den sidste salig Stamherre til Gravenstjold holdt meget af det Vidunderlige" — vedblev Felix i samme Lune; — „saa vidt jeg veed, fandt De Smag i hans Eventyr, naar de kun vare smukke og ikke manglede en betydningssfuld Ide. — Hans hele Liv var hidtil selv et Eventyr" — tilføiede han vemodig: — „han bildte sig ind, han var retmæssig Stamherre til et stort og rigt Majorat; — at det laae i Maanen, fik han først at vide i det Dieblif, han skulde tiltræde det; — men derfor havde han været lige lykkelig, naar ikke det Hjerte, han troede at besidde — ogsaa havde ligget i Maanen."

Comtesse Julie saae ham skarpt i Dinene med et forskende Blik, hvori et Glimt af den bortstræmmede Kjærlighed fremblusfede, medens hun dog følte sig ængstelig i hans Nærhed nu, da hun troede sig overbevist om, at han virkelig var afsindig. Hun greb modig hans Haand og drog ham tilside, medens hun gav de Andre et Vink til at fjerne sig.

„Kjære, gode Felix!" — sagde hun med bævende Stemme — „har du nogensinde elsket mig, saa miskjend mig ikke, naar jeg nu beder dig, aldrig at see mig mere! — Det er ikke Tabet af det Majorat, som du af en ubegribelig Overtro har bortkastet — men det er vistnok den hele Tids Liv, jeg tilhører, som adskiller os. Saalænge jeg troede, den overnaturlige Verden laae udenfor dig, og at du selv med Frihed lod den bevæge sig om dig, som en Billedverden, din Tanke med al din Fantasi beherskede — saalænge kunde jeg løsrive mig fra min egen, maaste vel eensidige Forstandstid og følge dig — men i det Dieblif jeg saae, at hin overnaturlige Verden laae indenfor dit Drømmeblik og beherskede dig — i det Dieblif brast det Baand, der forenede vore Livssphærer."

„Jeg forstaaer dig, Julie! og jeg hører, det er din For-

stand, men ikke dit Hjerte, der taler" — svarede Felix. — „Jeg staaer for dig som et Spøgelse af en forbigangen Tid, eller som et Drømmebillede, du engang havde fjært, men som nu ængster dig ved at ville indtræde i Virkeligheden" —

„Nei! nei!" — afbrød Julie ham — „du var mig sand og virkelig — men du er bleven mig til et Drømmebillede, og derfor maae vi adskilles. Du har længe vidst hvilken Gru jeg har for alt Mandeseeri og alt Spøgelseagtigt udenfor den poetiske Verden, uagtet det høilig kan interessere mig, naar jeg staaer frit udenfor det. Den humoristiske Tone, hvori du indflødte din Visionsstro, skuffede baade mig og os Alle. — Tilstaa mig oprigtigt — troer du ikke, at du virkelig har havt det berøgtede Familiesyn, som skal være arveligt i din Slægt? — Kan du sige mig, hvori det bestaaer?" —

„Vilde jeg sige dig det" — svarede Felix, og hans Blik blev mørkt — „og troede du ikke, jeg var affindig — saa dræbte jeg dig derved eller berøvede dig Forstanden, netop fordi du ikke kan forene det med dit Liv og din Forstand. Derfor har dette Syn forstyrret saamange af mine Forfædres Hjerner. Kun de af dem, som troede det muligt, har udholdt det — for mig har det været en Velsignelse. — Dog Mere har jeg ikke Ret til at udsige for noget Menneske. Jeg har været en Mandeseer. — Nu formoder jeg, Virkningen med Aarsagen vil ophøre, og jeg aldrig meer vil kunne see ind i hin lukte Verdensorden. — Dog Ingen har seet ustraffet indensfor det største af alle Slør. — Derfor har jeg tabt for denne Verden hvad der var mig kjærest. — Du seer mig aldrig meer — men jeg glemmer dig aldrig, som jeg engang har seet dig, og — jeg bliver den Sidste af min Slægt. — Gud evig velsigne dig!" — Med disse Ord greb han hendes Haand og trykte den til sine Læber, medens den inderligste Kjærlighed og Bemod afspeilede sig i hans Ansigt og Blik.

Det var som Julie i dette Dieblif med Kjærlighedens Klarsyn jaae ham helt ind i Sjælen og forstod hvad der for alle Andre var en Gaade. „Felix!“ — udbrød hun — „du har aldrig været affindig — du bliver det med Guds Hjælp aldrig. Kan du tilgive min Blindhed og min taabelige Uengstelse for hvad der var mig gaadefuldt i din Natur! Nu aner jeg Sammenhængen i dit Livs Eventyr, og jeg maa elske det som dig selv. — Jeg seer en mægtig Ide deri, som har gaaet kæmpende gennem din hele Slægt og først ved dig er fremtraadt seirende for Verdens Dine. — Skal det endogsaa aldrig erkjendes af Andre, og skal det med dit forrige Navn blive forglemt som et andet Eventyr — for mig er der en stjern og herlig Sandhed deri, som for dig selv. Lad min Familie og hele Verden nu sige hvad de vil! — jeg er din forlovede Brud — jeg træder for Alteret med dig, hvad Time du bestemmer!“

Overvældet af Lykkeligbed, fluttede Felix hende i sine Arme. Hun førte ham, glad, rolig og bestemt, ind til hendes Familie, som i næste Stue ventede paa Udfaldet af denne Samtale. Forlegenheden og Forstemtheden var almindelig.

Med en Charakterfasthed, som Ingen havde tiltroet den unge Pige, gennemførte Comtesse Julie sin kjække Beslutning, trods alle de Advarsler og al den heftige Modstand, hun mødte i Familien. — Tre Dage derefter havde Grev Felix og Julie Bryllup; men Ingen af Julies Familie var tilstede. Spændingen med den syntes uovervindelig. Strax efter Brylluppet stige de unge Ægtefolk i en Reisevogn. — Grev Felix havde, paa Grund af den udbredte Mistillid til hans funde Sindstilstand, nedlagt sit Embede; til et uafhængigt Privatliv havde han tilstrækkeligt Udkomme, og han begyndte nu sit Ægteskab med en Reise til Italien, hvor han haabede at see sin Moder og overbevise hende om sin Lykke.

Tre Aar derefter fortalte Rhytet, at Grev Felix ved sin Moders Dødsfeng var bleven Catholik i Italien. Et andet Rhygte paastod, at han, ligesom hans Fader, var affindig til visse Lider, og at han nu rasede for de allernyeste Friheds-ideer, selv for den berymtede og farlige Communisme.

Saameget var kun vist, at hans Moder, der for et Aar siden var død i et Kloster, havde paa sit Dødsste anseet Sønnen for en god Catholik og for allerede at staae under den ene saliggjørende Kirkes særdeles Beskyttelse, paa Grund af hans Tilbagegivelse af Kirkens oprindelige Eiendom, og hun havde seet et Beviis derfor i den Velsignelse, der nu syntes at være udbredt over hans Hus.

Det var nemlig ligesom den gamle Ridderflægt, hvorefter Greven havde optaget Stamfaderens Navn, atter vilde opblomstre med ham og hans Børn. Rhytet om en Overgang til Catholicismen grundede sig desuden paa et Skrift, han havde udgivet, om den almindelige christne Kirkes Ret til at fordre det ved dens Reformer gjennem Liderne sequestrede Kirke- og Klostergodis tilbage, vel ikke ved nogen verdslig Lov og Ret og endnu mindre ved lovløs Vold og Brud paa den borgerlige Fred, men ene og alene ved Aandens frie Tilskyndelse. Han erklærede i dette Skrift alle slige Godser for Nationaleiendom og indrømmede Staternes Ret til deres Bestyrelse, men paastod, at denne store Nationalstat aldrig maatte kunne anvendes til vilkaarlige Donationer og til Berigelse af Privatpersoner eller begunstigede Familier, men udelukkende til evige Lider maatte være helliget til saadanne, Nationerne tilhørende Stiftelser, der i Kirkens og den christelige Friheds Land fremmede dens store Formaal, som den guddommelige Viisdoms og Kjærligheds Fostermoder paa Jorden gjennem alle Lider og i enhver Skikkelse. Denne Ide havde han udviklet med den livligste Begeistring. I den guddommelige, over al Mennekelov

ophøiede Retfærdigheds Navn opfordrede han til Slutning enhver privat Besidder af den almindelige Kirkes oprindelige Eiendomme til frivillig at tilbagegive alle disse Rigdomme til Staten, under de nævnte Betingelser og under Trudsel af en uundgaaelig Straffedom ved den Magt, der raader baade over Kirke og Stat, baade over Folkenes og de enkelte Menneskeflægters Liv, Mand og Salighed.

Communisterne havde i hans Skrift seet en Lihnærmelse til deres Ide. Papisterne regnede ham til deres Parti, fordi han paa stod Kirkens uopløselige Enhed, medens alle christne Sectar hørte til den ene almindelige Kirke, som ogsaa Reformatorerne kaldte catholsk. Trudseln i hans Skrift med en høiere tvingende Magt havde foranlediget Rygtet om, at han dog af og til var vanvittig.

I Maret 1838 spurgte en Reifende paa Caffé græco i Rom om den forrige Stamherre til Gravenstjold, som der skulde opholde sig under sit gjenoptagne gamle Familienavn, Grev Ridderstjold.

„Konsthistorikeren, vor romantiske Æsthetiker!“ — svarede en af de dygtigste unge Kunstnere — „ham træffer De hyppigt i Musæerne og i Kunsternes Værksteder. Han har baade ved sin Personlighed og sine Skrifter gjenvakt Interessen hos Mange for den i de senere Aar tilbagetrængte Idealisme og Romantik i Konsten. Han gjælder vistnok for en Særling; men man har Respect for ham. De, der have Udgang til hans Hus, ere uudtømmelige i Lovtaler over ham og Grevinden. — De finder ham sikkert iaften paa Monte Mario, naar Maanen staaer op. — Saavidt jeg veed, er det netop Fuldmaane. — Det er en af hans romantiske Særheder; men derfor er han lige brav og dygtig.“

Efter de mange Underligheder, man havde fortalt om Grev Felix og hans Familie, spillede netop Fuldmaanen en vigtig Rolle i deres eventyrlige Historie. Uden at forstke meer, besluttede den Rejsende, der var en Landsmand af Greven, at følge dette Bink og opsoge ham om Aftenen paa Monte Mario. Han erklyndigede sig om, paa hvad Tid Maanen stod op, og forsømte ikke til rette Tid at indfinde sig paa hin smukke Hvide, hvorfra „den evige Stad“ oversaaes i hele sin Længde og nu laae i et vidunderligt Drømmeslør i Fuldmaaneglandsen. Der var ikke mange Spadsferende. Kun et Par Landskabsmalere saae han, som af og til bleve staaende, for at betragte den prægtige Lysvirkning paa Peterskuplen, paa Engelsborg og de mangfoldige Kupler og Taarne i den store, udbødelige Stad. Den Rejsende spurgte om de kjendte Grev Ridderstjold og om de ikke her havde seet ham, og de henpegede paa en Gruppe, der stod længer tilbage paa Bjerget og betragtede Udsigten. Blandt de betegnede Personer saae den Rejsende en høi, smuk Mand, klædt i de fremmede Kunstners sædvanlige Dragt. Han bar en kort, kort Knævang og en lille Hue over det lange, sorte Haar, der faldt i Krøller ned ad hans Skuldre over en bred, fintbroderet Linnedkrave. Han gik med en overordentlig skjøn Blondine under Armen og havde en Dreng paa fem til sex Aar ved Haanden. Den smukke, blonde Dame havde en lille Pige ved Haanden, og foran dem løb en rask, ældre Dreng paa en syv, otte Aar og legede med en Hund. Den Rejsende iagttog dem i nogen Graastand; han lod som han kun betragtede Udsigten, og han hørte dem tale. Paa enkelte Ord nær og nogle tilshneladende Overgange, kunde han omtrent følge deres Samtale, og den var i hans Modersmaal.

„See, Julie!“ — sagde den høie, forthaarede Mand — „seer den gamle Verdensdronning nu ikke ud som hun laae der i et Trylleslør og drømte om den herlige romantiske Tid?“

„Eller om en ny herligere og en tilkommende endnu herligere Tid“ — svarede Julie. — „Siden Drømmelivet ved dig og din Slægt er traadt frem som en levende Magt i Verden, har jeg faaet Respekt for det“ — tilspøiede hun efter nogle Ord, der undgik ham — „allerhelst naar det, saaledes som hos dig, kan klare sig til en befriende Genius for det Sande og Skjønne.“

„Du havde dog Ret, Julie!“ — tog Felix atter Ordet efter et tankefuldt Ophold — „vort Aarhundredes Genius er ikke død af sine Børnesygdomme eller bleven Philister før Myndighedsalderen, som jeg troede engang; men dens Lapsetid som kun lidt seent.“ Julie loe og faldt ind med nogle skjemtende Ord, medens de to mindre Børn slap Forældrenes Haand for at lege med den ældre Dreng og med Hunden. „Det romantiske Element i Naturen og Livet tilhører enhver Tid“ — vedblev Felix alvorlig — „og kommer altid herligere tilbage, naar det synes fortrængt af Reactionerne i vor ustadige Udvikling. Jeg har selv seet det i min hele Slægts Historie. Hvad der ligesom spøger i Forfædrenes Hjerter og maa fremtræde sindsforstyrrende og selv dæmonisk, hvor det ikke kan komme til Klarhed — det kæmper sig tilsidst dog igjennem — og der kommer en Fredens og Lyksalighedens Tid, hvori alle Tiders Dissonantser forsones og Retfærdighed og Kjærlighed feirer.“

„Gud ske Lov, du er ingen Mandeseer meer!“ — udbrød Julie — „og at heller ikke Papisteriet har kunnet friste dig, men Anden lever sund, klar og kraftig i dig! — Hvad den nyeste Tid vil, har du ogsaa seet. Du er selv maaske ilet den forud i dit Liv, naar du syntes at blive staaende som en Drømmer. — Naar man nu ikke vil forstaae dig, er det kun fordi man ikke er kommen til det Punkt, hvor Drømmen og Eventyrlivet atter bliver til Sandhed gjennem den samme For-

stand, som gjorde det til Galsskab. — Var nu kun min Fader og mine Brødre forsonede med os, vilde jeg være fuldkommen lykkelig!"

"Jeg priser mig ogsaa lykkelig, fordi jeg kun paa et Overgangspunkt i mit Liv har seet Aander udenfor mig" — svarede Felix — „det var i en Fuldmaanenat, som denne. Nu er hin fatale aandelige Arv, med den uretsfærdige verdslige, tilbagegivet. Siden har Fuldmaanen vel altid haft en besynderlig, men ingenlunde uhyggelig Virkning paa mig. Det hemmelighedsfulde Slør, der adskiller vor Verdensorden fra de høiere Naturen, seer jeg nu aldrig meer igjennem og ønsker det ikke heller, før det sidste store Slør brister for os Alle; men naar jeg seer ind i den klare Fuldmaane, føler jeg mig dog altid i en høiere Stemning og fornemmer klarere mit Samfund med Alt, hvad der er Fuldbendt og Befriet. — Selv i dette Dieblif er det mig, som dit kjærlige Dnsste var opfyldt og den Forsoning, du længe efter, alt var kommen" —

„Den er kommen!" lød en glad Røst ved Siden af dem. Den fremmede Rejsende styrtede i deres Arme. — Det var Julies ældste Broder, som ibrigst havde modsat sig deres Forbindelse, men som nu havde opsoegt dem, for at føre dem tilbage til Fædrelandet og deres forrige Venner. — „Fantaster er og bliver I dog begge" — sagde han. — „i hvad man saa siger om eders Fortræffelighed — men det kan være lige meget! derfor kan vi være lige gode Venner! — med Julie har det desuden ingen Nød: hun er kun gaaet over til Romantiken af Kjærlighed."

„Men derfor er Overgangen evig!" — svarede Julie, medens hun med Glædestaarer verelviis omsavnede Broderen og Felix, der ligeledes med inderlig Glæde modtog Broderens forsonende Haandtag.

Grev Felix og Julie vare atter i deres Fødeland 1839 og levede et lykkeligt Privatliv i deres forrige Omgangskreds.

Familiesynet, som havde havt saa betydelig en Indflydelse paa deres Liv og hele Stilling, talte Felix aldrig meer om, og hvori det egentlig havde bestaaet, fik aldrig noget Menneske at vide; men han fortrød intet Dieblif, at han havde indviet Majoratet til hvad der oprindelig var Klosterstiftelsens Ide inden Hierarchiet og det fordærvede Munkeliv forvanskede den.

I den senere Tid traadte Erindringer om Familiesynet stedse længer tilbage i hans Sind, som en Ungdomsdrøm eller et Sagn; hvori dog Fantasilivet, som en høiere Ides Organ, havde blandet sig. Hint Optrin i Havesalen under Fyrværkeriet kunde idetmindste modtage en Forklaring, som lod sig forene med de almindelig bekjendte Naturlove og saavel med hans egen som Faderens hele sjælelige Tilstand. Saavel hans egen som hans døende Forsædres Ide med Majoratets Ophævelse kunde af Forstandsbliffet betragtes som et arvet, men af Egennytte gennem Aarhundreder bekæmpet Princip, der endelig i den sidste Stamherre havde fejret. Naar Nogen hentydede til den formeentlige Overtro, der havde forenet sig med denne Handling og maaste gjort Udslaget — bemærkede Grev Felix kun med et roligt Smil, uden at indlade sig videre derpaa, at den Menneskeslægtens store Befrielse, enhver Tid paa sin Viis kæmper for, dog altid maa være Mandens Værk i den hele Slægt ved den luttrede og befriede Villie.

S a m l e d e

E v e n t y r o g F o r t æ l l i n g e r

a f

B e r n h a r d S e v e r i n I n g e m a n n.

S j e t t e B i n d.

A n d e n U d g a v e.

D e f i r e R u b i n e r.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1862.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

De fire Rubiner,

et Eventyr

af

Bernhard Severin Ingemann.

Anden Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1862.

Dianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

Bernhard Sev. Ingemanns
Samlede Skrifter.

Tredie Afdelings

Sjette Bind.

Anden Udgave.

Eventyr og Fortællinger.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1862.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhl.

I n d h o l d.

	Side
Første Kapitel	3.
Jeppe Gammelmand og hans Sønner.	
Andet Kapitel	9.
Lykkevalget.	
Tredie Kapitel	15.
Jeppe Gammelmands Afsked med hans Sønner.	
Fjerde Kapitel	21.
Dprøret.	
Femte Kapitel	29.
Prindsesse Miranda.	
Sjette Kapitel	38.
Gudmunds første Reise-Eventyr.	
Syvende Kapitel	46.
Gudmunds Reise til det lukkede Land.	
Ottende Kapitel	55.
Den lange Sultans Slot.	
Niende Kapitel	65.
Den gamle Stenkonges Land.	
Tiende Kapitel	76.
Tilblivelsens Land.	
Ellevte Kapitel	82.
Lykkelighedslandet.	

	Side
Tolvte Kapitel	93.
Hvad der hændtes Gudmund paa Hjemveien.	
Trettende Kapitel	105.
Omvæltningerne.	
Fjortende Kapitel	118.
Gudmunds Forhold til Miranda og hvad der fremdeles hændtes ham i hans Fædreland.	
Femtende Kapitel	134.
Hjertebladene.	
Sextende Kapitel	145.
Gudmunds sidste Hændelser.	
Efterskrift	157.

De fire Rubiner,

et Eventyr.

Første Kapitel.

Jeppe Gammelmand og hans Sønner.

Der var en Skipper, som de kaldte Jeppe Gammelmand, fordi han var kommen til Verden med graae Haar — som han pleiede at sige — og altid beraabte sig paa sine graae Haar, naar Noget vilde vide bedre Besked, end han, om hvad han paastod eller fortalte. Han havde fire Sønner, og der var tre Aar mellem hver af dem. Moderen døde, da hun bragte den Yngste til Verden. Hun var et Søndagsbarn, og havde sagt paa sit Yderste, idet hun kyskede det lille Barn, hvis Liv hun betalte med sit eget, at den Dreng skulde de kalde Gudmund, for det var et lykkeligt Navn, og der vilde blive noget Stort af ham, hvis Vorherre lod ham leve til han fik Skæg. Drengen blev da ogsaa døbt med det Navn; men han lod ikke til at skulle leve længe. Han var saa fin og spinkel som et usædvanligt lille Pigebarn og af et svageligt Udseende; smukkere, end Folk er flest, tegnede han heller ikke til at blive; han havde imidlertid noget Hemmelighedsfuldt i de stille drøm-

mende Dine, og om hans Mund var der hint særegne Udtryk af en ubevidst hemmelig Glæde, som siges at være Præget af en usynlig Engels Kys.

Jeppe Gammelmand holdt i lang Tid mest af sine tre ældre Sønner, og brummede ofte gnaven, naar den lille Gudmund i sin Dpvert heller vilde slyle med Dyr, Fugle, Fiske, Blomster og Billedbøger, end med nogen nyttig Gjerning; men Gudmund blev ham efterhaanden den Kjæreste af dem Alle. For Ingen hørte saa stille og opmærksom til, naar han fortalte om de Havmænd og Havfruer, han havde seet, om Dødsseileren eller den flyvende Hollænder, om Magnetøen, som han engang havde været nær ved at blive trukken hen paa, og mange flige Ting, som han, med al sin Driftighed og Sands for dygtig Virksomhed, havde Hovedet fuldt af.

Gudmund var meget letnem og overtraf snart alle sine ældre Brødre i Læsning og i at fortælle Historier, hvormed han ofte morede baade Faderen og sine Brødre de lange Vinteraftener, naar Søfarten var ophørt og hele Familien var samlet i den lille Skipperhytte ved Stranden. Hvad der skulde more den graahaarede Fader, maatte helst være noget ret Usædvanligt. De ældre Brødre gad nok ogsaa høre saadanne Fortællinger; men den Ældste, der var Kræmmervend og allerede tidlig vidste at bringe Penge ud af Alting, vilde helst høre Historier om Skattegravere, om Kongeløsninger og om Perler eller Diamanter, hvorfor man kunde købe tre Kongeriger. Ellers vilde han helst øve sig i at regne. De andre Brødre kaldte ham gjerne Mads Kræmmer. Den næstældste Broder, Jens, var født i Mai Maaned og en ganske fjøn Knøs; han havde neppe faaet Dun paa Hagen, før han med Føie kaldtes Pigernes Jens. Han brød sig kun om

Rjærlighedshistorier, som Gudmund dog intet stort Forraad havde af. Den tredie Brøder, som de kaldte Rasmus Slagsbrøder, vilde helst høre Røverhistorier. Han var noget plump og raa, og vilde altid regjere over de Andre. Begge disse Brødre tænkte at gjøre deres Lykke til Søes, og havde tidlig fulgt med Faderen paa hans lange Reiser. Gudmund havde faaet Lov til at gaae i Skole saalænge til han havde lært saa Meget, at han kunde hjælpe sig selv længer frem, ved at lære fra sig. Blandt Andet havde han ogsaa lagt sig noget efter Styrmandskonsten, for ogsaa engang at kunne følge med Faderen paa en af hans lange Reiser. Dertil havde han stor Lyst, uagtet hans Rjærlighed til Hjemmet og det stille Liv; han vilde dog gjerne see og høre Noget af de forunderlige Ting, hans Fader vilde vide saa god Besked med, men som ingen af Brødrene vidste Noget om.

En Søndag Aften i April Maaned sade Faderen og alle fire Sønner sammen i den lille Dagligstue i Skipperhuset. Gudmund havde fyldt sit syttende Aar og troede nu at have lært saa Meget, at han uden videre Skolemesterhjælp kunde forsøge sin Lykke i Verden. Hvorledes, havde han endnu ikke ret tænkt paa. Mads Kræmmer havde skrabet en net lille Sum sammen, som han vilde sætte i Handelsvarer, naar han først havde faaet kjøbt sig et Skib i en af de større Søstæder. Næste Dag skulde han i det Diemed følge med Faderen, som vilde stikke i Søen med en Ladning Sæd til det bedste Kornmarked i fremmede Lande. Denne Gang vilde Jeppe Gammelmand dog lade det beroe paa Lykken og Omstændighederne, hvor han først vilde lande. Paa denne Maade, troede han, kunde man snarest opleve noget Mærkeligt, og det længtes han nu meget efter. Han kunde aldrig glemme hvorledes

han i sin Ungdom havde seilet rundt om Jorden med Naturforskerne. Sin Reise var det, han saa gjerne talte om med sine Sønner, og paa den var det, han især paa-
stod at have seet saa meget Vidunderligt.

Fader og Sønner sad nu ret hyggeligt sammen ved Bunschebollen, og Jeppe Gammelmand var kommen paa sin kjære Kjepehest, hin Reise rundt om Verden og dens mange Mærkeligheder, som selv Ingen af de mange lærde Forskere kunde begribe.

„Har du virkelig seet Fata Morgana, Fader!“ — spurgte Gudmund — „og troer du, det er Andet, end et smukt Luftshn?“

„Og har du seet Havfruernes lange deilige Haar?“ — tilspøiede Jens.

„Na, hvad Magt ligger derpaa?“ — afbrød Mads Kræmmer dem — „kunde Fader kun rigtig sige os hvor Diamantlandet ligger“ —

„Blæse med alt det Kram!“ — raabte Rasmus Slagsbroder heftig — „kunde Fader kun føre os til Landet, hvor en modig Karl med en eneste lille Lommepuffert kan jage hundrede vilde Rømler i et Muehul, saa skulde jeg snart være Keiser i det Land, og 3 Andre skulde blive mine Statholdere eller Ministre.“

„Saa kom du snart til at forvise mig fra dit Keiserdømme“ — sagde Gudmund — „for jeg skrev bestemt en Bog mod dig og Despotiet.“

„Saa forviste jeg dig ikke, men lod dig kun hænge“ — svarede Rasmus. Mads Kræmmer og Jens Styrmand holdt med ham heri, og der opstod en heftig Ord-
twist med Faderen, der holdt med Gudmund og mente, Forviisning kunde være Straf nok for en Bog, Gudmund vilde skrive mod Keiser Rasmus.

„Den Tid, den Sorg!“ — afbrød Gudmund nu Trætten og bad sin Fader om at maatte følge ham næste Dag med hans Brødre, siden han nu ogsaa havde lært at seile og flere Gange havde øvet sig paa mindre Seiladser, selv i haardt Veir; han kunde meget godt taale Søen. Faderen nikkede, og det var afgjort, uagtet de to ældre Brødre gjorde Indvendinger og mente, han kun vilde blive dem Alle til Besvær, da han dog hverken havde Kræfter til at udholde Noget eller Penge til selv at underholde sig og fortjene Noget med. Broder Jens tilføiede, med en selvbehagelig Mine, at Gudmund dog ikke engang havde Dun paa Hagen endnu og ingen Lykke kunde gjøre hos de Smukke.

„Hvad han ikke har, kan han faae“ — svarede Faderen. — „Han har meer Forstand paa hvad jeg har seet i Verden, end alle 3 andre Lømler, og 3 skal see, hans salig Moder faaer Ret, og der bliver en stor Mand af ham.“

Brødrene loe og spottede over den „store Mand“, som nok allerførst maatte sørge for at faae Skæg, hvis Moderens Spaadom skulde gaae i Opfyldelse. Gudmund fandt sig tilskyndende taalsmodig deri. Han sov dog ikke den Nat, men strøg sig hvert Dieblif om sin glatte Hage og tænkte paa hvor herligt det maatte være, naar han engang havde det Skæg, der ikke var Spor til, og havde udrettet Meer, end noget andet Menneſte i hele Verden — og saa Ingen vilde tale om nogen anden Ting i Verden, end om den store Gudmund og hans Bedrifter. Først henad Morgenstunden faldt han i Søvn og havde nær ladet sin Fader og sine Brødre seile bort, uden at tage ham med. Han drømte nemlig om en deilig Kvinde, som stod paa en Klippe i det brusende Hav og viftede til

ham med et Flag, der var baade rødt og gult og blaat, og den Drøm kunde han ikke løsrive sig fra. Da Faderen kaldte paa ham, gned han længe sine Dine, inden han kunde blive vaagen, og da han endelig kom paa Benene, varede det længe, inden han kunde komme i Klæderne, som han bestandig tog bagvendt paa. Det første Skridt ved ethvert nyt Foretagende kostede ham altid stor Besvær, og naar han vaagnede, behøvede han altid nogen Tid til at finde sig tilrette i Verden og tage fat i Livet igjen. Neppe var han dog ombord og havde seet Seilene heisede, før han ivrig greb fat i hvad der betroedes ham og var næsten den raskeste Sømand af dem Alle.

Andet Kapitel.

Lykkevalget.

Vinden bar fra Landet, og efter Skipperens Befaling skulde de kun følge den gunstige Vind for det Første. Hele Dagen havde de en jævn Fart; men da det blev Nat sprang Vinden over i et andet Hjørne, og det traf op til et Uveir. Store Taagemasser dreve hen over Havet, og de kunde ikke see, hvorhen de fore. Inden Midnat havde de saa voldsom en Storm, at de maatte rebe alle Seil og skynde sig at styre fra de farlige Grunde, som de næsten vare midt iblandt. De saae nu nogle Ulysglimt, som de toge for et advarende Blinkfyrt. Efter Skipperens Beregning stod dette Fyrt paa den mest berhyggede Klippe i disse Farvande. Efter nogle Timers Kamp med den rasende Storm havde hverken Faderen eller hans to søvante Sønner mere Kraft og Besindighed til at styre Skibet. Mads Kræmmer laae saa elendig af Søsyge, at han ikke kunde røre nogen Haand.

„Maa jeg nu raade!“ — sagde Gudmund og greb Roret. Ingen svarede ham; de Andre laae alle lige magtesløse og bedøvede paa Dækket, hvor de søgte at holde sig fast ved Mast og Tougværk. De vilde Søer skummede over dem; de hørte kun Stormens hule Drøn og hvinende Biben. De bjerghøie Bølger hvirvlede Skibet mellem Himmel og Dyb, som en Røddeskal.

Den gamle Skipper havde endnu kun saa megen Bevidsthed tilbage, at han kunde skimte hvorledes den spinkle Gudmund lagde sig med hele sit Legems Vægt over Roret og styrede ind mod Blinkfyret. „Er du gal, Dreng!“ var Alt, hvad han kunde fremstamme; men Gudmund hørte det ikke; han styrede kun lige mod Blinkfyret: det tindrede ham som den herligste Stjerne. I dets Glimt kunde han see Braget af et stort Skib, der laae halv opkastet paa den sorte Klippe, og paa Braget stod en kvindeelig Skikkelse og viftede med et Rødsflag. Han tænkte paa sin Drøm og styrede lige ind mod Braget og den truende Klippe. Han var ganske nær ved Braget og vilde i næste Dieblif naae det, eller maaste sønderknuses med det paa Klippen.

„Drei af! drei af, Dosmer!“ — strege nu to hylende Stemmer i Munden paa hinanden; det var hans Brødre Mads Kræmmer og Jens Styrmand, som vare komne halvt til sig selv og saae den forfærdelige Klippe ligesom hænge ud over deres Hoveder. Næsten i samme Dieblif greb en iskold Haand fast om Gudmunds og vilde fravriste ham Roret. Det var Rasmus Slagsbroder, som var kommen paa Benene og med rasende Hestighed vilde styre fra Braget; men inden han havde fuldført sit Forsæt, tørnede Skibet mod det synkende Brag. Den fremmede Dame greb Gudmunds fremstrakte Haand og svang sig ombord til dem med en Lethed, som hun bares af Binger. Alle forbausedes over hendes Deilighed og ædle Skikkelse. Hun bar en Dragt, som mindede om den classiske Oldtids Matroner, og der var snarere noget Moderligt, end Somfrueligt, i hendes høie anseelige Bygning. Over de sorte, sammenslyngede Haarfletninger bar hun et flagrende, gjennemsigtigt Reiseslør, og derigjennem glimrede fire store Rubiner.

Gudmund havde et Dieblif tabt Koret af Haanden af Forbauselse. Han troede at gjenkjende den herlige Skikkelse, han havde seet i sin Drøm, og selv Flaget, som hun endnu holdt i Haanden, med de tre Regnbuens Hovedfarver. Han greb nu hastig Koret igjen — og næsten i samme Dieblif vare de i Sikkerhed. Stormen havde pludselig lagt sig. Taagen forsvandt, som havde ført dem vildt, og de landede snart i en sikker Havn ved en stor, prægtig By. De kjendte Taarnene i den store Søstad. Det var Hovedstaden i deres eget Fædreland.

Neppe vare de stødte mod Landingsbroen, før den fremmede Dame tog Afsted, for at træde over paa et andet Skib, der laae seilfærdigt, med samme Flag, vaiende fra Masten, som det, hun bar i sin Haand. Først vendte hun sig dog mod Skipperen og hans tre ældste Sønner, der stode ydmyge for hende og syntes at betragte hende som en mægtig Dronning eller snarere som et overnaturligt Væsen. Hun spurgte dem med en klar, velklingende Stemme, i deres eget Sprog, men med en noget fremmed Betoning og med et venligt, halvt spøgende Smil, hvorledes hun skulde belønne deres ædle Daad. De taug bestæmmede og bukkede keitet. Ingen af dem tvivlede paa, at hun jo havde mærket deres Frygt for at forlise og deres Forsøg paa at faae Gudmund til at dreie af og overlade hende til sin Skjæbne paa Braget. Nu traadte Gudmund frem og forsikkrede den fremmede Dame, at de kun havde gjort deres Skyldighed, og at de ingen anden Tak eller Løn ønskede, end at hun vilde mindes dem med venligt Sind og ønske dem ligesaa megen Lykke for Fremtiden.

„Jeg vil ikke alene ønske, men give Eder al den Lykke, jeg raader for“ — svarede den høie Dame og løste en Perlesnor af sit Haar, hvoraf hun drog fire prægtige,

gjennemborede Rubiner. „Jeg veed, det er en Fader med hans Sønner, jeg skulder min Tak“ — vedblev hun — „Faderens største Lykke i Verden er gjerne, at see sine Børn forsørge, og jeg giver ham Lov til at give hver af sine Sønner en af disse Rubiner. Giv Agt! det har dermed en egen Beskaffenhed. Efter hvad jeg med Sikkerhed veed, bringer enhver af disse Rubiner en særegen Lykke: den glatflebne bringer sin Besidder Visdom; den med to flebne Kanter bringer Rigdom; den med tre Kanter Styrke, og den med fire Kanter Deilighed. Ingen af disse Gaver kan berøves den rette Besidder; men enhver af dem kan bortgives af sin Eier til hvem han vil, og saalænge der lever Nogen af eders Slægt, skal Rubinerne beholde deres Kraft.“ Efterat hun havde sagt disse Ord og overrakt Faderen de fire Rubiner, steg hun over paa det fremmede Skib, hvis Seil allerede vare udspændte, og hun foer med Skibet saa hastig bort, som det havde været en uhyre Søfugl, der bortfløi med hende.

Jeppe Gammelmand havde nær tabt Rubinerne i Havet af Forbauselse; men han knugede Haanden fast om dem og saae efter det fremmede Skib, der snart skinnede som en Maage i det Fjerne. „Seer I nu, Dreng!“ — sagde han til Sønnerne og nikkede — „det vil I dog ikke gjøre mig Brøvl om, naar jeg bander paa, det var en Fæddronning eller en Engel, eller hvad det nu maa have Lov at hedde i vore forbandet oplyste Tider. Saameget er da vist, at hun fløi bort paa en hvid Fugl, for det saae kun ud som en Skude, til vi fik Dinene rigtig op og saae hende flyve. Dog, inden vi snakke meer om den Sag, vil vi nu see, om det forholder sig rigtigt med disse hersens Stene! — Det er jo mig, som skal skifte Lykken ud iblandt Jer, og det var et sandt og meget kjønt Ord, at det var

den største Lykke, der kunde times mig selv i mine Dage. Jeg kunde nu gjøre det efter eget Skjøn og som jeg under Enhver af Jer bedst. Men hvert Slags Herlighed kan være god for sig, mener jeg, og det kan I være med, hvorvel der er stor Forskjel paa Jer, baade i Sind og Skind. Jeg vil Ingen af Jer gjøre Uret. Vælg nu selv efter eders Alder og Vist! men misunder saa ikke siden hverandre, som Hallunker! tag jer Lykke som den falder, og staaer hverandre bi som ærlige Brødre med hvad den Ene faaer meer Gvne til, end den Anden!"

Valget efter Alder og egen Vist syntes den ældste Broder meget godt om, og de andre fandt det i sin Orden. Den tofantede Rubin, som skulde give Rigdom, havde strax skinnet Mads Kræmmer i Dinene, som den allerfortrinligste, hvis der virkelig skulde hænge Lykke ved Stenene, og han greb den, uden Betænkning, som sin Lod.

Styrmand Jens, som forresten fandt, han allerede var en kjon Karl og ikke kunde klage over Mangel paa Anerkjendelse blandt den Klasse af det smukke Kjon, han i Søstæderne havde havt Leilighed til at vise sig for, betænkte sig heller ikke paa sit Valg. Han greb Deilighedsrubinen med de fire slebne Kanter og bandt den strax i en Snor om sin Hals. De fandt Alle, den klædte ham hyperligt og gjorde ham betydeligt smukkere, hvorvel det forekom baade Faderen og Gudmund, at der var noget Frækt og Overmodigt i hans Miner, som de tilforn ikke saameget havde bemærket. Dog derom talte Ingen af dem et Ord.

Nu kom Valget til Rasmus. Han glædede sig ret over, at ingen af hans Brødre havde taget den trefantede Rubin fra ham. Gav den Styrke, som der var lovet, forlangte han ingen større Lykke og tænkte vel at „flaae“ sig gjennem Verden. Saasnart han havde denne Lykkesten

i sin høire Haand, overbeviste han sig strax om dens Kraft, ved med venstre Haand at faste sine to ældre Brødre om paa Skibsdækket saa de trimlede, og løfte det store Skibsanker med een Haand.

„Tag dig iagt, Rasmus!“ — advarede Faderen ham — „riv nu ikke Verden om i din Stude-Styrke, før du har Forstand til at lave os en bedre.“ Rasmus loe og foretog endnu nogle Styrkeforsøg med stor Selvtilfredshed.

Der var nu kun den simple, glatslebne Rubin tilbage, der skulde bringe Viisdom. Den blev Gudmunds Lod. Idet han modtog den, sagde han: „denne er uden al Tvivl den bedste; men havde jeg havt Valg, som I Andre, havde jeg dog neppe været saa flog at vælge den. Bliver jeg nu aldrig saa viis, har jeg ikke mig selv at takke derfor, men næst Vorherre og min Moder, som fødte mig sidst af os Brødre, og paa en Maade vel ogsaa min Fader — takker jeg derfor vor ophøiede Belgjørerinde, som viste mig det Flag, jeg skulde styre efter.“ Han gjemte nu den glatslebne Rubin omhyggelig og steg iland med sin Fader og sine Brødre. Han kastede dog først et taknemmeligt Blik ud over Havet, hvor han endnu syntes at øine de hvide Seil, der blinkede langt borte som Maagevinger, og som bortførte den ophøiede Skikkelse, der saa tydelig havde staaet for ham i Drømmen.

Tredie Kapitel.

Jeppe Gammelmands Afsked med hans Sønner.

Det Første, Mads Kræmmer foretog sig, da han var stegen iland i den store Søstad, var, efter sin Plan, at købe sig et lille Fartøi i Havnen. Saasnart Kjøbet var affluttet, fortrød han dog, at han ikke havde kjøbt et større Skib, og ønskede, han kunde finde en Kjøber til det lille Fartøi. Neppe havde han yttret dette Ønske, før en fremmed Skipper indfandt sig, der betalte ham Indkjøbsprisen dobbelt, for strax at kunne modtage en meget forbedragtig Fragt. Endnu samme Dag købte Mads Kræmmer et temmelig stort Skib, men vilde dog heller høvt et meget større. Det gik ham nu ligesom forrige Gang: neppe havde han ønsket sig en ligesaa god Kjøber til dette, som til det forrige, før hans Ønske var opfyldt, og han havde gjort en saa indbringende Handel, at hans Formue var forøget til det Dobbelte. Han vedblev saaledes at handle med Skibe i tre Dage og var nu allerede en hovedrig Mand. Om han havde den tofantede Rubin eller sin egen Fiffighed at takke for denne Lykke, vidste han ikke ret. Han vilde helst kunne prise sin Kløgt og Dygtighed derfor. Den fjerde Dag prøvede han paa at drive Handel, uden at have Rubinen hos sig. Tab led han vel ligesaa lidt nu, som nogensinde tilforn — dertil var han altfor nøieseende og forsigtig; men den Dag

havde han kun sin jævne smaalige Kræmmerlykke. Næste Dag gif han op paa Stadens Børs, med Rubinen i en stærk Snor under Halsbindet. Han saae noget stiv og fornem ud, da han havde spændt Halsbindet temmelig fast, og dette gav ham Credit. Han indkjøbte en stor Mængde Statspapirer, der samme Dag vare faldne uhyre i Prisen ved et falsk Krigsrygte, han selv havde udspreedt, og Dagen efter var han en Millionair. Ingen kaldte ham nu meer Mads Kræmmer. Han kaldte sig selv Mads Rubin, og blandt Handelsmændene hed han „den store Pengemand.“ Han kjøbte sig strax en stor, prægtig Gaard, med mange Pakhuse ved Stranden, og dannede det største Handelshus i Staden: Mads Rubin & Comp.; dog med hvem han stod i Compagnie vidste Ingen.

Jeppe Gammelmand laae imidlertid endnu med sin lille Kornskude i Havnen og ventede paa Vind til at seile videre. Sønnerne vilde han nu lade forfølge deres Lykke paa egen Haand. Istedetfor sine to søvante Sønner, der pleiede at følge ham, havde han hvyret et Par fremmede Skibsfolk. Han agtede nu at seile sin egen Sø og see, om han ikke endnu paa sine gamle Dage kunde gjøre ligesaa mærkelig en Reise, som da han i sin Ungdom seilede rundt om Jorden med Naturforskerne. Inden han lettede Anker, vilde han dog gjerne vide, om det havde sin fulde Rigtighed med Rubinerne, og hvad Lykke hans Sønner gjorde i Hovedstaden.

Mads Kræmmer havde han ikke seet siden de stege iland. Jens og Rasmus havde kun besøgt ham en eneste Gange i Havnen, for at sige ham Farvel og lade ham vide, at det gif dem prægtigt. Mere vilde de ikke betroe ham, og de havde meget travlt med at komme bort. Gudmund besøgte Faderen hver Aften i hans Rahyt.

Han havde strax leiet sig et lille Tagkammer i Staden, i Nærheden af den store fyrstelige Bogsamling, og var usigelig lykkelig over de rige Rundskaabsskatte, han der havde faaet Udgang til. Den lille Sum, Faderen havde givet ham, ansaae han for tilstrækkelig til sine tarvelige Fornødenheder et helt Aar.

Rygtet om „den store Pengemand“, der var kommen til Staden og var saa heldig i Alt, hvad han foretog sig, var strax almindelig udbredt. Gudmund kom nu en Aften og underrettede sin Fader om, at „den store Pengemand“ var hans Broder Mads. Den rige Broder havde allerede saa travlt, at han kun talte med Folk, der havde vigtige Pengesager med ham at afgjøre. Med Prækkere vilde han Intet have at gjøre. Han havde heller ikke kunnet modtage noget Besøg af sine Brødre, der havde meldt sig for at ønske ham til Lykke, og de to ældre tillige for at laane Penge. Gudmund bemærkede til hans Undskyldning, at han var saa belemet af Folk, der havde vigtigere Sager at tale med ham om.

„Den Slubbert!“ — brummede Jeppe Gammelmand og knyttede sin stærke Haand, da han hørte Dette — „sin Faders Betsignelse har han nok heller ikke Tid til at hente. Nu vel! lad ham da hjælpe sig foruden! Mig skal han ikke vise Døren. Jeg skal nok tage mig iagt for at spille hans kostbare Tid med Gratulatser. Dine to andre Brødre havde ogsaa forbandet travlt“ — vedblev Jeppe — „jeg vilde lagt min gamle Haand paa deres Hoveder og sagt dem et alvorligt Ord til Farvel; men det gav de mig ikke Stunder til, de Flabe! — Al den Betsignelse, jeg vilde givet dine Brødre, vil jeg nu give dig, min kjære Gudmund! din Viisdom venter jeg rigtignok

ikke saa farligt Meget af — og den bliver du vel heller ikke fed af i Verden — men hvorledes det saa gaaer dig i det Stykke, saa bevar din Moders Hjertelov og bliv brav! bedre Betsignelse kan jeg ikke ønske dig." Med disse Ord lagde Jeppe Gammelmand sine barbede Hænder paa sin yngste Søns Hoved, med de fine, gule Somfru-Lokker.

Den Gamle var ligesom rørt. Det vilde han dog ikke lade sig mærke med. „Lov os nu et lille Krus Punsch paa Falderebet, Søn!" — tilføiede han munter. — „Jeg har Alt klart til at lette, og nu luster det op. Men vi To maae dog endnu have en hyggelig Stund sammen her i Kahytten. Du skal høre, hvad jeg nok ikke rigtig har fortalt dig, om min Reise rundt om Jorden, da jeg var en ung Knøs, som du." Den Gamle var nu snart paa sin Kjepehest, og Aftenen gif fornøielig for dem begge i den lille Kahyt, hvor Lyset stod i en skaarret Flaske, og Punschen snart dampede fra et Par grønne Olkrus med Tulipaner paa.

Gudmund havde over hundrede Gange hørt hvad den Gamle nu fortalte; men det morede ham altid at høre det igjen. Det var da tidt som hans Fader blev ung paany, idet Blæden spillede ham ud af de smaa, livlige Dine. Naar Jeppe fortalte sine gamle Historier, led han aldrig at blive afbrudt; men han standsede selv denne Aften alt imellem og saae paa Gudmunds Ansigt. Han havde aldrig før saa tydelig seet hans Dines Lighed med den afdøde Moders; men han saae tillige, at han var bleven endnu mere mager og bleg, end tilforn, og at der sittede et Smil om hans Mund, som berøvede den Noget af hint barnlige Udtryk, han holdt saa meget af. „Lov mig nu een Ting, min kjære Søn, inden vi skilles ad!"

— sagde han tilsidst og standsede midt i en af sine kjæreste Fortællinger — „Seg er bange, du studerer dig ihjel, inden du faaer Skæg paa din glatte Hage, eller bliver til en vindtør Magister, inden jeg seer dig igjen, og hvem skal saa paa mine gamle Dage fornøje sig med mig over hvad der glædede mig i min Ungdom? Lov mig, at du ikke vil hænge i Bøgerne baade Nat og Dag! Lad heller ikke din Biisdomssten hænge dig om Halsen saa længe ad Gangen, at den bliver til en Møllesten, der drukner dig i lutter Lærdom! Læg den idetmindste fra dig hver Nat, naar du vil sove, og lad din egen Natur faae sin Ret! Bliv mig for Alting heller aldrig saa klog, at du foragter din Børnelærdom og vil være klogere selv, end Vorherre!“

„Seg tør nok love dig, Fader!“ — svarede Gudmund — „at hvis der engang bliver en stor Mand af mig, som Moder jo mente, saa skal det være paa en ganske anden Maade, end hvad man hidtil har kaldet saaledes i Verden. Skal jeg sætte Livet til derfor, er det meget godt anvendt, mener jeg; men havde jeg ikke Andet at leve for, end hvad der vilde være glemt om et Aarhundrede eller to, vilde jeg ikke agte mit Liv mere værd, end et Agern. Al den Storhed, jeg har hørt mest berømme, giber jeg nu ikke reist mig op for at gribe, om den saa laae mig ligesom min Næse. Skal der blive Noget af mig, vil jeg heller ikke have nogen Sten at takke derfor, men hvad der lever og rører sig i mit eget inderste Væsen, og hvad der kommer fra en mægtig og levende Mand.“

„Godt, min Søn! det klinger mig ganske kjønt“ — sagde Skipperen og gjorde store Dine — „men mig synes dog, der stikker lidt Storagtighed deri, som ikke ret vil

hve mig. Jeg forstaaer mig jo ikke paa de Dele, min kjære Søn! men see dig vel for, at Du ikke vil være altfor Meget, og saa bliver til Ingenting. Dog nu faaer du raade dig selv. Vorherre være med dig!" Dermed omfavnede Jeppe Gammelmand sin yngste Søn endnu engang hjertelig og lod ham sætte iland med sin Balle. Kort efter heisede han Seil og var ude af Havnen. Gudmund gik stille og takfuld tilbage til sit enlige Tagkammer.

Fjerde Kapitel.

Oprøret.

Da Gudmund næste Dag, i sin gamle Pjefert, med et Par Folianter under Armen, gik op til den fyrstelige Bogsamling, maatte han skynde sig afveien, for ikke at blive overreden af en Flok lystige, unge Herrer i de pynteligste og mest moderne Ridedragter. De ledsagede en overordentlig smuk, ung Dame, der tumlede en skummende Hingst, som en øvet Kunstberiderske, og bar en meget kostbar Dragt af fantastisk Snit og med de mest glimrende Farver. De talte saa højrøstet og utvungent sammen, at enhver Forbigaaende kunde høre, hvad der taltes om. Det var om „den tyranniske Indespærring af Prindsesse Miranda og Hoflægernes underfundige Opspind om hendes Helbred.“

„Barbarisk! oprørende!“ — udbrød den skønne Rytterinde med blussende Kinder og flammende Blik til alle Sider. — „Er hun ikke befriet inden otte Dage, forlader jeg dette despotiske Land og drager til Konstens Land, hvor nu Skjønheden løsriver sig fra alle Baand.“ De unge Herrer kappedes om at høre deres Begeistring og Lyst til at vove det Yderste for et Befrielsesforsøg, og Den, som hittede sig allerstærkest om at vove Liv og Blod for de Skønne, var en saa fuldenbt mandlig Deilighed, at han tilbrog sig Alles Opmærksomhed. Med stor Overraskelse gjenkjendte Gudmund i denne mageløs smukke og pynte-

lige Herre sin Broder, Sthyrmand Jens, der nu bar sin Rubin, med de fire slebne Kanter, som et Brystsmykke, indfattet i Guld med Diamanter. Han red nærmest ved den prægtige Kytterinde, og hun belønnede hans begejstrede Ytringer med Haandklap og kjærlige Blik.

„Mirandas Befriere leve!“ — raabte store Rhynger af unge Mennesker, som med uendelige Hurraraab stimlede sammen, hvor de rede frem. Gudmund henvendte sig for-gjeves til nogle af de ivrigste Hurraraabere, for at faae Oplysning om, hvad man var saa ivrig for. Ingen af dem syntes ret at vide det selv; men Alle vedbleve, som rasende, at gjentage hine Udraab. Endelig henvendte han sig til en aldrende Borgermand, med et gnavent og for-trædeligt Ansigt, der stod støttet til sin Stof og betragtede disse Optøier med et bittert og spottende Blik.

„De maa nok være vildfremmed her i Staden, min spørgeshge Herre!“ — svarede denne Mand paa Gudmunds Spørgsmaal om hvem Prindsessen var, som Alle vilde befrie, hvorfor hun var indespærret, og hvem den smukke Kytterinde var, som de unge Herrer ledsagede. „De hører til vor kjære, glathagede Ungdom“ — vedblev den vrantne Mand med Stoffen — „og raser ikke for den guddomme- lige Miranda! — De kjender ikke engang hendes Veninde, vor første store Løvinde og hendes allerberømteste Herrer Løver! Ei, ei!“ — tilføiede han og loe haanligt — „nu seer jeg, De er En af de vordende Herrer Træmænd, der læse Folianter endnu og leve i de Dødes Rige. Nu ja, det Galsskab er dog næsten fornuftigere, end alle disse Skraaleres Viisdom. Lad mig da sige Dem, hvad hver Gadedreng veed om vor fortryllede Prindsesse, hvis Befrielse de skriger paa før de kan knappe deres Benklæder. Hun er vor gamle Fyrstes Datter af første Ægtefkab,

saavidt vides; hun ligger næsten altid syg og har Fluer i Hovedet, som det lader til. Hun maa derfor ofte holde sig inde. Men nu forlange de gale Mennesker, at hun hver Dag skal lade sig see og plages med Hurrastrig. Naar hun hverken kan det eller vil det, strige hendes gale Beundrere, at hun er indespærret, og vil rive Himmel og Jord ned, for at befrie hende. Den smukke Gjøglerske, her nys ved forbi, er en forløben Konstbærer af det fornemme Slags. Hun skal være overmaade rig og genialst og har sat sig ud over alle smaa-lige Forhold. Hun lever her kun for sin Fornøielse; hun udgiver sig for Prindsesse Mirandas mest begejstrede Veninde. Hun er derved bleven vor første saakaldte Løvinde, og alle fine, unge Herrer, som gjerne vil kaldes Løver, kappes om hendes Gunst. Hun vil ikke binde sig til Noget ved det forældede Baand, vi kalde Ægteskab, men har stiftet et Samfund til Gjenoprettelsen af Kvindefjønnet's Naturtilstand, som hun vil stille under den guddommelige Prindsesse Mirandas Beskyttelse. Hun spreder store Summer ud til sine Løver. Den smukkeste og mest ivrige Udbrøler af hendes Galssaber er for Diebliffet den mest begunstigede. I disse Dage har hun faaet en splinterny Yndlingsløve i en Hr. Jean Rubin, som hidtil skal have været Styrmand paa en Bærestude. Det er en temmelig dum Lykkejæger, med et særdeles smukt Fjæs og meget nette Smalben; han har nogle Dage tjent som Model for Billedhuggerne. De havde aldrig seet hans Mage i Kropdeilighed, og ved deres Lovtaler blev hans Berømmelse strax udbredt. Han skal være en Broder til den Lømmel, de kalde den store Penge-mand. Hvis Rygtet ikke lyver, vil Mirandastraalerne sætte sig i Forbindelse med hin rige Slynge, for ved

Bestikkelse at faae et Oprør her istand en af Dagene i vor fredelige Stad. Til Oprørs-General skal de have kjøbt en berhyttet Gjøgler og Slagsbroder, der har gjort Styrkekonger for Folk i en Fjælebod og kalder sig den nye Herkules. Han skal forresten være en indfødt Koffardi-Matros og af samme smukke Lykkejæger-Familie, som D^{hr}. Rubiner."

Gudmund takkede den fortrædelige Borgermand for denne Oplysning og skyndte sig med sine Folianter op paa Bibliotheket. Han var saa forbausset og forvirret over hvad han havde hørt om sine Brødre, at han den hele Dag havde Møie med at samle sine Tanker. Han havde begyndt paa et Skrift, som han lovede sig Meget af, og som han vilde tilegne den unge, haabefulde Thronarving. Det skulde indeholde hans Bestuelse af Mennekelivet i dets Helhed og Betingelsen for dets høiere Udvikling i Nutid og Fremtid. Hvad han derfor søgte mest efter i den store Bogsamling, var ethvert vigtigt Bink, han kunde finde i alle Tiders og Nationers Litteraturer, med Hensyn paa Mennekeandens historiske Udvikling og Sammenhængen i den store Tankekjæde, hvoraf hver Tidsalders Liv er et Led. Han gjennemsaae, som sædvanlig, mange Bøger, og da han følte sig træt, vilde han gaae ned til Skibsbroen, for at drage frisk Luft.

Allerede paa Veien bemærkede han en usædvanlig Bevægelse blandt Folk. Der strømmede store Skarer gjennem Gaderne og sang: „Liv og Blod for den skønne Miranda!" Alle drog samme Vej og samlede sig om det saakaldte Søslot med stedsse vildere Raab. Ved Siden af Søslottet, som beboedes af den fyrstelige Familie, laae en ny, halvopført Pragtbygning, med store Buer og Taarne; men flere af dem heldede, og Hovedfløien lod til ganske

nhlig at være sthyrtet i Grus. Ved Søslottet standsede den uhyre Folkemasse og udstødte et forfærdeligt Skrig. „Ned, ned med Slottet! — Miranda frem! Fyrsten frem! Liv og Blod for den skønne Miranda!“ — De bedøvende Skrig vedbleve. Brostenene bleve opbrudte, og en Stenhagel fløi mod Slotsvinduerne.

I Spidsen for Oprørerne saae Gudmund en Mand, der med en mageløs Styrke slyngede store Kampestenene op mod andet Stokværk. Han kjendte med Forfærdelse i denne Kæmpe sin Broder Rasmus. I nogen Frastand fra ham og hans vilde Skare saae han en Flok fine, unge Herrer, med en ridende Dame imellem dem; det var hin saakaldte første Løvinde og hendes Løver med hans Broder Jens i Spidsen.

„Hold inde!“ — raabte nu Oprørsgeneralen — „man adlyder!“ Nu fremtraadte der et ungt Menneske paa en fjorten til femten Alar paa den brede Slotstrappe og vilde tale de vilde Mennesker tilrette. Det var den unge Thronarving. Paa hans Erklæring, at saavel hans Fader som hans Søster vare syge, blev der svaret med Haan og Trudsel; hans Opfordring til Ro og Orden var forgjæves. Da opløstede han sin Haand og raabte med høi Røst, at hvo der ikke øiebliklig adlød, var Dødsens.

Denne Trudsel bragte Oprørernes Raseri til det Yderste. Der saaes ingen Bagt eller nogen bevæbnet Magt, der kunde fuldføre den unge, dristige Thronarvings Ord. En ny Hagl Stene fløi imod Slottet, og een ramte den unge, modige Prinds, dog uden at saare ham bethdeligt; men i samme Dieblif aabnedes de lukkede Slotsporte, og en stor Mængde jernstærke Ryttere, med blinkende Hjelmhuer, fore frem og adspalttede den overraskede Oprørsfære. Mange bleve saarede, og der laae flere hundrede

Lig paa Pladsen, før den var ryddet. Endnu var Kampen dog ikke tilende; den fortsattes med Larm og be-
døvende Skrig i de tilgrændsende Gader.

Gudmund stod som Jorden brændte under ham. Han var af Oprørsfaren skubbet frem mod sin Willie og var kommen til at staa tæt ved Slotstrappen, hvor han, uden at tage Deel i Kampen, kun gav Agt paa den unge Prinds, hvis rolige Mod han beundrede, medens han med Gru og usigelig Harm holdt Die med sine Brøders formastelige Foretagender. Ved det første Udfald af de fyrstelige Ryttere var hans Broder Jens pludselig forsvunden med den smukke Gjøglerste og hele den pyntelige Løvestare. Medens Kampen endnu fortsattes, saae han dem Alle paa en Baad, der hastig stødte fra Land og med største Il blev roet ud til et fremmed Skib, der laae seilfærdigt i Havnen.

Medens Kampen endnu rasede i de nærmeste Gader, saae Gudmund nu sin kæmpestærke Broder Rasmus, i Spidsen for sin vilde Skare, storme frem fra en Sidegade og nærme sig Slotstrappen, hvor den uforsædede unge Prinds i dette Dieblif stod, med en Riffert for Diet, og oversaae den store, ryddede Plads og de to Hovedgader, hvori Kampen fordeelte sig, medens han af og til gav en Befaling til en af de faa Officerer, der stode omkring ham. Som en Storm foer nu den vilde Skare fra Sidegaden, med Rasmus i Spidsen, op ad Slotstrappen og nedflog dem, der stode Prindsen nærmest; men i samme Dieblif stod Gudmund øverst paa Trappen. Han havde intet andet Vaaben hos sig, end sin Pennekniv; den laae i hans venstre Bestelomme ved Siden af den lille glatlebne Rubin. Han greb uvilkaarlig efter Pennekniven, men fik den lille glatte Sten mellem Fingrene, og, næsten uden at vide hvad han foretog sig, rev han Prindsen med sig

ind ad den aabne Dør til Trappen og smældede den ilaas for de stuffede Oprøreres Dine. Dette skete med en saadan Hurtighed og Raskhed, at den herkuliste Oprørsgeneral ikke mærkede det, før det var skeet. Bulderet af den kobberbeslagne Dør og Knaldet af den stærke Smævlaas indenfor naaede hans Øren, som et Tordenslag og et knyttrende Lyn. Han sparkede rasende mod Døren, for at sprænge den; men dertil forslog dog ikke hans Ræmpestyrke, og nu maatte han sørge for sin egen Frelse. En talrig Flok Ryttere kom farende mod Slotstrappen. De kom dog ikke tidnok til at nedhugge den lille dumbristige Oprørersflokk, der, med deres stærke Høvding i Spidsen, styrkede sig i en Baad og forsvandt mellem Skibene i Havnen.

Oprøret var saaledes, vistnok med betydelig Blodsudgydelse, tilintetgjort. Inden Aften vare dog dets blodige Spor udslettede. Ro og Orden var bragt tilbage. Gudmund pristes med Føie som Den, der havde reddet Thronarvingens Liv. Han kom fra den Dag af daglig paa Slotet, som Prindsens allerbedste Ven. Kort Tid efter blev han Prindsens Lærer og fik Opsigt over hans Musæum. Han blev dog endnu bestandig boende paa sit lille Tagkammer, hvor han studerede med stor Iver. Han besøgte mange af de videnskabelige Høresale, og vandt snart stor Anseelse blandt Hovedstadens dygtigste Lærde. Det var ham en noget ydmygende Tanke, at han skulde den glatte Ruin sin Lykke, og at han neppe vilde have Landsnærværelse og Besindighed til at lukke en Dør op og i til rette Tid, uden at han, som de homeriske Helte, hemmelig skulde være trukken ved Haaret dertil af en usynlig Viisdomsjudinde, der ligesom havde leget Skjul i hans Bestelomme og tilmed i en død Stens Skikkelse. Den Lethed og

Hurtighed, hvormed han dog i saa kort Tid allerede troede at have indhentet de berømteste offentlige Lærere og selv var bleven Thronarvingens Lærer i hvad han nylig intet Ord havde vidst om, forekom ham imidlertid saa vidunderlig, at han, med de bedste Tanker om sine fortrinlige Evner, dog maatte tilskrive den lille glatte Rubin dette Vidunder. Han rødmede vel derover for sig selv, men holdt Stenen i stor Ære og bar den hver Dag i sin Bestelomme.

Femte Kapitel.

Prindsesse Miranda.

Gudmund var bleven Doctor i Philosophien. Han forfulgtes nu ofte af den Tanke, at det dog maatte være et Slags Overtro med de fire Rubiners Kraft og den Fædronning eller Engel, som dermed havde begavet ham og hans Brødre. Han skammede sig over sin Genfoldighed og kunde ikke længer udholde den hemmelige Ydmygelse, han havde følt, ved ikke at give sin egen Forstand, men en død Sten Vren for den Viisdom, han dog nok allerede var i Besiddelse af, og den Værdom, han var kommen i Ny for. Skulde han virkelig blive en stor Mand, som hans Moder havde forudsagt, var det ham en jammerlig Vre, om det skulde skee ved et Tryllemiddel, hvis der ellers — hvad han nu forfastede — var virkelige Tryllemidler til i Naturen. Den glattslebne Rubin, som han hidtil havde baaret i sin Vestelomme og ofte taget frem og seet paa, lagde han nu en Dag ned i sin Karitetskuffe, blandt nogle falmede Baand, Sløifer og Haarlokker fra et Par unge, smukke Piger i hans Fødeby, som han i sin Skoledrengstid i al Ufkyldighed havde sværmet for. Disse Reliquier kastede han ogsaa et Blik paa ved samme Leilighed, med et medlidende Smil. Slige Sværmerier mente han nu ogsaa han var langt udover.

Da han lukkede Karitetskuffen i Laas, hvori han

havde gjemt Rubinen i en gammel Snustobaksdaase, der havde tilhørt hans Bedstefader, faldt det ham dog ind, at hvis der nu alligevel var Tryllemidler til, som kunde indvirke paa Tanken og Villien, havde det maaske været en Virkning af Viisdomsstenen selv, at han nu havde skilt sig fra den og lagt den tilside blandt forglemte Sager. Det var ham umuligt at huske, om han havde haft Stenen i Vestelommen eller i Haanden eller den allerede laae i Daasen i det Dieblif, han fik det bestemte Forsæt at sætte sig ud af al umiddelbar Forbindelse med den. Det blev saaledes uvist — hvis han endnu vilde holde fast ved, hvad han forkastede som Overtro — om han havde handlet viist eller daarligt i at lægge Viisdomsrubinen i Snustobaksdaasen.

Gudmund syntes dog nu, han var stærkt paa Veien til at blive en stor Mand, som hans Moder havde forudsagt, uagtet hin Forudsigelse selv og al Tro dertil forekom ham som en forkastelig Overtro. En væsentlig Betingelse manglede der ogsaa. Han havde nemlig endnu intet Skæg; der var ikke engang Dun paa hans Hage. Denne Naturmangel blev ham nu en daglig Sorg. Han brugte derfor mange Konster for at fremlokke Skægget og forsøgte alle de Midler, han i medicinske Skrifter fandt anpriste til Hagehaarets Vext. Han speilede sig ofte, for at see om det hjalp, men faae med Urgrelse og Bekymring, at han var og blev lige glathaget. Hans Lyst til at blive en stor Mand var næsten bleven til Lidenskab og fik Idee hos ham. Han kunde tilsidst ikke læse en Bog, uden at gribe sig i den Tanke, at hvad han selv havde skrevet eller med Tiden vilde skrive maatte blive af større Vigtighed for Verden, end alle andre Bøger. Han kunde ikke tale med et Menneske, uden at tænke paa, om man ikke allerede

begyndte at beundre den tilkommende største Mand i Verden i den unge Doctor Gudmund. Snart lærte han dog at skjule denne Svaghed, hvorved han nogle Gange havde udsat sig for Spot af Andre, der led af en lignende Skrøbelighed, men kun bedre vidste at holde det hemmeligt.

Den glathagede Doctor Gudmund havde med al sin Lærdom og Higen efter Berømmeth noget Barnligt i sit Udseende. Med alle sine Feil og Særheder, var han dog en elskværdig Natur. Siden han nu ikke længer bar Buisdomsrubinen i Bestelommen, var det ligesom hans Kjærlighed atter vendte sig til den Eventyrverden, han som Barn havde fundet sin største Ulyksalighed i. Han skammede sig vel nu over den Lettroenhed, hvormed han engang havde antaget de vidunderligste Børneeventyr for virkelig Sandhed; men hvor viis han ogsaa allerede maatte være bleven, tiltalte dog alle slige Forestillinger ham endnu langt meer, end han i sin videnskabelige Iver vilde tilstaae sig selv. En vis Ufkyldighed havde han ogsaa bevaret, der næsten kunde kaldes jomfruelig og som jog Blodet til hans Kinder ved ethvert raat eller smudsigt Ord, der kom ham for Dre. Til den Børnelærdom, han havde lovet sin gamle Fader aldrig at glemme, hørte, blandt Andet, heller at lade sig slaae ihjel, end sige en Usandhed, og ikke at gjøre nogen levende Skabning Fortræd. Han gik saavidt i sin Sanddrubed, at han aldrig kaldte sig Nogens ærbødige Tjener eller forsikrede Nogen om sin Høiagtelse, naar han ikke mente det. Nu, da han var bleven en lærd Zoolog, syntes hans Kjærlighed til Dyrene at have faaet en ny Tilskyndelse. Han havde altid endeel Huusdyr, Fugle og smaa Fiske i Glas omkring sig paa sit Tagkammer, og han levede saa fortrolig med dem, som blandt sine bedste Venner. Han havde endog faaet Stald-

rum i Huset til et Esel, han holdt meget af og selv daglig saae til. Det var et forladt og herreløst Dyr, som Ingen vilde vedkjende sig, og som paa en Maade frivillig havde sluttet sig til ham. Det var en Afseninde af den ægte slyriske Race, men havde seet høist elendig ud, da han engang traf den paa en øde, stenet Mark, hvor den havde gaaet ude hele Vinteren.

Gudmund havde altid havt meget levende og ofte høist besynderlige Drømme. For at have noget ret Usædvanligt at more sin gamle Fader med, naar han kom hjem, optegnede han undertiden hvad han kunde huske af sine mærkeligste Drømme. Det hændtes ham da undertiden, at hvad han saaledes kunde erindre at have drømt, siden virkelig indtraadte i hans Liv og blev ham af stor Betydning. Saaledes drømte han en Nat, at den samme høie, kvindelige Skikkelse, som havde viist sig for ham og hans Brødre og givet dem de fire Rubiner, førte ham ind i et prægtigt Slot, hvor der laae en ung, slumrende Pige af fuldkommen Vighed med den fremmede Dame, kun meget yngre og endnu deiligere, og det forekom ham, at hun, ligesom i saa mange Eventyr, var en Prindsesse, der laae i en Tryllesøvn, som kun en sjelden begavet Helt kunde opvække hende af — og at han selv var denne Helt.

Dagen efter at han havde havt denne Drøm, blev han kaldet op til den unge Thronarving, der meer og meer havde knyttet ham til sig og daglig viste ham større Fortrolighed. Prindsen betroede ham, at han var meget bekymret for sin Fader, Kyrsten, saavel som for det hele Folk og Land. Den Kraft og Alvor, hvormed det taabelige Oprør var dæmpet, havde vel for Diebliffet bragt Ro og Orden tilveie; men den affindige Oprørsaad var ikke udslukt, og den næredes af en overtroisk Fordom. Det

var nemlig forudsagt — man vidste ikke af hvem, men det havde udbredt sig som en useilbarlig Spaadom, der havde sat Fyrsten og hele Folket i den største Uro — at, hvis ikke hans Halvsøster, Fyrstens Datter af første Ægte-
skab, inden tre Aar blev helbredet for hendes Soveshyge og det store Palads blev fuldført, som der nu i ti Aar var bygget paa til hende, og som tillige skulde være Samlings-
stedet for et Udvalg af Folkets viseste Mænd — vilde der komme en forfærdelig Ulykke over Landet og tændes en Brand, der vilde ødelægge baade Riget og Fyrstehuset.

Gudmund studsede og troede, Prindsen vilde fortælle ham et gammelt Eventyr om en fortryllet Prindsesse; men hans Tale havde saa alvorlig en politisk Charakter, at den fløt ikke passede til noget Eventyr. Prindsen gik strax ud med Gudmund og viste ham det store, halvopførte Palads, han vel ofte tilforn havde seet og hørt omtale, som Prindsesse Mirandas Slot, uden dog videre at bekymre sig derom. Prindsen viste ham nu hele den prægtige Bygning tilligemed Tegningen til den. Slottet var anlagt i saa stor og kunstig en Stil, at det allerede havde kostet umaadelige Summer, men var dog langt fra at være fuldført. Hvad der gjorde dets Fuldbendelse til et fortvivlet Foretagende, var den ulykkelige Omstændighed, at Grunden altid sank, hvergang Bygningen nærmede sig sin Fuldbendelse, og at det saaledes bestandig kun blev en ny, halvopbygget Ruin.

Gudmund grublede meget herover og fulgte med Prindsen tilbage til det fyrstelige Slot.

„Paa samme Maade, som med Prindsesse Mirandas Palads, gaaer det med hende selv“ — sagde nu Prindsen. — „I de ti Aar, min stakkels Halvsøster har været her i Landet, har hun meer eller mindre ligget i et Slags Dva-

lesot, som ingen Læge har kunnet helbrede hende for. Naar hun en enkelt Gang pludselig vækkes, er hun i en højt farlig, næsten sindsforvirret Tilstand. Det var netop Tilfældet ved de sidste sørgelige Optrin her paa Slotspladsen. Hun er fød i et fremmed Land, to Aar før jeg kom til Berden, da min Fader endnu var Kronprinds og mest levede udenlands. Hendes Moder skal have været den deiligste Prindsesse i Berden; men der hviler et Hemmelighedsflør over hendes Liv og Skjæbne. Det Sagn har udbredt sig blandt Folket, at hun har været et overnaturligt Væsen, som kun under en vis Betingelse kunde vedblive at leve i Ægteskab med et dødeligt Menneske. Min Fader skal have overtraadt hin Betingelse, da hun havde født ham den Datter, som han først for ti Aar siden her modtog og erkjendte for sit Barn. Miranda var dengang sex Aar gammel. Et deiligere Barn skal Ingen have seet, og hvad der fortælles om hendes overordenlig tidlig udviklede Aandsgaver overstrider næsten Grænsen af det, vi kalde naturligt. I det samme Aar, hun var kommen hertil, og da Bygningen af hendes Palads alt blev beghndt, faldt hun i den Sygdom, som hun endnu lider af. Hun har desuagtet bestandig udviklet sig paa det Skjønneste. Hvert Aar synes hendes Helbredelse at rykke frem; saalænge lader det ogsaa til at gaae heldigt med Bygningen af hendes Palads; men naar man haaber, hun er nærmest ved sin fuldkomne Helbredelse, falder hun pludselig tilbage i sin Dvale — og paa samme Tid er det altid, at Grunden synker til Prindsesse Mirandas Slot."

Medens Prindsen meddeelte sin unge Lærer og Ven Dette, førte han ham til en assides Fløi af det fyrstelige Slot, hvortil ellers Ingen uden Fyrsten selv og de Ældste blandt hans Raad havde Afgang. De gif gjennem en

hel Række tomme Sale, der vare belagte med Fodtæpper. Her saae man kun nogle fause Opvartere, der gif paa Laaspidjerne og undertiden modtoges Vink af en Læge, der tilhvistede dem sine Befalinger. Endelig traadte de ind i en stor, halvmørk Sal, hvor Prindsessen laae, i en mat Lampebelysning, paa et Slags Løibænk.

Gudmund stod som fastgroet til Fodtæppet, da han saae hende. Det var ganske den samme fortryllende ungdommelige Skikkelse, som den formentlige Feedronning, der utvivlsomt maatte være hendes Moder, sidste Nat havde vist ham i Drømme. Prindsessen laae i et hvidt folderigt Gevandt, i den mest henrivende Stilling, med Hovedet støttet paa den venstre Haand og den høire Haand hvilende ved Hjertet. Hendes Kinder havde det yndigste Rosenskjær. Hun aandede let og smilte som i den lykkeligste Drøm. Hun bar en Krands af smaa Tusindfrydknopper i de deilige sorte Lokker, der nedrullede over Skulder og Barm. De noget ovale Dine vare kun halvt lukkede, men overstyggedes af de lange, fulsorte Dienhaar. I en skraa Retning for hende hang der et lille rundt Speil, som hun halvbevidst syntes at see ind i. Det hang saaledes, at det ikke for hende selv kunde gjengive hendes eget Speilbillede, men kun den Gjenstand, der stod i en modsat skraa Retning for det.

I det Dieblif, Gudmund betraadte dette Sted paa Gulvet, saae han hendes Ansigt i Speilet. Hun aabnede helt de deilige Dine, og deres Blikke mødtes. Det var som han i dette ene Blik havde seet ind i den aabne Himmel, og det forekom ham, som hans hele aandelige Væsen var indstrømmet i hint Blik og var sammensmeltet med den Sjæl og den Verden, det indesluttede. Det var ham, som Grændserne for al Tid i hint Dieblif vare for-

svundne, og som et helt Aarhundredes Liv, med en Ulyksalighed uden Lige, var blevet ham tildeelt. Salen løb rundt for ham; han tumlede som en Beruset ved Prindsens Hånd udaf Døren og sank bevidstløs om paa Fodtæppet i den tilgrændsende Sal. En Læge ilede til og bragte ham strax igjen til sin Samling. Han vogtede sig vel for at yttre hvad der var foregaaet med ham. Paa Prindsens og Lægens Spørgsmaal, om han havde fundet Luften beklumret i Prindsessens Gemak, var han dog for sanddru til at gribe denne Udflugt. „Ingenlunde!“ — svarede han — „jeg har aldrig indaandet nogen lifligere Luft.“

Efter hin Dags Hændelser vilde det ikke længer gaae som sædvanligt med Dr. Gudmunds Studeringer og lærde Arbejder. Han gik nu daglig forbi den Fløi af Søflottet, hvor Prindsesse Miranda laae sng, og hørte daglig den Beretning, at hendes Forsatning var den samme, kun med den Forskjel, at hun ofte laae med aabne Dine og saae i det lille Speil, hvorved hun syntes at befinde sig i en forunderlig lykkelig Tilstand. Naar Gudmund hørte Dette, blev han uendelig glad, men yttrede sig ikke om Grunden til sin Glæde for noget Menneske. Hver Dag gik han ogsaa til Paladset, der med saa lidet Held byggedes paa, og gav nøie Agt paa Alt, især paa Jordsmonnet og Grundvolden.

En Morgen traadte han frem for Prindsen, med et Ansigt, hvori en kjæf Beslutning og det dristigste Haab afspeilede sig. Det kjærlige Udtryk om hans Mund, hvori man vilde have seet Præget af en usynlig Engels Rys, syntes endnu mere fremtrædende, end nogensinde før, og der laae i ethvert af hans Ord saa tryk en Forvisning om Tilforladeligheden i hvad han tænkte paa, at Prindsen med spændt Opmærksomhed gav Agt paa hans Tale. Den

sædvanlige Tid, han kom paa, uden at være kaldet eller anmeldt, og den skjodesløse Morgendragt, hvori han viste sig, i sin gamle Bijekert og med en lille hvid Skallot over de gule Pøkker, vidnede ogsaa om, at han var opfyldt af en Forestilling, der udelukkede alle Hensyn og alle andre Tanker. Han bad Prindsen om Orlov for et helt Aar. Han troede bestemt, der maatte findes et Middel saavel til Prindsessens Helbredelse, som til Bygningens Fulbringelse og derved til Rigets og Fyrstehusets Frelse. Hvori det bestod, kunde han ikke sige; men han maatte foretage en lang og farlig Reise. Kom han ikke tilbage inden Aaret var omme, var han formodentlig død, og da først da han Prindsen aabne det forseglede Brev, han overførte ham, og nøie overveie hvad han deri havde meddeelt - saa vilde det maaske lykkes ham, selv efter sin Død, at være Land og Rige til Gavn.

Prindsen saae forundret paa ham; men han havde et Tillid til ham, og, uden at udfritte ham om hvad han holdt hemmeligt, bad han ham, ikke at opsætte saa vigtigt et Foretagende, tog kjærlig Afsted med ham og vilde rigeligt forsyne ham med Reisepenge. Gudmund afsagde dog dette Tilbud og forsikrede, at han ingen Penge behøvede. Sine Bøger og Naturaliesamlinger og Alt hvad ellers han havde erhvervet sig, bad han Prindsen tage i forvaring til hans forhaabede Tilbagekomst og beholde til hans Grindring, hvis han ikke kom tilbage. Blandt disse Genodier var ogsaa den formentlige Viisdomssten i Snustobaksdaasen og den hele Karitetskuffe, hvortil han gav ham Nøglen.

Sjette Kapitel.

Gudmunds første Reise-Eventyr.

Gudmund begyndte sin Reise paa sin Afeninde. Den syntes saa gammel og udlevet, som den kunde have været med i Noahs Ark; men den havde nogle besynderlige dybe, ligesom bundløse Dine, og en Maade at give Lyd fra sig paa, der meget lignede Menneskerøsten, uden just derfor at være velklingende i de Flestes Øren. Gudmund havde altid haft en særegen Erbødighed for dette i Almindelighed saa ringeagtede Dyr. Han vidste fra sin Barndom hvor høit Eslet havde været agtet i Morgenlandet, hvorledes det ingenlunde i sin oprindelige Natur var dorst, plump eller sammenkrummet, men at det endnu, hvor det holdes i Gre, næsten kappes med den fyrigste Hest i Liv og Lethed. At det var en Afenindes Føl, der havde baaret Verdens aandelige Befrier paa hans Seierstog, havde ogsaa tidlig givet Gudmund en ganske anden Forestilling om dette saa lidt forhaanede Dyr, end den sædvanlige. Det stengamle Udgangsdyr, han nu besteg, havde han ganske nylig drømt om, at det var Bileams berømte Afeninde, hint „stumme, trælbundne Dyr, som havde talt med Menneskerøst og forhindret Profetens Daarlighed“ — hin klarsynede Beviser, som havde seet den truende Engel, hvor den vise Profet i sine forvendte Tanker var blind derfor. Dette vidunderlige Dyr var udødeligt og besad den Gave, at det altid viste

rette Bei; det kunde betegne Meer ved sit Skrig, end nogen Viismand ved sin Tale, og ingen arabisk Hingst kunde bringe sin Rytter hastigere til sit rette Maal, naar man kun lod det selv raade saavel for Gangen som for Beien. Gudmund vilde derfor heller ikke have nogen anden Beiviser.

Han tog, foruden den gamle Aseninde, to andre af sine tamme Dyr med sig; med dem havde det ligeledes en egen Beskaffenhed. Det ene var en meget gammel Ravn. Om den havde han drømt, at det var den første og ældste af de Ravnne, der havde bragt Profeten Elias Brød i Hungersnøden. Den var ligeledes udødelig og kunde altid skaffe sin Herre hvad der behøvedes til at holde Livet og det friske Mod vedlige. Sin Tillid til denne Følgesvend fandt han bekræftet i hvad han fra sin Barndom vidste om denne Fugl. Det var ham saaledes mærkeligt, at netop en Ravn var den første Fugl, Noah havde udsendt af Arken for at see, om der var et Sted paa Jorden, hvor en levende Skabning atter kunde hvile sin Fod. At der ogsaa hvilede en særdeles guddommelig Betsignelse selv over Ravnens spæde Unger og at deres Skrig naaede til den almægtige Forsørger, havde han ofte hørt sin Fader, Jeppe Gammelmand, med bevæget Sind bemærke.

Det tredje mærkelige Dyr, Gudmund tog med sig, var en lille Guldfisk i et Glas. Om den havde han drømt, at naar den kom i Saltvand, blev den til det store Sødyr, som Ingen nu ret kjendte, men som var den saakaldte Hvalfisk, der, som den kjærligste Moder, havde baaret Profeten Jonas levende i sine Indvolde gennem Havdybet. Den var ligeledes udødelig og havde beholdt Noget af den profetiske Natur i sig. Den kunde bære sin Herre

sikkert over det dybeste Hav og altid bringe ham levende paa det Tørre.

Disse tre vidunderlige Dyr vare frie, som udødelige; de kunde een Gang i hvert Aarhundrede vælge sig et Menneſte til Herre, hvis der fandtes noget Menneſte, der aldrig havde dræbt eller ſkadet noget Dyr, og ſom betragtede alle ſine Medſkabninger ſom Søſtende for Vorherre. Saaledes havde Gudmund virkelig betragtet Dyrene. De elſkede ham derfor Alle, men kunde kun viſe ham deres Kjærlighed og Taknemlighed i diſſe deres kloge, udødelige Patriarker, ſom derfor ogsaa frivillig vare traadte i hans Tjenefte.

Alt Dette havde rigtignok Gudmund kun drømt Natten efter hans Møde med Prindsſeſſe Miranda; men da hans Drøm om hende var gaaet ſaa vidunderlig i Opfyldſe, havde han nu ſaaet større Tillid til ſine Drømme, end til al Verdens Viisdom. Han havde derfor beſluttet, indtil videre, at lade Viisdomsſte-ⁿen ligge hjemme i Snustobaksdaaſen, medens han alene fulgte ſine Drømme.

Hans Drømmetro blev imidlertid ſnart ſat paa en ſtreng Prøve. Han bemærkede nemlig, at det gamle Vidunderdyr, der kunde løbe raſkere end nogen arabisk Hingſt, gik langſomt med ham ſom en Snegl. Det ſtred mod hans Princip og hans Kjærlighed til Dyret, med noget utaalmødig Ord at fremſkynde det, eller anvende noget Tvangsmiddel for at drive det frem. Det var kommet frivillig til ham, og hvad Tjenefte, det ſkulde viſe ham, maatte ſkee aldeles frivilligt. Han fandt ſig derfor med Taalmodighed i det langſomme Ridt. Men hvad der koſtede ham en langt større Selvovervindſe, var at finde ſig i al den Spot og Latter, han maatte taale baade af ſaaede Dreng og voksne Menneſker, hvor han kom frem. Hans Optog

paa det gamle Esel, med Ravnens foran sig paa Sabelknappen og Guldfiskeglasset i den ene Haand, var noget besynderligt. Han havde i sin Iver begivet sig paa Reisen i den samme Morgendragt, hvori han havde taget Orlov hos Prindsen. Med sin gamle, forslidte Studerevams og den lille Hue paa Hovedet istedetfor Hat, tog han sig unegtelig noget pudseerlig ud. Han erindrede nu, at den første Prøve, han efter sin Drøm skulde gennemgaae, hvis hans store Foretagende skulde lykkes, var, at han med Idmhyghed skulde finde sig i al Verdens Spot og Ringeagt. Han trøstede sig imidlertid i sit stille Sind med det Haab, at naar han kom tilbage med den Skat, han søgte, vilde sikkert baade Store og Smaa bøie sig dybt for ham. Han saae alt i Tankerne den skjønne Miranda helbredet og hendes Palads opbygget, og han glemte derover baade Dieblikkets Spot og den tilkommende Hæder og Storhed, der for to Dage siden havde været hans faste Tanke.

Uden at han dog endnu kunde prise sin Idmhyghed, loe han nu lystig med, naar Nogen udloe ham, og fandt det ganske morsomt, at han saaledes kunde more baade Store og Smaa blot ved at lade sig see. Der var slet intet Bittert i hans Latter, og han nikkede venligt til Alle; men han undrede sig over, at naar han nikkede til Nogle, der udloe ham, var det altid ganske Andre, der nikkede og loe ad ham igjen. Han opdagede nu først, at han ingenlunde kom langsomt frem, men skjød en Fart, som ingen anden Reisende kunde glæde sig ved. Jo langsommere nemlig Eslet syntes at gaae frem, jo hurtigere lod det til at forandre Sted; undertiden stod det ganske stille og hoppede paa en egen Maade, ligesom det paa eengang opløstede alle fire Ben. Det faldt ham nu ind, at Eslet maatte forstaae den Kunst, at lade Jorden rulle bort under

sine Fødder. Det syntes kun at vende sig mod det Verdenshjørne, hvor Solen drog hen eller hvor Jorden breiede sig fra, og naar det Sted rullede frem, hvor det vilde standse, tog det kun lidt stærkere Skridt og kom derved i den naturlige Bevægelse, som det kunde standse; dette skete kun hvergang et nyt Land og Rige rullede frem, som den Rejsende dog maasse vilde tage lidt i Dieshyn før det forsvandt. Dette var allerede sket nogle Gange inden Gudmund mærkede det og derved tillige fik Wisshed om hvor umaadelig hastig han forandrede Sted.

Gudmund grundede længe paa, hvorledes dette var muligt efter de ham velbekjendte Tyngdens og Bevægelsens Love. Men at han saaledes kun tilsyneladende red mod Vest, for tilsidst at komme mod Øst, var ham dog tænkeligt, naar Jorden løb helt rundt under ham, saa at Vest dog tilsidst maatte blive til Øst. Det løb rundt i hans Hoved ved at tænke derpaa. Efter megen frugtesløs Grublen opgav han at faae Klarhed heri, men indsaae, at hvad der paa denne Reise vilde møde ham, henhørte til en anden Verdens og Tingenes Orden, end den sædvanlige og for Videnskaben tilgængelige. Uden at plage sig med yderligere Anstrengelser af sin dagligdags Forstand, lod han nu Eslet for det Første raade.

Forstningen syntes han heller ikke, at Ravnens var synderlig virksom med at sørge for hans Bevertning. Han følte temmelig stærk Hunger, uden at den endnu gjorde Mine til at hente ham noget Brød eller anden spiselig Føde. Men nu mærkede han hvorledes den selv, uden mindste Anstrengelse, tilfredsstillede sin egen Hunger og Tørst. Den gabede kun engang imellem og indsugede den Luft, der var opfyldt med de mest nærende Bestanddele. Hvor disse fandtes, kunde Ravnens, som dens Slægt ial-

mindelighed, lugte paa flere Miles Afstand; men den maatte dog altid skynde sig at gabe inden det var for silbe, saa hastig foer de afsted.

Gudmund gav nu Agt paa hvergang Ravnene aabnede Næbbet: det var gjerne naar de kom forbi et dampende Stegers eller et Sted, hvor der bagtes Brød — det vil sige, naar et saadant Sted kom forbi dem — naar han da hastig aabnede Munden, følte han sig mættet og tilstrækkelig styrket. Ved selv at anstille Forsøg, lærte han ogsaa at skaffe sig alle andre Fornødenheder, selv hvad han regnede til Overdaadighedsfager. Han kunde saaledes, naar han passede paa, faae en kraftig Bindunst, naar en Vindhjelder kom forbi ham, og selv en meget god Kaffe-Extract fra Kaffehusene og mange Bønderhuse, hvor der var Gilde.

Med Tidens Gang kunde han ikke holde Regning. Han havde glemt at tage sit Kommeuhr med, og Jorden bevægede sig saa hastig under ham, at Solen forekom ham at staae stille, som forresten var ham i sin Orden, efter hans astronomiske System. Heraf vilde han udbrage den Slutning, at hans Maade at ride paa igrunden ogsaa maatte være videnskabelig rigtigere, end den ellers naturlige. Dog denne Slutning opgav han som overilet. Endelig mærkede han en stærk Bevægelse af sit Ridedyr, og det var Tegn til, at det vilde standse. De vare ved et umaadeligt stort Hav.

Eslet stod stille. Gudmund steg noget fortunlet ned og faae nu, at Solen stod omtrent midt paa Himlen. Det var neppe Middag endnu, og han vilde ikke spille Tiden nu, da det gik saa godt. Han saae tydelig paa Eslet, at det vilde over Havet, og han tvivlede ikke paa, at det jo nok kunde svømme med ham. Der laae intet

Skib ved Stranden, og nu at vente paa almindelig Skibsleilighed, fandt han urimeligt.

Medens han et Dieblif betænkte sig og stirrede ned i det dybe Hav, sprang den lille Guldfisk ud af Glasfæt og dukkede til Bunds. Han saae den ikke meer; men et stort Sødyr dukkede op af Dybet og blev liggende saa nær ved Vandet, at han godt kunde svømme ud til det. Han saae, det mere lignede en Hai, end en Hval, og tvivlede ikke paa, det var Guldfisken, der nu i denne Skikkelse tilbød ham sin Hjælp. Uden Betænkning svømmede han ud til den og svang sig op paa dens Ryg. Navnen flagrede forud og satte sig paa Sødyrets Hoved; men Eslet saae han ikke. Han speidede urolig efter det og var nær ved at svømme tilbage til Strandbredden, for at opsoge det; da opdagede han med stor Glæde og Forbauselse, at det var ham nærmere, end han vidste. Det var blevet saa lille som en Myre, men havde forresten beholdt sin naturlige Skikkelse, kun syntes det i høi Grad forynget og ligesom barnagtigt. Det sprang livligt og let med de nydeligste Bevægelser hen over hans Haand og skjulte sig i en Fold ved hans Bryst.

Medens han endnu forundrede sig over dette Særsyn, satte Hvalen (som han dog nu kaldte det ubekjendte Sødyr) sig i Bevægelse med ham. Det gik nu fort over Havet med samme Hurtighed, som før over Landjorden, og paa en lignende Maade. Hvalen syntes af og til kun at berøre det feiende Skum paa Spidsen af de høieste Bølge-
getoppe og da næsten at være uden Bevægelse, medens Havet brusete med en Strøm, som et bestandigt Vandfald. Gudmund uddrog deraf den Slutning, at Oceanet med Jordens Bevægelse rullede bort under Hvalens Bug.

Han forundrede sig nu ikke meer over det Usædvanlige og gjorde sig ingen Besvær med at forklare sig dets Mulig-

hed. Solen syntes ham at staae stille over hans Hoved, og han følte Trang til at lukke Dinene og faae sig en lille Middagsblund. Dertil fandt han dog sin Stilling noget betænkelig. Døsigheden var imidlertid nær ved at overvælde ham; men neppe begyndte hans Dine at falde sammen, hvorved han var nær ved at tabe Ligevægten, før Hvalen skjød Fart for at standse, og med et lille Puf følte han sig lempelig fastet op paa en fremmed Kyst. Luften var mild og vedervægende; her var deiligt blødt Græs at hvile i, og han kunde ikke modstaae sin Trang til at blunde nogle Dieblkke. Da han vaagnede, stod Eslet i sin sædvanlige Skikkelse reisefærdigt ved hans Side — Guldfisken spillede muntert i Glasfset — Ravnene kom flyvende med en grøn Gren i sit Næb, og paa Grenen hang der deilige modne Frugter; det var Dadler. — Han var i Palmernes Land.

Syvende Kapitel.

Gudmunds Reise til det lukkede Land.

Gudmund havde hvilet saa behageligt i de saa Dieblikke, at han gjerne vilde hvile lidt længer. Han strakte sig noget magelig tilbage og vilde lukke Dinene igjen; men dertil fik han ingen Ro: baade Ravnene og Eslet bleve høirøstede, og han mærkede nok, at han maatte overvinde sin gamle Skjodesynd, naar han nu vilde udrette noget Stort og see den deilige Miranda helbredet. Han faldt let hen i et Slags halvdrømmende Uvirksomhedstilstand og havde altid havt ondt ved at finde sig tilrette i Berden, naar han havde sovet sig ud af den et Dieblik. Han sprang nu op og gned sig Sønnen af Dinene. Han saae de herlige Palmer omkring sig og forfriskede sig med de prægtige Dadler. Han klappede Ravnene og det troe Esel, kyskede paa Fingren ad den muntre Guldfisk og besteg atter Eslet for at fortsætte Reisen, medens det endnu var Dag.

Eslet gik nu frem med raske Skridt, men paa naturlig Maade. Deraf sluttede han, at det ikke maatte have langt til sit Maal og nu ikke behøvede en anden Naturs Kræfter til at naae det. Jo stærkere det løb, jo langsommere syntes han nu dog at komme frem. Grunden dertil søgte han i sin egen Utaalmodighed og i at Jorden nu ikke som før løb bort under Eslets Fødder. Han vogtede

sig dog vel for at skynde paa det. Han brugte heller intet Bidsel, men lod det troe Dyr selv raade for Gangen og Veien. Undertiden vendte det Hovedet om til Ravnen og gav en Lyd fra sig, som Ravnen syntes paa sin Viis at besvare. Det gav ligeledes Agt paa Guldfisken og syntes at lægge Mærke til dens Bevægelser i Glasfæt.

Det var et deiligt Land, Gudmund her kom igjennem; men det syntes kun beboet af omvankende Hyrdefolk, som med deres Hjorde og Telte skiftede Hjem hver Dag. Han red gjennem flere saadanne øiebliklig opførte Teltbøyer og glædede sig over at see det lykkelige Liv, disse Naturmen=nesker førte. Han saae Koner, unge Piger og Børn sidde i de aabne Teltbøre, hvor Mødrene syklede med Haand=tenene og Børnene legede med de tamme Lam, medens Mændene samlede de adspredte Hjorde med deres snildt afrettede Hunde. En ung, halvvoxen Pige af en paafal= dende Skjønhed nikkede isærdeleshed venligt til ham. Han forstod ikke deres Sprog, men deres Mimer. Der hørtes Spøg og muntre Sange iblandt dem. De nikkede Alle venligt til den Reifende, og advarede ham ved Tegn for at ride mod Natten gjennem Orkenen og den farlige Urskov ved Bjergporten til det luffede Land. Han takkede dem for deres Omhu; men netop det Land var det, han skulde naae inden Sol stod op igjen. Det var tilhvisket ham med en Stemme, der lignede den høie Fanebærerindes, i det Dieblif, han havde blundet under Palmerne.

Gudmund kom nu gjennem en Orken og saae Bjerg= fjæden med de store Urskove i det Fjerne. Han saae nu ofte vilde og glubende Dyr, baade Løver og Schakaler, baade Tigre og Hyæner, men gjerne i nogen Afstand. Han var aldeles vaabenløs; han havde ikke engang sin Penne= kniv i Lommen. Han blev ogsaa noget hed om Ørene,

da han pludselig saae en hel Flok af hine glubende Dyr omringe ham. Ravenen slagrede med Vingerne og vendte sit Hoved om til ham. Han saae Fuglen i de kjække Dine og følte atter friskt og lystigt Mod; det forekom ham som her endnu ingen stor Fare var paafærde. Guldfisken spillede ogsaa muntert i Glasset. Gudmund tænkte paa hvorledes han altid havde levet i Fred og god Forstaaelse med Dyrene, og nu fandt han ingen rimelig Grund til, at de smukke Løver og Tigre skulde sønderrive ham; selv Schakalen og Hænen, der saae ham mindst hyggelige ud, mente han nok at komme paa en venstabelig Fod med. Hans Tillid blev heller ikke skuffet. De vilde Dyr gjorde ham ingen Skade. Saasnart de saae Aseninden og Ravenen, syntes de at kjende deres udødelige Patriarker, og de bøjede ærbødigt deres Hoveder for de Rejsende. Gudmund heldede sig ned fra sit Esel og klappede baade Løver og Tigre; de saae lidt fremmed, men dog meget fredeligt paa ham; nogle af dem gjengjældte endogsaa hans Kjærtegn, medens de logrede med de lange Haler og strøg sig op mod hans Fødder. Ogsaa Schakalerne og Hænerne klappede han, naar de kom ham saa nær; men ingen af dem logrede med Halen eller strøg sig mod hans Fødder. De syntes at antage det for Venstabelighed nok, at de lode sig klappe og ingen Mine gjorde til at opsluge ham.

Saaledes havde Gudmund igrunnen ingen stor Fare endnu havt at overvinde; men da nu Solen var gaaet ned og det begyndte at mørkne, gav Ravenen et Skrig fra sig, som syntes ham betænkeligt. Eslet spidsede Dren og studsede. Guldfisken bevægede sig urolig i sit Glas. Veien gif nu opad gjennem den mørke Urskov mod den høie Bjergstrækning, Gudmund havde seet i Drønen. Eslet forbedlede sine Skridt og standsede endelig ved en stor Bjerg-

kløft, der dannede en uhyre Port til en ny Verden. Et brat staaende Fjeld var ligesom ved en overnaturlig Konst udhamret og spændt ud mellem to lodrette Bjergsider af Granit. Der var ingen Abning at opdage i den udfyldte Kløft. Det var Porten til det lukkede Land. Udenfor denne lukkede Bjergport laae der en flad Stenmasse, der dannede en smal Bro mellem tvende bratte Dybder, og paa denne Fjeldbro rørte der sig i Halvmørket en Skikkelse, der lignede en sammenrullet Ræmpeflange og væltede sig rundt, som et levende Møllehjul, mellem begge Afgrunde.

Det var Nat. Halvmaanen skinnede mat over Fjeldet; men det var stjernerklart, og man kunde tydelig see det store Udbyr og enhver af dets Bevægelser. Dets Hoved, med den uformelige Underkjæve, havde Noget tilfælles med Søløvens; men Dinene lignede et vandigt Menneskes. Det havde en stor Deel af sin nederste slangeagtige Krop i det umaadelige Svælg. Det var Dragen, som æder sig selv. Om den havde Gudmund ofte drømt; nu saae han den.

Denne Drage har ligesaamange Ringe eller Led, som den har gennemlevet Aarhundreder. Den har kun eet Hoved; det er hult; men det er saa stort, at dens hele lange Krop maatte kunne rummes i dens Svælg. Det er den mest graadige Banskabning, der nogensinde har været til; den lider af et skrækkeligt Banvid: den vil opsluge Alt, men finder kun Smag i sig selv. Den troer heldigviis, at den selv er hele Verden; derfor æder den sig selv, fra Halen, som den først opsluger, til Ryg og Mave; men naar den kommer til Hals og Hoved, kan den ikke faae disse Dele af sig selv i Gabet og begynder da fra Halen igjen, som imidlertid er udvoret paany tilligemed Ryg og Mave. Naar den saaledes har ædt sig selv, paa Hovedet

nær, tre Gange, saa er den mæt; saa tigger den Drøv paa sig selv i tre Dage. I den Tilstand er den allerfarligst, for saa knuser den Enhver, som forstyrer dens Drøvthyggen og vover at være til udenfor den. Det heldigste Dieblif, man kan træffe den i, er, naar den har slugt sin Hale og Ryg og vil gabe over sin Hals og sit Hoved, for saa bliver den rent forvirret i Hovedet over sin egen Urimelighed, og saa kan man afhugge dens Hoved med et Halmstraa, inden den faaer fat i sin udvoredede Hale igjen. Men det Halmstraa maa være hærdet i Mælkeveiens Lys og tre Gange have udmaalt Dragebekæmperens Storhedsforhold til Stjernehimlen.

Alt Dette vidste Gudmund af sine Drømme; men hidtil havde han fundet det for urimeligt, til at antage det for Andet, end et Feberfantom. Nu faae han Uhyret for sine Dine; men det forekom ham, at det havde to Kroppe og altsaa stifteviis aad af den ene, medens den anden vorede ud. Han følte sig kaldet til at bekæmpe dette Uhyre, om det saa skulde koste hans Liv. Før det var fældet, kunde han ikke heller komme gennem Borten til det lukkede Vand; og kun derigjennem gif Veien til hvad han søgte.

Han savnede ikke længe det Vaaben, her var at bruge. Eslet havde oprykket et Maisstraa og rakte ham det. Han steg af og maalte sin Høide, medens han tre Gange opløftede Straaet, med Maalet af sin egen Høide, mod Stjernehimlen. Da han sidste Gang foretog denne uskyldige magiske Kunst, blev Maisstraaet saa stift og skarpt i hans Haand som en Raardeflinge. Uhyret nærmede sig i sin rullende Bevægelse. Det aad paa sin egen Ryg. Det var netop den Time paa Natten, da det tredie Gang i det Døgn aad sig op. Kom det nu med hele sit udvoredede

Legeme til at tygge Drøv paa sig selv, vilde det knuse Enhver, som vilde være til udenfor det.

Gudmund vidste, at det vigtige Dieblif var nær; men først maatte han prøve om Halmstraasværdet var tilstrækkelig hærdet i Mælkeveisløset. Det kunde han kun see, naar han holdt det lige for sig og det af sig selv overskar det Gitter af tilspindelende bjælketykke Jernstænger, der i dette Dieblif opstod mellem ham og Uhyrets Hoved og drevs hen imod ham. Han løftede Sværdet og holdt det fast i den opreiste Stilling; i samme Nu saae han, hvorledes det overskar de tykke Jernstænger i Gittret, der drev ham forbi, som en fin Spindelvæv. Andet var det ikke heller. Det var et Blendværk af et Slags Misser eller Smaagnomer, som vare Uhyrets Skilddagt og som nu fløede med Hvislen og først i deres Flugt bleve synlige som en umaadelig Sværm af smaa flyvende Edderkopper.

Da hint Spindelvævs-Gitter saaledes uden mindste Anstrengelse var gennemskåret, følte Gudmund sig besynderlig let om Hjertet og ligesom befriet fra enhver Frygt og Uro, der, uden nogen stor og væsentlig Grund, forvirrede Klarheden i hans Blik og Sikkerheden i hans Gang. Han saae nu det gruelige Uhyre ligesom sig og kunde see det helt ind i de rullende, vanvittige Dine. „Nu seer jeg det“ — udbrød han — „det er dit Banvid, der vil smitte alle Hjerner.“ Han kjendte den Besværgelse, hvormed hans Vaaben her skulde føres. Han løftede Halmstraasværdet og raabte: „saasandt Dette er mit Storhedsmaal og forholdes sig til Verden, som et Halmstraa til Mælkeveiens Stjerner, saasandt er jeg dog nu mægtigere end du, hvis du ei kan sluge dit eget Hoved.“ Idetsamme slog han til med Halmstraasværdet — og Uhyrets Hoved rullede ned ad Fjeldskrænten, hvor det bed i Græsset og

drømte vel endnu, det tyggede Drøv paa sig selv og havde slugt den hele Verden.

Hvor let denne Seier end syntes, havde Gudmund dog maattet kjøbe den med et stort, hemmeligt Offer, som efter hvad Feedronningen havde aabenbaret ham, var en nødvendig Betingelse for et lykkeligt Udfald. Han havde nemlig hemmelig aflagt det Løfte, aldrig at nævne sit eget Navn og aldrig at spørge om hvad Noget dømte eller tænkte om ham i Verden.

Med let og freidigt Sind besteg han atter sit Bileamsefel og red over Broen mellem de to Afgrunde lige ind mod Bjergporten til det lukkede Land. Den syntes saa fast tillukket, som dens Fjeldmasser fra evige Tider vare sammengroede; men nu sprang den op af sig selv, og han red ind i dens dybe Hvælving.

Her faldt Gudmunds Dine sammen i et kort Blund, der ikke varede længer, end til Eslet var kommen helt igjennem Porten, og i dette Dieblif fik han Meer at vide, end hvad han i sit hele Liv havde lært og erfaret. Den høie Feedronning, som nu tilkjendegav sig for ham, som Mirandas Moder, forklarede ham alt det Vidunderlige, han hidtil havde oplevet, og aabenbarede ham hvad han fremdeles havde at foretage. Hvad der behøves mange Ord til at udsige, saae han som med et eneste Blik og hørte han som i et eneste Ord; men kun en Deel deraf beholdt han i sin Erindring.

For at finde Veien til det lukkede Land, maatte han ikke have opgivet den mægtige Barnetro, der aldrig tvivler paa at kunne flytte Bjerge, men han maatte tro have bevaret hver levende og udødelig Gave. Kun gjennem det lukkede Lands to yderste dunkle Riger, mod Solens Nedgang og Dpgang, gif Veien til dets inderste Klarhedens

Rige. Den, der troede at have seet og fundet det strax, kom aldrig videre, men groede fast i den lange Sultans Slot. Kun Den, der helt bestod enhver Prøve, kunde opdage Grundstenen til Mirandas Palads og hente det Æble, der hang ud over Paradismuren.

Hin Grundsten var ingen virkelig Sten, men en Perle, den kosteligste, der nogensinde har været seet i Verden. Den havde prydet Dronningen af Sabas Diadem. Hun havde givet den til den vise Kong Salomon; men han havde tabt den, tilligemed sin magiske Seglring, i Havet ved den lange Sultans Slot, paa en Ustfeilads med sine mange Friller.

Æblet, der hang ud over Paradismuren, sad paa den Gren af Livets Træ, der helbede mod Nord. Under den var den lukkede Paradisport, der bevogtes af Cheruben med Flammesværdet. Kun een Gang hvert Aarhundrede voxer der et Æble paa hin Gren. Det Menneske, som kan hente dette Æble, opnaaer den største Ulyksalighed, han kan ønske og tænke sig. Men Den, som skal komme Paradismuren saa nær, at han kan see den, maa aldrig have tvivlet paa, at det skjønne, tabte Paradis endnu var til i al dets Herlighed, og aldrig have opgivet Haabet om at naae det. Den, som skal nærme sig Cheruben, uden at fortæres af Flammen i hans Sværd, maa aldrig i sit Liv med Bevidsthed have sagt en Usandhed, og aldrig have hadet nogen Menneskesjæl; men Den, som skal kunne see Cheruben, maa aldrig have ladet nogen lykkelig eller ullykkelig Dag gaae forbi, uden at have tænkt paa sin Skaber.

Kun af Cherubens Haand kan hint Æble modtages. Den, som blot nyder saa meget deraf, som den mindste Fugl kan læbste sin Tunge med, bliver karst, om han er aldrig saa syg — ung, om han er aldrig saa gammel —

og fri, om han saa var smeddet i Malm. Blandt Kjærnerne i Eblet er der en eneste, som gemmer Spiren til et nyt Livstræ i sig. Af denne Kjærne kan et herligt Træ opvokse udenfor Paradiset; dog det Træ kan kun bære Blade og Blomster; men det mindste Blad kan helbrede det dybeste Saar, og hvert Blomsterblad har en Duft, som husvæler det bekymrede Hjerte, beroliger Sjælen og dulmer alle Menneskets Smerter.

Alt Dette blev meddeelt Gudmund i hans korte Blund, medens Afseninden bar ham gjennem Borthvælvingen til det lukkede Land. En stor Deel deraf havde han strax glemt; men det dukkede siden efterhaanden op i hans Erindring.

Da han var kommen helt igjennem den dybe Fjeldport, opflog han sine Dine og saae det skønneste Landskab for sig, han nogensinde havde seet i Verden; men i samme Dieblif høiede det troe Dyr, der bar ham, sine Knæ og blev liggende uden at røre sig. Han klappede det deeltagende og steg af. I den Lyd, det gav fra sig, troede han at høre, at det ikke, som han befrygtede, var dødt, men tværtimod befandt sig i den lykkeligste Forfatning. Her var imidlertid Grændsen for dets Gang. Her skulde det vente paa hans Tilbagekomst og overlade hans Ledfagelse til Fuglen og Fisken.

Ottende Kapitel.

Den lange Sultans Slot.

Da Gudmund endelig vendte sig bort fra den gamle troe Afseninde, der blev liggende stille i den knælende Stilling, syntes han et Dieblif uvis om hvorledes han nu skulde finde Wei og komme videre frem. Alt, hvad han endnu havde at udrette, forekom ham i dette Dieblif saa vanskeligt og ubegribeligt, at han mente, det nøie burde overveies, inden han drog videre. Han syntes allerede at have tilbagelagt en umaadelig lang Wei og udstaaet saa mange Besværligheder, at han nu ogsaa kunde trænge til nogen Ro og Bedervægelse. Paa hele Reisen havde han saagodt som levet af Luften og kun et Par korte Blund havde han faaet i sine Dine. Intet Sted i Verden syntes ham heller saa indbydende til Bedervægelse og Hvile som dette. Nogle saa Skridt fra Fjeldporten saa han et prægtigt Slot i den hyppigste orientalske Stil, hvor Alt syntes beredt paa at modtage den Reisende. Porten stod aaben, og der laae friske Blomster udstrøede paa Weien. Han nærmede sig til en Mand i østerlandsk Dragt, der stod udenfor den aabnede Port i en magelig Stilling og syntes at være Slottets Portner. Inden Gudmund fik fremsagt sit Onske om at træde indenfor og hvile sig lidt efter Reisen, nikkede den rolige Portner, uden at forandre sin Stilling, og pegede med Tømmelfingeren over

sin venstre Skulder tilbage paa Indgangen, som han vendte Ryggen til.

Gudmund takkede ham venligt og gik ind ad Porten, med sin Kavn paa Skulderen og Glasfæt med Guldfisken i Lommen. Solen var nylig staaet op, og alle Slottets Beboere syntes endnu at ligge i dyb Hvile. Han gik derfor ikke strax til Forsalsdøren, der forresten stod aaben, ligesom Porten, og var behængt med de deiligste Krandsse; men han gik gjennem en aaben Gitterport ind i en stor Have.

Her var saa meget Skjönt at see, at han glemte sin Træthed. Han gik her, mellem hyppige Blomsterbed og straalende Vandspring, til en høitliggende pagodeagtig Pavillon, hvorfra han havde en Udsigt over det yndige Land, der var saa henrivende, at han mente, det maatte være Paradislandet, han allerede var kommen til. En saadan Rigdom og Frugtbarhed havde intet andet Land, han hidtil havde seet, og der var en Sødme i den Luft, han indaandede, der ligesom berusede alle Sandser. Han følte heftig Lyst til ligesom at neddukke i denne Natur, ved at nedstyrte sig i den klare Dam, han saae lige under sig. Der gik Alabasttrapper ned til den, og hele Dammen var indhegnet af en Marmormur, som et vidunderlig stort Badekar. Han styrtede allerede ned ad den steile Trappe og afkastede baade Vams og Hue; men da streg Kavnen advarende, og han traadte tilbage. I sin Iver havde han kastet baade sin Pijekert og Hue langt fra sig. Han søgte forgjeves: de vare ikke at see; men paa Trappens nederste Trin laae der et Slags Turban og en tyrkisk Raftan, der hang lidt ned i Vandet. Turbanen var ogsaa lidt vaad; men han isørte sig uden Betænkkelighed den fremmede Dragt, der passede ham saa godt og havde

jaa meget tilfælles i Bekvemmeligheden med hans gamle Vams og Hue, at han syntes, det maatte være de selv- samme. Havde Vandet i hin fortryllede Badedam den Magt, at forvandle selv gamle christelige Klæder til tyrkiske, var han dog glad ved, at han ikke selv var kommen i saa farligt et Bad; dog han loe ad det urimelige Indfald og tænkte ikke meer derover.

Han følte nu en brændende Tørst og saae et Figen- træ, hvis laveste Grene hang frem over hans Hoved med de herligste modne Frugter. Han udstrakte sin Haand efter en af de smukkeste; men Ravnens skreg atter ad- varende og fløi pludselig bort. Gudmund drog Haanden hastig tilbage fra den farlige Frugt. Han overvandt sin Lyst med tantalistisk Smerte, medens han bekymret saae efter sin kjære, bortfløine Ravn. Den var aldeles kommen ham af Syne, og han følte sig et Dieblig næsten fortviv- let, medens han baade pintes af Hunger og den mest brændende Tørst. Han løstede atter Haanden mod de prægtige Frugter og svimlede; men da hørte han en Klap- pren i Luften: det var hans gamle, troe Ravn, som kom tilbage med et lille hvidt Maisbrød i sin Klo og en Gren i Næbbet med røde, saftige Bær. Han klappede den, glad, tilfredsstillede baade Hunger og Tørst og deelte sit Maal- tid med Fuglen og den lille Guldfisk, som han strøede Brødkrummer ned til i Glasfæt.

Imidlertid var Tiden gaaet hastig, og Gudmund for- lod Pavillonen med den vide Udsigt og Nedgangen til Badedammen, for at gaae op paa Slottet, hvor han nu mærkede, der var blevet muntert. Der lød Sang, forenet med Klängen af Triangler og Tamburiner. Inden han kom til Midten af den Platanallee, der førte til Slottet, kastede han tilfældig et Blik i en stor Vandkumme af

Porfyr, som han gik forbi, og hvori der svømmede mange smaa Fisk. Idet han bøiede sig ud over denne Rumme, strakte alle de smaa Fisk deres Hoveder op af Vandet og neiede, ligesom de vilde hilse paa ham eller vise ham deres Erbødighed; men han troede dog, at denne Hilsen mere gjaldt den Fiskenes Patriark, som de maaske kjendte i hans lille Guldfisk; den stak ogsaa Hovedet op af Glasjet ved hans Bryst og nikkede.

Gudmund gik videre og kunde godt lide de Fisk. I Vandspeilet, som Fiskenes Artighed havde forstyrret, havde han skimtet sin egen Skikkelse, som han dog neppe kunde gjenkjende i den smukke østerlandste Dragt. Den klæbte ham forresten meget vakker. Hvis han ikke havde seet feil, var der nu ogsaa vorret en hel Understov af Smaadun ud paa hans Hage; men disse Dun kunde kun kaldes meget fine Forbud paa et muligt tilkommende Viismandsstæg. Dette tænkte han dog ikke længe paa. Sin egen Hage havde han ikke bekymret sig om siden han havde seet Mirandas deilige Ansigt; og Smaating, som Mangel af Stæg, havde tabt al Vigtighed for ham fra det Dieblif, han havde overskaaret hint Spindelvævs-gitter af tilshneladende Jernstænger med Mælkeveisværdet. Saaledes kaldte han nu hint magist hærdede Maishalmstraa, som han endnu bar en Stump af, ligesom en lille Dag-gert, i sit Bælte.

Fra det Dieblif, Gudmund var steget af sit Esel indenfor Fjeldporten i det lukkede Land, var det ligesom han kunde see langt videre og paa eengang overstue, hvad han før kun gradviis og efterhaanden kunde faae Die paa. Saaledes faae han nu paa eengang al den Rigdom og alle de Herligheder, der omgave dette mageløse Lystflot; men han faae ligeledes, at Alting der var beregnet paa

Forlystelse, Belleuet og ørkesløs Hvile. Alt, hvad han her saae, viste sig for ham som et eneste samlet Billede af, hvad han til forskjellige Tider havde hørt og tænkt sig om Muhamedanernes Paradis.

Han gik nu helt igjennem den smukke Platanallee til en terrasformig Havesalstrappe, med Rækværk af Cedertræ, og steg op ad dens brede Marmortrin mellem prægtige Blomstervaser.

Paa Tærskelen til den store Havesal standsede han, for at hilse Den, han ganske rigtig erkjendte for Slottets Herre. Det var en meget stor Mand, med noget matte Dine, men med et ungdommeligt Ansigt og et Skæg, der naaede ham til Brystet. I en prægtig, folderig Sultansdragt laae han udstrakt paa en ghygende Silke-Divan og lod sig tilvifte Kjølning af to deilige, unge Slavinder, medens der af andre ligesaa deilige Kvinder opførtes en hyppig Dands for ham til Musik af Triangler, Tamburiner og Sang. I de tilgrændsende store Sale forlystede hans Venner og Gjester sig paa samme Maade.

Gudmund havde kun standsset et Dieblif paa Dørtærskelen, med sin Kavn paa Skulderen og Guldfisken ved Brystet, i en høflig hilsende Stilling; men han mærkede, at hans Fødder ligesom vilde groe fast, og han skyndte sig at forandre Plads. Paa et naadigt Vink af den høie Sultan, traadte han nærmere og fremkom med sin Begjering, der kun var om Tilladelse til at besee Slottets og Landets Herligheder og derigjennem fortsætte sin Reise til det lukkede Lands tvende yderste Riger mod Solens Nedgang og Dpgang.

Hans Begjering indrømmedes med et langsomt Nik af den høie, liggende Herre, hvis Længde indtog en betydelig Deel af Divanen langs med Salens inderste Mur.

Denne Mur var prydet med Arabesker af halve Dyr, halve Fugle og halve Mennefskikkelser. En fuldstændig Skikkelse af en levende Skabning var intetsteds afbildet; det stred mod den høie Sultans Ærbødighed for Skaberen. Ved Sultansens Reie stod et opdækket Bord med alle Slags Frugter og Sorbet i blinkende Krystalskaale. Da Gudmund vilde nærme sig ham, behøvede han ikke at staa stille og derved frygte for at groe fast; thi hvert Dieblif strakte Sultanen sig og blev længer, tilligemed Divanen, han laae paa, medens Salen tillige udvidede sig, ligesom den var elastisk. Gudmund kunde saaledes vedblive at gaae frem med smaa Skridt langs med Divanen og kom dog ikke hans Hoved nærmere. Sultanen lod til at have Arbeide nok med at ræffe sig og gjøre sig længer og derfor ikke at ville uleilige sig med at tale; men paa hans Bink indbøde Slavinderne Gjesten til Hvile og rakte ham Forfriskninger fra Sultansens Bord, som de bestandig rullede op mod den høie Herres Hænder, der ikke i samme Forhold bleve forlængede som hans øvrige Krop.

Siden Gudmund havde faaet Dun paa Hagen, var han vel ikke bleven nogen Wiismand, og, var Wiisdomsstenen ægte, som han havde ladet ligge hjemme i Snustobakksdaasen, syntes han nu vel ofte at kunne trænge til den; men det var som hans Ænsesevne var bleven betydelig udviklet. Hans troe Ravn udstødte undertiden en Lyd, som han syntes at forstaae; idetmindste opstod der gjerne paa samme Tid en Tanke eller Ænse hos ham, som han fulgte. Saaledes var det ham nu, som Ravnens advarede ham saavel for at nyde Noget, som for at hvile. Hvis han satte sig, vilde han blive siddende; lagde han sig, vilde han blive liggende og ræffe sig længer og længer, ligesom Sultanen; rørte han ved Spise, Drikke eller

nogen Person, maatte han blive her til sin Død og glemme hele sit foregaaende Liv. Gudmund mærkede nok, at hans Vandring gjennem dette „den lange Ræfels Slot“, som han syntes Nogen havde kaldt det, var een af de Prøvelser, han, efter sin Drøm, skulde gjennemgaae, og som ubentvivl havde Hensyn til den af hans Svagheder eller Skjødesnyder, at han nødig vilde forandre Plads, hvor der var smukt eller behageligt at dvæle. Hvor deiligt her end Alt var indrettet til at hvile, maatte han nu dog ikke engang staae stille noget Dieblif, hvis han ikke vilde groe fast for bestandig, og hvor tillokkende Forfriskelser her endogsaa tilbødes ham ved hvert Skridt, gjaldt det netop her om at vise sig strengt afholden.

Det faldt ham nu heller ikke vanskeligt. Han følte sig tilstrækkelig styrket og vederkvæget af Maisbrødet og de Bær, den troe Kavn havde bragt ham. Endelig lykkedes det ham at komme forbi den lange Sultan, der tilsidst ikke længer gad række sig. Ifølge den Tillabelse, Gudmund troede at have erholdt ved hans tause Nif, gjennemvandrede han, dristig og uden at standse, en hel Deel andre Sale, hvor Tilløkkelserne til Hvile og Nydelse paa mangfoldige forskjellige Maader gjentoges. I den Hast, hvormed han gennemløb dette farlige Slot, var det ham ikke muligt at finde Rede i dets Bygningsmaade eller opdage, hvor den rette Udgang var at søge. Der ved forvildede han sig til en affides Fløi af Slottet, som ingen Fremmed under den pinligste Livsstraf turde betræde, men som for Diebliffet kun bevogtedes af en sovende Vagt. Gudmund mærkede nok, han var paa et forbudt Sted; for neppe var han kommen gjennem Salen, hvor Vagten sov, før han hørte hvorledes den foer op af Søvne og flirrede med de drabelige Landsfer. Ingen lod

dog til at have bemærket hans Komme; men han saae, at Gulvet var bestrøet med et Slags Meel og ethvert af hans Fodspor var kjendeligt. Han skyndte sig fremad gjennem de vildsomme og hemmelighedsfulde Gange.

Endelig stod han i en stor Sal, hvor han med Forundring og Glæde blev modtagen af en Mængde unge Damer i lette østerlandske Morgendragter. De vare alle overordenlig skjønne. De morede sig ved Sang og Strængeleg og ved Nydelse af et Slags let berusende Sorbet, der satte dem i den mest overgivne Stemning. Gudmund formodede, at det var den lange, magelige Sultans Serail, han havde forvildet sig ind i. Han syntes endnu at høre Bagtens Baaben klorre, og saae sig med nogen Uro tilbage; men de unge Damer beroligede ham, ved hastig at sætte et Par Sultanstøfler udenfor Døren. Dette Tegn vilde forbyde Bagten at træde ind. De indbøde den vakkre, dunhagede Gjest, som til deres Forundring intet Dieblif, stod stille, til at tage Deel i deres Forlystelser, og Nogle tilbøde ham at ville skjule ham og sikke ham for al Fare i deres Værelse. Da han nu dog et Dieblif standsede, slog Ravenen ham med sin ene Vinge saa kraftigt paa Dret, at han blev blussende rød paa den ene Kind og ligesaa rød paa den anden af Skamfuldhed, uagtet han dog var sig bevidst, at hvad han var standsset ved, kun var Synet af et deiligt langt Poffehaar, der lignede Prindsesse Mirandas.

Han kom lykkelig gjennem den store Sal og undskyldte sit Hastværk paa det Bedste. Han hørte de unge Damer istemme et Vatterchor med Berømmelser over hans firlige Dands og hans smukke Fugl. Han loe selv over sit dansende Besøg, medens han fortsatte sin hoppende Vandring gjennem en ny Række vildsomme Gange, som han haabede skulde føre til en Udgang. Han kom endelig

over en Corridor med en herlig Udsigt til Havet; men han maatte endnu gjennem en Dør, for at komme videre. Denne Dør sprang op ligesom af sig selv, men smældede i Laas efter ham, og han stod i et Cabinet, hvori alle Væggene vare af Speilglas. Her mødte ham et Par Dine, som endnu meer, end hint smukke Lokkehaar, erindrede ham om den henrivende Miranda. Her hvilede den allerstjønneste, unge Sultaninde ganske alene paa en blød bølgende Divan i den yndigste Morgendragt og syntes halvt drømmende at udbrede sine Arme imod ham. I det han saae hendes fortryllende Dine og næsten troede, det var Miranda selv, snublede han over en fin Silkesnor, som var udspændt over Gulvet, og han var nær tumlet om i den Skjønnes udbredte Arme — men denne Gang reddedes han af den lille Guldfisk. Den sprældede saa urolig i Glasfæt ved hans Bryst, som den havde sprængt sit frivillige Fængsel og nu vilde springe frem, som Hvalfisk, og skræmme Livet af den unge Dame. I hans Forstrækkelse herover, fik hans Snublen en anden Retning. Han foer næsten hovedfulds ud af en Glasdør, der førte ud til en Altan — og derfra svang han sig med Lethed ned til en lille Gaard, med høie Mure til tre Sider og med Nedgang til Havet paa den fjerde Side. Gudmund var saaledes lykkelig kommen ud af den lange Sultans Slot, uden at være fastgroet og selv uden et Dieblif at have glemt den skjøne Miranda.

Den Fløi af det fortryllede Slot, Gudmund saaledes kom styrkende ud fra, stødte til Seraillets Bade og grændsede umiddelbart til Havet, der paa dette Sted var meget dybt. Her kunde de største Skibe lande; men der var hverken noget Skib eller nogen Baad at see. Indløbet til denne Bugt var spærret med Jernlænker. Gudmund saae

ud over det dybe Hav og betænkte sig ikke længe. Han lod strax sin Guldfisk springe ud, svang sig glad paa Hvalens Ryg og holdt sig fast, medens den dukkede med ham under Jernlænkerne. Nu var han i det aabne Hav. Han rystede Vandet af sig og jublede. Ravnens var fløiet forud; nu satte den sig paa hans Skulder. Den lagde sit Hoved kjælen til hans Kind, ligesom den fortrød det haarde Bingeslag, den havde givet ham i den lange Sultans Slot. Hvalen svømmede mod den Himmelegn, hvor Solen skulde gaae ned. Der laae den Deel af det lukkede Land, som Gudmund nu først, efter sin hemmelige Instrux, skulde opføge.

Niende Kapitel.

Den gamle Stenkonges Land.

Mirandas Moder havde ofte i Gudmunds Drømme peget paa „den gamle Stenkonges Land“, som hun kaldte det, og som Jonas-Hvalen skulde føre ham til. Veien til dette Vidunderland gik over Dybder, som ikke de største Jordens Bjerger kunde udfylde; men Dybet var saa stille og roligt, som den yndigste Indsø, og saa gjennemsigtigt, at man kunde see hver levende Skabning, der bevægede sig, og kjende hver Plante, der udstrakte sig fra Koralbjergerne. Gudmund glædede sig som et Barn paa Hvalfiskens Ryg, og Ravnens klapprede fornøiet med sine Binger. Han takkede den for dens Troskab og selv for det velmente Drefigen i de farlige Skjønnes Sal. Han glemte heller ikke med Kjærlighed at bevidne den troe Hval, der bar ham, sin Taknemmelighed. Han tænkte ogsaa paa sin gamle ufortrødne Reiviser, der nu ventede ham ved Fjeldporten til det lukkede Land, og han kunde ikke noksom prise sin Lykke, at han havde faaet saa trofaste og erfarne Reisefæller.

Overfarten til den gamle Stenkonges Land syntes temmelig lang, og han fik god Tid til at hvile sig. Af Hunger eller Tørst led han ikke. Desuden havde han endnu et Stykke Brød i sin Lomme af det, Ravnens havde bragt ham. Han tog det frem, for at see om han rigtig havde det med, og saa nu til sin Forundring, at det var helt,

som da han modtog det. Ved flere Gange at bryde Noget deraf, bemærkede han, at det aldrig blev mindre. Han saae nu, at det maatte have en egen Bestaffenhed med dette lille Brød, og at han nu aldrig behøvede at plage sig med Næringsforger eller bekymre sig om noget andet Levebrød i sine Dage. Han vilde gjerne vide hvor Ravnens havde hentet det fra. Det syntes ham dog anderledes nærende, end den forresten upaaklagelige Surrogatsøde, den havde lært ham at hente af Luften. Han red saaledes meget behageligt med friskt og sorgfrit Sind over det stille Dyb og benyttede Leiligheden til at udvide sine Kundskaber om Fiskenes Liv og Natur og om de Omvæltninger, der maatte være foregaaet i Verden fra de Tider, da dette stille Hav havde modtaget sin Udstrækning og Begrænsning.

Under disse Tanker følte han ofte Trang til Underholdning og Belæring. Han beklagede kun, at han ikke kunde føre nogen ordenlig Samtale med sin Ravn og endnu mindre med den vist ellers ligesaa dybsindige Hval. Idet han — som han undertiden pleiede — gik i denne Tanke høit, gav Ravnens ham et lille Vingedast paa Panden. Han saae opmærksomt paa dens Dine, og syntes at læse en Bebreidelse deri over hans Mangel paa Skarpsindighed. „Du forstaaer mig meget godt“ — sagde han — „undertiden forstaaer jeg ogsaa ret godt hvad du mener. Skulde vi To ikke kunne underholde os ganske fornøieligt med hinanden, naar jeg talte for os begge og kun laante dig Ord til hvad jeg vist troer, du vilde sige, naar du var Sproget mægtig!“

Ravnens syntes at bekræfte denne hans Tanke med et Nif og en lille, vistnok uarticuleret Lyd. — Reisen gik nu hastig for ham, idet han fortsatte sine Forskninger over Urverdenen og over Naturens Hemmeligheder i en lang,

tilbeels grundlærd Samtale med Ravnens, hvis Ordfører han kun var. Den nikkede ofte, som den bifaldt hvad han sagde, hvorimod den af og til, ved smaa Bingedast paa hans Kind og Pande, berigtigede hvad han udtalte, som dens Mening, eller tillod sig en lille Indvending derimod.

Det stille, dybe Hav, som det kaldtes, var dog kun en meget stor Indsø i det lukkede Land. At Vandet var ferskt, mærkede han først paa den usædvanlige Brusen, hvormed Hvalen udsprøite det. Han drak nu deraf med Velbehag, og pludselig fremtraadte i hans Erindring mangfoldige Begivenheder fra hans tidligste Barndom, som han for længe siden havde glemt, men som han nu med Glæde kaldte sig tilbage. Det var ligesom Hvalen deelte hans Glæde derover. Den svømmede nu dobbelt rask og fornøiet, ligesom den ganske her var i sit Element.

Gudmund havde strax mærket, at Vandet i denne Sø havde en vidunderlig Virkning paa Hukommelsen, og han drak nu saa hyppigt deraf, at hans Hukommelse begyndte at blive ham til Besvær. Han kunde saaledes ikke alene huske Alt, hvad han i Skolen havde lært, men endogsaa paa hvilken Side i hans Skolebøger det stod. Tilfidsst overvældedes han af en saadan Masse daarlig og ubetydelig Snak, han til forskjellige Tider havde hørt, at han fik et stærkt Anfald af Søsnyge. Derved befriedes han imidlertid fra det Overflødige i den ellers saa fortræffelige Hukommelse, han havde drukket sig til.

Som en begyndende Philosoph, der rigtignok havde ladet sin Viisdom blive hjemme i Karitetskuffen, nøiedes Gudmund ikke med at tilbagefalde sig hele sit Liv, med alle dets vigtigste Omstændigheder, og fortælle det til sine Ledfagere; han vilde gjerne have Klarhed i sit Levnetsløb og fornemmelig i det besynderlige Eventyrliv, han, ved at

tage sin dagligdags Forstand til Fange og blindt hen følge sine Drømme, nu i den sidste Tid havde indstørtet sig i. Han spurgte om Mirandas Natur og Væsen, om baade hun og hendes Moder hørte til en høiere Verden — i hvilket Forhold de kunde træde til dødelige Menneſter — hvorledes selv hans allerbristigſte Haab kunde opfyldes, ſom han fulgte, uden engang at turde nævne det for ſig ſelv — hvad det endelig i høiere Forstand havde at betyde med Mirandas Palads. Alt Dette vilde han gjerne have fuldkommen paa det Rene inden han atter ſatte Fod paa Land. Paa den anden Side var han dog næſten bange for at tænke for grundigt derpaa. Det var ligesom alle ſlige Grublerier nu maatte forjages, hvis han ikke vilde have ſig ſelv og ſit Liv og Alt, hvad deri var blevet ham kjæreſt, opløſt i hvad man kalder Symbolik, eller endog i tørre, døde Begreber. Han erkjendte, at han hørte til Reflexionens Tid, og ſtod i Fare for ſaaledes at hilde ſig i Betragtninger over ſig ſelv og ſit Liv, at han tilſidſt kunde faae Skrupler over ſin egen perſonlige Tilværelſe og blive til en Reflexions Reflexion over Begrebet af ſin Natur og ſit Væsen. Han nøiedes derfor med at udløſte af Rabnen, gjennem hans egen Gjetning af dens Tanter, hvad han nu ikke klart kunde ſee af ſine mærkelige Drømme — hvad den egenlige Henſigt var med de Prøvelſer og Hændelſer, han allerede havde gennemgaaet — hvorfor hans gamle, troe Veiviſer ikke kunde følge ham længer, end til det lukkede Land, og hvad det fornemmelig var, han ſkulde vinde ved de to forberedende Reiſer, han endnu ſkulde foretage, inden han kunde naae det endelige Maal for ſin Udsendelſe.

Hvad han herom fik at vide, var ham dog ikke tilfredsſtillende; kun ſaa Meget blev ham klart, at han maatte

lade sit Liv efterhaanden forklare sig selv i dets Udvikling, og at det Liv, som skulde forklares, altid først maatte være oplevet. Herved gjorde han imidlertid den Bemærkning, at naar Livet var helt oplevet, var det ogsaa ublevet, og at det klare Overblik, han ønskede, dog saaledes henvistes til et andet Liv, end det nærværende. Herover var han nær kommen i Trætte med sin Ravn, der flere Gange afbrød ham højrøstet og syntes utaalmelig over hans altfor rundelige Meddelelser og uendelige Spørgsmaal.

Det var imidlertid blevet Nat. Hvalen standsede med et pludseligt Ryt, hvorved Gudmund blev udreven af sine Betragtninger, idet han hovedfulds blev opkastet paa Landjorden.

Han rejste sig og saa sig om. Han saa et Slette-land for sig, men store Bjerger langt borte. De lange Agre syntes kun besaaede med høie, flade Stene, der tildeels overskyggedes af hængende Aske- og Piletræer. Landet saa ud som en umaadelig stor Kirkegaard og gjorde ved første Blik et sørgmodigt og nedslaaende Indtryk paa ham. Belhøningen svarede til dette Indtryk — Alt var Graat i Graat; det syntes hverken Dag eller Nat, men en Blanding af begge, en Skumring, hvori dog enhver Gjenstand var fjendelig. Han saa til sine Ledfagere. De vare begge hos ham. Ravnens flagrede langsomt fremad, som den vilde vise ham Veien. Den forekom ham dog endnu lidt forstemt af deres sidste Disput, der lod til at have fedet den. Den lille Guldfisk sad stille i sit Glas. Han takkede den for god Befordring og gav den atter Plads ved sit Bryst.

„Tilbage fra min Verden, affindige Drømmer!“ —
 tordnede nu en mægtig Røst i hans Øren, og paa en stor Stendysse, der lignede de nordiske Ræmpehøie, saa han en uhyre høi Skikkelse sidde ved et Stenbord, der hvilede

paa tre store Kampestenene. Kæmpens snehvide Skæg syntes fastgroet til Stenen. Paa Hovedet bar han et Slags Hue, der lignede Murkronen paa et classisk Gravmonument. Over Skuldrene bar han en askegraa Kaabe med store Følber, men de syntes stive, som udbuggede af Sten. Hans store Ansigt var hvidt som Marmor, og de dybe Dienhuler skjultes af to store, runde Glar og overstyggedes af et fremstaaende Skjærm, der fastede et grønligt Skjær over hans magre, hvide Kinder. Hans venstre Haand hvilede paa en Stenbog, der var større, end Kampesten-Bordet, den laae paa; i den høire benradmagre Kæmpehaand, der truende var udstrakt, holdt han en favnlang Stengriffel, der havde Form af et Kongespir. — „Tilbage, Drømmer!“ — gjentog han — „her kan Ingen leve uden jeg. — Den, der rører ved mine Sten, skal knuses!“

Gudmund var bleven som gjennemisnet ved Synet af denne mægtige Skikkelse, og den strenge, haarde Røst havde bedøvet ham. Snart fattede han sig dog og lod sig ikke forbløffe. „Bliv ikke vred, strenge, ærværdige Herre!“ — sagde han — „Mine Drømme pleie ikke at skuffe mig, og uden dem var jeg aldrig kommen hid. Jeg skal ingen af eders Stene tage med. Jeg reiser kun for at see mig lidt om i eders Verden.“

„Reis! og forstyr mig ikke længer!“ — brummede den Gamle — „men har du ikke læst hvert Ord paa mine Stene i sex Gange ti Døgn, skal du blive her, som jeg, og stirre paa den store Stenbog til Dommelig.“ Med disse Ord vendte den forstenede Kæmpeskikkelse atter de store Glasøine ned mod Stenbogen og syntes at bruge sit lange Spir til et Slags Pegepind.

Gudmund stod et Dieblik som Ihuslagen af denne rædsselfulde Dom, og saae ingen Mulighed i at undgaae dens

Opfyldelse. — Han favnede sin troe, gamle Ravn og saae længselsfuld efter den. Endelig fik han Die paa den og indhentede den. Ravnens havde sat sig paa en lang Stav, der laae tværs over den neppe kjendelige Sti, og fra øverst til nederst var indridset med et Slags Skrifteegn og nogle underlige Billeder. Gudmund tog denne Stav op og betragtede den. Nogle af de indridsede Tegne vare ham ikke ubekjendte: det var temmelig tydelige oldnordiske Runer, og Billederne lignede de ægyptiske Hieroglypher. Staven fandt han særdeles skiftet til Vandringsstav. Han betragtede den nøiere og opdagede, at Skriften var afdeelt i tredsindstyve Linier, hvoraf enhver kun bestod af en tre til fire egenlige Runer med endeel af de smaa Billeder i Hieroglyphstil. Inden han begyndte sin Vandring søgte han at udthde den første Linies Indhold. Det var ham ikke muligt at stave sig til noget Ord i noget ham bekjendt Sprog. Men nu fløi Ravnens hen over hans Hoved og viftede sagtelig med Bingen over hans Bænde, og det var ligesom der pludselig faldt ham et Slør fra Dinene. Han saae atter paa Runeskriften med de smaa Billeder, og det gif op for ham, at den ikke skulde læses paa sædvanlig Skolemaneer, til Siden, men indad, i Dybden, saa at sige, og at det egentlig slet ikke kunde kaldes at læse, men at skue; thi det var ingen Række af Staveller, Ord og Sætninger, hvorigjennem man her stykkeviis skulde komme til en Mening; men hver enkelt Rune med sine Billeder aabenbarede paa eengang i sin Dybdeskrift Meer, end et helt Bibliotheks Bøger tilsammen. Denne uhyre Mangfoldighed samlede sig til en klar og overfluelig Eenhed ved det første ret gjennemtrængende Blik. Hvad han fik ud deraf, var et Indblik i en hel Menneskealders Liv, med dets inderste Rod og dets Sammenknytning til det Følgende, hvortil det selv var Rod og

Spire. Da han saaledes havde lært at tyde den første Rune og de første Billeder, gik det let med de andre, og da den hele første Linie var læst eller skuet til Ende, saae han, den indeholdt et helt Aarhundredes Verdensliv og anviste ham, hvad han paa sin første Dagvandring havde at lægge Mærke til.

Han tog nu Staven trøstlig i Haand og begyndte denne Dagvandring, eller rettere Dæmringsvandring; thi der var hverken Sol eller Maane at see.

Iførstningen syntes det ham møjsommeligt og uoverkommeligt, at standse ved hver Sten og læse de undertiden lange og temmelig indholdsløse Indskrifter paa sædvanlig Maade; men snart lærte han ogsaa at læse disse indad, og da fandt han ofte det mest betydnende Indhold, hvor han før slet Intet havde seet; men han kunde nu tage lange Skridt og læse over tusinde Indskrifter med et eneste Blik. Dog selv dette begyndte i høi Grad at trætte ham; men nu gjorde Guldfisken ved hans Bryst en Bevægelse, der gjennemgik ham besynderligt, og han mærkede, at han ikke blot kunde see med Øinene, men tillige med Hjertekulen. Hvad der før havde trættet ham, blev ham nu ligesaa let, som glædeligt og skjønt. Det Menneskeliv, han nu saae, forenede sig for ham i store Grupper og herlige Billeder; hvad han før havde seet som fjernt eller taaget og farveløst, var ham nu nær og klart og spillede i alle Livets Farver. Idet han gjorde denne Opdagelse, var hele Landet som forvandlet; det var ingen stor, øde Kirkegaard meer, men et herligt frugtbart og befolket Land. Han gik nu jublende frem og gjorde Bekjendtskab med hvert Menneske, han saae. Snart mærkede han dog, at det var lutter ældre Bekjendtskaber, han fornøede; thi han havde seet

dem Alle og læst deres Levnetsløb gjennem hine underfulde Billeder og Runer paa Staven.

Muligheden i dette Under var ham vel en Gaade; men han var nu bleven hjemme i de største Gaaders Land, og her var ingen Tid at spille med at forundre sig. Den frygtelige Oldings Trudsel ængstede ham nu ikke meer. Hvert Bogstav, han havde seet paa de døde Stene, var nu blevet ham til et levende Menneske, og paa den Maade kunde han læse mange tusinde levende Mindeskrifter paa een Dag.

Da han havde fuldbendt sin første Dagvandring i dette Dæmringsland, følte han sig ganske som hjemme. Hele Landet forekom ham som hans Studerestue, og Dagen, som nok egentlig var største Delen af en Nat, var løbet fra ham som et Dieblif. Han vederkvægede sig ved en Mundfuld Brød af det uforgængelige, han havde i Commen, drak af en Kilde, der, som en rigtig artesisk Brønd, syntes ham at springe ud fra Jordens Midtpunkt, og sov, med Hovedet mod en stor Mindesten, under sin Kappe. Den syntes ham ikke længer at have noget tyrkisk Snit. Han havde aldrig nydt saa uforstyrret en Hvile.

Saa snart han vaagnede, fortsatte han Fodvandringen paa samme Maade. I tredsindsthye Dage gjennemgik han saaledes det hele Land og havde optaget tredsindsthye Aarhundreders Menneskeliv i sig. Hvad der allermest havde tildraget sig hans Opmærksomhed, var et Livsbillede, som han hver Dag og i hvert Aarhundredes Menneskeliv med større eller mindre Klarhed havde gjenseet, under et tilsyneladende Kredsløb af lignende Begivenheder og Omvæltninger, men dog altid anderledes og altid skjønnere, hvorvel det aldrig syntes helt at ville udtræde i Virkeligheden. Det var Billedet af den sovende Prindsesse Miranda, der undertiden bevægede sig, men næsten altid med et forvildet Blik og

som en Svøngcengerste. Han havde ligeledes seet hendes store, herlige Palads, som der i hvert Aarhundrede byggedes paa, men som bestandig sank og styrte i Grus, naar det syntes herligst. Hvergang han saae Mirandas Billede, havde han i sin Henrykkelse næsten glemt at gaae videre, medens han dog bestandig grundede paa, om hun, som han troede var en ung Pige, igrunden var en sextusindaaarig Matrone. Endelig havde han dog beroliget sig over denne Skrupel, idet han betænkte, at ligesom den guddommelige Natur affpeiler sig i hele Menneskeslægten — og Menneskenaturen, i dens høieste Skjønhed og Herlighed, atter afbilder sig for os i den hele ydre Natur og gennem alle Tidsaldre — saaledes maatte ogsaa Billedet af den herligste og skønneste Kvinde nødvendig affpeile sig i enhver Tidsalders Liv, hvori den høieste Skjønhed skulde være tilstede for Beskuelsen. At det saaledes ikke var den Elstedes nærværende Personlighed selv, han her havde seet, men kun den Ideens Typus, hvortil hun i sit udydelige Væsen henhørte, syntes ham ganske begribeligt, og han lod sig ikke forlede til derfra at hente nogen Tvivl om Virkeligheden i hendes personlige Tilværelse i Verden, eller om Sandheden i hans eget Livs besynderlige Egentyrforhold til hende.

Den uendelige Mængde Mennesker fra de forskjelligste Tider, han nu daglig saae og talte med, uden selv at mærke i hvilket Sprog, vidste han ogsaa det havde en ganske anden Løndomsfuld Beskaffenhed med, end med andre Mennesker. Som Døde forekom de ham vel ingeniunde, og han følte intet Uhyggeligt eller Ængstende i deres Nærhed — men deres Skikkelser tilhørte Skyggernes Dæmringsland. Den Sands, hvormed han traadte i levende Forhold til deres Liv og Væsen, var hverken hans Dines

Søn eller hans Drens Hørelse, men den ved Guldfisken udviklede sjette Sands i hans Hjertekule, som han meget vel kjendte fra Læren om Magnetismen og tildeels fra hvad der før var hændet med den lærde Swedenborg.

Uagtet han i de tredssindsthyve Dage selv syntes at have gennemlevet ligesaamange Aarhundreder, vare dog Dagene forsvundne for ham som Timer. Efter den sidste Dags Vandring stod han ved den bundløse Sø, der adskiller Verden fra det saakaldte Tilblivelsens Land eller de ufødte Sjæles Rige. Han følte en umaadelig Vængsel efter ogsaa at see dette hemmelighedsfulde Land. Han gav sig ingen Tid til Søvnen eller Hvile. Det var mørk Nat her: det var Midnatshavet han stod ved; men uden at oppebie nogen mulig Udsning fra den fulsorte Himmel, der her syntes at omhvælve ham, lod han strax sin lille Guldfisk springe ud i det sorte, bundløse Svælg, han kunde høre susse ved sine Fødder. Han mærkede, at Ravnene havde sat sig paa hans Skulder. Han styrtede sig ud iblinde og følte Hvalen dukke op under ham. Han holdt sig fast saa godt, han kunde, og red saaledes ud i det uendelige Dyb, uden at kunne see den Haand, hvormed han greb til sin svimlende Bænde.

Tiende Kapitel.

Tilblivelsens Land.

Hvalen svømmede saa stærkt, at Søen undertiden skyllede over den, og Gudmund vilde tabt Rigevægten og være sunken i Afgrunden, hvis ikke Ravnens altid, naar han vaklede i Sædet, havde gjort sig tung og sat sig paa den af hans Skuldre, som kom høiest iveiret. Paa denne Rejse var Gudmund taus og alvorlig; han plagede ikke sin Ravn med snaksom Meddelelse eller Spørgsmaal. Han var opfyldt af den Tankeferigdom og de store, herlige Billeder, han havde medbragt fra den gamle Stenkonges Rige.

Om det var blevet Morgen eller ei, kunde Gudmund ikke mærke; han var kommen saa langt ud paa Midnats-havet, at ingen Solstraale kunde naae ham, og for Dieblisset fornam han Intet til det nye, hemmelighedsfulde Syn i Hjertekulen. Endelig standsede Hvalen og kastede sin Rytter sagtelig op paa Landjorden.

Han faldt blødt, og Jorden ghyngede under ham. Han reiste sig og saae sig om; men Mørket var saa tykt, at han ligesom kunde tage og føle paa det. Han havde et Slags Fornemmelse af et Fosters Tilværelse i Moderlivet. Det Land, han havde betraadt, var ogsaa Naturens store Moderliv, hvori alle dens tilkommende Børn slumre. I første Dieblis følte Gudmund sig som levende begravet og maatte overvinde en uundgaaelig Gru; men da han havde vænnet

sig noget til denne Nætternes Nat, mærkede han, det var Sandhed, hvad han havde hørt de Lærde paastaae, at der intet fuldkomment Mørke gives: noget Lys er der i ethvert Mørke. Efterhaanden kunde han see temmelig klart hen over Vandet; men det syntes ham at bestaae af lutter lave Enge, Sumpe og dybe Moser, hvori han ingen andre Vexter saae, end Mos og smaa Bregner, og ingen andre levende Skabninger, end et Slags smaa Plantefrø, der bevægede sig og lignede Fisserogn og slimede Kryb. Med stor Deeltagelse betragtede han dog enhver saadan Skikkelse, hvori der syntes at røre sig et begyndende Liv.

Nu hørte han en Stemme, som hviskede: „See! opdag det Uhyrlige! — fornem det Uffete — eller du kommer ikke levende gjennem min Verden!“ Den hviskende Røst var ikke haard og barsk; den klang næsten kvindelig; men der laae et smerteligt Udtryk af en streng Nødvendighed deri. „See ret! see klart!“ — tilspøiede den — „eller Taagen fra mit Rige vil falde paa din Sjæl — og du vil aldrig meer skjelne Natten fra Dagen!“

Den hviskende Stemme taug, og det forekom Gudmund, at der gik et stille, hviskende Suk henover Sumplandet gjennem Mosset og de viftende Bregner. Han følte sig mægtig rystet. Døden havde han før seet under Dine; men Banvid forekom ham tusinde Gange værre, end den pinligste Død. Han saae ængstelig efter sin Ravn; den slagrede urolig over hans Hoved. Men nu følte han Guldfisken røre sig i Glasset ved hans Bryst; dens Bevægelse gjennemsittrede hans Underste og gav ham atter det dobbelte Syn, som han ikke paa Midnatshavet havde mærket Noget til, og nu fik Landet pludselig et helt forandret Udseende for ham. Der kom en Lysning fra Øst, om et begyndende Morgensfjær, og kastede en mild Rosen-

glands hen over Landet, der laae omkrandsset af fjerne blaae Bjerge. De lave Enge vare nu deilige Sletter med saa fint et Græstæppe som af Dunet paa Gæslingen i Egget. Hvad han havde taget for Sumpe og Moser, var yndige Dale med Bække, Søer og hemmelighedsfulde Grotter. Mosset var et Slags smaa, nydelige Buske og Bregnerne store, prægtige Skove. Det var som en uendelig Mængde Perler og glimrende Diamanter var udstrøet over Græsset og Mosbuskene. Det var Dugdraaber. De trillede som Glaskugler hen over de fine Blade eller nedhang fra de høiere Vexter i silkefine Ormespindstraade og ghyngede som Bugger i Luften. Gudmund betragtede disse Draaber nøiere, og han saae, at der i enhver Draabe bevægede sig en utallig Brimmel af levende Væsner. I enkelte af dem saae han med Gru, hvorledes disse, som en uendelig Masse af Uhyrer, bekrigede og opslugte hverandre, indtil der kun blev en eneste tilbage. Denne antog da Skikkelsen af et Menneskehoved, og han kunde see, det var en af de usødte Menneskesjæle, der engang skulde gjøre Opsigt i Verden, som Tyran og Erobrer, eller kun drive det til at henrettes som Røver, Morder og Oprørshøvding. I andre Dugdraaber saae han derimod smaa svømmende eller svævende Punkter, der først lignede det fineste Blomsterstøv, men hvori han snart saae de nydeligste Børnehoveder, der fløi om og kysede hverandre i deres Draabeverden. Det vidste han var Sjæle, der engang skulde glæde sig i Verden ved et kjærligt og fredeligt Samliv.

Gudmund gik nu frem ad en smal Sti, hvor hans Navn fløi forud, og han maatte vogte sig for ikke at røre ved noget Blad, hvorpaa maasse mange tusinde Sjæle kunde være skjulte i de utallige blinkende Dugperler. Han vogtede sig ogsaa for at nedrive dem, der ghyngede ved hans

Side og over hans Hoved i Ormespindstraadene. Og saa viste han sig at undersøgte dem nøje. Enhver af dem var en Bugge, hvori en usødt Barnesjæl laa ene og drømte om sit kommende Liv. Paa nogle af dem kunde han see af deres Miner og Bevægelser hvad de drømte. Nogle pustede de maa Kinder ud og drømte om Storhed og Magt, andre milede listigt og greb efter Skyerne udenfor eller efter de hængende Draaber med andre Sjæle, der kom dem nærest; men mange syntes at drømme saa stille og lykkelige Livsdrømme, at han havde Nøje med at løsrive sig fra de yndige Skikkelser.

Han skred bestandig raft fremad og kom til Egne, hvor et lystede stærkt. Her nedrystedes mangfoldige af de maa Sjælevugger og trillede bort i Græsset; dog naar han gav Agt paa dem, saae han vel, hvorledes de smaa Berler bleve knuste; men snart løb de sammen igjen til de Draaber, og i dem alle var der Liv og Bevægelse. Nogle saae han Børn, der legede med smaa Krands af Blomsterstøv; men naar han saae paa de drømmende Børns ansigter, syntes hver enkelt ham allevegne kun at drømme om sig selv og sin egen tilkommende Lyksalighed. Han saae intet, der sammenknyttede disse Fremtidens Børn til nogen stor fælles Id eller Bedrift. Dog herom skulde han snart komme til at forandre sin Mening.

Hvor hastig Gudmund skred frem, kunde han ikke mærke; thi her gik Solen ikke op. Det Morgenskjær, han saae, kunde han kun see, naar han lukkede sine Øjne. Naar han aabnede dem, var det bælgmørkt. Af og til bemærkede han dog selv en større Lysning, end hint Morgenskjær, og det varede længe inden han saae hvor den kom fra. Endelig saae han tydelig, at denne Lysning, der nu foer hen over Landet næsten ved hvert hundrede Skridt, han gik

frem, kom fra et Slags Ildfugler, der af til rullede hen mod Ost og kastede store, glimrende Straaler til alle Sider. Hvergang et saadant Phænomen lod sig see, bevægede alle Draaber sig jaavel paa Græstæppet, som paa alle de grønne Blade, og de utallige Børnesjæle udstrakte paa eengang deres smaa Hænder mod de prægtige Syner. Mange af disse Luftsyner, der saaledes fore hen over Landet, brast som Raketter eller store, regnbuefarvede Sæbebobler, og hvergang dette skete, faldt der mange Perler ned fra Bladene og knustes. De straalende Luftsyner kom dog altid igjen og altid prægtigere, snart som truende Kometer, snart som stille, klare Lysverdener og snart som guddommelige Menneffskikkelser, der med Straalekroner om deres Hoveder i prægtige Seierstog rullede i Skyvogne hen over Stjernehimlen. De kom næsten alle over Middnattens Hav og fra Stenkongens stille Land. Der havde Gudmund seet flere af dem afbilde i de største Mindesmærker om Oldtidens Liv, Kunst og Bestræbelser.

Ved de allerprægtigste af disse Billeder syntes Børnesjælene aldeles at glemme sig selv og deres egne Drømme; det var som de vilde sprænge deres Draabefængsler og flyve ud. Paa Gudmund havde disse Syner en lignende Virkning; det var ham undertiden, som han ogsaa var indespærret i en Draabe, og som den store, skjønne Verden, han stod midt i, med Himmelhvælvingen over sit Hoved, igrunnen ogsaa var en Draabebugge for hans fremadstræbende halvt drømmende Sjæl. Denne Følelse paatrængte sig ham især, da han blandt disse Luftbilleder tilsidst ogsaa her saae Prindsesse Mirandas guddommelige Skikkelse. Med en Straaleglorie om det deilige Hoved, stod hun ligesom svævende paa en Seiersvogn af Morgenrødsfyer,

der broges af hvide Svaner og ledsages af flyvende Børn i de yndigste jublende Stillinger.

Det fortryllende Billede erindrede ham om hine Oldtidens Konstværker, der fremstille, som virkelig levende Væsner, de største guddommelige Tankebilleder, ligesom Mennesket selv er et saadant. Han havde altid tænkt sig dem oprindelig som levende høiere Naturer, der siden vare blevne staaende som Billedstøtter eller Malerier af uovertræffelig Skjønhed for det ydre Øie, men vare indstrumpe til saakaldte abstracte Ideer, uden Liv og Personlighed, i saamange Tænkernes Hjerner. Udtrykket i den Deiligens Afsyn vilde han dog hellere sammenligne med de kristelige Kunstneres hypperste Fremstillinger af den hellige Somfrues Renhed og Høihed i hendes Himmelfart.

„Ja hende — hende er det“ — udbrød han — „og saa I skal have seet hende, før I fødes, I kommende Slægter! Den samme Herlighed, som Martusinder har anet og skimtet, skal kommende Martusinders Børn medbringe Billedet af fra Sjælenes skjønneste Drømme i deres Bugger.“

Da dette Syn var forsvundet, efterat det havde udbredt en pludselig Morgenlysning over hele det stille, hemmelighedsfulde Land, faldt der atter et tykt Mørke over Tilblivelsens Dæmringsland. Dette Mørke afløstes dog pludselig af et vildt og frygteligt Flammelys, der syntes at opstige af en Afgrund rundt om ham og spærrede Veien saavel tilbage som frem. Gudmund stod ved Grændsen til det tredie hemmelighedsfulde Land, han skulde gjennemvandre. Til det gif der ingen Bei over Jord eller Hav, men kun gennem Ilden eller Luften.

Ellevte Kapitel.

Lyksalighedslandet.

Et dybt og bredt flammende Svælg adskiller Lyksalighedslandet, hvori Paradishaven ligger, fra hele den øvrige Verden. Den, der skal komme over Ildsvælgets, maa kunne svømme gennem Væstrømmen eller bæres derover paa Binger, som ere større og mægtigere end Ornen eller Kondorens, og som ikke kunne fortæres af Ildsvælgets Flammer, der spille høiere, end de høieste Taarne og lege med Himmelens Ether.

Bed denne Ildstrøm stod nu Gudmund. Den blussende Flod havde, som en forgrenet Lavastrøm, indesluttet ham paa alle Sider. De glødende Metalstrømme løb sammen — de udvidede sig til et Hav — og han var nær ved at fortvivle om sin Redning. Da faldt hans Blik paa den gamle Ravn, af hvis muntre, kraftige Dine der ligesom fløi Gnister.

„Hjælp mig nu, min troe Eliasravn!“ — udbrød Gudmund med friskt og freidigt Mod — „har du den Magt, jeg tiltroer dig, saa kan du løfte mig saa høit, som de himmelske Ildgangere fordem løftede den Profet, du bespiste ved Bækken i hans Nød!“ — Neppe havde han udsagt disse Ord, før Ravnens Binger udbredte sig som store Seil i Luften; dens hele Skikkelse udvidede sig, og de høie Fjær mellem dens Binger dannede et Telt, hvor-

over der vaiede et græsgrønt Flag af et langbladet indist Rør, som den store Fugl holdt i Ræbber. Gudmund steg ind i Fjærteltet med sin Billedstav i den ene Haand og Glasset ved sit Bryst, hvori den lille Guldfist spillede for=nsiet. Han greb det grønne Rørflag med Begeistring, og svingede det med dristigt Haab om ogsaa lykkelig at fuld=ende denne hans allerfarligste Reise. De uhyre Fuglevin=ger under ham satte sig nu i Bevægelse og hævede ham snart saa høit op over Skyerne, at ingen Gnist fra Flam=mehavet kunde naae ham.

Han glædede sig høilig over denne Flugt. Fra den vimplende Høide saae han ned gjennem Teltet, og Jorden laae under ham som en deilig svømmende Luftsø. Men kun et Dieblif kunde han glæde sig over dette Syn. Jo høiere han steg, jo besværligere blev det ham at drage Aande. Blodet syntes at ville springe ud af alle Porer i hans Begeme, og han gennemrystedes af en isnende Kulde. „Jeg døer — jeg forgaaer!“ — raabte han og svimlede — „flv lavere, kjære Fugl! jeg forgaaer.“ — Neppe kunde han fremsige disse Ord; Bevidstheden var nær ved at forlade ham. Den store Fugl lod sine Vinger strax synke og da=lede saa dybt ned over Flammesvælget, at den Varme, det udbredte, atter oplivede den halvdøde Luftseiler; men Gnisterne berørte nu de store Seilvinger — og med et Skrig styrtede den mægtige Fugl ned mod Røehavet.

„Hjælp os nu, min troe Jonashval!“ — raabte Gud=mund — „saasandt, som du kjærlig bar din Profet til Land i dine Indvolde!“

Neppe var dette Ord udsagt, før Guldfisten var sprungen ud af Glasset ved hans Bryst, og han følte sig baaren paa de flammende Bølger ligesom af en levende Noahsark, der kunde svømme paa Flammehavet, lig

hint Frelsens Skib paa Syndflodens Strømme. Han saae de store, luende Bølger under sig; han hørte dem bruse og hvisle; men ingen af dem skyllede over til ham eller kom ham nær. Runestaven holdt han uskadet i sin Haand, og Ravnens fald paa hans Skulder i sin sædvanlige Skikkelse, men noget nedslagen og med forbrændte Vinger. „Min stakkels kjære Ravn!“ — udbrød Gudmund bekymret og klappede den — „for min Skyld har du brændt dine Vinger. — Tak, Tak, min troe Hval!“ — vedblev han og klappede sit levende Skib — „uden dig kunde dog Ingen her hjælpe os.“

Det bragede og knittede nu omkring ham, som naar et umaadeligt Baal falder sammen og vil slukkes. Han var kommen over Ildsvælget, og det deiligste Land, noget Menneske kunde tænke sig, laae udstrakt for ham med Søer og Skove, med Floder og herlige Bjerge. Men Skovene vare her uhyre Blomster; Søerne og Floderne syntes flydende Regnbuer, og Bjergene lignede Morgenrødens gyldne Skyer. Uden at han ret vidste hvorledes, stod Gudmund nu i det Land, han vel ofte i sin Barndom havde drømt om, men siden undertiden havde glemt. Det var dog aldrig ganske udslettet af hans Sind, og, med al sin Værdom, havde han aldrig tvivlet paa, at det jo virkelig var til i Verden. Nu saae han det. Han var kommen til Lykkeligens tabte Land, til hint Herlighedens Rige paa Jorden, hvor Paradismuren endnu kan sees, og hvor Cheruben endnu bevogter Porten til Paradiset.

Den lykkelige Gudmund stod som fortryllet af al den Herlighed, han saae, og som dog kun var en Afglands af Jordens oprindelige Herlighed, der skjultes bag Paradismuren. I sin Glæde havde han ikke bemærket, hvorledes hans Guldfisk atter havde indtaget sin gamle Plads ved

hans Bryst i det velbevarede Glas. Raven havde strax badet sine forbrændte Vinger i en af de Floder, der have deres Udspring i Paradiset. Den flagrede nu atter fornøiet frem ad en lundig Grønning, hvorpaa der intet Fodspor fandtes, ligesom for at vise ham Veien, og der var ingen brændt Skade at see paa dens glindsende Vinger.

Inden Gudmund kunde drage videre, følte han nu dog Trang til nogen Hvile og Forfriskning. Det uforgængelige Brød i hans Lomme kunde vel tilfredsstille hans Hunger til enhver Tid; men det var noget tørt. De delige Frugter, han nu saae rundt omkring sig, syntes ham ogsaa altfor liflige til ligegyldig at gaae dem forbi. Inden han rørte ved nogen Frugt, saae han dog først med et opmærksomt spørgende Blik til Raven. Den gav en Lyd fra sig som den loe og løftede lidt paa begge Vinger, ligesom et Menneske, der trækker paa Skuldrene, og i dens Blik var der Noget af det Slags Spot, der ikke saarer gode Venner. Gudmund mærkede, at der vel ingen Fare eller Forbrydelse var ved at tilfredsstille den Lyst, der var paakommet ham; men han undsaae sig dog nu ved at standse, saa nær ved sit vigtige Maal, og nu at tænke paa Hvile og Forfriskning, da han jo var paa den lige Veien til Paradiset. Han fulgte derfor Raven med raske Skridt op ad Grønningen, som den fornøiet flagrede hen over. Det gik bestandig høiere opad; men Timerne vare Dieblikke, og det blev Alften, da han naaede Toppen af et høit Bjerg. Her var det først, han paa denne Dagvandring skulde hvile, og herfra vilde han, naar Solen næste Morgen stod op — hvis han ellers var værdig dertil — kunne øine Paradismuren, som en prægtig straalende Sky masse i det Fjerne.

Vandringen i dette Land var overordenlig let. Træt-

hed og Udmattelse havde han hele Dagen Intet mærket til. Det var som Fødderne havde Binger. Jo steilere Veien blev, jo friere drog han Aande; hver Luftning han indaandede, syntes saa styrkende, at Kræfterne ved enhver Anstrengelse voksede og han tilsidst ligesom bares af Luften.

Han fastede sig nu i det høie Græs og glædede sig til den Udsigt, der selv ikke ganske kunde skjules af Natten. Det tørre Brød smagte ham hypperligt, og paa Bjerget havde han fundet sastrige Bær. Han havde aldrig hvilet saa behageligt under noget Tag, som her under Stjernehimlen paa det høie Bjerg. Da Solen stod op, vakle Ravnene ham, og han svang sig som en Fugl fra sit Græsleie, for at see Paradismuren. Om den havde han drømt hele Natten og om den skønne Miranda, hvis Billede i den straalende Skyvogn havde været det allerstjønneste, han havde seet i sine Dage.

Da han nu her ved Solens Dpgang saae hen over dette Herlighedens Land og øinede den tilshneladende Sky-masse mod Ost, som han vidste var Paradismuren, glædede det ham usigeligt; men han blev dog beshunderlig vemodig stemt i al sin Glæde. Han følte nu først ret, at hvor deilig ogsaa Jorden endnu var, især her i Afglandsen af dens oprindelige Herlighed — kunde og skulde dog ingen Mennefsjæl føle sig fuldkommen lykkelig, saalænge der stod en uoverstigelig Mur mellem ham og det Ustyldighedens salige Rige, hvorfra han med den hele Mennefsflægt var udstødt. Medens denne vemodige Tanke fremkaldte Taarer i hans Øine, faldt hans Blik paa den troe Ravn, der havde sat sig ligeover for ham og saae ham ind i Øinene.

„Du seer paa mig, som du vilde give mig et freidigere Sind,“ — sagde han. — „Den Dag, mener du vel, vil

ogsaa komme, da jeg kan flyve over Muren hithenne paa din Ryg — eller med Binger, som ere større end dine, og som ikke kan svides af nogen Flamme; men før den Dag kommer, skal jeg med alle Mennesker have gennempløiet Rig-Verdens bedste Hav. Der kan jeg ikke medtage min Billedstav — der kan jeg heller ikke skimte nogen levende Sjæl i sin Bugge." Ravnens hang et Dieblif med Hovedet; men nu slog Guldfisten stærkt i Glasset ved hans Bryst.

„Min troe Jonashval!“ — udbrød Gudmund — „vil du ogsaa trøste mig? — Ja vel! jeg mærker nok, du har et Liv i dig, som er mægtigere, end noget andet i Verden. Har du baaret mig over Vandhavet og Ildhavet — saa kan du vel ogsaa bære mig engang over Righavet.“

Han følte sig nu igjen trøstlig tilmøde og begyndte sin nye Dagvandring. Den var dobbelt saa lang som den forrige, men gik desuagtet dobbelt saa let, og saaledes gik det ham hver Dag, til han havde lagt tredsindsthyve Dages bestandig fordobbele Bei tilbage. Da stod han ved Paradismuren og saae dens uoverstigelige Høide; den naaede høit over de lette Svanevingestjer; men Himlen over den var mere blaa, end nogetsteds paa Jorden, og den Luft, der nedstrømmede, var saa vederkvægende og balsamisk, som han aldrig noget Sted paa Jorden havde indaandet den. Han saae den Gren af Livets Træ, som hang ud over Muren, og det eneste deilige Æble, som hang derpaa. Han saae den store, luffede Fjeldport; men Cheruben, der vogtede den, saae han ikke. Han bemærkede nu, at der glimtede bestandig en Ulysning forbi det paradisiske Æble, ligesom af en uafbrudt forbigående Uynstraale. Det var Flammesværdet i den usynlige Cherubs Haand.

Nu erindrede Gudmund Betingelsen, uden hvilken han

ikke kunde see den hellige Paradisvogter. For at kunne see Cheruben, maatte han aldrig med Bevidsthed have sagt nogen Usandhed og aldrig have ladet nogen Dag gaae forbi uden at have tænkt paa sin Skaber. Han var sig vel ikke bevidst at have sagt nogen Usandhed; men han maatte tilstaae sig selv, at den første Dag og Nat, han havde tilbragt i dette Herlighedens forunderlige Land, havde han glemt at tænke paa sin Skaber og takke ham for den store Lykke, der hidtil havde fulgt ham. Hvert Døgn havde han ligesom været beruset af Glæde, og hans Sind og Tanker havde udelukkende været henvendt til Billedet af den skønne Miranda, saaledes som han havde seet hendes forklarede Skikkelse seirende fare hen over Tilblivelsens Land og begejstre selv de ufødte Menneskers Sjæle. Da han nu ikke kunde see Cheruben, men kun Lynglimtene af hans Flammesværd, slog Bevidstheden ham om hans Gudsforglemmelse selv i hans Begeistring og Lykke. Nu forstod han først Afguderiet i dets høiere aandelige Skikkelse, og han følte sig dybt ydmyget ved den Selvtilstaaelse, at det næsten var med en udelukkende afgudist Tilbedelse, han havde tænkt paa den skønne Miranda, fra det første Dieblif, han havde seet hende, slumrende paa Fyrsteborgen, og ligesom blandet sit hele Væsen med hendes, da deres Blikke mødtes i det lille Speil.

At Cherubens Flammesværd dog ikke knuste ham, gav ham endnu Haab om, at hans Bøn om det paradisiske Æble kunde opfyldes. Bønnen kom nu kun stammende fra hans Læber og afbrødes af et hult Tordenbulder, hvorved han vaklede. Han sank paa sine Knæ og vedblev sin afbrudte Bøn om det Ælenod, der ene kunde opfylde hans Længsel og bringe Lykke til de Mennesker, han havde kjærest i Verden. Et nyt, langt Tordenbrag paafulgte; men han

lod ikke af at bede. Han bad ikke for sig selv, men for Miranda; dog Tordenbragene vedbleve og Lynglimtene gnistrede nærmere over hans Hoved. Han samlede al sin Kraft; han faldt paa sit Ansigt og bad endnu. Han bad ikke for Mirandas Liv og Lykke alene, saaledes som hendes guddommelige Natur nu levede i denne Verden, men som hun atter og atter vilde aabenbare sig og leve evindeligt. Han bad ikke for sit Fædreland alene, men for den hele Verden. Han bad ikke for denne Slægt alene, men for dens Efterkommeres Efterkommere i de sildigste Tider. „Anus mig med dit Flammesværd's Lyn, du Mægtige!“ — vedblev han — „men lad mig kun ikke have levet forgjæves! lad den Livets Kjærne, jeg søgte, opvoxe paa min Grav og bringe Fred og Frihed til kommende Slægter! Hør mig, hør mig i den levende Forbarmers Navn!“

Bludselig ophørte nu Tordenbragene — de blinkende Lyn standsede. Gudmund reiste sig op og saae, at Paradisæblet løsnedes fra Grenen. Det saae ud som det svævede i Luften. Det fløvedes af et Blink i tvende lige Halvdele. Alle de modne Kjærner faldt ud, paa en eneste nær, og denne lille Kjærne bevægede sig i Luften hen imod ham, ligesom den blev baaren mellem usynlige Fingre; men begge Eblets Halvdele vare faldne til Jorden og øieblikkelig opstøste. Gudmund hørte nu en streng alvorlig, men dog jærlig og ubeskrivelig herlig Røst, som sagde:

„Naar han kommer, som kan see mig i et fjernt Aarhundredes Morgen, saa skal Frugten fra Livets Træ i, som nu, falde raadnet til Jorden. Din Lykke blev dog stor, du, hvis Drømme bleve til Liv og Sandhed! Tag frugtens ædleste Kjærne! nedlæg den i det Land, du elsker øiest! Et herligt Træ kan fremspire deraf — det har før taaet grønt i Aarhundreder. — Det kan aldrig bære

fuldmoden Frugt, hvor et syndigt Menneske aander; men naar det har et Blad til hver Mand og et Blomster til hver Kvinde i det Land, hvor det kjendes og elstes — saa skal Grundstenen findes til det synkende Slot — saa skal et nyt Aarhundredes Miranda drage med Seier til sin fuldendte Bolig!"

Da disse Ord vare udsagte, rullede der et langt, høitideligt Tordenbrag hen over Gudmunds Hoved. En mørk Sky nedsænkede sig og skjulte pludselig Paradismuren tiligemed Grenen fra Livstræet for hans Dine. Han tumlede tilbage og stirrede med usikkert Blik hen for sig.

Ravnen havde imidlertid forgjeves forsøgt at svinge sig op over Paradismuren; den tumlede nu ned og satte sig i dette Dieblif paa hans Skulder. Den betragtede med synlig Glæde den lille rosenrøde Kjerne i hans Haand, med sit skarpe Blik. Gudmund saae sig atter freidig om. Med inderlig Glæde forvarede han sin dyrebare Skat; men med et Suk saae han endnu engang tilbage mod den skindhyllede Paradismur. Han bøiede sig dybt for den store Uhyrlige, der dog havde givet ham saa kosteligt et Aenod, og med langsomme Skridt gik han tilbage i den Retning, som Ravnen, der slagrede forud, betegnede ham. Efter en kort, men stille Vandring førte den ham til en Flod. Det var en af de Floder, der have deres Udspring i Paradiset; den løber med en rivende, purpurfarvet Strøm helt igjennem det lukkede Land. Ingen kan komme op ad denne Flod; men kun bort fra Paradiset og det Uhyrlighedsens Land, hvori det ligger, kan denne mægtige Strøm føre dødelige Mennesker.

Her lod Gudmund sin Guldfisk springe ud i de røde Bølger; men den forvandlede sig ikke til Hval — den tumlede sig, som forvildet af Glæde, og svømmede ivrig

op mod Strømmen, som den vilde søge dens paradisiske Udspring. Men Strømmen hvirvlede voldsomt den lille Fisk tilbage og drev den med sig. Gudmund havde længe stirret efter den forgjeves. At han maatte ned ad denne Flod, var ham klart. — Ravnens fløi alt forud og var ogsaa nær ved at komme ham af Syne. Nu saae han en stor, omstyrtet Palmestamme, som kom nedrullende ad Floden og berørte Bredden; han klyngede sig til den og tog Blads mellem dens store, grønne Blade. Saaledes seilede han nu med rivende Fart ud af Ulyksalighedslandet. Snart hørte han det brage, knitre og syde, som naar Vand og Ild mødes i store Masser. Floden, han seilede paa, gjen-nemskar hin store Flammestrøm. Han var ude af Ulyksalighedslandet, men sølte sig nu dog ligesom hjemligere tilmode. Saa herligt et Land var der vel ikke til paa Jorden; men det var dog øde og tomt i al dets Herlighed. Intet menneskeligt Aftryk havde han der mødt. Intet levende Dyr havde han seet glæde sig paa de yndige Blomster-Marker. Ingen Fugl havde han hørt synge i den stille, balsamiske Luft.

Gudmund hørte nu kun Flodens Bruslen. Den bort-drev ham paa Palmestammen gennem hele det lukkede Land. Han saae Skove og Bjerger ligesom flyve sig forbi paa begge Sider. Han glædede sig ved den hastige Fart, skjøndt den førte ham længer og længer bort fra Ulyksalighedslandet. Han længtes efter Færdsel og Rarm af det rastløse Menneskeliv; han længtes efter Fuglesang og Synet af glade Dyr paa Mark og i Skov — han længtes dog aller-mest efter sit Fædreland og Gjen-synet af den skønne Miranda.

Reisen paa denne Flod gif ikke mindre hastig end der, hvor Jorden var rullet bort for ham under Elets Fødder. Han saae ikke hvor han kom hen og kjendte ingen Gjen-

stand, før han følte sig opkastet med Palmestammen ved Foden af et steilt Fjeld. Her styrtede den purpurrøde Flod sig ud i Havet; men Gudmund laae ufsadt ved det steile Fjeld og gjenkjendte Bjergporten til det lukkede Land. Her laae det troe Bileamsesæl endnu knælende ved Porten og ventede ham. Det reiste sig og syntes at indbyde ham til atter at tage Plads paa dets Ryg, medens det vendte sig om for at gaae tilbage gennem Porthvælvingen, der atter havde aabnet sig for de Reisende. Raven sad paa Eslets Hoved. Den lille Guldfisk havde fulgt sin Herre og var sprungen i sit Glas. Gudmund forvarede det ved sit Bryst, satte sig paa det kjære, gamle Esel og red ud af Porten fra det lukkede Land. Da han var kommen helt igjennem Hvælvingen, hørte han et stort Bulder bag ved sig. Han saae sig tilbage — der var ingen Abning meer at see. Bjergporten var et fast sammengroet Fjeld mellem de to Bjergspiler.

Tolvte Kapitel.

Hvad der hændtes Gudmund paa Hjemreisen.

Uden at standse længere, end nødvendigt, paa noget Sted, vilde Gudmund nu gjerne tilbage til sit Fædreland; men han maatte overlade Raadigheden over Bei og Gang til sin gamle troe Bærer og Beiviser, der nu ikke lod til at have paa megen Hast som paa Udreisen. Eslet løb vel munter og rask, men paa naturlig Maade, og lagde kun saa lang en Bei tilbage, som det selv fandt hensigtsmæssigt.

Reisen gik atter over Bjergkjæden med de store Urskove og til den Ørken, som laae nærmest ved det lukkede Land og Lykhalighedslandet. Paa den første Dase, Gudmund kom til i denne Ørken, traf han et lille nomadisk Familiefolk, som den Dag havde opslaaet deres Telte her. Det var det samme venlige Hyrdefolk, som han paa sin Udreise havde truffet paa et andet Sted. De kjendte ham strax igjen. De hilsende ham venligt og tilbød ham Forfriskninger. Deres Sprog forstod han vel ikke; men deres Blik og Miner viste tydeligt deres Velvillie. Han lagde især Mærke til en overmaade yndig ung Pige, der som et halvt Barn paa Udreisen havde nikket til ham fra en Teltbør; han syntes, den unge Pige saae endnu mildere til ham, end den Gang, og en let Rødme foer over hendes Kinser. Hun var voxet i en ubegribelig Grad. I hendes ørte Dine spillede en tilbagetrængt Ild. Han hvilede

med Glæde blandt disse Orkenens frie Børn, som de kaldte sig. Han tog ogsaa paa sin Viis Deel i deres Aftenandagt under den frie, aabne Himmel. Stammens ældste Familiefader, hin unge Piges Bedstefader, syntes baade at være deres Fyrste og Ypperstepræst, og de lode ikke til at kjende nogen anden Lov, end hans Onsker og faderlige Vink. Den Maade, hvorpaa de bøiede sig for den nedgaaende Sol, antydede, at de i Solen saae et Billede paa deres Gud. Uden at forarges over deres Gudstjeneste, priste Gudmund dette fredelige Hyrdefolks Lykke og vilde gjerne dvælet længer iblandt dem; men da der nu blev opreist et Slags Alter og Høvdingen nikkede ad hin unge, smukke Pige, medens han lagde sin Haand paa Gudmunds Hoved, satte Eslet sig hastig i Bevægelse, og Gudmund sprang afsted for at hente det tilbage; men det var blevet stædigt. Han følte første Gang sin Afhængighed af det gamle Esel, som nu dog syntes ham temmelig egensindigt. Det forekom ham et Dieblif, at han dog var dets Herre, og at det burde lystre ham. Men ligesom han med et haardt Ord vilde revse det, savnede han forskrækket begge sine andre vigtige Vedsagere. Han bad Eslet kun tøve et Dieblif og løb tilbage. Han fandt sit Guldfiskeglas i Hænderne paa nogle smaa Børn, som han selv havde tilladt at see paa den lille Fisk, og som nu ikke vilde slippe det nydelige Vegetøi. Den gamle Nomadefyrste havde forelsket sig i hans Navn og vilde beholde den, men betegnede nu Gudmund; at han til Erstatning vilde give ham sin deilige Datterdatter til Hustru og udnævne ham til sin Medregent og Efterfølger i Regjeringen over hans lille lykkelige Folk. Det lykkedes dog Gudmund at faae begge de kjære Dyr tilbage. Nomadefyrsten var noget vred; den unge Pige og Børnene græd; Hyrderne flokkedes med

betænkelige Miner; men Gudmund skyndte sig at indhente Eslet og lod det nu løbe saa hastigt, det vilde.

Silde om Aftenen naaede han en Caravanleir paa en Slette, hvor flere Caravanveie til de store Handelsriger stødte sammen. Denne Caravane bestod af Handelsmænd fra de forskjelligste Lande og af alle mulige Religioner; men uden Hensyn herpaa havde de dannet et Slags reisende Fristat, og de talte med Stolthed om deres Frihed og Lykke. De drog til det saakaldte „store Bengeland,“ som de ikke noksom kunde lovprise. Paa Banderne af deres Kameler hang der store Tavler, hvorpaa deres Reiselove vare opskrevne. Gudmund hørte, at disse Love, som de havde svoret at hævde med Liv og Blod, hver tredie Dag bleve forandrede efter de fleste Stemmer. Blandt de „reisende Borgere,“ som de kaldte sig, bemærkede han en mager, ublevet Olding, som ikke deeltog i den livlige Samtale, men sad mørk og stille i en Teltkrog. Gudmund nærmede sig til ham og spurgte, hvi han var saa sørgmodig. Den Gamle gav ham et hemmeligt Tegn og listede sig taus til Side med ham. „Hjælp mig herfra, hvis du er et christent Menneske!“ — hviskede han — „det gjælder mit Liv.“ Han sønderrev fortvivlet sin Kjortel og betroede Gudmund, at han var Eier af de fleste Kameler i Caravanen og største Delen af de Rigdomme, de bare. Han havde sluttet sig til denne reisende Fristat, for sin Sikkerheds Skyld, og været saa taabelig at aflægge Reise-Fristats-Eden. Men denne Morgen var det ved Stemmeslerhed fastsat som Lov, at der skulde være Fællesskab i Guds og Nydelse, og man skulde skiftes til at ride, uden Personsanseelse. Deraf fulgte, at han kun beholdt en liden Deel af sin store Rigdom og næste Dag skulde gaae tilfods gjennem Ørkenen, nedens mange af de Unge, der hidtil havde gaaet, nu skulde

ride paa hans Kameler. Han havde modsat sig denne Lov og var anklaget, som en skammelig Forræder mod Rejsfriheden.

Gudmund havde stor Medynk med den fortvivlede Olding. Han lod ham strax bestige Eslet og gif selv ved hans Side, medens han skyndte sig bort med ham fra Caravanleiren, hvor der imidlertid holdtes Raad om den Gamles Liv og var opstaaet Trætte om Delingen af hans Gods. Neppe havde Gudmund dog bragt den uhykkelige Olding i Sikkerhed, før han saae, hvorledes hans troe Esel atter blev stædigt og kastede sin nye Rytter i Sandet. Den heftige Gamle havde nemlig lagt et Bidsel paa det med Snoren i sit Bælte og vilde tvinge det til at følge den Vej, han vilde fremad og som han paastod var den eneste rette Vej til „det store, salige Bengeland.“ Saasnart han nu af Gudmund hørte, at Eslet havde sin Frihed og selv skulde raade for Vej og Gang — blev den Gamle som rasende: han sprang af Eslet og sparkede til det; han slog efter Gudmund med knyttet Haand og kaldte ham det allergaleste Daarekistelem i den vide Verden; han løb endelig bort med Haansfrig og Forbandelser baade over „den reisende Fristat“ og „Galningen med det frie Esel“ og den hele „frie, gale Verden.“ Gudmund saae bekymret efter ham, steg atter op paa sit gamle, troe Dyr og fortsatte sin Reise alene.

Det gif nu rask frem i mange Dage i den Retning, Eslet selv valgte. Hvergang Natten faldt paa, var man altid paa et Sted, hvor der kunde overnattes. Som oftest var det kun i en aaben Gedesti paa Marken eller ved et hult Træ i Skoven. Undertiden standsede man dog ogsaa ved et almindeligt Herberg eller ved en fattig Hytte; men hvor der standsedes og der var Mennesker tilstede, blev

Gudmund gjerne modtagen med overordenlig Velvillie, og der blev sørget baade for hans og Eslets Pleie, uden at man vilde modtage anden Erstatning, end hans Betsignelse. Andet havde han heller ikke, paa sine tre kjære Dyr nær, samt Eblekjærnen, den gamle Runestav og det lille tørre Brød.

En Dag kom den eventyrlige Reifende til et Land, hvortil Grændfen var betegnet med det ham velbekjendte Flag, der bar Regnbuens tre Hovedfarver. Gudmund blev høilig glad, da han saa det. Han mente nu at være kommen til et Rige, hvor Mirandas høie Moder var kjendt og elsket. Ved en stor Bom, der var malet med de samme tre Farver, blev han standset af en frigersk Vagt i meget smagfulde Uniformer af de samme Farver. Vagtsens Høvding var en smuk ung og livlig Mand i den firiligste Dragt, der dog duftede lidt for stærkt af lugtende Bænde. Han hilfede den Reifende med største Høflighed, dog med et tilbagetrængt Smil over hans gamle Esel og hans besynderlige, lidet pyntelige Dragt. Han forsikrede Gudmund, at han, som enhver Fremmed, var særdeles velkommen og med fuldkommen Frihed kunde drage gjennem Landet og medføre Alt, hvad han vilde; kun maatte han anstaffe sig et anstændigere Ridebyr og en smagfuldere Dragt; for i den Fristat, der med Høie og Stolthed nu kaldte sig den æsthetiske, kunde kun Intet taales, der stred mod den sunde Forstand og den gode Smag. Mod Eslets Indførelse naatte han derfor især protestere. Man saa tydelig, det hørte til en Tid og et Dannelsesstrin, man var langt ude over; men at holde Skridt med Tiden og være i Spidsen for dens Udvikling, var netop den første store Lov i hans Rie, lykkelige Fædreland.

Da Gudmund umulig kunde opfylde Betingelsen for

at komme ind i dette lykkelige Land, og det forhaanede Esel ogsaa allerede havde vendt Halen mod Bommen og den pyntelige Bagthøveding, hilsende han høflig og lod Eslet fremdeles raade for Veien. Ravnens fløi som sædvanlig forud og kom kun tilbage af og til, for at hvile paa sin Herres Skulder.

Nu gik Reisen fort i mange Dage og Uger, og det blev stedse koldere, jo længer han kom frem. Endelig standsede han ved Grændsen til et Land, hvor den strengeste Winter syntes at have hjemme. Her saae han vel ikke Fanen med de tre Regnbuefarver; derimod saae han samme Farver, baade den røde, den blaae og den gule, i de fleste Ansigter. Grunden til dette Særshyn, der ved første Diekast glædede ham, som et lykkeligt Tegn, saae han strax var den Strengthed, hvormed man her holdt over „Magtens Frihed," som det kaldtes. Det var nemlig „Magtens Frihedens Land," hvortil han var kommen. Det Første, han saae, var Udøvelsen af de frie og stærkeste Kræfters Ret med et Par store, knyttede Næver i et bredt, fyldigt Ansigt, der syntes at tilhøre en meget stærk og fornem Herre; men Den, der afstraffede ham, syntes meget stærkere og fornemmere. Den saaledes afstraffede Herre saae han strax efter paa samme Maade forshyne en hel Deel andre Ansigter med de tre Regnbuens Farver. Det var denne Herres Undergivne, mod hvem han havde Ret til ligeledes at hævde Magtens Frihed. Uagtet Gudmund her fandt de ham saa kjære Farver, saa at sige, i levende Flag og Skjoldmærker, i de stærke og, som man forsikkrede, meget lykkelige Indvaaneres Aashyn, følte han dog en besynderlig Ulyst til at reise over Grændsen, og Eslet føiede ham i at gaae den forbi.

Efter nogle Ugers fortsat Reise i en anden Retning,

standsede Eslet ved et Sund, hvorover de bleve satte paa en Færge. Den stille Færgemand bar en bredskygget Hat og holdt bestandig begge Hænder i sine Sidelommer. Han nikkede venlig baade til Gudmund og hans Esel og forlangte ingen Betaling for Overfarten. Paa Landingsbroen stod der et høit Banner opreist, og Gudmund saa ogsaa her sine tre kjære Farver; de glindsede i Banneret over en Drage, med Svømmehud og Leopardkløer, der holdt en stor Pengepung i sine mægtige Kløer. Her blev han modtagen af en overordenlig tyk Mand, med Ben som Bjælker og et Ansigt som den runde Fuldmaane. Han var klædt som en formuende Borgermand. Han maalte den Rejsende med et ligegyldigt, storagtigt Blik. „Bei ham!“ — sagde han til en Underbetjent, medens han pegede paa et Stillads med en stor Vægt, der stod ved Toldboden. Gudmund kunde ikke blive flog paa hvad man vilde veie ham for og spurgte, om her ikke var et frit Land, hvor Enhver kunde reise uden at fortolde sin Person.

„De kan frit reise hvorhen De vil her i Landet“ — svarede den tykke, anseelige Mand. — „Al Told har vi ogsaa ophævet, og der gives nu intet friere Land i Verden, end det store Pengeland. Kun Brakkere taale vi her ikke“ — tilføiede han. — „Den Fremmede har kun at stige op paa denne Vægt, med et Lod i sin Haand, der svarer i Tyngde til Værdien af hans beviislige Formue, beregnet til prøvet Guld af atten Karat — kan han dermed opveie den ringest antagne Modvægt paa Statens og Frihedens Vægtstaaal — saa har han virkelig Menneskeværd og skal være velkommen; for her er Menneskeværdighedens frieste Land. Men Den, der ikke holder et frit Menneskes Vægt, maa jeg anmode om, øiebliklig at vende tilbage, hvor han kom fra, eller hvor han er tilbærrelsesberettiget.“

Uden at oppebie Gudmunds Svar, vendte den tykke Mand ham Ryggen. Gudmund kastede et Blik paa det Blylod, han med Krop og Sjæl og sin Formues Guldvægt skulde opveie, for her at gjælde for et frit Menneske, og da han ikke eiede en Skilling, opgav han naturligviis Forsøget. Eslet havde ogsaa allerede vendt Halen til Vægten, for at vende tilbage til Færgen. Men nu hørtes der et forfærdeligt Skrig, og der styrtede en brølende Menneskeflølge frem med Raabet: „ned med Vægt-Regimentet! vor store Protector leve!“

Menneskestrømmen var saa stærk og voldsom, at Gudmund med samt hans Esel blev fortreven af den. Ingen lagde meer Mærke til ham, og han maatte følge den stedse vøgende Folkestrøm til en stor By — det var Landets Hovedstad. Her var Oprøret paa sit Høieste. Den forrige Regjering var omstyrtet, og den rigeste Mand i Verden var valgt til det store Bengelands Protector. Oprøret havde seiret. Den nye Protector bares i et Seierstog gjennem alle Stadens Gader. Gudmund mødte ham og maatte hastig stige af sit Esel, for at vise ham Erbødighed, hvis han ikke vilde sønderrives af det begeistrede Folk. Han fandt sig i Nødvendigheden, men blev høilig forbausset, da han i det store Bengelands Protector og den rigeste Mand i Verden gjenkjendte sin ældste Broder, Mads Kræmmer.

Rigdomsrubinenes Rykteridder kjendte strax Gudmund og befalede ham at slutte sig til hans Følge. Saasnart Toget var endt, og Protectorens korte Tale: „Lykke og Rigdom for Alle!“ var besvaret med tusinde Tordensalver af Folkets begeistrede Hyltingsraab, begav den i sin rige Dragt ligesom forghyldte Mads Kræmmer sig til sine indre Gemakker i det forrige Regjeringsflot og lod strax den

ringe Efselsrytter kalde til sig. Han omfavnede Gudmund og loe med stor Tilfredshed.

„Seer du nu, du Penneslifter!“ — sagde han og bryste sig — „mig blev der dog Noget af; men jeg husker nok, det var dig, som styrede saa godt mod Fyrtaarnsklippen, at vi fik Lykken ombord. Derfor vil jeg nu ogsaa lønne dig. Hvad Rasmus engang lovede alle os Brødre, naar han blev Keiser, vil jeg nu holde mod dig. De Andre har jeg alt sat i god Veie. Du er min Viisdomsminister, Gudmund! — knæl og kys min Haand! dog nei — jeg er ikke bleven hoffærdig — og jeg seer nok, du maa være en holden Mand paa din Maade. Hvor lurvet du seer ud, har du dog sagtens aagret med din Rubin og maa vel nu være en hovedrig Mand i Viisdommens Rige.“

Gudmund trak paa Skuldrene og undgik Svaret, medens han spurgte sin forgyldte Broder om hvorledes han var kommen til saa stor en Hæder og Herlighed.

„Det skal jeg betro dig, som min Viisdomsminister, Fortrolighed“ — svarede Mads og fortalte ham nu hvorledes han med sin bethdelige Rigdom havde forladt Fædrelandet umiddelbart efter det første Oprør, hvori begge hans andre Brødre havde indviklet ham. Han havde siden gjort flere Keiser og allevegne forøget sine Rigdomme. Han havde, som en honnet Broder, forstrakt sine Brødre med store Summer, til han havde bragt dem ordenlig i Veie, lod at de skulde betale ham det igjen i hvad Slags Mynt, man forlangte det. Endelig havde han sat sin største Plan Bærk; han havde sikket, hvad han ikke vilde vove, i forskjellige Lande, og var for nogen Tid siden landet her med bethdelige Rigdomme. Da han lod sig veie med Vægten sin Formues Værdi, beregnet til atten Karats Guld, og

man ikke blev færdig dermed i otte Dage, var han strax her den største Mand i Verden og havde vundet Alles Høiagtelse og Beundring. Ved strax at sprede største Delen af de Summer, han havde medbragt, ud blandt den store, forarmede Hob, behøvede han ikke mange Dage til at vinde saa stort et Partie, som behøvedes. Hvad det havde kostet, skulde snart komme hundredfold tilbage. Han havde lovet dem Alle Rigdom og en rigtig indbringende Frihed, ved billig Fordeling af de Riges urimelig store Eiendomme i dette Land. Derved haabede han dog selv at erholde Broderparten, ved siden, som en retfærdig Protector, at tage de patriotiske Millionairer, der paaskjønnede hans Fortjener, i Forsvar mod Proletariernes Gridskhed. Naar det saa kom til en lille Krig mellem de Store og Smaa, skulde han nok faae Enemagt over dem Alle ved sine to mægtige Brødres Hjælp.

Gudmund studsede ved denne oprigtige Meddelelse og spurgte om hans to andre Brødre da ogsaa vare blevne Fyrster og store Mænd.

„Det forstaaer sig“ — svarede Mads — „dertil er vi jo alle Fire bestemte, siden du fiskede os hin Lyffens Engel ved Fyrtaarnet“ — og han fortalte nu, at deres smukke Broder, Pigernes Sens, som de havde kaldt ham, havde gjort sin Lykke ved sin Deilighed, som Skjønhedens frie Ridder, og nu var bleven „Rigsforraadner“ eller Præsident i den æsthetiske Republik, hvor Folket havde gjort Oprør, for paa en skjøn Maade at hævede deres Souverainitet. Det var et Folk, som sværmede for det Skjønne. De havde derfor valgt den smukkeste Mand i Verden til Præsident; — Sens havde stillet sig og faaet de fleste Stemmer. Han var virkelig det allerdeiligste Menneske — Folket havde Smag, og hvor den gode Smag

hist og her manglede, kunde den kjøbes, som alt Andet i Verden. Præsident Jens haabede imidlertid snart at faae Reiseritlen og Enemagten, især ved Damernes Indflydelse, hvis Gunst han var sikker paa. Rasmus Slagsbroder var det gaaet allerlykkeligst: han havde ved sin mageløse Styrke vundet Beundring og Indflydelse, som „Magtfrighedens store Helt“, og havde i en Revolution opsvunget sig til „Over-Friherster over alle Friherstere i de blaa-rødgule Ansigters Magtfrighedsstat“. Under denne Titel havde han nylig ladet sig krone. Mads Kræmmer, som havde erhvervet sig Navnet af „Guldfrihedens Helt“, havde sluttet et hemmeligt Forbund med begge sine mægtige Brødre. Rasmus havde lovet ham, at betale sin Gjæld til ham i „Kjødmønt“ og ved en kraftig „Demonstration af tilstrækkeligt Kanonkjød“ at skaffe ham Reiseritlen inden et Aar.

Gudmund hørte alt Dette med Forbauselse. Han saae nu hvorledes Mirandas Moder ved sit vidunderlige trefarvede Flag havde vaakt et Slags Begeistring hos dem Alle for Friheden, men at hver med sin Lykkeligave havde søgt den paa forskjellig Maade. Han vidste hvor lidet det kunde hjælpe at disputere med Mads Kræmmer om Noget, der laae udenfor Kjøb og Salg. Selv elskede Gudmund Friheden over Alt — og sin egen personlige Frihed, om muligt, endnu høiere. Han undskyldte sig derfor paa det Bedste for at træde i den forgyldte Protector's Tjeneste, som Viisdomsminister. Paa Broderens indtrængende Spørgsmaal om hvorledes han havde gjort sin Lykkeligave frugtbringende, var han for sanddru til at negte, at han hidtil kun havde fulgt sine Drømme, men havde ladet sin Viisdomsrubin ligge hjemme i Bedstefaders gamle Snus-tobaksdaase, hvorfor han heller ikke mente, han var ble-

den slynderlig viis. Derimod havde han oplevet mange eventyrlige Begivenheder, som han dog hverken fordrede at vinde Rigdom eller Berømmelse ved.

„Det tænkte jeg nok!“ — sagde Mads Kræmmer og loe — „af de Lærde bliver der aldrig Andet, end Prakkere. — Den, der skal gjøre sin Lykke i Verden med Wiisdom, faaer en tynd Lykke.“

Nu afbrødes deres Samtale ved et umaadeligt Jubelfrig udenfor. Det var en ny Hylдинг for det store Bengelands Protector — Guldfrihedens store Helt. Mads Protector rakte sin Broder Gudmund tre kolde Fingre til Afsked og holdt ikke længer paa ham, men lovede at betænke ham, naar han engang gjorde sit Testament.

Brødrene skiltes ad. Gudmund følte sig beshynderlig gjennemisnet af sin Broders tre kolde Fingre og gjorde sig mange Betænkkeligheder derover. Han fortsatte endnu samme Dag uden Ophold sin Reise til Fædrelandet og tænkte nu hele Veien paa sin Gblekjærne og hvad den skjøne Miranda vilde sige til dette eneste Udbytte af hans Reise.

Trettende Kapitel.

Omvæltningerne.

At Gudmund havde været hele syv Aar borte, kunde han ikke begribe; men de mange Forandringer, der vare skete allevegne, syntes snarere at kunne have udfordret en hel Menneſſealbers Tid. Hvor han kom frem, havde der været Oprør, og i de fleste Lande raſte man endnu ſom Aſſindige mod hverandre. I nogle Lande havde han en vis Gruſor at tage noget Menneſte i Haanden; han havde nemlig ofte havt en Fornemmelse derved, ſom han tog Sig i Haanden. Det Samme havde været Tilfældet, da hans Broder Mads rakte ham ſine tre kolde Fingre til Aſſked. Mangfoldige Fingre syntes ham ſaaledes døde eller viſnede i de ſyv Aar, han havde været borte.

I hans Fædreland ſaae det jammerligt ud. Han kunde neppe gjenkjende det ødelagte Land. Med Sorg og Gruſed han frem. Alting var forandret. Der var indført et ſaakaldet „Allemands-Regimente efter Krop-Flertals-Syſtemet.“ Hele den fyrſtelige Familie, ſelv den tilbedede Prindesse Miranda, var forsvunden. Ingen vidſte hvor de var lygtet hen.

Det var en ſkyfuld Eſteraarsmorgen, da Gudmund red ud ad Hovedſtadsporten. Der var næſten ufremkommeligt. Broſtenene vare allevegne opbrudte, og der laae Ruiner af nedbrudte Forſtandsninger i alle Gader. Politieſtokke ſaae man vel ikke meer, men beſflere ſkarpe Vaaben. Hvor han ſaae Menneſker, var han ſelv den enefte Ubevæbnede; thi Dalmſtraa-Daggerten i hans Bælte kunde ikke her gjælde for

noget betydeligt Baaben. De Første, han mødte, vare iøvrigt Gadedrenge, som sang og fløitede, medens de i deres Ufkyldighed morede sig med at kaste Skarn paa ham og hans troe Efel. Dette mærkede Gudmund dog ikke i sin Gru over den store Udelæggelsens Bedersthyggelighed, han var Vidne til. Men det Værste havde han endnu ikke seet. Mirandas halvbyggede Palads laae nu aldeles i Grus og var blevet til et Rettersted, hvor der skete Henrettelser fra Morgen til Aften i „Allemands-Magtens“ Navn, efter det Parties Dom, som for Diebliffet havde hævdet sin Større-Tals Ret. Dagens herskende Magt havde valgt en Surrogat-Prindsesse-Miranda, der skulde forestille Republikens Sjæl og bifalde, hvad der den Dag skulde være Lov. Denne Surrogat-Miranda var Overbødlen's første Frille. Det var nemlig Bødlernes og deres Haandlangeres Partie, der den Dag havde Magten. Deres Ministerium foretog just sit Seierstog gjennem Gaderne med Overbødlen og hans Frille i Spidsen. Gudmund kunde ikke undgaae at møde dette Tog — Gaden var spærret af de sammenstimlede Folkehobe.

Da Gudmund nu af en jamrende Borger fik at vide hvad dette Optog betydede, kunde han ikke tilbageholde et lydeligt Udraab af Gru og Foragt. Han formaaede sit Efel, ved et godt Ord, til hastig at vende sig om, og han vilde nu, om muligt, forlade Byen; men hans Udraab var blevet hørt; de vilde Mennesker kastede sig med Skrig og Trudfler over ham og slæbte ham frem for Bøddelgeneraalen og hans Frille. „Han har foragtet Republikken!“ — skreg de — „han har ladet et gammelt Efel vende Halsen til Folket — hans Hoved maa springe!“

„Gaa! Gaa lad det springe med de Andres!“ — lod Overbødlen's Dom, ledsaget af Latter og skrigende Bifaldsraab.

Uden videre Undersøgelse slæbtes Gudmund nu frem med Toget; det drog just lige til Retterstedet med 135 andre Dødsdømte af det Partie, der forrige Dag havde været det største, medens et tredie Partie, der denne Dag paastod at have Krop=Flertals=Ret; holdt Taler og byggede Forstandsninger i en anden Gade.

Gudmunds Efel havde man revet fra ham, og det gamle taalmodige Dyr blev nu af de muntre Gadedrenge jaget bort med Hug og Stik. Guldfisken havde Drengene dog ikke faaet fat paa, og Ravnene kunde de ikke naae: den fløi noget urolig over sin dødsdømte Herres Hoved. Staven med de smaa Billede og Runer havde man ladet Gudmund beholde. Hvad han med mest Omhu forvarede, var dog den lille Eblefjerne. Han gjorde ingen Modstand, da man nu slæbte ham op paa det høie Stillads, hvor en Bøddel af anden Rang, med Partiets Cocarde paa den fidede Hue, stod beredt til at afhugge de 136 Hoveder.

Gudmund tog sig meget godt ud paa Skafottet. Hans gamle Reisedragt havde et vist fantastisk Udseende, og Staven, med Runerne og Hieroglypherne, i hans Haand gav ham i dette Dieblik en vis hemmelighedsfuld Værdighed. Der rørte sig en Tanke i hans Sjæl, der mægtig opløstede ham over al den Gru og Sammerlighed, han saae for sine Dine. Med en Kølighed og Mildhed i Afsyn og Stemme, der røbede en overlegen, men fjærlig Aand, udbad han sig kun Tilladelse til at holde en kort Tale til sine Landsmænd inden Henrettelsen begyndte.

Det blev ham tilstaaet paa den Betingelse, at han ikke maatte nævne noget Ord, som, efter denne Dags Lov, var udslettet af Sproget. Der blev raft ham en Liste over de forbudne Ord, og han saae med Forfærdelse, at det første Ord, der ikke maatte nævnes, var „Gud“. Da han saae

dette, kunde han neppe tale af Gru og Bedrøvelse. Han erklærede kun, at han, uden mindste Beklagelse over sine Dommere, vilde lægge sit Hoved paa Blokken, naar man kun vilde opsætte al Blodsudgydelse til han havde lagt en eneste Frugttrækjærne i Jorden og derved lagt Spiren til et virkeligt Frihedstræ, som da efter hans Død skulde gjøre hele Folket lykkelig.

„En Fabel — en Fabel! Eventyr! — Galgefrist!“ — raabte Nogle; men det klang behageligt i Almuens Øren. Der laae en Sandhedsfølelse i hans Røst og en Begeistring i hans Blik, som var uimodstaaelig. „Før ham ned!“ — „Lad ham vise os Kjærnen!“ — „Lad ham lægge den hvor han vil!“ — „Vi vil see derpaa!“ raabte tusind Stemmer mellem hverandre. — „Bort med Øren saalænge!“ — raabte Andre. — „Pas kun paa ham, at han ikke smører Haser!“

Man nødtes nu til at opfylde Gudmunds Begjering. Han havde taget sin lille rosenrøde Æblekjærne frem. Han holdt den fast mellem to Fingre og udstrakte Haanden. Ingen kunde see den lille Kjærne; men tusinde Stemmer raabte: „see! see! han har den! — see! hvor deilig den er!“

Under streng Bevogtning blev nu Gudmund, efter sit Dufte, ført til den saakaldte „Folkets Have“, tæt ved Søflottet, hvor han i Alles Paasyn nedlagde den paradisiske Æblekjærne midt i et indhegnet Rosenbed.

I det Dieblik, dette skete, bemærkede Mange, at Himlen var bleven besynderlig rød, og man saae en stor Sky udbrede sig over den, som Nogle paastod var blodrød, men Andre syntes var rosenrød, og der mumlede Allehaande om dette usædvanlige Lustsyn, der vist maatte have Noget at betyde.

Gudmund blev imidlertid strax under streng Bevogtning ført tilbage til Retterstedet, hvor de andre Døds-

dømte stode blege og ventede Bloddommens Fuldbhørdelse. Da han stod øverst paa Skafottet, bad han om at maatte blive den Første, der idag lagde sit Hoved paa Blokken, men at det kun endnu maatte være ham tilladt at sige et Par Ord til Folket.

„Han skal tale! Vi vil høre ham!“ — raabte mange raae Stemmer — „Vi Souverainer vil det!“ — gjentog nogle fine Stemmer, og en Flok Skoledrenge trængte sig frem. Man turde nu ikke modsætte sig Folkevillien.

„Giv Agt!“ — raabte Gudmund med høi og kraftig Røst og pegede mod den røde Himmel, idet pludselig hans sidste Nats Drøm blev ham klar — „enten vil hin store Sky nedstyrte, som et Blodhav, over Landet og drukne Jer Alle, som i en Syndflod — eller den vil nedfalde, som en Rosenregn, over Land og Rige og glæde det hele Folk.“

„Eventyr! — dumme Eventyr!“ — raabte Nogle — „Hør ham! hør ham!“ — raabte Mange. — Der blev atter Stilhed, og Gudmund vedblev med forhøiet Styrke: „Derfom den Kjærne, jeg har nedlagt, aldrig vil spire i dette Land, styrter Blodhavet, inden jeg har luft mine Dine, over eders Hoveder — men spirer hin Kjærne, da skal I see Rosenregnen, inden mit Hoved falder fra Blokken. I samme Stund skal I da see vor tilbedede Prindsesse Miranda komme tilbage!“

„En gal Profet! — et Daarekistelem!“ — mumlede Nogle; men disse Uttringer overdøvedes af Mængden, der med Forundring betragtede Gudmunds Mægh og Afsærd. Dine Ord vare fløine fra hans Læber, som indgivne ham dette Dieblif, og hans Dine straalte af Begeistring. Saa snart han havde udtalt, knælede han stille med foldede Hænder og lagde sit Hoved paa Blokken. Bødlen greb den Ore og løftede den —

„Med med Kafferne! — Børstenbinderne leve!“ — løb det nu, med et umaadeligt Skrig, som fra tusinde Strubber. Dren blev voldsomt revet af Haanden paa Bøden, medens Ketterstedet stormedes af en rasende Folkehob.

„Hurra for Børstenbinderne! — Intelligenfen leve!“ — raabte de finere Stemmer. Den stormende Folkehob befriede nu hastig alle de Dødsdømte fra deres Lænker, medens de huggede morderlig ind paa Bødlerne og deres vilde Haandlangere. Det var Børstenbindernes og Skolebrengeens Partie, som havde seiret i de andre Gader og nu forjog Bøddelpartiet fra Ketterstedet.

Medens Kampen endnu rasede under Skrig og Larm, faldt der nogle store Draaber med et blodrødt Skjær fra Skyerne. „Blodhavet! — see, Blodhavet kommer!“ — skreg den store, forfærdede Mængde. — „Fred! Fred! bort med alle Vaaben! — Gud staae os naabelig bi!“ — Mangfoldige styrtede paa Knæ og bad — de vilde Mordskrig ophørte. Der var en Forfærdelse, som den yderste Dag var brudt frem.

„See! see!“ — raabte nu Nogle — „Blomster! — Roser! — og see! Miranda kommer!“

Ingen Bloddraabe faldt meer til Jorden. Hver Draabe i den røde, himmelstore Sky syntes forvandlet til en Rose, og der nedfaldt nu over hele Landet en Rosenregn, som udbredte sig over fjerne Lande. Enhver, som greb en af de smaa nydelige Roser, der lignede de saakaldte Prindsesse-rosen, følte sig uendelig glad, og der blev en Jubel over hele Landet, som af en umaadelig Flok lykkelige Børn.

Under denne almindelige Jubel stod Gudmund paa Ketterstedet og saae sig om. Han troede et Dieblif, at han allerede var henrettet, og at Alt, hvad han saae og hørte, var det andet Livs Herlighed, der nu gik op for ham efter

Døden. Men snart mærkede han, at han endnu var paa Jorden. Midt i den store Glædeslarm hørte han en Lyd, som næsten var ham endnu glædeligere, end de utallige jublende Menneskerøster, men som ikke var særdeles velklingende i de Flestes Øren. Det var hans gamle, troe Afseninde, der aldrig havde været saa højrøstet, men nu ogsaa paa sin Viis jublede. At dens Glæde dog var blandet, var umiskjendeligt; nogle skarpe, næsten skærende Toner tilkjendegave, at den ikke følte sig selv fuldkommen fri. Det taalmodige Øyr, som nylig var blevet forhaanet og udpidsket af Øyen, kom nu, overstrøet med Roser, og bar den deilige Prindsesse Miranda paa sin Ryg. Hun var noget bleg, men lysvaagen og over al Beskrivelse deilig. Hun ledsagedes af sin Fader, den gamle Fyrste, og Prindsen, hendes Broder, der, ligesom hun, bleve hilsede af Folket med stor Hæder og Glæde. Baade Skoledrengene og Gadedrengene klappede. De seirende Børstenbindere og selv Levningerne af Rakkerpartiet vare blevne loyale.

Toget nærmede sig det høie Kettersted, hvor Gudmund endnu stod ubevægelig af Forbauselse og Genrykkelse. Da den skønne Miranda saae ham, bleve hendes Kinder røde. Hun standsede uvilkaarligt Øslet, som hun havde bundet en Silkesnor om Ørene, for at styre det; men denne Standning gjorde Opsigt; hun vilde skjule sin Bevægelse og drage videre frem mod Slottet. Dog Øslet, som havde afrystet Silkegrimen, var nu blevet stædigt og vilde ikke flytte en Fod, før Prindsen, der med stor Glæde havde seet og gjenjendt Gudmund, var sprungen op paa Ketterstedet og havde hentet ham. Først da Prindsens hjemkomne Lærer og Ven ned Gunst var bleven modtaget af den gamle Fyrste og havde modtaget saa kjærlig en Hilsen af Prindsessen, at alle forundrede sig derover — fatte Øslet atter med For-

nøielse sig selv og Toget i Bevægelse. Gudmund gik ved Prindsessens venstre Side og vilde allerede foreløbig aflægge en kort Beretning om Hensigten og Udfaldet af hans lange Reise; men hvad han sagde, vidste han ikke: han havde nu ikke Tanke for Andet, end Prindsesse Mirandas guddommelige Skjønhed og den Kjærlighedslykke, han troede at see i hendes Smil. Hans Blik fordybede sig i de forunderlig deilige Dine, som for længe siden havde aabnet ham den allerinderste Helligdom i hendes Sjæl og sammensmeltet hans hele Væsen med hendes. Men han mærkede, at det ikke gik an, saaledes at betragte hende i Alles Paasyn. Hun lod ogsaa snart Sløret falde ned for sit Ansigt og vendte sig til sin Fader og Broder, der rede ved hendes høire Side. Prindsen nikkede dog ofte venligt til Gudmund, der nu gik lidt fattig, som et Slags Løber, eller snarere som en almindelig Eseldriver, i tilbørlig Afstand ved Prindsessens Side, med en ydmygende Følelse af, at han dog ikke hørte til de fyrstelige Personers egenlige Selskab. Saasnart Indtoget var endt og man havde naaet Slottet, bad Prindsen Gudmund om at følge ham til hans Vænkammer.

Hvad det egentlig var, den unge, haabefulde Dr. Gudmund havde tænkt at udrette paa sin Udenlandsreise, havde Ingen ved Hoffet ret vidst, førend det første Aar efter hans Afreise var udløbet. Da han dengang endnu ikke var kommen tilbage, havde Prindsen med stor Sorg anseet ham for død og aabnet det forseglede Brev, den unge, beshynderlige Mand havde givet ham ved deres Afsked. Deri stod Alt, hvad Mirandas Moder havde aabenbaret ham i Drømme, Natten før hans Afreise, saavel om Paradisøbet, der skulde give uforgængelig Sundhed, Frihed og et skjønt fuldendt Liv, som om den vidunderlige Perle, hvorpaa Mirandas Slot skulde bygges, for aldrig meer at omstyrtes.

Da Gudmund nu stod for Prindsen i hans Vænkammer, maatte han med stor Undseelse tilstaae, at han hverken medbragte Paradisæblet eller hin kostelige Perle, men at disse Alenoders Erhvervelse syntes forbeholden et endnu ikke op- rundet Aarhundrede. Han fortalte nu om sine Prøvelser, om Bekæmpelsen af Dragen, som æder sig selv, ved Bjerg- porten til det lukkede Land, og de Fristelser, han strax her havde mødt i den lange Sultans Slot. Han beskrev sine vigtige Forberedelser ved Rejsen til den gamle Stenkonges Land og Tilblivelsens Rige. Han skildrede sin Reise over Flammehavet til Ulyksalighedens tabte Land og til Paradis- muren. Han vilde nu meddele det endelige Udfald af sin Reise og vise, at den dog ikke havde været uden et bethy- ningsfuldt Udbytte. — Men her afbrød Prindsen ham noget utaalmodig. Det forekom Altsammen den meget forstandige Prinds saa besynderligt og eventyrligt, at han ikke vilde antage det for Andet, end en levende Drøm. Det syntes ham en Række af forvildede Forestillinger, som den gode Dr. Gudmund kun i et Slags Sindsforstyrrelse kunde have indbildt sig at have oplevet. Prindsen gjorde nogle Spørgs- maal om Veien, Befordringsvæsenet og de Landes geographiske Beliggenhed, Gudmund havde besøgt, og da han herpaa fik høist utilfredsstillende Svar, fik han en hemmelig Mistanke om, at hans kjære Dr. Gudmund i alle de syv Aar maatte have været i Cur i en eller anden Stiftelse for Sindsfvage. Derom httrede han sig dog ikke. Han frygtede for at be- røre en sm Stræng i den brave Gudmunds Sind og maaske derved paadrage ham et Tilbagefald. Paa hans Rejsehistorie og enkelte Grillen nær, maatte han nu dog ansee ham for at være ved fuldkommen Sands og Sam- ling, og med alle Gudmunds Underligheder, havde han dog ingen kjærere Ven i Verden.

Hvad Prindsen havde hørt om den Edelsten, der skulde bringe Wiisdom, lagde han heller ikke videre Vægt paa. Han gav Gudmund den lille Nøgle tilbage til hans Karitetskuffe, hvor hin Sten skulde ligge blandt hans andre smaa Klenoder fra hans Barndom. Han takkede sin begejstrede Ven oprigtig for hans gode Villie og alle de Besværligheder, han havde udstaaet for Prindsessens Skyld og for Landets og Rigets Frelse. Ganske kunde han dog ikke fordølge ham, at største Delen af hans Hændelser mere bar Præget af en studeret Mand's Reflexions-Fantasier i en symbolisk eller allegorisk Digtning, end af en umiddelbar Opfattelse af noget ydre haandgribeligt Liv. Prindsen havde nemlig i de syv sidste Aar studeret og vidste nu god Bested med hvad der hørte til en sund og forstandig Livsanskuelse.

Uden dog at krænke sin gode Ven med nogen skarp Kritik over hans formentlige Reisehistorie, meddeelte Prindsen nu Gudmund, til Gjengjæld for hans Oprigtighed, hvad der var hændtes i Land og Rige i hans Fraværelse. Deri forekom unegtelig Ting — det vilde han indrømme — der ved første Blik kunde synes ligesaa besynderlige, som hvad Gudmund paa sin Reise vilde have oplevet. Men paa vort nærværende Oplysningstrin, mente han med en stor Philosoph, maatte Alt, hvad der virkelig var skeet, ogsaa kunne begribes, som det Sande og Rette.

Det nye Oprør, man med Føie havde befrygtet, var allerede udbrudt ni Maaneder efter Gudmunds Bortreise. Forstrækkelsen over Oprøret og alle dets Grueligheder havde paa en Maade helbredet Miranda. Hendes Dvalesyge var idetmindste aldeles ophørt; men fuldkommen Helbred frygtede Prindsen hun vist aldrig vilde opnaae i denne Verden. Med al sin Aand og med hele sin henrivende Elskværdighed, havde hun dog endnu bestandig nogle høist besynderlige Grillen,

som man maatte føie sig efter. Saaledes havde hun taget det Løfte af sin Fader og Broder, at hun aldrig skulde ægte nogen anden Mand, end den, hvis Billede hun engang vilde have seet i et Speil, hvori Billedet, som hun paa=stod, var blevet siddende. Havde hun dermed ment et Slags Daguerreotyp, kunde man dog tænke sig det; men med dette Speilbillede paa=stod hun, at hun paa en Maade allerede havde — holdt Bryllup.

Dette gik for vidt. Brindsen kom til at lee ved at fortælle det. Gudmund var dog langt fra at lee; han stod yderst spændt, og Brindsen tilføiede, at Bielsen ved dette ubegribelige Bryllup, efter Brindsessens Erklæring, skulde være foretagen af en usynlig Mand, og — hvad er var allerbestynderligst — hun paa=stod for sex Aar siden, at hun hemmelig havde født denne sin Speilbilled=Gemal en Søn. Dette var imidlertid, med al dets Urimelighed, en Familie=hemmelighed, som Brindsen kun under det strengeste Taus=hedsløfte betroede sin fortrolige Ven. At det Hele var en Fantasi, og at det ikke kunde være Andet, end et Hjerne=joster, Miranda havde ment med den Søn, troede han desuden var klart. For at føie hende, havde man imidlertid ladet hende beholde et lille nydeligt Barn, som en Morgen fandtes hos hende. Ingen vidste, hvorfra det var kommet. Det hed først, at det var saa lille som et Fingerled, hvad Brindsen vistnok fandt høist usandsynligt; men Barnet havde han selv tidt seet, og det lod rigtignok til at blive en af de allermindste Dværge, der har været til i Verden. Det var nu noget over sex Aar gammelt og havde et meget logt lille Ansigt. Det var Brindsessens Yndling, og hun paa=stod endnu med en høist elskværdig Ufskyldighed, at den første Nat efterat Oprøret var udbrudt, da hun led af en orsmædelig Hovedpine, maatte den lille Dreng være sprun=

gen ud af hendes Bænde og lige over begge hendes Dine. „Det er vistnok absurd“ — tilføiede Brindsen — „men hun har virkelig et lille Ar over Dinene, der forresten klæder hende nydeligt. Hun mener ogsaa, at hendes Dvaalehyge fra det Dieblif af er ophørt. Dagen efter at hun opdagede den lille Pusling hos sig, var det, Oprøret kom til den Yderlighed, at hun med hele vor fyrstelige Familie maatte redde sig ved Flugten.“

Gudmund hørte herpaa med den største Forbauselse, men yttrede ikke sin Mening derom med et eneste Ord.

I Mirandas besynderlige Griller maatte Brindsen dog tilstaae, at der ofte laae noget Aneksesfuldt eller Profetist, som mærkeligt nok gif i Opfyldelse. Saaledes var det efter hendes uroffelige Willie, at den flygtede Fyrstefamilie, der i det sidste Ar skjult havde opholdt sig i Landet, denne Dag aabenlyst var dragen tilbage til Hovedstaden, uagtet de vidste, at Anarchiet netop nu rasede allerblodigst. Læt udenfor Staden havde hun først bemærket Naturphænomenet med den blodrøde Himmel, som efter Brindsens Mening var et Slags Skypompe, der et Sted i Orienten maatte have opdraget en umaadelig stor Rosenflor, og som nu brast og udstrøede denne Blomsterrigdom, som en vidunderlig Regn, over Landet. Da hun saae dette Særsyn, havde hun jublet: „Det er skeet! han er kommen!“ „See!“ — havde hun udraabt — „der kommer hans Bærer og Veiviser, som skal bære mig til min Lykke, naar jeg kun et Dieblif kan troe den mulig.“ Med disse Ord var hun sprungen ud af sin Reisevogn, som hendes Fader og Brindsen ledsagede til Hest, og havde besteg det gamle Esel, der kom løbende fra Byen, forfulgt af faade Dreng. „Ubegribeligt var det“ — sluttede Brindsen — „hvorledes hun paa dette jammerlige Dyr, der tilmed var stædigt og hvert Dieblif vilde faste

hende af, kunde tage sig saa majestætisk og henrivende ud, at det blotte Syn af hende vakte almindelig Begeistring."

Ved at høre hvad Brindsen fortalte om sin Søsters underlige Grillen, som han kaldte det, blev Gudmund inderlig glad. Han fandt deri en Bekræftelse paa Meget af hvad han tilforn havde anet eller skimtet i sine betydningsfulde Drømme. Han fortalte nu Brindsen det vigtigste Udbytte af hans Reise, som han før var bleven afbrudt i at meddele, og hvorledes han allerede havde nedlagt den kostelige Gblefjærne paa et godt og sikkert Sted i den store „Folkets Have“, hvor Gartneren vist vilde værne om den, som det mærkeligste Frø, der nogensinde var bragt hid fra fjerne Lande. Selv udbad han sig dog Overophyret med denne kostelige Sæd. Brindsen tilbageholdt det Smil, der spillede om hans Læber ved denne hans gode Vens ivrige Bøn, men opfyldte den strax.

Endnu samme Dag flyttede Gudmund ind i den fyrstelige Pavillon i „Folkets Have“, hvor der blev indrettet en smuk lille Bolig for ham, og hvor han bestandig kunde have det Rosenbed for Die, hvori hans dyrebare Frugtfjærne var nedlagt. I den Aften sad han her overmaade hyggeligt mellem sine Bøger og alt sit gamle Studenterboskab. Sine tre kjære Dyr havde han ogsaa her Veilighed til, og gjennem Haven havde han den frieste Afgang til Søslottet, hvor Brindsen gjerne vilde see ham ret ofte. Han følte sig nu træt af denne Dags mangfoldige vigtige Begivenheder og trængte til Hvile. Den hele Nat drømte han om det herlige Træ, han havde hentet Spiren til fra Paradismuren, og om den skønne Miranda, som han ikke tvivlede paa maatte besidde Noget af sin Moders Feenatur, men hvis lønlige Kjærlighedsforhold til ham endnu var og blev ham en Gaade.

Fjortende Kapitel.

Gudmunds Forhold til Miranda, og hvad der fremdeles
hændtes ham i hans Fædreland.

Da Gudmund næste Morgen vaagnede, syntes det at have været ham aldeles klart, at han var den skønne Prindsesse Mirandas Gemal, skjøndt det vistnok for den Forstand, han havde om Dagen, var et Slags Mysterium. Han havde for sig selv siden paa en Maade følt sig aandelig ægteviet til hende i det første Dieblif, han saae hende. Indtil denne Nat havde Bevidstheden derom dog ligget dybt tilsløret i hans Inderste. Nu havde han seet det og paa en egen Maade forstaaet det, men uden tvivl dog kun med Hjertefulehjernen. Da dette Ægteskab dog ikke var sluttet paa sædvanlig Maade og neppe nogensinde vilde blive anerkjendt ved Hoffet, besluttede han fremdeles at holde det hemmeligt. Selv til Miranda vilde han ikke yttre sig om, hvad hun jo vidste og selv tidligere havde faaet Klarhed i. Hvorvidt Sløret engang kunde drages fra denne Hemmelighed, endog imellem dem selv indbyrdes, maatte alene beroe paa hende. Det var ham allerede en stor Lykke, at turde tænke derpaa; men han følte en inderlig Længsel efter at høre sin Lykke bekræftet ved et eneste Ord af hendes deilige Mund.

Saa tidlig, som det nogenlunde kunde findes passende, gik han op paa Slottet, efterat han dog først havde seet til Rosenbedet, hvori hans største Skat var nedlagt. Han havde fri Afgang til Prindsen, og de vilde nu med den største Iver studere Statsvidensskaberne sammen. Han saae

denne Dag kun et flygtigt Glimt af Miranda og havde kun Leilighed til at hilse hende i Frastand; men han følte sig høist lykkelig ved det eneste Blik, han havde modtaget. Næste Dag var han endnu lykkeligere: Miranda havde nærmet sig ham og talt et Par Ord til ham om det smukke Veir. Den tredie Dag mødte han hende i Haven og, mod Sædvane, ganske alene. Han greb Leiligheden til hastig at optage en lille Tusindfryd, som hun i Forbigaaende havde tabt af sine Loffer; han overrakte hende den med et undseeligt Blik, og hans Kinder blussede.

„Behold den!“ — sagde hun med et fortroligt Smil, som gjennemtrængte hans inderste Sjæl — „De smaa Tusindfryd stod jo i Knopper, da vi første Gang saaes — men de sprang ud i et Dieblif.“

„Dengang var det Foraar“ — sagde Gudmund med bævende Stemme — „men for den rette Tusindfryd er det altid Vaar.“

Den fortryllende Miranda slyngede sine Arme om hans Hals og trykkede et kjærligt Kys paa hans Læber. — Verden løb rundt for hans Dine. Da han kunde samle sine Tanker igjen, var han ene; men fra den Dag af var han i den bevidste Virkelighed den skjønne Mirandas hemmelige Gemal.

Miranda havde altid været vant til den mest ubetingede Raadighed over sin Person. Det kunde aldrig falde hendes hemmelige Elsker og Ægtemand ind, at see noget Pligtforhold i deres Forbindelse. Det var ham umuligt at knytte nogen Fordring eller Rettighed til den allerede uendelig store Lykke, at være hendes fritvalgte og af en usynlig Aand indviede Brudgom. Enhver Gunst, hun med samme Frihed skjenkede ham, modtog han med Henrykkelse; men Hemmeligholdelsen af deres Ægteskab var den nødvendige Betingelse

for deres Lykke. Det var en af de første Meddelelser, han af Miranda havde modtaget, da hun en Aften aabnede ham den skjulte Dør, der gjennem en underjordist Gøngang førte ham ind i hendes inderste Gemakker. Han vidste, at det samme Hemmelighedsflør havde hvilet over hendes Moders Ægteskab med den gamle Fyrste, og at deres Adskillelse, saavel som Fyrstens nærværende beklagelige Tilstand, var en Følge af, at han ikke havde holdt hin Betingelse.

Den gamle Fyrste havde nemlig hele sin Regjeringstid været tungsindig. Han syntes, Lykken havde vendt ham Ryggen med hans første Elskede, og han tilskrev sig selv alle de Ulykker, der under hans Regjering vare hændte. Det sidste seksaarige Oprør havde saaledes rystet ham, at han var bleven aldeles sløv og saae ud som en Olding, der gik i Barndom. Alle Regjeringssager havde han overdraget til sin Søn, den unge Thronarving, og syntes nu ligesaa lidt at bekymre sig om Verden, som den om ham. Hvergang Gudmund saae den gamle Fyrste, syntes han i den blege Oldings Tilstand at see et Forbud paa hans egen Fremtid, hvis han nogensinde røbede den Hemmelighed, der nu var hans høieste Lykke.

I nogle Uger var Gudmund som beruset af sin hemmelige Ulyksalighed, og det vilde ikke ret gaae med hans Studier af Statsvidenskaberne, hvori Prindsen fik et betydeligt Forspring for ham. Han forsømte dog aldrig nogen Dag at see til Rosenbedet udenfor hans Vindue, der gjemte det vigtigste Udbytte af hele hans foregaaende Liv i den lykkeligebringende Æblekærne.

Han havde fortalt Miranda endeel af sit Livs Begivenheder og især beskrevet hende sin besynderlige Reise. Hun havde hørt derpaa med synlig Deeltagelse, men tilsidst lidt utaalmodig og med et overlegent Smil. „Jeg kjender nok

min kjære Moders Drømme" — havde hun sagt — „men, hun maa tilgive mig det — jeg troer dem ikke, før jeg seer dem opfyldte. De Klenoder, hun sendte dig saa langvejs bort efter, bragte du jo heller ikke med dig tilbage. Hun kunde have sparet dig megen Besvær, naar hun havde holdt Skridt med vor Tid og ikke hang saa fast ved de gamle Bedstemoder-Eventyr. Det kan ellers have været ganske morsomt at have gjort den Reise," — tilføiede hun — „men see nu, du kommer ud af min Moders Verden og ind i min, naar vi ere sammen! — Siden jeg fik Sønnen rigtig af mine Dine, gjælder det nu om, at holde sig ligsaaen og give Agt paa den Tid, vi leve i."

Paa Mirandas Opfordring havde Gudmund ogsaa fortalt hende hvad han havde seet af Livet og Bevægelserne i de tre store Riger, hvor hans Brødre spillede saa vigtige Roller. Brødrene selv havde han dog kun kortelig berørt. At de for Diebliffet gjaldt for store Mænd i Verden, kunde ikke formindske den Bekymring, hvormed han tænkte paa deres Landsforræderi og Deelagtighed i det første Oprør, hvoraf alle de senere Ulykker vare udsprungne. Med desstørre Glæde dvælede han ved Erindringerne om sin Fader, den ærlige Skipper, som han nu over i syv Aar Intet havde hørt fra, og som han inderlig længtes efter.

Hin Samtale med Miranda løb ham meget om i Hovedet. En Dag havde han i sin Studerestue aabnet det Gjemme, som han kaldte sin Karitetskuffe, for deri at opsoge nogle Optegnelser fra sin Barndom, som han havde lovet at meddele Miranda. Hans Bedstefaders gamle Snustobaksdaase faldt ham derved i Haanden. Han aabnede den uvilkaarlig, og den lille glatte Rubin, han deri havde forvaret, blinkede ham i Dinene. Det undrede ham nu, at han saa længe havde ladet den ligge, uden at forsøge dens mulige

Virking paa hans Tænkning og Dømmekraft. Saa ganske ubegribeligt var det ham dog ikke. Han frygtede næsten for en saadan fremmed Indvirkning paa hans frie, aandelige Natur. Han havde fra sine første Studenterdage faaet et Slags Mistillid til hvad der sædvanlig blev udgivet for den allerviseste Viisdom. Han havde hørt saamange Domme og Paaastande lovprise, som dybsindige og vise, der, hvis de vare sande, vilde omstyrte Alt, hvad der var ham helligt og kjærest. Han havde seet saa mange Medstuderende indstrumpe til aandelige Benrade ved deres Stuelærdom, og han vilde nødig købe Viisdommen med Tabet baade af Fantasi, Følelse og Liv.

At Meget heri var Fordom, indrømmede han nu; og han bebreidede sig det, som en Feighed, ikke at turde see Sandheden i Dinene. Den Viisdom, der kunde undergrave det Skønneste og Høieste, maatte nødvendig ogsaa være falsk — mente han — men denne Sten var i alt Fald en ægte Rubin, og kunde den gjemme nogen Viisdom, maatte denne vel ogsaa være ægte.

Det faldt ham nu ind, at den formentlige Viisdomssten jo var en Gave af Mirandas høie Moder, hvis Aabenbaringer i hans Drømme han dog skulde Alt, hvad han satte høiest Pris paa i hele sit foregaaende eventyrlige Liv. Med en rask Beslutning tog han nu Rubinen op af Daasen og betragtede den. Ved første Blik syntes den ham dog noget mat og uren i Farven; men snart saa han, at det kun var lidt gammelt Snustobaksstøv, der klæbede ved den. Han pudsede den med Omhu og trak den paa en Snor, for altid at kunne bære den om Halsen — men han erindrede nu et faderligt Ord af Jeppe Gammelmand, da de skiltes ad, om at han ikke maatte lade Viisdomsstenen blive til en Møllesten om sin Hals, og aldrig skulde tage den

med, naar han vilde sove og drømme smukke Drømme. Dette Raad besluttede han dog at følge. Saavidt han erindrede, havde han ogsaa maattet love Faderen det.

So længer han nu betragtede den glatflebne Sten, jo skjønnere forekom den ham. Naar han bøiede sit Hoved ned imod den og hverken saae til Høire eller Venstre, syntes mange tusinde Tanker ligesom at vaagne i hans Hjerne; men vedblev han længe at stirre paa eet Punkt i Stenen, var det som en enkelt Tanke opslugte alle de andre og fløvede sig selv i det Uendelige, til det løb rundt for ham.

„Tanker har jeg, Gud stee Lov, nok af“ — sagde han ved sig selv — „men hvo skal nu bedømme, om disse Tanker ere vise eller daarlige, undtagen et andet Menneske, som jeg med Visshed veed er visere?“ Den Eneste, det faldt ham ind at tænke paa, var Miranda. — „Men“ — vedblev han grublende — „hvo skal skaffe mig denne Visshed om en Andens større Viisdom, uden jeg selv, og med de samme Tanker, hvis Viisdom eller Daarlighed jeg netop vil have prøvet af den overlegne Mand, som jeg selv først maatte være overlegen, inden jeg kunde prøve dens Overlegenhed? — nei, det er til at blive gal over.“ Han skjød Rubinen lidt tilside og drog Aande. „Det gaaer vel bedre“ — tænkte han — „naar jeg først faaer lidt mere Færdighed i at være viis.“ Umuligheden i at komme til Kundskab om sin egen Viisdom, hvis han havde eller fik nogen — syntes ham endnu kun klar. Men han trøstede sig med, at Bevidstheden om „Intet at vide“ ogsaa havde været Udbyttet af den Socratiske Viisdom.

Han opgav nu alle slige Tankeforsøg med sig selv, men vilde dog prøve, om han ikke, uden noget Hensyn paa sig selv, vilde være heldigere med at undersøge og vurdere Andres aandelige Natur, end sin egen. Dog dette faldt

sammen med hans foregaaende Undersøgelse. — Her mødte han igjen Nødvendigheden i at have Biskop om sin egen aandelige Natur og sin Dømmekraft, inden han kunde have Tillid til sin Dom over Andres Mand og Væsen.

Det var atter Miranda, han havde tænkt paa, og den særegne Natur, hun syntes at have arvet efter sin Moder. Han havde ofte hørt ældre Folk bemærke, at hun var utaalelig lunefuld og havde mange Feil, der rigtignok klædte hende prægtigt, naar man betragtede hende med den kjære Ungdoms Dine; men noget Heragtigt var der ved hende. Slige Domme kunde dog intet Skaar gjøre i hans Begeistring for hende og hans uforanderlige Kjærlighed. Det var hverken hendes Dyder eller Lysder, men hendes hele Natur og Eiendommelighed, han med ubetinget Hengivenhed følte sig hendragen af. Hendes Broder havde nylig paastaet, at hun ved de Tanker og Meninger, hun havde udbredt, hvergang hun tilforn var vaagnet af sin Dvale, ubesindig havde fremkaldt alle de affindige Folkebevægelser, der havde truet hende selv og Folket med Undergang; heri mente Gudmund dog at see en nødvendig Følge af Tidsalderens hele aandelige Retning, og han havde ivrig taget hende i Forsvar mod den forstandige Broder.

Gudmund fordybede sig nu daglig i høist alvorlige Tanker, med Dinene paa den lille røde Rubin, som han dog ikke altid bar hos sig. Han deltog i den store Hoffest, der kort efter fandt Sted, i Anledning af Prindsens Formæling; men den Geheimeraadsbestalling og Ordensdecoration, Prindsen ved denne Leilighed gav ham, lagde han i Karitetsstuffen, og udbad sig, at disse Beviser paa Prindsens Naade maatte høre til hans hemmeligeklenoder. Ved ikke paa nogen Naade at gjøre Opsigt, som Prindsens fortrolige Ven, mente han bedst at kunne skjule sit Forhold til Prindsessen.

Han havde paany med stor Iver fastet sig over Statsvidenskaberne og deelte sin Tid mellem Miranda og sine Grandstninger. Han fandt hende altid lige elskværdig, selv naar hun af og til satte sin Broder og Lægerne i Uro ved sin Hestighed. Hvergang hun mødte nogen Modstand, steg det lette Blod til hendes ellers blege Kinder; hun satte sin lille Fod lidt stampende frem, medens hun kastede et kjæft Blik ud mod de flyvende Skyer. Hun udbredte da ikke sjelden de høndigt bevægede Arme mod Himlen, som hun var en Fugl, der spredte sine Binger ud for at flyve. Hun var aldrig skjønnere, end i slige lidenskabelige Stemninger. Der flød da en Strøm af de mest gribende Ord fra hendes Læber, og hun henrev næsten Enhver, som hørte hende, til Beundring og Bisald, selv naar hun havde aabenbar Uret.

Nu, da hun syntes nogenlunde helbredet, frygtede Lægerne dog ofte for et Tilbagefald, og hun maatte holdes temmelig meget inde. I sin Utaalmodighed herover kunde hun undertiden faae det Indfald at slaae en Rude ud, for hastig at faae frisk Luft, og stikke Hovedet ud igjennem Ruden, istedet for at give sig Tid til at aabne Vinduet. Dette var skeet nogle Gange, netop naar Pladsen udenfor Slottet var opfyldt af den urolige Ungdom, som hver Dag vilde see hende og tilraabe hende deres Hyldest og Beundring. Deraf var det Rhygte igjen opstaaet, at hun blev grusomt behandlet, og det gav nogle Gange Anledning til slemme Gadeoptøier. Den strenge Broder dadlede hende mest derfor; han paastod, at det smigrede hans fortryllende Søster, engang imellem at modtage ret levende Beviser paa Folkets fanatiske Kjærlighed — ved Larmen af et lille Oprør.

Hvor strengt Prindsen dadlede den lunefulde Søster, holdt han dog selv inderlig af hende. Han havde overdraget hende Raadigheden over alle Understøttelser og Bel-

gjerninger, som udrededes af det Offentlige; og hun brugte denne Myndighed paa det Kundeligste. Hendes aabenbare Forkjærlighed for de lavere Stænder og for Ungdommen skaffede hende den umaadeligste Folkegunst. Hun udøste Gaver og Understøttelser med en Overdaadighed, som ingen Grændser kjendte, men tillige med en Ynde og Finhed, som befriede Modtagerne for al Ydmygelse. Enhver Gave, der kom fra hende, kaldte hun en ringe Afbetaling af den umaadelige Gjæld, Marhundreder havde paadraget sig til de Undertrykte. Den Modstand, dette vakte hos Regjeringsmændene og mange ældre Hofmænd, fremkaldte ofte vittige og undertiden lidt skarpe Indfald af Prindsessen, og flige Indfald fløi fra Mund til Mund over hele Landet med hendes Berømmelse.

Under et nyt lille Oprør, der dog begyndte at blive bethdeligt og blodigt, indtraf en Dag pludselig den gamle Fyrstes Død. Gudmund, der ellers med stor Deeltagelse fulgte med Tiden og dens Bevægelser, sad den Dag i dybe Grandfkninger og stirrede paa sin Rubin. Han havde slet ikke mærket til hvad der havde sat Hovedstaden og hele Folket i Bevægelse. Først da han om Aftenen gjennem Løngangen besøgte Miranda i hendes hemmeligste Gemak, fik han af hende at vide hvad der var skeet.

Han fandt hende i Taarer over Faderens Død. Hendes Smerte var saa sand, og ethvert Ord, hun sagde om Faderen, saa gribende, at Gudmund bevægedes dybt derved. I hendes Sorg var der en Dpløftelse, som henrev ham. Hun saae sin Fader udsvinge sig fra dette „Halvliiv“ — som hun udtrykte sig — „til de Befriedes store Verden, hvor Livet var helt, og hvor hendes Moder ikke længer vilde være ham en Gaade.“

Det varede længe inden Gudmund af hendes Uttringer

fik Kundskab om hvad der denne Dag mest havde sat alle Mennesker i Bevægelse. Hendes Broder Prindsen var hylbet, som lovmæssig Arvesyrste; men inden Hylbungen kunde skee, havde han maattet love de oprørte Folkeklynger, at Prindsesse Miranda skulde have Frihed til Alt, hvad hun vilde, og skulde have den afgjørende Stemme ved enhver vigtig Handling, som den regjerende Fyrste vilde foretage sig. Heri havde den unge Fyrste maattet give efter for Magten. Miranda var saaledes igrunnen bleven Regentinde.

„See!“ — sagde Prindsessen og rakte sin hemmelige Egtemand et af hendes egen Haand beskrevet Papir med mange Tegninger og Afrids, ligesom til en Bygning — „det haaber jeg idetmindste at gennemføre, hvis jeg kun raader i ti Aar. Længer venter jeg det ikke“ — tilføiede hun med et hemmelighedsfuldt Smil — „længer har ingen af min Stammemoders Børn hersket i Menneskeverdenen.“

Gudmund studsede ved disse Ord. „Din Stammemoder? Miranda!“ — spurgte han og vidste ikke om han turde fuldende Spørgsmaalet — „din og din høie Moders Stammemoder —“

„Du har seet hende“ — udbrød Miranda, og hendes Dine straaede — „det var vel kun et dødt Tankebillede, du saae i den gamle Stenkonges Land, blandt Oldtidens orstenede Kunstværker; men hun lever og kommer bestandig gjen i sine Børn, og tilsidst kommer hun igjen i sin egen uldendte Skikkelse, naar det Tilkommende sætter Kronen aa Pivnet. Du har seet hende i hin levende Herligheds lands“ — vedblev hun — „det var intet tomt Lustsyn, du saae flyve hen over Tilblivelsens dunkle Land. Det var min og mine Mødres forklarede Moder, som med sine fødte Døttres Børnesjæle foer seirende hen over dig og læbede de drømmende Sjæle i deres Bugger.“

„Miranda!“ — udbrød Gudmund — „saa er du da, som jeg altid troede, ligesom din Moder og din Stammemoder, et overnaturligt Væsen, og kan ikke dele Liv og Skjæbne for bestandig med et dødeligt Menneske —“

„Er du da ikke en Udødelig, som jeg?“ — svarede Miranda — „og har du ikke seet hvorledes vore Naturer kunde smelte sammen i et eneste Blik! — Saalænge jeg er elsket, som nu — saalænge jeg har Magt og Frihed, som nu — og saalænge du er mig tro og holder dit Løfte — tænker jeg heller ikke paa at forlade dig og din Verden. See kun intet fremmed Vidunder i mig! — jeg er saa menneskelig som du, medens vi her leve sammen; jeg er din lykkelige Hustru, og — det haaber jeg vist — inden dette Aar er udrundet, er jeg en lykkeligere Moder, end min Moder var det, da hun kysede mig til Velkomst i denne Verden.“ — Hun skjulte sine rødmende Kinder ved hans Bryst og forlod ham.

Gudmund gik, stærkt bevæget, gennem Løngangen tilbage til sin Tensomhed i Havehuset. Her betragtede han først det bestrevne Papir, Miranda havde raft ham. Det indeholdt en hel ny Plan til Opbyggelsen af hendes Palads; men han saae til sin Forbauselse, at Grundstenen, hin forunderlige Perle, som han forgjæves havde søgt, var her slet ikke Talen om. Vigesaalidet fandtes her nogen Hentydning til Vigtigheden af den paradisiske Gblekjærne. Runestenen fra den gamle Stenkonges Land fandt han vel nævnet, dog kun som en forældet og næsten overflødig Løfestang i Landens Værksted. Alt hvad der tilforn var tænkt, forudsagt og foretaget til dette mageløse Værks Fuldbringelse, fandt han forkastet, som Drømme, Fordomme og Bildfarelser. Alt maatte efter denne Plan begyndes forfra, og han maatte tilstaae — Planen var dristig og storartet; men et Udgangs-

punkt savnede han — det var og blev et mageløst Vidunderflot, men uden Grundsten.

Gudmund fordybede sig nu atter en Tidlang i sine Grandstkninger, og naar han, som sædvanlig, besøgte Miranda, fandt han hende ofte saa opfyldt af hendes nye, store Planer, at hun kun var lykkelig med ham, naar han med levende Iver gik ind derpaa. For en stor Deel kunde han det ogsaa: han maatte beundre mange af hendes smukke og geniale Foretagender, der røbede hendes Kjærlighed til alle Fortrykte og til Udviklingen af det friske, ungdommelige Liv i hendes Tid. Men den Plan, hvorefter hun lod bygge paa det store, mageløse Palads, som hun havde givet Navn af „Folkets Miranda-Slot for Nutid og Fremtid,“ kunde han ingen Mening finde i. I meget Andet fandt han ogsaa hendes Luner høist betænelige. Herom kunde han dog aldrig httre sig til hende. Hans Erkjendelse af hendes frie, selvstændige Aand udelukkede al Hovmesterering. Det var ogsaa en Betingelse for deres hemmelige Ægteskabsliv, at han ikke maatte lade hende med unyttige Indvendinger mod hvad hun tænkte, vilde eller foretog sig, ligesom hun aldrig forhindrede ham i at handle eller tænke eller drømme som han vilde.

Gudmunds hemmelige Familielykke tiltog imidlertid bestandig. Inden Aaret var omme, fødte Miranda ham en overmaade deilig Datter. Men det blev holdt skjult, og Barnet maatte opfores udenfor Slottet; kun om Natten blev det bragt hemmeligt til den unge Moder, og hun glædede sig da ved det som et Barn. At denne hendes Lykke maatte skjules, var ikke alene en nødvendig Følge af hendes Ægteskabs Hemmelighed og den offentlige Mening om Dyd og Erbarhed. Det hørte til Mirandas sære Dnsfer, bestandig at kunne ansees for en jomfruelig Beher-

sterinde af den Ungdom, der altid var begejstret for hende, som en Elsker for sin Brud. Historien med hendes Hjernebarn, eller Speilbillebets Søn, var bleven en Hemmelighed i den fyrstelige Familie og stred desuden saa aldeles mod den Forstand, de fleste Mennesker have om Dagen, at Ingen vilde have anseet det for Andet, end Spas eller Galsskab, hvis det var blevet bekjendt.

Gudmund havde ikke seet den lille Pusling endnu, og Ingen af dem havde tænkt paa ham, naar de saae hinanden. Nu, da Miranda hver Nat havde den lille deilige Datter i sine Arme, brød hun sig ikke mere om at spøge saa meget med Dværgepuslingen, naar hun var ene.

En Morgen overraskedes Gudmund midt under sine dybsindige Grandforskninger ved at see sig paa det Besynderligste efterlignet af en lillebitte Person, der sad ved hans Fodder paa Gulvtæppet og brugte hans Fodskammel til Bord. Skikkelsen var neppe saa stor som et nyfødt Barn, men havde et Ansigt som en Mandsling paa sytten Aar. Han var klædt i Slobrok og Rathue og havde Brillen for Dinene. Hans Hoved var temmelig stort; forresten var der et meget vakkert Forhold i hans Legemsbygning. Han sad med den lille Haand under Kinden og syntes aldeles fordybet i en stor latinisk Bog, der laae opslagen for ham paa Skamlen.

Gudmund sprang forbauset op ved dette Særshyn. Han troede først, det var en lille forklædt Abekat; men snart saae han, det var en meget dannet, ung Mand, der kun i særdeles ringe Grad var forshynet med Krop. Den lille studerende Mand reiste sig med megen Anstand fra sit lave Sæde ved Skamlen og bad den ærede Dr. Gudmund undskyldte sit tidlige Besøg. Han havde længe ønsket at gjøre Bekjendtskab med Landets dybsindigste Grandsker, og havde

et Anbefalingsbrev med fra sin høie Beskytterinde, Prindsesse Miranda. Der havde Ingen været tilstede, da han kom, og han havde taget sig den Frihed at benytte den fortrinlige Udgave, han her havde fundet af Rikers Skrift om Staten.

Gudmund stod stum af Forundring. Han aabnede Brevet fra Miranda. Det var skrevet i saa lunefuld en Tone, at han ikke ret vidste, om det var at forstaae, som Alvor eller Spøg. Hun anbefalede Overbringeren, som deres første haabefulde Søn, til hans faderlige Omhu, og underrettede ham om, at denne Drømmens og Videnskabens Søn, som et sandt Vidunderbarn, i en Alder af sex Aar, ikke alene havde lært sit Modersmaal temmelig godt, men selv med Færdighed kunde tyde de latinske Classikere og skrive en udmærket latinsk Stil. Hvad han især havde Anlæg til, var Statsvidenskaberne og fremmede Sprog. Hun haabede, at han under sin Faders Veiledning vilde gjøre Ræmpeskridt i denne Retning og om nogle faa Aar forbause Verden som et stort Uds.

Gudmund betragtede nu den lille Pusling med stor Deeltagelse og fandt en paafaldende Lighed i hans Ansigt med sit eget Billede i hans Barbeerspeil, som just hang ligeover for ham. Den lille veldannede Næse syntes ham havde en fjern Lighed med Mirandas. Han tog ham op paa sin Arm og gav ham et faderligt Kys. Paa den lille Mand's alvorlige Miner kunde han dog see, at det ikke var hans Ønske at behandles som et sædvanligt Sæxaarsbarn. Gudmund satte ham fra sig paa sit Arbeidsbord og holdt en nøiagtig Examen med ham, som fuldkommen bekræftede hvad Miranda havde skrevet. Uden at gjøre sig flere Skrupler over Muligheden af dette Vidunder, beholdt han nu den lille lærde Pusling hos sig og havde stor Morfskab af at

meddele ham Alt, hvad han selv nylig havde lært af gamle og nye Skrifter om den allerbedste frie Statsforfatning.

Endnu større Faderglæde havde Gudmund dog af den vidunderlig deilige Datter, som Prindsessen opfostrede i Løndom. Hun var sin Moders udtrykte Billede, men syntes at blive endnu skønnere. Svøb og Klæder, som ikke kunde afrystes, taalte hun ikke. Hun havde friske røde Kinder og var saa livsglad, at hun aldrig græd, men jublede ved al Larm. Hun bar sin Moders skønne Navn. Gudmund havde dog ikke været tilstede ved hendes Daab og havde slet ikke hørt tale derom. Alt, hvad der angik den lille Mirandas tilkommende Dannelse, havde Moderen forbeholdt sig alene, medens Gudmund til Gjengjæld udelukkende betroedes Omsorgen for den lille Vidundermagister, som de allerede kaldte Særaarspuslingen.

I Rosenbedet udenfor Gudmunds Vindue saae man nu en stor Glasflokk. Alt hvad man kunde see indenfor Klokken, var en lille Træplante med to smaa Frøblade, der endnu ikke i et helt Aar havde nogen synlig Stængelspire eller Hjertebladknop. Mange gik forbi og rystede paa Hovedet med et medlidende Smil. Selv kunde Gudmund undertiden staae hele Timer og stirre paa Glasflokken, og der mumlede om, at han dog nok maatte have reist og studeret sig nogle Skruer løse i Hovedet.

En Dag havde han en stor Glæde. Døren blev rast lukket op til hans Studerestue i det lille Havehus, og hans Fader Jeppe Gammelmand stod for ham. Fader og Søn fløi i hverandres Arme. „Saa fandt jeg dig dog endelig!“ — sagde den Gamle og kastede sig træt paa en Kørstol uden Hynde, som var den eneste, han saae i Stuen — „Jeg har spurgt en hel Dag om dig allevegne; men Ingen vidste hvem jeg mente. Jeg troede, du maatte være en stor

og berømt Mand og boe i et Palads; men saa hørte jeg — dog det kan være det Samme — nu seer jeg jo, du sidder lunt og godt her inden Døre og har ingen Spændetrøje paa. Jeg tænkte nok, det var Løgn og Sladder." —

„Hvorledes?“ — spurgte Gudmund med et roligt Smil — „troer Folk, jeg er“ — han fuldendte ikke Spørgsmaalet; det stred mod hans hemmelige Løfte, da han hørte Halmstraasværdet i Mælkeveiskøbet.

„Saa omtrent, min Dreng!“ — svarede Jeppe — „men dem, jeg hørte det af, holdt jeg ikke for store Viismand, og jeg har mere Tro til hvad din Moder spaaede om dig, da hun døde, end til al Verdens Sliddersladder af nulevende Døsmere.“

Fader og Søn havde meget at fortælle hinanden. Jeppe Gammelmand havde lidt Skibbrud to Gange og udstaaet Meget. Han kom nu dog hjem som en temmelig velhavende Mand og vilde slaae sig til Ro hos sin fjære yngste Søn paa sine gamle Dage. Der var Plads nok i Havehuset til dem begge. Der var et Kvistkammer, som lignede en Kahyt. Dette Værelse lagde Jeppe strax Beslag paa, som det, der netop var efter hans Hjerte, og samme Dag flyttede han ind til „den gale Dr. Gudmund“ eller „Eyketræprofeten i Folkehaven“, som var den Titel, hvorunder Viisdomsrubinens Eier nu var mest bekjendt, uagtet han var en regjerende Prindsesses Gemal og havde Geheime-raaden i Karitetskuffen.

Femtende Kapitel.

Hjertebladene.

En hel Vinter gif hen, uden at der skete nogen betydelig Forandring med Gudmunds stille Liv i det hyggelige Hædehus. Hver Dag saae han sin Fader, og hver Aften, naar intet speidende Die var aabent, besøgte han sin henrivende Prindsesse og den lille nye Miranda gjennem Løngangen til Søflottet. Den unge Fyrste, hvis Geheimeraad han kun i Løndom vilde være, satte høi Pris paa ham, naar han kun ikke vilde tale om sin Æbletræplante, som Fyrsten desuden mente, aldrig fik Hjerteblade.

Hvergang Gudmund i det Hele kom med en Uttring, som havde mindste Hensyn til det Eventyrlige i hans Liv og Levnet, afbrød Fyrsten ham gjerne noget ængstelig og greb ham om HaandleDET, for ubemærket at undersøge hans Puls. Naar Fyrsten saaledes greb hans Haand, blev Gudmund næsten altid rørt derover, som et Tegn paa hans trofaste Venskab, hvilket det ogsaa var.

Hos sin Fader fandt Gudmund sig især inderlig vel tilmode, naar de sad ved Kampeilden sammen i Tusmørket eller ved Lampen i de lange Vinteraftener, og den Gamle var bleven oplivet ved et lille Krus Punsch. Jeppe Gammelmand fandt da sin største Morstak i at fortælle Gudmund sine gamle og nye Sømands-Eventyr og, under en Pipe hollandsk Knaster, høre sin lærde Søn langt overtræffe ham i Fortællinger om, hvad andre Mennesker fandt utroligt.

Historien med den Engel eller Feedronning, som havde

givet hver af de fire Brødre en Vykkesten, havde Faderen selv været Vidne til. Det faldt ham derfor ikke vanskeligt at troe en hel Deel af hvad Gudmund fortalte om sin Syvaarsreise. Undertiden rystede den Gamle dog lidt paa Hovedet og pustede en stærk Tobaksrøg op mod Loftet, medens han bemærkede, at han selv havde seet baade skæggede Havmænd og deilige Havfruer, med de store grønne Dine og de lange Haar, som svømmede i Kredss over Bølgerne; han havde seet baade Dødsseileren, med de blege, drufnede Sømænd, og den flyvende Hollænder, hvorpaa de røg Tobak — men det var „Spægetobak“ uden Ild og Røg. — Den foer under samme Flag som Dødsseileren og var maaste den selv samme Seiler. Det var nu Altsammen naturligt og begribeligt paa en Maade, mente Jeppe, og det havde intet Andet at bethde, end hvad det var. Men Meget af hvad hans kjære, lærde Søn fortalte, forekom ham dog altfor besynderligt. Det maatte dog vist være Noget, han, uden selv ret at have seet det, saa at sige kunde have udspeculeret, naar han kun var halvvaagen; for det var ham ligesom der undertiden skulde ligge en Hund begravet derunder, eller forstikke sig en anden Mening deri, end den ligefremme og naturlige, og det kunde han ikke finde sig i; det gav Hovedbrud, mente han, og kom ikke Sagen ved.

Den store Vykke, hans tre andre Sønner havde gjort, hvor store Slubberter de forresten kunde være, fandt den gamle Skipper aldeles i sin Orden, siden han selv havde ladet dem vælge deres Vykkegaver og den Historie nu engang virkelig var skeet. Men han undrede sig kun over, at Gudmund — som var en brav Karl, og hvem det dog fremfor alle hans Brødre var forudsagt, at han skulde blive en stor Mand, naar han fik Skæg — nu dog, med et ganske antageligt Skæg, ikke var bleven Andet, end en honnet

Brakker og lærd Penneslifter, samt et Slags Overopsynsmand ved en eneste Plante i den offentlige Have.

Gudmund loe ad sin jævne Faders Bekymring for ham og trøstede ham med, at ikke alle store Mænd behøvede at være Fyrster eller Republik-Præsidenter, men at man ogsaa kunde udrette noget Mærkeligt i Verden ved Pennen og Munden og selv ved Gartnerkonsten, naar man kun forstod sin Dont tilgavns og havde trofast Kjærlighed til den.

„Nei, min Dreng!“ — svarede den Gamle ham en Aften og saae medlidende paa ham — „da var dine Brødre, de Hallunker, dog anderledes heldige. Du er og bliver jo kun en fattig, skikkelig Student og maa tilmed finde dig i at gjælde for en gal Mand. Hvorledes du kan saae Krop og Sjæl til at hænge sammen med din Levemaade, gaaer ogsaa over min Forstand.“ Den kraftige Skipper havde nemlig aldrig kunnet begribe, hvad hans lærde Søn levede af, siden han hverken havde Formue eller noget Lønnet Embede; thi Overopsynet med et enkelt Træ eller en Spire i en Have, var dog — som han ofte gjentog — intet stort Embede og indbragte jo slet Intet, undtagen den frie Bolig i Havehuset.

Gudmund syntes vel aldrig at lide Mangel; men man saae ham sjældent spise Andet, end tørt Brød, og hvad han deraf behøvede, havde han altid i Kommen paa sin Reisekappe, der saae ud som en gammel Pjefert. Hvorledes det hængte sammen med dette Brød, som han havde sin gamle Kavn at takke for, havde Gudmund ikke villet fortælle Noget, siden han mærkede, at Ingen vilde troe, der stak Meer i hans tre kjære Dyr, end i alle andre Kavn, Fiske og Esler.

En Ting var der endnu, som den gamle Skipper ikke kunde finde sig i, men som han mente var en nødvendig

Følge af, at Gudmund ikke havde Meer, end netop det tørre Brød, at leve af. Jeppe Gammelmand vilde inderlig gjerne see sin lærde Søn gift; men det lod ikke til at Sønnen selv tænkte derpaa. Han kom næsten ingen Steder, hvor der var unge Piger. Paa Slottet vidste man nok han af og til kom endnu, som Prindsens forrige Lærer; men i hans Hengivenhed for Prindsesse Miranda kunde Ingen see Andet, end den Hyldest, alle Mænd, især den begeistrede Ungdom, bestandig ydede hendes Skjønhed og Elfskærdighed, trods alle hendes Luner og Griller. Grunden til Gudmunds formentlige Utilbøielighed til at gifte sig saae Faderen dog ikke alene i hans Fattigdom, men ogsaa i hans overdrevne Hængen i Bøgerne, især hans Stirren paa Runestaven baade Nat og Dag, medens han bestandig tillige skrev lærde politiske Afhandlinger, som Ingen læste, eller smaa Folkeskrifter, som rigtignok læstes, men dadledes, som fulde af overtroist Sværmeri.

Hvad der dog gif den gamle Fader allermest til Hjerte, var den Opdagelse, at Gudmunds Helbred syntes at lide ved hans uafbrudte Studereliv. Han havde altid været spinkel og mager. Hans Rinder bleve nu bestandig blegere, og hans legemlige Kræfter aftog i den Grad, at Lægerne mente, han havde Tæring. Hans Udseende havde faaet en næsten ængstende Gjennemsigtighed. Det drømmende Udtryk i hans Dine var stærkere fremtraadt, saavel som det hemmelighedsfulde Træk om hans Mund, der røbede en dyb, inderlig Glæde. Gudmund selv klagede vel aldrig over sin Helbred; men Jeppe Gammelmand vendte ofte sit barkedede Ansigt tilside og foer med Haanden over de smaa graae Dine, naar han saae sin stille Søn ved Lampen i hans Arbejdstue eller ved Maaneluset i den Gamles Kahyt-kammer, hvor de hen mod Foraaret ofte sade ved det

aabne Kvistvindue. Stemningen iblandt dem var, som sædvanlig, kjærlig og hyggelig, og Gudmund søgte altid at holde den Gamle i Lune, ved at bringe ham ind paa Historierne fra hans Ungdom; men selv saae han altid blegere ud, især naar han stod i det aabne Vindue. Han kastede da tidt et besynderligt længselsfuldt Blik ud til Rosenbedet nedenunder, hvor den store Glaskloffe blinkede over den næsten usynlige Vbletræplante, der nylig var afdækket, men endnu ikke havde udfoldet noget rigtigt Hjerteblad eller synlig Stængelspire.

En tredobbelt Sorg ramte nu ogsaa baade Fader og Søn. Der kom tre Breve kort efter hverandre med Udskrift til Dr. Gudmund. Med ethvert af de tre Breve fulgte der en lille Kiste. Brevene indeholdt Efterretninger om hans tre Brøders næsten lige uheldige Skjæbne.

Den ældste Broder, Mads Kræmmer, som de Andre havde kaldt ham, havde, som Guldfrihedens Helt og det store Bengelands Protector, først forøget sine umaadelige Rigdomme, ved at udstifte alle de Riges Formue i Landet mellem de Fattige og selv beregne sig en betydelig Deel deraf. Siden havde han paa samme Maade udstiftet de forrige Fattiges tilranede Formue mellem de plyndrede Rige. Endelig havde han anden Gang paa samme Maade hjulpet de Fattige til at plyndre dem, der nu igjen vare de Rige. Derpaa var han af de fortvivlede, nu aldeles forarmede Rigmænd bleven anklaget som en Forræder baade mod de Fattige og de Rige, og af begge Partier indespærret paa sit Slot. Der var han omkommen af Mangel midt iblandt sine uhyre Skatte, der nu vare bleve et Tvists Vble mellem de rasende Partier af Fattige og Rige i det store Bengeland.

Den deilige Broder Jens Styrmand, der, som Sma-

gens og Skjønhedens frie Ridder, ved Damernes Indflydelse havde opsvunget sig til Præsident i den æsthetiske Republik, var bleven et ynkeligt Offer for sin Deilighed og Frihedskjærlighed. Efterat han næsten var bleven omarmet tilbøde af sine mange Elskerinder, var han falden i en Opstand af det smukke Rjøn, som han havde lovet at understøtte i deres retmæssige Krav paa den saakaldte kvindelige Emancipation og dobbelt Stemmevægt i den æsthetiske Republik.

Den tredie Broder, Rasmus Slagsbroder, var, som „Overfriherster over alle Friherstere i de blaaerødgule Ansigters Magtfrihedsstat,“ ligeledes falden som en Martyr for sin Frihedsidee. Han var en Nat bleven kvalt i sin Seng af nogle affstraffede Frihersternes Undergivne, som vare fede af de tre Regnbuefarver i deres Ansigter og vilde have de blaaerødgule Frihedsfarver affstafede. Dette var skeet Dagen før denne Magtfrihedens stærke Helt vilde komme sine betrængte Brødre til Hjælp med en umaadelig Krigshær og betale sin Gjæld til Mads Protector med „Rjødmynt.“

Ingen af de verdensberømte Brødre havde efterladt sig Livsarvinger, men Enhver af dem havde, ifølge den mærkelige Drøm, de havde havt i tre Nætter i Rad, kort før deres Død, testamenteret deres yngste Broder Gudmund, hvem de paa en Maade skylde deres Lykke, det vigtigste Arvend, Enhver af dem havde eiet. I hver af de tre smaa Bøger, der fulgte med Efterretningerne om deres Død, laae der en Rubin med forstjellig Slibning.

Baade Gudmund og hans ærlige Fader vare saa forrigfulde over dette tredobbelte Dødsbudskab, der Slag paa Slag havde ramt dem, at Ingen af dem i Førstningen tænkte paa den vigtige Arv, de tre smaa Bøger indeholdt, som Gudmund adspredt havde stukket i Frakkelommen. Hvad

der gjorde deres Sorg saa stærk, men hvad Ingen af dem vilde udsige, var en hemmelig Frygt for de ulykkelige Brødres Sjæle. Jeppe Gammelmand tænkte paa hvad hans salig Fader havde kaldt det største Fadermord og det værste Selvmord. Gudmund tænkte paa, hvorledes Mads Kræmmerens tre ligkolde Fingre havde gjennemisnet ham ved deres Afsted i det store Pøngeland, og han gruede for den Tanke, at vist alle tre Brødre vare komne i deres Grav med visne Fingre, som de allerede havde haaret døde om med sig i deres Herlighed.

Først da Sorgen var bleven noget mildere, og just Fader og Søn en smuk Foraarsmorgen vare gaaede ud sammen i den nærliggende Skov, for at opmuntre Sindet i den friske Vaarluft, bemærkede den gamle Skipper med Forbauselse den Forandring, der lod til at være foregaaet med hans lærde Søn. Aldrig syntes den gamle Verdensomseiler at have seet noget Menneſte med saa deiligt et Ansigt og saa blomstrende Sundhed. Han taug dog og undrede sig, uden at tænke paa nogen anden Grund dertil, end den friske Foraarsluft. Der laae tilfældigviis en vindfældet Eg tværs over Skovveien, og Jeppe Gammelmand saae, med endnu større Forbauselse, hvorledes hans spinkle Søn med den ene Haand, uden mindste Anstrengelse, kastede Egestammen tilside, som det havde været en Pind. „Det var som Pøkker!“ — mumlede han — „det skulde jeg ikke gjort ham efter, da jeg seilede med Forsterne.“ De mødte, som sædvanlig, mange fattige Røner, som samlede tørre Kviste i Skoven. Skipper Jeppe pleiede altid at række dem en lille Almisse, da Gudmund sjelden havde Andet, end tørt Brød i Lommen, som han dog altid rundelig deelte med dem. Men nu bemærkede den tarvelige Skipper med Forundring, at hans lærde Søn greb i Lommen og ud-

deelte Guld til de fattige Koner, der fastede deres Kvistbrænde, for at kysse ham paa Haanden og velsigne ham. Gudmund blev ved at dele Penge ud og syntes at have en Fortunatuspung i hver Lomme.

At alt Dette var Virkninger af de tre arvede Rubiner, gif nu pludselig op for den Gamle; han faldt sin lykkelige Søn om Halsen og græd af Glæde. Gudmund havde gaaet i meget dybe Tanker og syntes slet ikke at have bemærket noget Usædvanligt med ham selv eller med Tingene udenfor ham. Han blev meget forundret over Faderens heftige Bevægelse og det pludselige Udbrud af hans Faderkjerlighed. Da han endelig hørte og forstod, hvad Faderen havde opdaget, blev han vistnok meget glad over at føle sig saa sund og stærk; dog det syntes han næsten altid han havde været. At han havde deelt Penge ud, vidste han ikke; han havde kun tænkt paa, at de Stakler vel kunde trænge til Sølv og Guld, og at man gjorde alt for lidt for de Fattige. Han kunde nu ikke tvivle paa, at det jo havde sin Rigtighed med Arven efter hans Brødre, som han med de smaa Ætter havde i Lommen, og han glædede sig over dette nye Beviis for Tilforlædeligheden i hvad alle Mennesker ansaae for Overtro. Men hvad der var ham vigtigst og kjærest derved, var den Fortrøstning, det tillige gav ham, at hans Haab heller ikke skulde stufes om det lille paradisiske Æbletræ og den Velsignelse, det engang skulde udbrede, naar det først rigtig var kommet i Væxt.

Han havde hjertelig gjengjældt sin gamle Faders Omjævnelse og gif nu med stærke Skridt til Folkehaven, for at see til Æbletræplanten. Jeppe Gammelmand havde Møie med at følge ham. De standsede først ved Rosenbedet med Glasfloffen. Den lille Plante stod frisk under Kloffen. Den var kjendelig voxet og havde denne Morgen

fremstødt en usædvanlig høi Stængelspire, der allerede havde udfoldet Hjertebladene.

Gudmund jublede over dette Syn og bemærkede først nu, at Prindsesse Miranda stod ligeoverfor ham og betragtede ham med saa fortroligt og kjærligt et Blik, at Enhver, der saa det, deri kunde læse Hemmeligheden med deres Kjærlighedslykke. Hun havde altid seet en høiere Skjønhed i hans Afsyn og Skikkelse, end nogen Anden syntes at bemærke; hvad hun elskede deri, var dog mest Udtrykket af det Liv og den Aand, der spillede om hans fine Mund og i hans stille drømmende Dine, ligesom hans Stemme havde en Klang i hendes Øren, som den skønneste Musik. I dette Dieblif forekom det hende nu, at hun aldrig havde seet nogen skønnere Mand, og at hendes Dine først nu vare blevne helt opladte for hvad hun altid, men dog som gjennem et Drømmesløv, havde skimtet i hans hele Natur og Væsen. Hendes Broder, Fyrsten, og hele Hoffet nærmede sig just nu, og en stor Mængde Menneſter af alle Stænder opfyldte Haven. Der var netop en stor Fest over hele Landet. Denne smukke Baardag feiredes hvert Aar til Erindring om Prindsesse Mirandas Ankomst i hendes Barndom til hendes Faders Rige.

Da Gudmund nu saa hende, blev han inderlig bevæget over den uforbeholdne Kjærlighed, hvormed hun her for Alles Dine betragtede ham. Han vovede dog ikke, som naar de vare ene, at give sin hemmelige Ulyksalighed Luft i Ord eller Afsærd, men bukkede, som alle Andre, med ærefrygtsfuld Erbødighed for Prindsessen. Dog nu traadte hun med glædestraalende Afsyn hen til ham, greb hans Haand og forestillede ham for sin Broder, Fyrsten, og det forsamlede Folk, som hendes høitelskede Gemal, med hvem hun længe havde været hemmelig formælet. Paa hendes

Vink fremtraadte hendes fortroligste Dame med et lille deiligt Pigebarn paa Armen. Det var deres lille nye Miranda, som hun fremstillede for Fyrste og Folk, som det kjæreste Bant paa hendes ægtefabelige Lykke. Alle studsede, og Folket udbrød i en almindelig Jubel.

Gudmunds Overraskelse og Glæde var ubeskrivelig. Han følte sig saa fri og freidig tilmode, som han bevægede sig i medfødt eller aldeles tilvante Forhold. Han modtog med ligesaa megen Bærdighed, som Beskedenhed, baade Fyrstens og Hoffets Lykønskninger, medens han henvendte nogle Ord til Fyrste og Folk, der høilig behagede Alle og besvarede af et umaadeligt Jubelraab.

Man var saa vant til at billige enhver Handling og Ytring af Miranda, at det faldt Ingen ind at finde noget Anstødeligt i Erklæringen af hendes hidtil hemmeligholdte Ægteforbindelse med Skipperens Søn, i hvem man nylig havde seet en halvgal og svagelig Drømmer, men i hvem de nu saae den skønneste og kraftigste unge Herre, der syntes at være født til fyrstelig Magt og Ære. Selv i Prindsessens Svigerfader, den hvidhaarede Jeppe Gammelmand, som Miranda for Alles Dine havde omfavnet, saae man ikke længer den simple, jævne Skipper. Saaledes som han nu tumlede om mellem alle de fine Hofmænd og lod sig lykønske og tage i Haand, selv af Fyrsten, forekom han det begejstrede Folk som en Peter den Store, der skjulte Keiserbærdigheden under en Skippervams. Selv var han saa jertelig glad, at han ikke tænkte paa, hvorledes han tog sig ud, som Prindsessens Svigerfader.

Den unge Fyrste var ogsaa ret fornøjet. Han elskede og agtede sin sæere Ven, Dr. Gudmund, saa høit, at han igen ædlere eller kjærere Svoger kunde ønske sig. Samme Dag havde han desuden, paa Mirandas Tilskyndelse, ophævet

alle Fødselsfortrin og al Rangbetydning. Hvad Enhver skulde agtes for, maatte beroe paa hans Betydning og Folks Evne til at skatte den. Der var altsaa Intet til Hinder for, at den fattige Skipperson, som Ingen endnu vidste var umaadelig rig, og som gjaldt for et Slags Genie, men lidt gal, var bleven Svoger til en lille Fyrste, der ikke gjaldt for noget Genie, men for temmelig forstandig. Denne første paafaldende Anvendelse af den nye Righedslov var det fornemmelig, der smigrede Folket og vakte saa højrøstet en Begeistring blandt den ringeste Almue. Enhver haabede nu ogsaa at kunne komme til Høihed og Værdighed engang. I deres Erbødighed for „Hans Høihed“, som de nu endelig vilde kalde Prindsessens Gemal, glemte de, hvad de jublede over, og at baade „Høiheden“ og Prindsessenavnet var afskaffet.

Vel ansaae Miranda sig ikke forpligtet til at give nogen Oplysning om Grunden til, at hun nu havde aabenbaret, hvad hun saa længe havde holdt hemmeligt; dog underrettede hun sin Broder, Fyrsten, og hans Statsmænd om, at det lykkelige Tegn nu havde viist sig, som hun længe havde tvivlet paa, og som først kunde afløre hendes egen Lykkeligheds Hemmelighed, idet Folkets og Landets store, tilkommende Lykke derved bebudedes. Uden klarere at høre sig derom, pegede hun paa Æbletræspiren med de store, friske Hjerteblade. „Dog“ — tilspøiede hun halvsagte, med et underlig vemodigt Blik til Gudmund — „før jeg har en Blomst af hint Træ ved mit Bryst, kan hverken min eller din Lykke blive fuldkommen.“

Sjette Kapitel.

Gudmunds sidste Hændelser.

Hvad der, med al deres Kjærlighed, manglede i Gudmunds og Mirandas Lyksalighed, var Ingen af dem fuldkommen klart. Gudmund følte altid en brændende Længsel efter at see Paradistræet i Blomster, uagtet det endnu kun stod som en spæd Plante med de første udfolbede Hjerteblade. Miranda, som selv i hint alvorlige Dieblif havde sat dette Ønske i Forbindelse med deres høieste Lykke, syntes siden aldeles at have forglemt det eller at betragte det som en barnagtig Drøm. Hun aandede og levede næsten udelukkende for det nye, friske Liv, hun vilde fremkalde, og de store Planer, hun vilde udføre, uden at bekymre sig om, hvad hun kaldte dødt og overlevet eller gamle glemte Drømmerier. Ved een af sine egne Forestillinger fra hendes Dvale- og Drømmetid holdt hun kun urokkelig fast.

I enkelte Dieblikke havde Gudmund en vemodig Aenelse om, at han og Miranda dog savnede hint inderste og fuldstændige Fællessliv i Landens Verden, som er de Elskende den sikreste Borgen for deres Væsners Uadskillelighed gennem alle Tilværelser. Deres hemmelighedsfulde Ægtevielse, som Gudmund ikke klart var sig bevidst i vaagen Tilstand, vilde han inderlig gjerne paa sædvanlig Maade have stadfæstet i en Kirke; men dette vilde have vaakt Tvivl om, at en virkelig tidligere Vielse havde fundet Sted — og Miranda satte sig høilig derimod. Selv en hemmelig Vielse, der vilde have beroliget Gudmund, paastod hun, vilde være

en Krænkelse af hendes indre Høihed og den Mand, der havde helliget deres Pagt. Hun forsvarede sin Anskuelse med en saadan Ild og en saa elstværdig Videnskabelighed, at han uvilkaarlig sank til hendes Fod og bad hende tilgive, at han med en saadan Tanke havde saaret hende. Hun opløstede ham kjærlig i sine Arme — og nu loe og spøgede hun igjen i det muntreste Lune.

I deres udbortes Liv foregik der alene den Forandring, at Gudmund nu aabenbart besøgte sin Gemalinde, naar de begge ønskede det, og hun ligeledes for Alles Dine besøgte ham i det lille Havehus, som han aldrig paa lang Tid vilde forlade. Han følte sig ligesom rodfæstet til dette Sted, af Omhu for den dyrebare Plante, hvortil ikke alene hans egen og Mirandas Lyksalighed, men hele hans Haab om en lys Fremtid for Folk og Rige saa vidunderlig i hans Forestilling var sammenknyttet.

Gudmund ansaaes nu i Almindelighed for en stor Mand. Man beundrede hans Værdom og Dybsindighed, og man fandt en uudtømmelig Viisdom i ethvert af hans ubetydeligste Udsagn. At han var i Besiddelse af umaadelige Rigdomme, var snart blevet almindelig udbredt, og han blev bestormet af en saa umaadelig Mængde Clienter, med Ansøgninger om Laan, Gaver og Understøttelser, at han maatte have et Aarhundredes Tid til sin Raadighed, hvis han skulde have talt med alle de Menneker og hørt deres Begjeringer. I otte Dage holdt han det ud, og lod sin Dør staae aaben for Enhver; men der levedes ham ikke Tid til en eneste rolig Tanke. Folkehaven var bleven en Samlingsplads for en bestandig uroligere Folkestimmel og — hvad han mest frygtede for — Rosenbedet med hans dyrebare Træplante stod Fare for at blive nedtrampet. Det blev ham nødvendigt, at lade Havehuset og det lille Rosen-

bed affspærre ved et høit Jerngitter. Et Folkeopløb var Følgen af denne Afsondring; men det lykkedes Gudmund ved en ny Foranstaltning at faae Husfred. Der blev indrettet udenfor Haven et helt stort Contoir, som kaldtes „den rige Mand's Pung“, og dertil henvistes Enhver, der vilde laane Penge eller understøttes af Dr. Gudmund. Selv fik han altid, hver Gang han greb i Kommen, saa stor en Mynt i Haanden, som han øiebliklig ønskede, og naar han gif ud, bad Ingen ham forgjæves om en enkelt Haandrækning. Hvo der ønskede Meer, henviste han „til den rige Mand's Pung“, hvor store Summer til det Brug vare henlagte. At tilfredsstille alle Fordringer paa denne hans aabne Pung, var dog selv med de største Summer umuligt. Gudmund blev derfor nogle Gange udsat for Overfald af raae Mennesker, som fandt sig skammelig forurettede af hans Gæmildhed. Dog her kom hans Styrkerubin ham herlig til Nytte. Han havde en Aften, da han gif ene hjem, ved en let Haandbevægelse, kastet tre af de stærkeste og mest uforstammede Angribere fra sig, som Vanter, og var snart i Ry for en Ræmpestyrke, som intet Menneske kunne maale sig med.

Han red undertiden gjennem Staden med Miranda, som gjerne viste sig til Hest for Folket og allevegne blev hilset med Jubel. Gudmund red da, efter hendes Ønske, paa en stolt arabisk Hingst, hvorpaa han i sin simple sorte Frak, uden noget Udmærkelsestegn, tog sig overmaade prægtig ud og især fortryllede alle unge Damer ved sin Deilighed. „See ham, den Søde!“ — var et Udraab, som han ofte med megen Undseelse hørte. I Førstningen syntes Miranda ret at more sig herover; snart blev hun dog ligesaa ked deraf som Gudmund, og hun mente, man vel snart vilde kalde ham „Deres Sødhed“, ligesom hun endnu, trods

Lighedsloven blev kaldt sin egen „Høihed“, og Fyrsten sin egen „Gjennemfigtighed“; man havde nemlig affkaffet alle fremmede Titler. Miranda red siden kun ud med sin Broder og vilde heller kjøre med Gudmund i en lukket Karm, hvori han da gjerne heldede sig langt tilbage og lod hende alene gennem Vinduet besvare Folkets Hilsener. Han havde mærket, at hun ikke var fri for en lille Smule Skinshye; men det klæbte hende, som Alting, nydeligt.

Den vise, rige, kæmpestærke og mageløs deilige Dr. Gudmund var nu bleven Gjenstand for alle Lykkejægeres Efterligning. Enhver ung Mand, som vilde gjælde for et Genie, optog hans Dragt, hans Gang og alle hans Særheder. Det blev Mode at spadserere med en Stof, prydet med Runer og Arabesker, vistnok efter Kunstbreierens Valg og Indfald, som havde fundet paa denne Industrie. Enhver ung Herre, som ellers holdt Hest, anskaffede sig et Esel; thi man vidste, Dr. Gudmund red ofte i Skoven paa et saadant Dyr. Enhver ung Lærd havde gjerne en tam Ravn eller Krage i sin Studerestue — og en Hundesteile eller en anden lille Fisk i Glas i sit Vindue. Undertiden saae man ogsaa unge Naturforskere komme i Selskab, med et saadant lille Fugleglas ved Brystet. Man vidste, Dr. Gudmund var en Ynder af tørt Brød, og man oprettede et stort Samfund, der kom sammen, for at spise tørt Brød og holde rørende Taler derover, som det eneste fornuftige Fødemiddel. Alle Stadens Løver bare deres Haar paa Dr. Gudmunds Maade og søgte at efterligne den beshynderlige Klang i hans Stemme, det Drømmende i hans Blik og det særegne inderlige Smiltræk om hans Mund, for ogsaa af de unge Damer at kaldes „søde“. Hans Portrait hang nu ogsaa allevegne, men som oftest med en saadan Fremhævelse af det Særegne hos ham, at det blev utaaleligt.

En Dag sagde Miranda til Gudmund: „jeg troer, man vil gjøre mig fed af dig, ved allevegne at vise mig Brængebilleder af dit Ansigt og hele Væsen. Ingen seer dog helt og smukt det Usædvanlige ved dig, uden jeg. Det var Tilfældet, førend du arvede dine Brødres Rubiner. De døde Stene har Intet givet dig, men kun fremdraget, hvad du alt tilforn besad i en høiere indre Betydning. Jeg kjender hine Stenes Kraft: de inddrage kun i Halvlivet, hvad der slumrer i Høllivet; de kan kun aabenbare i en ydre og lavere Sphære, hvad der ligger inderst skjult og levende i den Natur, de paavirke. Som du virkelig er, har jeg altid seet dig, skjøndt mindre klart, end jeg nu ogsaa seer dig med det dagligdags Syn.“ Her blev Miranda afbrudt og syntes snart, i et ganske andet Løbe, selv at have glemt, hvad der i hint Dieblif var faldet hende af Munden. Men Gudmund tænkte meget paa hvert Ord, hun havde sagt. Da han kom hjem i sit eensomme Havehus, aabnede han Karitetskuffen og gjemte alle fire Rubiner i sin Bedstefaders gamle Snustobaksdaase. Nøglen til Skuffen bandt han dog i en Snor og bar den skjult om sin Hals. Det forekom ham saaledes, at de hemmelige Skatte, han havde Nøglen til, ligesuldt vare hans Eiendom, enten man saae dem eller ei.

Fra den Dag af mærkede han vel ingen Forandring med sig selv, men desstørre med andre Mennesker. Ingen beundrede meer nogen overvættets Dybsindighed i hans Skrifter. Ingen plagede ham meer med paatrængende Vrender til den rige Mand eller forfulgte ham, for at tømme hans Kommer. Ingen kaldte ham nu heller meer „den Søde“. Dr. Gudmund var ikke længer i Mode, og han følte sig meget lykkeligere derved. Hos Miranda var og blev han den Samme. Hos sin Fader fandt han ligeledes Kjærlig-

heden uforandret; men den gamle Skipper kunde ikke begribe hvor al den Glæde og Herlighed var bleven af, og hvorledes hans Søn, den store, berømte Mand, nu atter var bleven til den fattige Student i Havehuset, uagtet han dog var Fyrstens Svoger og gode Ven.

„Sig mig engang, min kjære Dreng!“ — sagde han en Aften og dampede stærkt af sin Pipe — „har jeg kun drømt, du var den største Mand i Landet, næst din Svoger, Fyrsten, og igrunden meget Meer, end han nogentid bliver. Er du ikke mere den Mand, du var for et Par Maanedes siden, eller har dine Rubiner tabt deres Kraft?“

„Saavidt jeg veed, Fader!“ — svarede Gudmund — „er jeg den selv Samme, jeg altid har været. Rubinerne have heller ikke tabt deres Kraft; de ligge kun i Bedstefaders Snusdaase.“

„Af, min stakkels Gudmund!“ — sukede Jeppe Gammelmand — „jeg mærker kun altfor vel, at det dog ikke hænger saa rigtigt sammen med Skrueerne i din Hjerne, naar du nu vil sætte dit Hys under en Skjeppe og begrave saa kostelige Skatte. Dog derfor er du lige brav Karl igrunden,“ — tilføjede han og strøg sig over den rynkede Pande. — „Naar jeg ret betænker Sagen, kommer det jo ogsaa næsten paa Gæt ud, enten du er en stor Mand eller ikke. Dine Brødre vare jo ogsaa store Mænd; Gud give, jeg kunde troe, de kun vare gale! Selv er jeg vel ikke saa overvættes klog — og man kan godt komme gjennem Berden med lidt Galsskab. Her er jo overmaade rart hos dig“ vedblev han munter — „dit Udkomme har du. Din Svoger, vor allernaadigste Fyrste, er en meget honnet Mand; men Stort at sige har han jo ikke. Din Kone, Prindsessen, er et velsignet deiligt Fruentimmer, og hvad Pokker hun saa finder paa, klæder det hende jo som en Guds Engel. Deres

lille Prindsesse har jeg min største Glæde af. Naar hun leger med sin Fætter, den lille Kronprinds, vil hun kun altid raade; men du skal dog see, der bliver et Par af de Unger. Det er godt og herligt Altsammen. Jeg veed jo, du er en stor Mand igrunden. Nu snakker kun Ingen meer om dig. Ingen stryger nu heller Rabuds for mig, fordi jeg er din Fader. Du har puttet Storheden i Pilleriskuffen — nu vel, lad gaae! hvad gjør det til Sagen, naar jeg dog veed, du har den — og om du ogsaa var lidt gal —“

Her blev han afbrudt ved en Puslen bagved ham. Det var Dværgen, den lille Vidundermagister, som han kaldtes, der kom for at forelæse sin Fader en lærd Afhandling.

„Den Vantrivning kan jeg kun ikke udstaae!“ — mumlede Jeppe Gammelmand og bankede Aften af sin Pibe, for at gaae. — „Man skulde før troe, det var ham, end mig, der var kommen til Verden med graae Haar.“ Jeppe gif den Aften dog mindre fornøiet til sin Rahytstue, men læste sig snart glad igjen i en gammel Eventyrbog, som han allerede havde læst i sin Barndom.

Det var gaaet Gudmund som Miranda med den lille floge Pusling. I Førstningen havde han moret sig over Dværgens umaadelige Evne til at sluge al mulig Lærdom og over det Pudseerlige i at høre ham tale som en gammel Mand. Men nu havde han Intet imod Dværgens Ønske at forsøge sin Lykke i et Land, hvor der var Mere at lære.

Gudmund levede nu paa sin Viis ret lykkelig i mange Aar, og Dagene gif for ham som Timer. Han saae ofte med usigelig Længsel, men dog altid med et friskt Haab, til det vidunderlige Ebletræ, som hvert Aar kjendelig voxede, dog meget langsomt. Enhver drivhusagtig Fremskyndelse af dets Væxt og Udvikling var høist fordærvelig. Det vidste

han, og han vogtede sig vel derfor. I ti Aar fik det stedse flere Kviste og Blade; men der var intet Tegn til, at det nogensinde vilde blomstre. Miranda talte aldrig meer om det, og tilsidst var der Ingen, der gav Agt paa det, uden Gudmund.

Fyrstens eneste Søn, den unge Thronarving, kom ofte til Havehuset, hvor han legede med den lille nye Miranda og gjerne hørte Eventyr paa den gamle Skippers Knæ eller, ved Gudmunds Haand, i de smaa Gange udenfor Huset ved Rosenbedet. Her fik baade han og hans lille deilige Lege søster hele Ebletræets Historie, som et andet Barneeventyr, at høre, og da de tillige saae Træet for deres Dine, fik dette Eventyr ligesom en større Sandhed for Børnene, end noget andet, og indpræntede sig dybt i deres Sind.

Naar den store Miranda, med sit lille udtrykte Billede og den vakre Brodersøn, besøgte Gudmund og Seppe Gammelmand, blev hun ofte overgivet, som et Barn, af Glæde. Hun legede gjerne med den lille Guldfisk, som altid spillede fornøjet i Glasset, naar den saae hende og Børnene. Ravnene klappede hun ogsaa gjerne paa de glindsende Binger; men det gamle Esel kunde hun ikke udstaae, siden det havde villet slaae hende af og været stædigt den eneste Gang, hun af et Slags Indskydelse havde bestaget det og viist sig paa dets Ryg for Alles Dine.

Børnene holdt derimod meget af Eslet og rede tidt paa det, begge paa een Gang, medens Gudmund gik ved Siden og holdt paa dem. Gudmund red selv baade Morgen og Aften paa det vidunderlige Dyr, hvis besynderlige Egenskaber han havde fortalt Børnene i Eventyret om Ebletræet. Naar Ingen saae derpaa, gjentog Eslet ofte sin gamle Kunst for ham og lod ligesom Jorden løbe bort

under sine Fødder. Paa den Maade gjorde han mangengang uhyre lange Reiser og behøvede dog aldrig at være længe borte fra det kjære Hovehus med Rosenbedet og det dyre- bare Frugttræ. Baade Raven og Guldfisken fulgte ham altid paa slige Reiser, saavel som naar han foretog smaa Reiser med Miranda; men da fulgte Eslet ham i sin Myre- størrelse i Brystfolden af hans Reisekappe. I denne lille nydelige Skikkelse glædede det dog Børnene allermost, da Gudmund engang viste dem det; men den store Miranda ublode dem, da de med stor Jubel fortalte hende derom. Det var kun Fader Gudmunds gamle Eventyr, paastod hun, der bestandig løb omkring i deres smaa Hoveder.

En stor Sorg var det baade for Miranda og Gudmund, da de maatte opfylde den ærlige Jeppe Gammelmands sidste Villie. Han var bortslumret en Morgen og laae med et glad Smil om Munden paa sit Leie. Aftenen tilforn havde han fortalt Børnene den gamle Historie om hans Reise rundt om Jorden med Forsterne, og da havde han taget det Løfte af Gudmund og Miranda, at de, naar han var død, vilde lade ham bortfare, som han havde læst om i gamle Krøniker, paa hans egen gamle Skude, der dog laae klar til at ophugges. Det skete, som han havde ønsket. Hans Lig blev i hans gamle Sømandsdragt lagt paa Skibsdækket, og der blev først kastet Jord paa det af Præsten — derpaa bleve Seilene udspændte, og Skibet blev stukket i Brand; det foer bort og forsvandt, som et flyvende Lys, over Havet. Saaledes vilde Jeppe Gammelmand „fare til Udødelighedslandet“ — havde han sagt — „og det var dog en anderledes Seilads end selv den rundt om Verden med Forsterne“.

En langt mindre Sorg havde Gudmund og Miranda ved Efterretningen om Dværgens, hin saakaldte Speilbilled-

søns, beklagelige Endeligt. Den lille lærde Pusling var bleven en berømt Mand i fremmede Lande. Selv kaldte han sig Magister Doctrinarius; men af Vægfolk kaldtes han gjerne Doctor Trenarius, og han havde „opfundet Systemet“, som det hed. Dette indbefattedes i et Skrift, der var udkommet paa alle bekjendte Sprog, og hvori han havde løst den store Opgave: ved en aandelig orthopædiske Anstalt at gjøre alle Mennesker eens begavede og organiserede, hvoraf ogsaa den fuldkomne Lighed i Lykkelig og udvortes Naar vistes at være en simpel Følge, naar Staten iøvrigt tog sig rigtig af Frihedens Sag. Midt under sin Berømmelse over dette Mesterværk havde den lille Vidundermagister haft den Ulykke, at døe af Orm, og Lægerne, som havde obduceret ham, vilde paastaae, at det var et Slags ganske beshynderlige Bogorme.

Den lille nye Miranda blev skjønnere, jo større hun blev, og endnu elskværdigere i Manges Dine, end sin fortryllende Moder; men hvergang hun fyldte et nyt Aar, syntes hendes Moder at blive ti Aar ældre. Snart var det kun Datteren, der mentes, naar Talen blandt den begejstrede Ungdom var om den skjøne Miranda, medens Moderen dog endnu bestandig i Gudmunds troe, kjærlige Dine var den samme, som da han saae hende første Gang. Een eneste Gang skulde dog Folket endnu see og hilse hende med samme Liv og Begeistring som i hendes Ungdom. Det var den sidste Gang, hin Foraarsfest feiredes til Erindring om hendes Ankomst til Landet i hendes Barndom. Paa denne Dag viste hun sig for Folket med en saadan Høihed i Miner og Adfærd og en saa fortryllende Ynde i det ligesom forklarede Maaen, at Ingen saae det, uden dybt at bevæges. Det var som hun hilsende ikke blot Folket, men den hele timelige Verden til Afsted. Hun omfavnede

sin Broder, Fyrsten, og hans Søn med en Inderlighed, som rørte dem dybt, og hun lagde sin Haand velsignende paa Prindsens og sin unge deilige Datters Hoveder.

Om Aftenen ved Solens Nedgang gif hun ene med Gudmund til Skibsbroen ved Søflottet. Der stod en prægtig Regnbue udspændt ligeoverfor den nedgaaende Sol, og bagved Regnbuen stod der paa den østlige Himmel en besynderlig Skymasse, der erindrede Gudmund om Paradismuren. „See!“ — sagde Miranda og pegede derhen — „hin Mur er kun en Sky, som kan bortsvæve — og bagved den ligger det Land, hvor vi evig har hjemme.“ Der laae et fremmed Skib ved Broen, med det velbekjendte regnbuefarvede Flag, og paa Skibet stod en høi, herlig kvindelig Skikkelse, som Gudmund med Glæde og Forbauselse kjendte. „Moder!“ — udbrød Miranda og foer ud paa Skibet i hendes udbredte Arme. — „Farvel! farvel! vi mødes bag Skymuren!“ — raabte hun tilbage til Gudmund, der forgjeves styrtede frem, for at stige over paa det fremmede Skib. Det var allerede svømmet bort for fulde Seil, og han saae det forsvinde som en Svane i Aftenrøden, ligesom hint Skib var forsvundet, der engang havde bortført hendes vidunderlige Moder fra hans og hans Brøders Dine. Gudmund stod længe som fastnaglet til Skibsbroen. Han syntes endnu at see Mirandas viftende Slør i det Fjerne, og det sidste hvide Blink forsvandt, som Slaget af en Maagevinge, over de rødmende Bølger.

Med dyb Smerte gif Gudmund tilbage til det lille Havehus. Han havde seet Miranda sidste Gang i denne Verden. Han saae hende dog endnu bestandig i sine Drømme; men hendes Billede sammensmeltede nu med Billedet af hendes høie Moders — eller snarere med hin guddommelige Skikkelse, han havde seet fare forklaret og seirende hen over

hans Hoved paa Skjovnen i Tilblivelsens Land. Gudmund levede ikke længe efter hin Adskillelse. En stor Glæde havde han dog endnu i denne Verden. Han saa sin kjære Datter, den deilige nye Miranda, staae Brud. Hendes lykkelige Brudgom var hendes Fætter og Vegebroder, Fyrstens eneste Søn, den tilkommende Thronarving.

Denne unge, haabefulde Prinds havde lovet Gudmund at beskytte hans Æbletræ mod al Overlast, saalænge han levede, og forpligte sine Efterfølgere til det Samme. Blev Træet nogentid saa stort, at det havde et Blad til hver Mand og et Blomster til hver Kvinde i Landet, som det var spaaet, det engang skulde blive — saa vilde han selv eller vist En af hans Efterkommere opsøge Grundstenen til Mirandas Palads, der endnu kun var en halv Ruin, og ikke opgive Haabet om et nyt helt Æble fra det lukkede Paradis, som kunde forvandle det jordiske Haloliv til et Hellig. Til Gjengjæld for dette Løfte, skjenkede Gudmund ham alle sine Lykkgaver, da han fornam, at hans sidste Time var nær. Inden han lukkede sine Dine, modtog han med et Smil, hvori det gladeste Haab spillede, det Budskab, at det paradisiske Æbletræ i Folkets Have bar den første Blomst. „Det vil skee! det vil skee!“ — udbrød han — „den Dag skal komme, da det voxer høit mod Himlen og udstrøer sine Blomster over Jorden!“

Esterskrift.

Eventhyret: „De fire Rubiner“ udkom 1849, baade særskilt og som sjette Bind af mine „samlede Eventyr og Fortællinger.“ Da jeg senere har seet, at en fuldstændig klar Beskuelse af hvad der i dette Digt maaske mere kan kaldes Allegorie, end Symbolik, ved nogle faa Bemærkninger kan opnaaes, uden Hinder for den frie poetiske Opfattelse, skal jeg for Læserne af hint Eventyr her meddele, hvad jeg — deels mundtlig, deels i Breve til Eventyrets Venner, har ytret om Hovedideen og den Betydning, jeg selv har tillagt enkelte af dets Tankebilleder.

Eventyrformen aabner, ligesom Mythen, en fri og vid Mark for den poetiske Symbolik. At denne Billedtænkning har gammel Rod i vor nordiske Natur, vidner vor hele Eddapoesie om; men i vor Tids Billedtænkning kan den bevidste Betragtning ikke bortfjernes. Jeg har dog ikke villet opstille en Række af tørre Begreber i døde, forbrugte Billeder, men om muligt uddrage Ideerne af Abstractionens Grav og give dem Skikkelser som levende Naturer. Jeg er gaaet ud fra den Forestilling (hvis poetiske Ghlighed kun forudsættes) at ligesom Mennesket og enhver Skabning er en guddommelig Idee i personlig Skikkelse,

saaledes er enhver guddommelig Idee Liv og Væsen og maa anstuelig kunne fremtræde som saadan.

Frihedsideens Forhold saavel til Guddommen som til Verden — dens forskjellige Aabenbarelsen i Tidernes Gang — disse Aabenbarelsers Afhængighed af enhver Tidsaand, men dog inderlige Sammenhæng med deres Udspring over al Tid — de store, nødvendige Betingelser for en virkelig Tilnærmelse i Endeligheden til hvad der helt og fulden kun tilhører Forflarelsens Verden — et anstueligt Billede af denne Tankeække, under en fri Bevægelse af rent menneskelige Naturer, er dette Eventyrs Opgave.

Saaledes, som Frihedsideen oprindelig udsprang af Skaberens Aand, er den bestuet i guddommelig Skjønhed, som en evig ung kvindelig Genius, en moderlig Engel eller Feedronning, om man vil, der svæver over Forgangenhedens, Dieblikkets og Tilblivelsens Verdner, som alle timelige Friheds-Aabenbarelsers Stammemoder. De ere hendes Døttres Døttre saalænge Tid er til — enhver Tidsalder har sin — de drages bort fra hende i deres Endelighed; men hun er dem dog stedse nær i deres evige Natur: hun svæver over dem og alle Tider og stræber at indaande sit guddommelige Hellig i deres Sjæle.

Saaledes, som Frihedsideen opfattes og fremtræder i en enkelt Tidsalder, er den, efter denne Bestuelse, aldrig den guddommelige Grundidees rene Væsen selv, men kun et af Stammemoderens i Endeligheden udsaldne Børn, der dog i sin Tid maa fremtræde, som en mægtig Hersterinde over den stedse halvblindt fremadskridende Menneskeand i en enkelt Slægt, og fornemmelig drager Ungdommen til sig, for hvem hun ofte bliver et Afgudsbillede. Enhver Tidsalder har saaledes sin Friheds-Aabenbarerinde, sin Prindsesse Miranda (o: den ligesaa forunderlige som

beundringsværdige). Hun har sit sande Hjem i Mødrenes og Stammemoderens Hellig. Hun medbringer altid i sin dybere aandelige Natur en Aelse om sit Væsens Udspring. Hun kan aldrig slippe den hemmelige Traad, der sammenknytter hendes høieste Liv med den forklarede Moders og Stammemoders — men det mærker hun dog kun i drømmende (for Verden uvirksom og sygelig) Tilstand, naar hun ikke er helt tilstede i Endeligheden. Saasnart hun, kun halvvaagen eller halvfrisk, griber ind i Livet og Tiden, gribes og hildes hun selv af den Tidsaand i Endelighedens Halvliv, hvortil hun har sluttet sig. Derfor kan hun kun troe, hvad Tiden troer — hun maa dele dens Bantro og alle dens Bildfarelser, medens hun kun i hine enkelte lysere og høiere Dieblikke er sig hele Hensigten af sin Sendelse bevidst. Som enhver enkelt Tids Miranda, er den her fremtrædende følgende et lunefuldt, til Tidsaanden bundet Væsen, der en Tidlang lider af Dvalesyge og kun af og til vaagner, som en febrilsk Søvnægengerinde, naar hun deler Tidsalderens Banvid, under de vilde Frihedsdrømme i stedse fremskridende Omvæltningers Fredløshed. Helbredes kan hun først ganske — hvad dog synes forbeholdt en af hendes Døttres Døttre i tilkommende Slægter — naar den Tid kommer, da det tabte Helligs Frugt, det paradisiske Eble fra Livets Træ (det evige religiøse Grundelement i det adspalttede Menneskeliv) er tilbagevundet — og en fast Bolig, et uomstyrteligt Miranda-Palads, paa Tidernes vulkanisk bevægede Jordbund er bygget.

At virke for dette Maal, paa den af Aanden anviste Vej, i den evige Grundidees Tjeneste, bliver da den virkelige Frihedshelts Opgave i enhver Tid, under hvilke Former saa hans Virksomhed fremtræder, selv om den skjuler sig eller misgjøendes for en Tid, som Daarskab eller

Banvid — han bliver i Sandhed den helbredede Prindsesses lykkelige og evige Brudgom. En ufuldendt, men ærlig Stræben mod Maalet kan kun føre til en ufuldendt og endelig Lykke; men Maalet opgives aldrig. Den evige Aand, der gaaer gennem Miranda = Slægten fra Grundideen selv i den guddommelige Stammemoder, og som nærmest virker ind i Verden fra den sidst forklarede Moder eller endelige Friheds = Aabenbarelse, denne Aand leder, kalder og vækker utrættelig. Ingen Tid savner derfor aldeles sin aandelige Frihedshelt og ingen Miranda = Datter sin udkaarne Brudgom. Ved ham skal hun saavidt muligt udvikle sig i Endeligheden og forplante sig i en ny, skønnere Aabenbarelse.

Men denne Frihedshelts Maal er for menneskelige Dine uopnaaeligt. Der udfordres af ham en Selbovervindelse, en Kraft og Udholdenhed, der synes at overstige et endeligt Menneskes Kræfter. De Tidens og hans egen Naturs Skrøbeligheder, som ere uforenelige med hans Sendelse, maa han overvinde. De væsentlige aandelige Gaver, som ere Grundbetingelser for Sendelsens Mulighed, maa han besidde. De vigtige Midler og Kræfter, som han mangler, maa han erhverve ved Hjælp af dem, han besidder. Vil han virke for de høieste Ideer, maa han troe paa dem, elske dem og besjæles af et levende Haab om at kunne finde hvad han søger. For at kunne see, hvad han vil, maa han søge Veien til Ideens og Bestuelfsens Verden, han maa helt og levende opfatte Aanden i Menneskeslægten's afsluttede Liv og selv kaste et dybt Blik ind i den tilslørede Fremtid; overalt maa han see hvorledes det er Menneskehedens evige guddommelige Tanke, men intet Gjøglebillede i hans egen Hjerne, han vil leve og virke for.

Det Liv, der skal gribe helbredende og forklarende ind

i Tibernes forvirrede Frihedsstræben, maa søges ved dets Udspring. Grundstenen til Miranda=Paladset (det sande Frihedstempel) maa ogsaa søges i Bestuelfsens Verden: den er ogsaa en Idee — den mægtige Hendragelse til Sandheden, der vel kan kaldes Perlen i Dronningen af Sabas Diadem. Hvad hun søgte i Salomonsviisdommen var Forbudet paa den siden virkelig aabenbarede guddommelige Sandhed.

Den Tids Prindsesse Miranda (eller Friheds=Aabenbarerinde) her er fremstillet, maa formæles med en Mennefsnatur, der tilhører Folket. Dertil har Nanden vækket og kaldet den fattige Skippers Søn, der gribes af Ideen, uden at forstaae den, men ledes paa rette Spor af en sand dyb Følelse, medens hans i aandløs Selvsyge hildebe Brødre søge Friheden i lutter skjæve Retninger og kun misbruge de Lyffens Gaver, der dog tilsidst maae falde tilbage til den Arving, der med Nanden allerede aandelig eier, hvad Verdens blinde Magter kun en kort Tid udvortes kunne besidde — og til deres egen Fordærvelse.

Den blandt Folket udkaarne Frihedshelt, der ved sin Livsbedrift skal befrie den skjønne, i Endeligheden omtaaede Halvgudinde og blive hendes hemmelige eller aabenbare Brudgom, maa være en frisk, elskværdig Natur, hvis høieste Liv dog, som Folkets, tilhører Umiddelbarhedens Sphære — hvad der i ham og ved ham skal udvikles, kan kun gradviis blive ham bevidst og mere gjennem Følelsens Dybde, end ved nogen klar Erkjendelse. Han seer og følger kun tro Nandens Vink i sine Drømme. Selv med Viisdommens Edelsten i sin Haand, forstaaer han ikke at bruge den. Det maa imidlertid betragtes som et Vink af en høiere Viisdom og en Virkning af hin Tryllegave selv, at han ligesom lægger dette rige Menod tilside for en Tid

og følger den Anelse og Drøm, hvorved han kun kan komme til Bestuelsen. Inden Dette bliver ham aabenbaret, staaer han Fare for at blive til en eensidig Stuelærd. Hvad han først kun vil skrive en lærd Afhandling om, maa han bringe ind i Livet og først selv opleve paa sin Maade. Inden Dette er skeet, kan hans øiebliklige ligesom forudgrebne Formæling med den endnu halvt sovende Miranda kun frembringe et Hjernefoster — en Parodie paa Minervas Fødsel af Jupiterhjernen — den politiske Doctrin — Banskabningen, der opfinder det gale System og døer af Bogorme — (en episodisk humoristisk Spøg i Eventyret).

Ligesaa lidt som Eventyrets Frihedshelt rigtig kan komme tilrette med Biisdomsstenen, som han siden, med sin Mangel paa grundig Speculation, er nær ved at stirre sig af-sindig paa, ligesaa lidt er han fri for sin Tids Svagheder: Forfængelighed, Smaalighed, Egoisme, Uergjerrighed, Blødagtighed og aandelig Magelighed. Alt Dette maa overvindes inden det lukkede Land (Bestuelsens Verden) kan aabne sig for ham. Selv i Aandens og Bestuelsens Verden følger ham den aandelige Blødagtighed og Lust til Hvile, som han maa udover. Men han forfeiler ikke Veien. Han har de tre nødvendige Følgesvende, som ikke kunne erhverves, men kun gives, som selv ere frie, men nødvendige Betingelser for den sande Friheds Mulighed. Disse aandelige Følgesvende, som en Græker vilde have fremstillet i classiske Skjønhedsformer, kan en christelig Symbolik ikke frygte for at give Former, som kun have deres Skjønhed i den Betydning, der helliger Skikkelsen.

De tre hellige Dyr, der følge den aandelige Frihedshelt i Eventyret, ere hans uundværligste Gaver. Han har den mægtige Barmetro, der kan flytte Bjerger, men som foragtes og forhaanes i Verden, som et gammelt dumt

Trældyr, skjøndt det altid veed den rette Wei og kan lade Jorden løbe bort under sine Fødder. Han har det Haab, der altid giver friskt og freidigt Mod, der ligesom kan leve af Luften og meddele uforgængeligt Brød i Hungersnøden. I Verdens Dine er Brødet dog tørt. Elias=Ravnen maa finde sig i, at dens Vinger udenfor Paradismuren ere forte og dens Sang et hæst Skrig — den kommer ligesaalidt som Profetens Aeninde indenfor Bommen til det æsthetiske Land, men vilde gjerne flyve over Paradismuren, for der at blive en Paradisfugl. Gudmund (Eventyrets Frihedshelt) har endelig ogsaa den Kjærlighed, der, med Guldfisken ved hans Hjerte, kan give ham det aandelige Klarshyn. Den er Sonashvalen, der fører ham levende gjennem alle Dybder — den har Magt til, som en levende Noahsark, at bære ham over Flammehavet til det nu øde Ulyksalighedsland, nærmest det tabte Paradis. Derhen vil den gjerne selv svømme mod Paradisstrømmen til dens evige Kilde.

Frihedsheltens Reise-Eventyr med hans tre hellige Dyr maae vistnok see ud som noget dristige Drømme: — de danne saa at sige et Eventyr i Eventyret og adskille sig ligesom ved et Slør fra den virkelige Verden. Den forstandige Prinds i Fortællingen (Mirandas Broder) maa vel fra sit Stade kunne ansee alt Dette for Noget, Magister Gudmund har fantaseret i en periodisk Ussindighed, medens selv Faberen, den brave, trohjertige Skipper, maa ansee den hele Reise-Historie for Noget, hans lærde Søn dog ikke rigtig har oplevet, men kun „udspeculeret, fordi der ligesom skal ligge et Slags Betydning deri.“

Denne Opfatningens Indvending er her imødekømt og indrømmet sin Ret. Disse Reise-Eventyr indeholde imidlertid saavel de nødvendige Prøvelser, som Indvielserne til den antydede Livsbedrift i Ideens Tjeneste —

Livsbedriftens væsentligste Kjærne vindes ogsaa derved; men den har hverken Brindsen eller den gamle Skipper ret Die for, og de repræsenterer tilsvarende Anstuelser i Verden.

Idet en virkelig Begeistring henriver den kun til en indre Aandens Bedrift udkaarede Helt, kan han lettelig overvinde hvad der af tom Forsængelighed klæber ved ham. Det koster ham ingen stor Selvovertindelse at lee med de Lattermilde, uden at saares eller harmes, naar han udlees i sin Morgenragt paa sit miskjendte Esel; men Ergjerrigheden følger ham endnu, med Tanken om den Beundring, han skal vinde, som Ideens tilbagevendende Seierherre. Smaalighedens tilsyneladende Hindringer har han et let, men dog storartet Vaaben imod i sin Bevidsthed om Enkeltmandens sande Forhold til Gud og Verden — det er Halmstraasværdet, maalt med hans egen Hvide, i Forhold til Mælkeveien og Universet, et Vaaben, der siden bestandig følger ham, og hvormed han overstærker det tilsyneladende Terngitter i de smaa flyvende Edderkopgnomers Spindelvær. Men en større Seier vinder han over Hovmoden, Ergjerrigheden og den sig selv fortærende affindige Verdens-Egoisme, idet han fælder Dragen, som æder sig selv. Først efter denne Seier kan det lukkede Land (Bestuelfsens Verden) aabnes for ham, og længer skal Profetens Afseninde ikke følge ham — nu troer han ikke længer, men skuer. Saasnart han her ogsaa har overvundet den Aandens Slaphed, der kun vil hvile og nyde i et falskt aandeligt Paradis (den lange Sultans Slot) kan det store Klarshyn vindes for Helheden i det Forbigangne og det Tilkommende.

I de døde Slægters Rige (den gamle Stenkonges Land) finder han Tryllestaven, som bringer Liv i det Døde og forvandler Forgangenhedens store Kirkegaard til en

Verden af Sjæle, medens selv Kongen med Stenspiret i den døde Grandstnings Rige, uden det hjertelige Klarshn og det poetiske Seerblik, er og bliver den gamle forstenede Kirkegaardsværge. Mandens Udsending seer ogsaa her den Idee, han lever for, gaae skjøn og storartet gjennem alle forbigangne Slægter. Nu først kan han, med Tillid til dens evige Sandhed, styrte sig ud i det bundløse Midnatsdub, hvori den samme Kjærlighed kan bære ham, der gav ham Klarshnet for det Forgangne. Nu kan han stirre rolig i de store Minders Hav og selv besøge de ufødte Slægters dunkle Rige; der kan han see hvad kommende Slægter drømme om — og hvad der engang skal forene de mangfoldig adsplittede Sjæle i en eneste Tankes Begeistring — det er Urbilledet af hvad han elsker og lever for — den levende Guddomstanke selv, der som en moderlig Engel svæver over alle Tider og afpræger sit Væsens Skjønhed i enhver Tids Miranda.

Efter disse Prøvelsernes og Indvielsernes gennemlevede Mysterier, kan først den Bedrift forsøges, som han har sat sit Liv paa; men den maa tildeels mislykkes: den overskrider den Mandens Magt og Renhed, han medbringer fra sin Tid og den Slægt, hvortil han hører. Ganske frugtesløs er dog aldrig saa alvorfuld en Kamp og saa ærlig en Stræben for det Store og Sande. Hver Tids virkelige aandelige Frihedshelt vil dog altid medbringe et skjønt og herligt Udbytte fra sli­g en Valfart — er det ogsaa kun en Draabe fra Livets Væld eller, som her, en Kjærne fra Livets Træ — det er dog det Høieste, den Tids bedste Stræben i denne Retning kan naae. Den ufuldendte Bedrift kan kun bringe en ufuldendt Lykke, men dog en stor Velsignelse ogsaa for kommende Slægter — om saa Ingen i Verden seer det — om Frihedshelten ogsaa, som her,

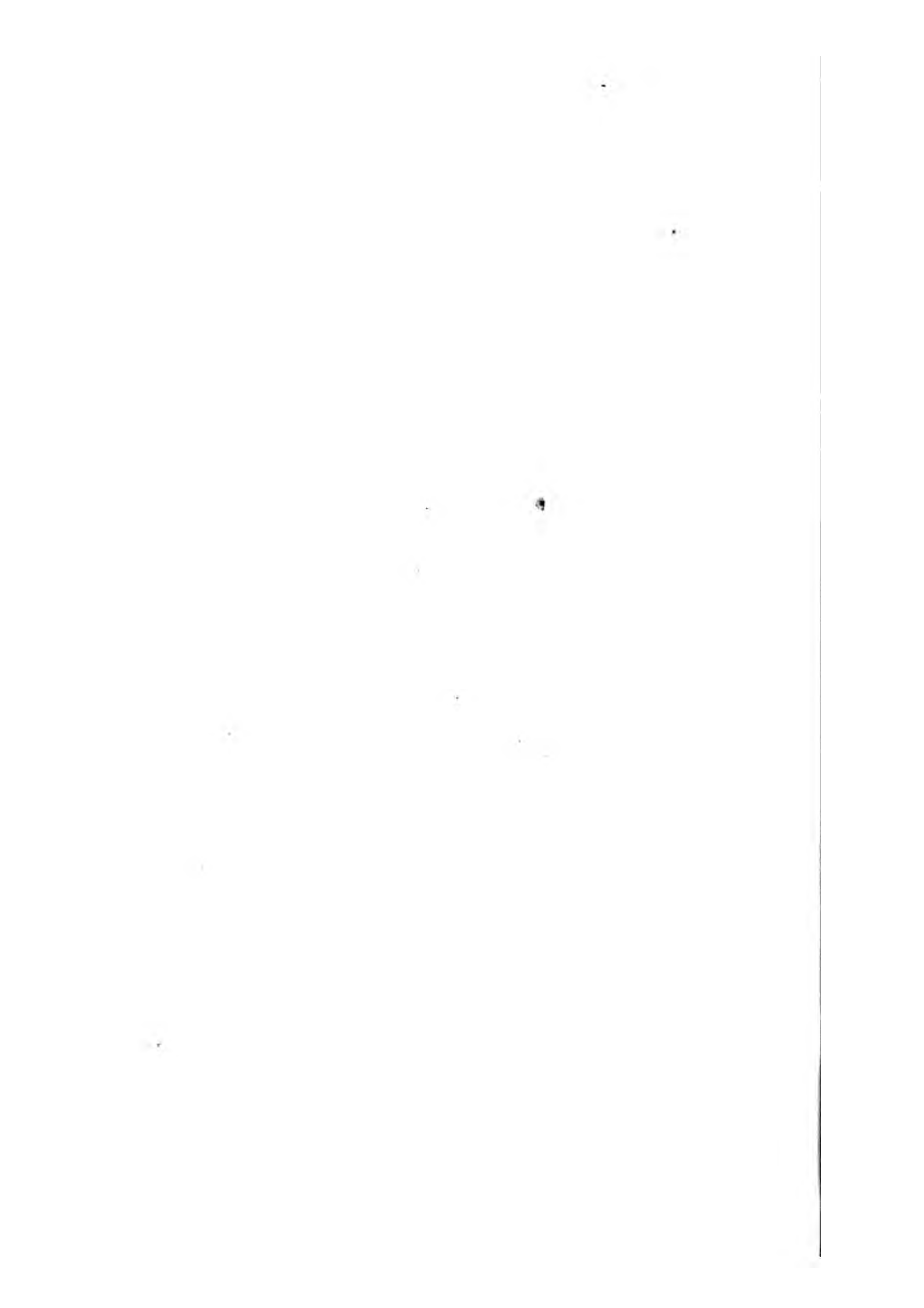
hele sit øvrige Liv skal sidde stille og ubemærket og vogte den Spire, han har plantet for Fremtiden. Selv den ufuldendte Lykke har en uendelig Rigdom.

Følge vi hans Udgang af den høiere Bestuelfsens Verden til den Slægt og den Tid, han tilhører, saa see vi ham nærme sig de vilde Omvæltningers Riger — allevegne seer han Spor af Ideen, han lever for, men ingensteds er den tilstede i sin Sandhed. Han seer dog først et skjønt Glimt af Friheden i Nomadernes Naturliv, nærmest ved Ulykkelighedens tabte Land. Den bevarede Ufkyld fra en overlevet Tid kan bevæge ham, men ikke holde ham fast eller drage ham tilbage fra den Tid og Livstid, han tilhører, selv om en kjærlig Haand der vinker med en Krone. Han møder snart Forbud paa de Forvildelser, han skal see, hvor Frihedens falske Fane vaier. Han seer Kongjerrigheden i den reisende Fristats Communisme — han seer den gudforladte Frihed i den forfinede Smags, i den raae Styrkes og i den aandløse Rigdoms Riger, hvor hans Brødre ere Herrer og Fyrster. Han seer Frihedens falske Banner i Oprørernes Land, hvor hver Haand, der rækkes mod ham, bærer Meenedernes gruelige Mærke — han seer det samme Banner vaie over Anarchiets blodige Skafotter — han bestiger selv et saadant Skafot — men hans eneste Bøn opfyldes — han har ikke levet forgjeves, hvis han før sin Død kan plante Spiren til en ny og bedre Tids sande Frihedstræ. Det lykkes — og han har seiret. Han bliver sin Tids store Belgjører og dens halvhelbredede Mirandas Gemal. Hans Lykke er dog skjult for Verden. Den aandelige Helts Betydning vil kun skimtes et Dieblif, men dog stjælt og falskt — naar de Ulykkes Gaver, han aandelig eier, ogsaa blive hans Arv i den hdre Verden og han bærer dem til Skue for en falsk Beundring. Dog den Skuffelse maa

snart forsvinde for det Blik, der har gennemfaret Beskuelses Verden. Han nøies med den Lykke, han virkelig har; han opgiver Skinnen og vogter stille paa Udviklingen af den virkelige Livskjærne, han har plantet for Evidheden. Og Aanden belønner sin stille Tjener.

Den Idee, han har levet for, opgiver han aldrig. Han finder sig rolig i, at den oversees eller betragtes som en barnagtig, halv vanvittig Grille i en Drømmers Hjerne. Han seer den som et Barneeventyr gaae over i Børnenes Sjæle til en ny og skjønnere Tid, og før han lukker sine Dine modtager han ogsaa fra Verden Vidnesbyrdet om hans Sendelses Sandhed og Forbudet om den Fuldbendelses og Forklarelsens Tid, hvis kommende Herlighed skal affpeile sig i enhver Tidsaand.

Rettelser og Trykfeil.

- Side 6 Linie 2 f. n.: en Bog læs: den Bog
— 13 — 14: strar læs: strax
— 62 — 16: træde læs: trænge
— 80 — 1: af til læs: af og til
— 115 — 13: hvad er var læs: hvad der var
— 148 — 22: Fugleglas læs: Fiskeglas
— 157 — 8: hint Eventyr læs: dette Eventyr
-

